

SEVERI ANTIOCHENI
ORATIONES AD NEPHALIUM
EIUSDEM AC SERGII GRAMMATICI
EPISTULAE MUTUAE

INTERPRETATUS EST
IOSEPHUS LEBON

LOVANI
E TYPOGRAPHEO LINGUARUM ORIENTALIUM
APUD L. DURBECQ

MDCCCXLIX

PRAEFATIO

Opus suum *Ad Nephaliū* Severus composuit ut defenderet christologiam monophysiticam, quam Nephalius diphysita in aliqua oratione impugnauerat. Quae Nephalius dixerit ut doctrinae duarum in Christo naturarum, sicque simul Tomo Leonis et definitioni synodi chalcædonensis patrocineretur, amisso textu orationis eius, nonnisi ex opere Severi deduci et assignari potest. Controversiam positive, ut aiunt, magis quam dialectice, id est, allegatis et explicatis textibus Patrum potius quam propositis subtilibus argumentationibus et speculationibus, inter adversarios agitatam esse apparet. Hinc in operibus suis neque claram partium distinctionem, neque logicam earum dispositionem atque concatenationem curasse videntur. Quod praesertim nostra interest, doctrina utriusque satis elucebit assignata, per summa tantum capita, serie sententiarum, quae in opere Severi reperiuntur.

Prior Severi oratio fere tota periit. In fragmentis et fine servatis, declarat et ostendere conatur Nephalii doctrinae non prodesse dicta Patrum, qui de Christi naturis, vel de Christo ut duplici, vel de Verbo hominem assumente, locuti sunt. Etenim Patres aut ante exortam haeresim Nestorii, aut adversus insaniam Apollinarii, huiusmodi locutionibus usi sunt, quin tamen unquam, ut Diodorus, Theodorus et Leo, aliquem errorem impugnando, in oppositum errorem videantur delapsi. Ex duabus, non in duabus naturis Christum esse dixerunt, semperque unam esse Christi post unionem naturam incarnatam asseruerunt. Ita se quoque sentire et confiteri Severus affirmat, seque immunem esse contendit ab erroribus confusionis divinitatis et humanitatis Christi atque theopaschismi, quorum a Nephaliō insimulabatur.

In altera oratione Severus, exposita sua fide, contra Nephaliū contendit asserere Christum esse ex duabus naturis non idem esse ac confiteri Christum esse in duabus naturis unitis et individuīs. Etenim, ait, confessio duarum naturarum post

unionem prorsus et necessario hypostaticam illam unionem destruit, quam Theodoretus quidem aperte respuit, Leo autem neglexit, cuique synodus chalcedonensis, etsi unam in Christo hypostasim confessa, re vera tamen assertionem dualitatis naturarum contradixit, dum sanctus Cyrillus et personae, et naturae et hypostasis in Christo unitatem semper docuit.

Urgente Nephelio atque negante unionem hypostaticam impedire quominus duae admittantur naturae in Christo post unionem, respondet Severus ex ipsis verbis patronorum diphysitismi apparere unione hypostatica unam tantum absolvi hypostasim seu naturam incarnatam. Neque dicant adversarii hac ipsa voce « incarnata » alteram in Christo indicari naturam, aut post unionem tantum asseri unam esse naturam, aut Cyrillum solummodo prohibere quominus naturae dividantur, dum ipsi declarant eas esse unitas. Ad haec omnia iterum opponit Severus agnitionem dualitatis naturarum post unionem separationem earum necessario inducere. Neque, sicut Nephalius eorum dicta interpretatur, Patres plurali naturarum locutione quandoque usi sunt, ut ostendit accurata exegesis effatorum Cyrilli, Gregorii nazianzeni, Procli et Iohannis Chrysostomi, quam Severus instituit. Ipse autem amplum florilegium congerit, ut ostendat omnes Patres de Christo tanquam de una natura Dei Verbi incarnata locutos esse; explicat insuper, adductis Cyrilli testimoniis, quomodo una ex duobus et confusa sit Christi natura et impassibilis Deus carne passus sit.

Reclamante Nephelio atque contendente sic a monophysitis Patres anathematizari, qui pluraliter de naturis in Christo locuti sunt, hoc Severus negat, additque dualitatis patronos, Theodoretum cyrensem et Andream Samosatenum, re vera Christum divisisse duasque personas, duos christos et filios docuisse, et tandem eos, qui vel unitas vel individuas post unionem naturas profitentur, in manifestam secum ipsis contradictionem incidere.

Quae in epistulis mutuis Sergii et Severi habentur, breviter quidem in praefatione editionis textus syriaci (p. III-IV) indicavimus, fuse autem olim, in appendice II nostri operis *Le*

monophysisme sévérien (p. 538-551) descripsimus, neque iam dicta hic exscribere iuvat. Paucis perstringere praestat controversiae doctrinalis inter adversarios praesertim in quatuor prioribus epistulis motae evolutionem.

In prima epistula, ad Antoninum halebensensem missa, Sergius, qui proprietatum, sicut et naturarum, pluralitatem in Christo reiciendam censet, miratur a quibusdam episcopis monophysitis separatas tantum proprietates negari. Hanc sententiam fatetur se non intelligere, quia manifestum est Christum, Deum inhumanatum, proprietatibus frui, quae qua tales neque Dei, neque hominis sunt : in Christo enim Deus, qui visui et tactui non subiacet, visus et contrectatus est, caro autem non, ut caro hominis, ex duobus genita est neque vidit corruptionem. Ad vitandum diphysitismum, Sergio videtur proclamanda una ex duobus, sicut natura, ita et proprietas Dei Verbi incarnata, et dicendum est per supremam unionem Deum incarnatum humanam proprietatem praetergressum esse.

Severus, in sua prima responsione, inquisitionem dilatat examinando doctrinam tenendam non de proprietatibus tantum, sed et de operationibus et passionibus in Christo. Tuetur conservationem proprietatis naturalis tum divinitatis tum humanitatis post unionem, hancque sententiam non a se confictam, sed iam a Cyrillo propositam esse asserit. Est autem haec proprietatis dualitas conservatio differentiae velut in qualitate physica naturarum, quae ad unionem incarnationis concurrerunt, neque negari potest quin incidamus in insaniam synousiastarum. Sicut caro et spiritus, quibus homo constat, unam naturam et hypostasim efficiunt, utroque inconfuse manente in sua naturali qualitate, ita divinitas et humanitas, servata sua naturali qualitate seu proprietate, in Christo sunt inconfusae, sed unam ex duobus efficiunt hypostasim et naturam, quia separate iam non existunt; sola enim separatio proprietatum, sicut et naturarum, non distinctio et dualitas, excluditur : secus iam non possemus confiteri Christum ex duabus naturis esse.

De operationibus Christi Severus, posita iuxta sanctum Basilium definitione agentis, operationis et effectus, incipit

dicere ostendendo, ex analogia cum activitate hominis, in Christo quodlibet operante unum esse agentem, nempe Verbum incarnatum, unam quoque operationem, seu motum operativum ab agente procedentem, plures autem et varios effectus, qui non possunt inter duos, Deum et hominem, ut vult Leo in suo Tomo, separatim distribui. — Sequentia de Christi operationibus et passionibus desunt propter lacunam in codice notatam. — Deinde Severus irridet Sergium dicentem in Christo unam ex duabus esse proprietatem sicut et naturam, cum ens non ex proprietatibus, sed ex naturis, constituatur. In sensu quem Sergius intendit, multae sunt proprietates tum divinitatis tum humanitatis Christi, sed utrique servanda est proprietas in qualitate physica. Ob mirabilem carnis eius conceptionem non sunt Christo denegandae proprietates vere humanae, nam Christus quandoque, ut dicunt Patres, carnem suam ad tempus a propriis eius legibus subtrahebat. Confiteatur proinde Sergius conservationem proprietatis naturalis divinitatis et humanitatis in Christo, caveatque tantum a divisione Christi, quae ex assertionem dualitatis naturarum etiam unitarum oritur.

Respondet Sergius et, postquam Severo gratias egit, quod potuerit, explicationibus eius adiutus, adversarios tum euty-chianistas tum chalcedonenses compescere brevique pace frui, novam exponit difficultatem e textu quodam Cyrilli a patriarcha allegato exortam. Etenim Pater non solum confusionem, sed et mixtionem naturarum in Christo reiecit. At, exclusa divina et ineffabili mixtione, Sergius non intelligit quomodo adhuc dici possit unam esse naturam Dei Verbi incarnatam, non autem duas naturas. Ceterum, ipse Gregorius Theologus, de incarnatione vocem σύμφυτος adhibere non dubitavit. Haec mixtio si admittatur, naturae in Christo non solummodo iuxtaponuntur, vitatur quaternitas in Trinitate, voxque « incarnata » non indicat physicam qualitatem secundae cuiusdam naturae seorsum existentis; si vero respuatur, perit vera unio hypostatica itemque compositio in Christo et diphysitismus resurgit. Impar Sergio videtur exemplum constitutionis hominis a patriarcha adductum ad ostendendum ridiculum esse dicere

ens quoddam e duabus proprietatibus sicut et naturis esse. Ipse tandem Cyrillus videtur proprietates in Christo *miscere*, ubi eas et humanas et suprahumanas vocat.

In secunda sua epistula, Severus primo gaudet, quod Sergius conservationem distinctionis et proprietatis in qualitate physica divinitatis et humanitatis in Christo agnoverit. Difficultatem ex negatione mixtionis naturarum adversus veram unionem ipse Cyrillus solvit, qui proponit doctrinam participationis, nempe Verbi carni et sanguini, itemque Paulus, qui insuper compositionem corporis et animae in homine ut exemplum incarnationis adducit. Haec compositio simul mixtionem et iuxtapositionem excludit, etsi mirabilis et ineffabilis est. Neque Patres, neque ipse Severus, dum mixtionem reiciunt, in separationem diphysiticam decidunt. Gregorii Nazianzeni verba probe sunt intelligenda : aliis in locis etiam explicatione indigent, ubi carnis Christi transformationem et Christum duplicem docere videntur. Compositio excludit confusionem, quam Synousiastae asserunt; non obstante negatione confusionis aut confessione duplicis consubstantialitatis Christi, nempe cum Patre atque nobiscum, non inducitur quaternitas pro Trinitate, quamdiu separatio nestoriana removetur. Gregorius nazianzenus eo sensu voce *σύνφωσις* usus est, quo Cyrillus naturalem concursum et hypostaticam unionem nominavit. In sermone christologico, qui a theologico differt, istae voces et locutiones ita adhibentur sicut de unionem animae et corporis in homine. Qui ad mutationem essentiae Verbi in carnem recurrendum esse putant ad servandam Trinitatem, iam ab Athanasio confutati sunt. In formula christologica, vox « incarnata », quae additur, non secundam naturam indicat, sed compositionem; quae nequit omitti, ne tollatur realitas carnis Christi. Ceterum, compositio naturalis et unio hypostatica non sunt mera honoris coniunctio, quae a nestorianis praedicatur. Non intelligitur quomodo Sergius conservare possit distinctionem divinitatis et humanitatis, ubi Christum unius essentiae et qualitatis esse asserit. Non a philosophis pagani requirenda est definitio vocum « essentia, proprietas », quae insuper metaphorice tantum de Deo et plerumque de Christi humanitate usurpantur.

Rescribit Sergius ad epistulam Severi et primo protestatur se minime insaniae Synousiastarum indulgere, fidemque suam in Christum perfectum Deum et perfectum hominem esse puram nullaue agnitione transformationis humanitatis per unionem vitari. Argumenta in se a patriarcha allata refellit, animadvertendo voces « mixtio » et « contemperatio » ab ipsis Patribus quandoque esse adhibitas, voces « natura » et « essentia » esse synonymas, dari etiam essentias compositas, sicut assertam essentiae unitatem non necessario auferre ab incarnatione rationem compositionis. Neque versatilis ipse fuit, tribuendo et postea denegando Christo proprietates humanas, neque transformationem humanitatis Christi docuit, neque affirmavit Christum sive meris proprietatibus sive essentiis absque proprietatibus componi. Patriarchae cum doctrina concordat idque a Severo publice significari petit.

Ad haec Severus, desperans de obstinati Grammatici emendatione, silere maluisset, victus tamen fraterna caritate, ad Sergium tertiam suam epistulam dirigit. Relata ab initio et ex ordine tota controversiae historia, ostendit Sergium ad errorem unitatis essentiae et proprietatis in Christo perpetuo redire, dum cauto sermoni Patrum garrulitatem philosophorum profanorum praefert. Negat se unquam, sive viva voce Antiochiae docendo, sive in epistulis suis unam tribuisse Christo essentiam, qualitatem vel proprietatem. Sergium non accusare, sed corrigere voluit; quem pertinacem prorsus dimittet.

Tandem, in quarta et ultima sua epistula, Sergius fidem suam trinitariam et christologiam exponit et recitatis multis locis epistularum Severi reiectisque haeresibus et haereticis, doctrinae patriarchae, quem laudibus extollit, se consentire profitetur.

Editorum textuum latinam versionem aggressi sumus, de qua ea iterare praestat, quae in praefatione nostrae versionis *Libri contra impium Grammaticum* (huius seriei t. IV) iam monebamus : « ... eam autem accuratorem, fidelio rem et ad usum theologicum atque historicum aptiorem quam elegantio-

rem elaborare maluimus. In ea conficienda lectiones varias, quae meliores nobis visae sunt, tacite secuti sumus et, ubi sensus nobis dubius remansit (quod praesertim accidit in vertendis epistulis Sergii qui, grammaticorum more, tumidiore quandoque suae artis sermone, haud sine claritatis detrimento, delectari videtur), sincere et ingenue hoc confiteri non dubitavimus. Syriacas voces et locutiones, quas « technicas » dicunt, seu quae ad sermonem theologicum pertinent, ne error aut confusio oriretur, iisdem semper latinis vocibus, ab antiquis interpretibus quandoque mutuatis, reddere sollicite curavimus; ideo etiam graecas voces et locutiones saepe adnotavimus aut suggessimus. Textus Patrum et antiquorum scriptorum a Severo et Sergio recitados in editionibus reperire et indicare, quantum fieri potuit, conati sumus; siglis, ut aiunt, aut solo editoris nomine lectorem remisimus ad notissimas collectiones vel editiones, quae sunt: *Patrologia Latina* et *Patrologia Graeca* J.-P. MIGNE; *Sacrorum Conciliorum nova et amplissima collectio* J. D. MANSI (*Concil.*, edit. Welter); H. LIETZMANN, *Apollinaris von Laodicea und seine Schule*, t. I; F. LOOFS, *Nestoriana*; P. E. PUSEY, *S. P. N. Cyrilli archiepiscopi alexandrini, In D. Iohannis Evangelium*, t. III. Praeter Sacrae Scripturae testimonia, textus etiam Patrum et antiquorum scriptorum recitados in peculiarem indicem, distinctis auctoribus et operibus, congegimus, quo clarius pateret Severi (et Sergii scripta)... promovendae cognitionis antiquae litteraturae christianae et dogmatis christologici historiae uberimum fontem exsistere ».

Meritam iterum Societatis dictae « Fondation Universitaire » moderatoribus gratiam libenter persolvimus, quibus liberaliter iuvantibus hunc quoque tum textus tum versionis tomum edere potuimus.

I. L.

ORATIONES
SANCTI SEVERI
PATRIARCHAE ANTIOCHIAE

AD NEPHALIUM

[ORATIO PRIMA]

. . . . .

Sed ex iis quoque, quae ad Nephaliū scripsi, partem ..... in medium proferam ... Scribitur autem sic : PATRIARCHAE *verba*, EX *orationibus* AD NEPHALIUM : « Neque mihi iterum dicas hac
5 voce duarum naturarum nonnullos ex patribus usos esse; non enim *ea* usi sunt vestro sensu, etiamsi hoc assertioni concedamus. Tempore enim sancti Cyrilli, morbo vaniloquiorum Nestorii in ecclesiis grassante, plerumque vox reiecta est; nam ad morbos remedia. Ergo non possunt voces aliorum Patrum, si
10 reperiantur, — tanquam coniectura rursus hoc dico, — adversus sanctum Cyrillum proferri, qui contra morbum ingruentem remedium invenit; imo, plus dico : etiamsi ipsius Cyrilli sint voces antea dictae. Neque enim si eximius quidam medicus, exitiali morbo aliquam civitatem invadente, aquae potum
15 prohibeat, potest aliquis, in medium progrēdiens, dicere * * p. 2. ad illum : En medici patrum nostrorum aquae potum permittebant, imo tu ipse, anno proxime praecedente, non interdicebas ne aquam biberemus. Iure enim diceret ad illum : Stulte! Ergo non vides morbum, cuius causa bibentibus
20 aquam damnum accidit, sed ex bona valetudine vis perniciosae conditioni normam constituere ¹? » . . . . .

¹ De textu graeco loci cfr. P. Gr., LXXXIX, 109, 112 et 280.

ea quoque, quae in orationibus, quas ad Nephaliū scripsi, *habentur*, stulte reprehendere audent [Grammaticus]. Sic autem se habent : PATRIARCHAE, EX *orationibus* AD NEPHALIUM : « Rursus post abscissionem Nestorii, reprehensioni subiacet dicere Christum esse duplicem, quia iste dixit : NESTORIUS : « Duplices apud Christum naturas distinguo : duplices enim sunt secundum naturam, sed secundum dignitatem singulares ¹. » Ideo ergo et Cyrillus in epistula sua ad Nestorium apparet dicens : CYRILLUS : « Voces autem in evangelio de Salvatore nostro *prolatas* neque duabus hypostasibus, neque duabus personis dispertimus; non enim duplex est unus et solus Christus, quamvis ex duabus rebus in unitatem indivisibilem coaluisse intelligatur, quemadmodum etiam homo ex anima et corpore *constitutus* intelligitur, non tamen duplex est, sed potius unus ex utroque ². » Et iterum, in libris adversus blasphemias Nestorii, in tomo secundo, dicit : CYRILLUS : « Non enim quia Verbum, quod ex Deo *est*, cum carnem assumpsit, prodiit homo nobis similis, ideo et duplex appellandus est ³. » Attamen videtur Gregorius Nazianzenus, in oratione de nativitate Christi, hac voce irreprehensibiliter usus, dicendo : GREGORIUS NAZIANZENUS : « Missus quidem est, sed ut homo; duplex enim

* p. 3. est ⁴ », postquam * paulo ante dixerat : « Progressus autem Deus cum assumptione, unus ex duobus inter se contrariis ⁵. »

Etenim scripsi in orationibus ad Nephaliū : PATRIARCHAE AD NEPHALIUM : « Post vaniloquia Nestorii suspicioni obnoxium est dicere : « Hominem assumpsit Deus Verbum », sicut et sanctus Cyrillus, in prima epistula ad Succensum, dixit : « Igitur factus est homo, non hominem assumpsit, ut Nestorio placuit ⁶. » Attamen Gregorius Nazianzenus, in epistula ad Cledonium, recte usus est hac voce. Cum enim totam epistu-

¹ LOOPS, *Nestoriana*, p. 354. — ² P. Gr., LXXVII, 116. — ³ P. Gr., LXXVI, 84. — ⁴ P. Gr., XXXVI, 328. — ⁵ *Ibid.*, 325. Totus locus ut excerptus ex orationibus Severi ad Nephaliū graece non servatus est. — ⁶ P. Gr., LXXVII, 236.

Iam conscriberet adversus infausti nominis Apollinarium, asserentem absque mente esse carnem Domini, volens ostendere ea omnia, quibus constat homo, assumpta esse a Deo Verbo, sic dixit : GREGORIUS NAZIANZENSUS : « ... prius quidem
5 non hominem, sed Deum et Filium solum et saeculis antiquiorem, corpori non mixtum neque omnibus, quae corporis sunt, in fine autem etiam hominem pro salute nostra assumptum¹ ». Voces αὐτοσληφθῆναι et ἀναληφθῆναι nihil inter se differre, quod sensum attinet, omnibus notum est². »

. . . . .
10 Cum enim stultus Nephalius et sodales eius, defensores synodi chalcædonensis, dicerent hanc synodum pugnando adversus phantasiam Eutychetis crassis verbis usam esse, ipsam instantiam apposui, in iis quae ad illum scripsi, sic : PATRIARCHAE, EX *scripto* AD NEPHALIUM : « Quodnam ergo est castum eorum verbum ad
15 illos? ». IPSIUS *patriarchae*, TANQUAM EX PERSONA HAERETICORUM : « Cum sententiam phantasiae Eutychetis, aiunt, vellent radiceitus evellere, nullo autem modo * oppositae parti stude- * p. 4. rent, *ita locuti sunt* : hic enim mos est eorum, qui adversus haereses pugnant. » IPSIUS *patriarchae* ADVERSUS HAERETICOS : « Sed dicam ad illos : O boni, hoc convenienter dicit quis : cum exoritur aliqua quaestio, is qui contra hanc quaestionem pugnat, ex altera parte non observat sermonem suum de quacumque re circa quam hoc tempore nulla prorsus quaestio habetur³. » . . . . .

. . . . .
25 Sequentia eorum, quae ad Nephalius scripsi, ... apponam. ... Porro sequentia se habent sic : IPSIUS PATRIARCHAE, EX IIS, QUAE AD NEPHALIUM : « Exempli gratia, Patribus adversus immunditiam Arii pugnantibus recte venia conceditur, quod saepe crassius locuti sint de incarnatione Domini, quia de illa tunc
30 nulla prorsus quaestio movebatur. Crassius autem *eos locutos* esse dico quoad unam alteramve vocem; non quod omnibus

¹ P. Gr., XXXVII, 177. — ² Locum patriarchae graece non repperi. —
³ Locum non repperi.

suis verbis deciderit aliquis *Pater* in reprobum sensum¹, sicut Diodori et Theodori asseclae fecerunt, sed quia, exorta hoc ipso tempore disputatione, verbi gratia Arii atque Sabellii, voces Patrum reperire est velut in aequilibri trutina *consistentes*. Nunquam *Patres* in alterutram partem inclinabantur, sed ab omni deflexione cavebant et tanquam regia via incedebant. Et videas quid Gregorius Theologus, in prima ex orationibus de divinitate habitis, dicat : GREGORII NAZIANZENI *locus*, QUEM ADDUXIT PATRIARCHA IN *scripto* AD NEPHALIUM : « Adoramus Patrem et Filium et Spiritum sanctum, proprietates quidem separantes, divinitatem vero unientes; neque in unum
p. 5. tria contrahimus, ne morbo Sabellii laboremus, neque * in tria extranea et diversa dividimus, ne Arii insaniam insaniamus. Quid enim necesse est ut, velut plantam in alteram partem propendentem et undique inclinatam per vim ad alteram partem inflectentes, distorsione quadam distorsionem corrigamus, non autem *eam* ad medium dirigentes intra pietatis fines consistamus² ? » Sic proinde oportebat et epistula Leonis utraque inquisitione exorta et invalescente atque circa eandem rem, Domini incarnationem dico, claudicante, per inclinationem ad unam non videretur quidem alteram impietatis partem sanare sed decidendo in primam, neque tota sermonis dispositione duarum naturarum cantilenam foveret. Etenim Diodorum quoque causam praetendentem, dicendo se pugnare adversus Synousiastas, — id est, *adversus* eos, qui carnem Domini miscebant *cum divinitate* et stulte dicebant eam in substantiam Dei conversam esse, — et delapsum ad oppositam *sententiam*, scilicet ad id, ut diceret unum Christum *esse* duos Filios, increpat sapiens Cyrillus, dicendo : CYRILLUS : « Itaque Paulum quoque samosatenum corona dignum aestimemus, qui accuratius quam tu mysterium oeconomiae dissecat³. »

¹ Cfr fortasse *Rom.*, I, 28 : εἰς ἀδόκιμον νοῦν. — ² *P. Gr.*, XXXV, 1072. — ³ Locum Cyrilli videas apud PUSEY, *In Iohann.*, t. III, p. 508 (syriace tantum). De loco scripti Patriarchae ad Nephalium cfr *P. Gr.*, I.XXXIX, 112.

Etenim in iis, quae ad Nephaliū scripsi, deiferi Athanasii posui locum ... dicitque sic : ATHANASIUS : « Nam qui putaverat se Deo similem esse, ab adolescente deludebatur, et qui adversus carnem et sanguinem gloriabatur, ab homine carnem gestante devincebatur. Adiuvabat enim illum Dominus, qui propter nos carnem gestavit et victoriam dedit corpori contra Calumniatorem ¹. » Postea verbis * sancti Athanasii haec addidi : « Ecce * p. 6. quomodo tum de homine nostri simili, tum de Domino posuit
10 Athanasius verba *σάρκα φορεῖν*. Quemadmodum enim nos, qui *σάρκα φοροῦντες* dicimur, unum quid sumus, una natura τὸ συναμρότερον anima et corpus, minime vero alius ὁ φορῶν et alius ὁ φορούμενος, eodem modo et ipse Dominus cum propria carne, evidenter anima rationabili animata, sine
15 mutatione unus quoque factus est ². » . . . . .

... adulterare omisit [Grammaticus] ea, quae in hac ipsa oratione ad Nephaliū a me scripta habentur .... Apposui enim locum epistolae sancti Cyrilli ad monachos, ... in quo haec habentur : CYRILLUS : « Genitum est enim, ut dixi, ex substantia Dei et
20 Patris Verbum eius unigenitum. Quia vero carnem assumpsit suamque effecit et vocatum est Filius hominis et factum est nostri simile, absurdum nullo modo esse, imo necessario confitendum esse puto eum secundum carnem per mulierem esse genitum, quemadmodum ipsa quoque hominis anima una cum
25 proprio corpore generatur et velut unum quidpiam cum ipso censetur, licet natura sua ab ipso diversa intelligatur et sit secundum propriam rationem. Et si quispiam matrem alicuius dicere voluerit esse carniparam, non autem simul et animiparam, prorsus inanes voces fundit. Genuit enim, ut
30 dixi, ens vivum concinne compositum ex dissimilibus, et ex duobus quidem *constantem* verum unum hominem, cum utrumque remaneat id, quod est, concurrerint autem *illa duo* in naturalem unitatem et quasi inter se miscuerint id, quod unumquodque quasi proprium habebat ³. » Ad haec, postquam illa

¹ P. Gr., XXVI, 849. — ² Locum Severi non repperi. — ³ P. Gr., LXXVII, 21.

- apposueram, sic addidi : « Vides eum tradidisse ex duobus
* p. 7. illum unum intelligendum esse, cum contulerit * inhumana-
tionem Salvatoris nostri constitutioni omnis hominis, neque
permiserit sectionem in duo, sed unionem sine confusione
servaverit dicendo : « cum utrumque remanserit id, quod
est, concurrerint autem *illa duo* in naturalem unitatem » ¹.

. . . . .
Et cum ad Nephaliū scripsissem : « Nos unum quid sumus
unaque natura utrumque simul ², id est, anima et corpus :
hic enim est homo, unus secundum naturam, id est, secundum
hypostasim, qui idem agnosceatur secundum substantiam ³ », ... ¹⁰

- . . . . .
Etenim, in oratione ad Nephaliū ... ipsis verbis sic habetur :
« Doctrinis autem deiferorum Patrum sine adulteratione
adhaerentes, Dei gratia sumus in bona sententia et super
petram stamus, confitentes Deum Verbum incarnatum esse
ex sancta Dei genitrice semperque virgine Maria et de Spiritu
sancto, carne nobis consubstantiali animata anima rationabili
et intelligente : nam consubstantialis nobis est Virgo, ex qua
Spiritus sanctus hoc sanctum corpus plasmavit; non enim
ex humano semine erat, absit. Itaque eundem confitemur
consubstantialem Patri secundum divinitatem, eundemque ²⁰
consubstantialem nobis secundum inhumanationem : eundem
dicimus, non autem aliū atque aliū; aliud enim et aliud
sunt ea, ex quibus Salvator noster, non autem alius et alius.
Nam ex duabus naturis credimus illum esse unum, id est, ex
perfecta divinitate et ex perfecta, absque peccato, humani-
* p. 8. tate, sine mutatione, sine confusione, * nulla facta confusione
aut mixtione, ut supra diximus ⁴. » RURSUSQUE POST PAUCA
« Si quis e caelo dixerit carnem Domini descendisse, vel per
Virginem quasi per canalem transisse, non autem dixerit eam
ex illa secundum legem conceptus, licet absque viro, plasmata ²⁵
esse, anathema sit. Neque enim conceptus, neque nativitas
³⁰

¹ Locum Severi non repperi. — ² τὸ συναμψότερον. — ³ Locum Severi
non repperi. — ⁴ Locum Severi non repperi.

ex Maria, neque conversatio cum hominibus, neque crux, neque sepultura, neque resurrectio ex mortuis, neque ascensio in caelum secundum phantasiam evenerunt, sed omnia secundum veritatem : vera enim sanatione indigebamus nos, qui vere
5 peccavimus. Itaque etiam secundum veritatem venturum Christum exspectamus, in hoc ipso corpore in quo salutarem crucis passionem tulit; sic enim videbitur ab iis, qui eum transfixerunt¹. Neque enim sic dictum theopaschismum mente tenemus, absit; sed dicimus, sicut scriptum est, carne passum
0 Dominum gloriae². Quamvis enim proprium corporis sit quod patiatur, tamen impassibile Verbum corpori passionis capaci uniebatur; et quia corpus proprium Eius est, Eius etiam dicitur passio. At neque sine anima, neque sine mente, sed animatam et mente et intellectu dotatam credimus inhuma-
5 nationem Domini. Anathematizamus enim phantasiam Euty- chetis et Valentini et impietatem Manichaeorum et dementiam
* Apollinarii et malam oeconomiae divisionem Nestorii³. » * p. 9.

Haec autem ad christianos scripta sunt a nobis propter defensionem, non per contradictionem⁴. Neque enim impuris
0 auribus divina quidem dogmata inicimus, ut iudicent nos, neque rursus illegitimas *aves* inveniemus. Nam quomodo iudaeus aut paganus sancte nostra suscipiet, quibus scandalum et derisio crux⁵ reputatur? Et hic sermo non est meus, sed legem invoco Gregorii Theologi immodestum et levem aria-
5 norum morem redarguentis. Dicit enim sic in tertia oratione de pace : GREGORIUS : « Ac prius quidem nec supervacaneum aliquod verbum dicere periculo carebat⁶, nunc autem etiam religiosissimos conviciis proscindimus; et olim quidem neque legem foris legere licebat, neque confessiones, hoc est, ut mihi
0 videtur, populi assensum exposcere, nunc vero etiam de rebus ineffabilibus profanos adhibemus arbitros, proicientes sanctum canibus et margaritas ante porcos mittentes⁷. Neque *id* solum, verum etiam aures eorum pascimus mutuis in nos ipsos contumeliis : ac ne illud quidem perspicere possumus, minime

¹ Cfr IOH., XIX, 37. — ² Cfr I PETR., IV, 1; I Cor., II, 8. — ³ Locum graeco non repperi. — ⁴ ἀντιλογία. — ⁵ Cfr I Cor., I, 23. — ⁶ Cfr MATTH., XII, 36. — ⁷ Cfr MATTH., VII, 6.

tutum esse arma hostibus committere, nec ei, qui christianos odit, sermonem adversus christianos ¹. » Rursusque in oratione adversus Eunomianos dixit : GREGORIUS : « Sit etiam contentio nostra legitima. Cur generationem audit et creationem, atque Deum ex non existentibus, et sectionem et divisionem et resolutionem saevus dictorum auditor? Cur accusatores ipsos
p. 10. iudices constituimus? Cur * gladios hostibus committimus? Quomodo, putas, accipiet de his rebus sermonem, aut qua mente is, qui adulteria laudat et puerorum corruptiones, et passiones colit, qui nihil supra corpus cogitare potest, qui heri et nudiustertius deos sibi constituit eosque turpissimis facinoribus notos? Annon crasse? Non foede? Non indocte? Non ut solet? Nonne deorum suorum et passionum suarum defensionem efficiet theologiam tuam? Si enim has voces ipsi calumniemur ², aegre illis suadebimus ut in nostris doctrinis philosophentur; et si illi a nobis ipsis ³ malorum inventores fiant, quando tandem a traditis recedent? ⁴ »

Haec sunt legislatio patrum; ut ea sequamur, oramus; ita credimus, ita sentimus; cum hac fide et vivere pietas est et mori lucrum, in Christo Iesu Domino nostro, quocum Patri cum sancto Spiritu gloria in saecula saeculorum. Amen.

ABSOLUTA EST PRIMA SANCTI SEVERI, PATRIARCHAE ANTIOCHIAE, AD NEPHALIUM ORATIO, QUAM HABUIT ANTEQUAM AD EPISCOPATUM ACCESSIT.

ORATIO ALTERA

25

RURSUS, EIUSDEM Severi ORATIO ALTERA AD NEPHALIUM; AD EOSDEM, QUI DICUNT CHRISTUM POST UNIONEM COGNOSCI IN DUBUS NATURIS, ET ADDUNT « UNITIS ET INDIVIDUIS ».

✕ Nos autem, secundum salvificum et vere divinum symbolum
p. 11. CCCXVIII Patrum, credimus * et confitemur Filium Dei Unigenitum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta ³⁰

¹ P. Gr., XXXV, 1137. — ² ἐπηγεάζομεν. — ³ παρ' ἑαυτῶν. —

⁴ P. Gr., XXXVI, 17.

sunt, descendisse in fine dierum et incarnatum et inhumana-
tum esse, id est, unitum esse carni rationabilem et intelligen-
tem animam habenti, secundum unionem veram et hypostati-
cam, ex Spiritu sancto et semper virgine Dei genitrice Maria,
5 unamque eius esse naturam etiam cum incarnatum est Verbum,
quemadmodum instituerunt nos deiferi et mystagogi *doctores*
Ecclesiae; ipsumque, simplicem et compositionis expertem,
secundum quod Deus intelligitur, novimus etiam compositum
secundum quod homo factus est. Etenim, ex duabus naturis
10 perfecte se habentibus, ex divinitate, dico, et ex humanitate,
credentes *esse* Emmanuelem, eundemque Deum Verbum incar-
natum, novimus unum Filium, unum Christum, unum Domi-
num; non dicimus eum cognosci in duabus naturis, sicut
synodus chalcedonensis dogmatizavit, apponendo, quasi ad
15 defensionem *suae formulae*, *vocem* « indivise ».

Non enim idem esse dicere *ἐκ δύο* [φύσεων] atque dicere
ἐν δύο [φύσεσι] *Christum* post unionem, etiamsi addatur *vox*
« unitae naturae », testatur ipsa synodus. Nam hypomne-
mata *synodi* sic se habent : « Magnifici et gloriosi principes
20 dixerunt : Dioscorus dicebat : *Formulam ἐκ δύο φύσεων*
recipio; *formulam vero ἐν δύο* [φύσεσι] *non recipio*. Sanc-
tus autem archiepiscopus Leo duas naturas unitas dixit esse
in Christo uno Filio Unigenito et Salvatore nostro inconfuse
et immutabiliter. Cui ergo adhaeretis, utrum sancto Leoni
25 an Dioscoro? Casti episcopi clamaverunt : Sicut Leo, ita cre-
dimus; qui altercantur, * eutychianistae sunt. Leo orthodoxe * p. 12.
scripsit ¹. » Vide quomodo *formulam ἐκ δύο* *vocem* haereticam
vocaverint, *formulam* autem *δύο ἐνωθεῖσαι* orthodoxiae esse
decreverint, per eam parantes ut *Christus* duae naturae post
30 unionem diceretur. Et tamen, si idem intellexissent hanc et
illam *formulam significare*, oportuisset dicerent manifeste
Dioscorum contentiosum esse atque frustra pugnare de voci-
bus eandem vim et significationem obtinentibus. At accurate
noverant *formulam* : « ex duabus naturis est *Christus* » paren-
35 tem esse *assertionis* : « unus est per compositionem », valde
autem solliciti erant ne diceretur una natura Verbi incar-

¹ MANSI, *Concil.*, VII, 105.

nata; sed receperunt *formulam* ἐν δύο, addita *voce* « unitis », seu indivise ad deceptionem, et iuxta sententiam suam, non observantes consequentiam.

Etenim *formula* ἐκ δύο negat quidem duos esse, ostendit autem ipsum unum esse per compositionem, minimeque 5 periisse ea, ex quibus *est* ille unus, quia inconfuse unita sunt et manet ille unus firmiter et inconcusse propter sublimitatem unionis; *formula* vero qua duae *naturae* dicuntur post unionem, ex non naturalibus¹ est : nam si duae remanserunt, neque unitae sunt, siquidem dualitatis destructiva 10 est unio. Et hoc ex iis, quae postea adducentur, conabor manifestum efficere, scilicet unionem hypostaticam non admittere sectionem in duo. >

Audi igitur quid dicat abominabilis Theodoretus, in contradictione² adversus anathematismum secundum, cum et duas 15 p. 13. naturas dicit et eas unitas confitetur, verum * hypostaticam unionem negat, quam synodus quoque chalcedonensis silentio praeteriit. Dicit enim sic : [THEODORETUS] : « Oportet autem credere Domino ostendenti duas naturas, dicendo Iudaeis : « Solvite templum hoc et in tribus diebus suscitabo illud³ ». 20 Si autem mixtio facta fuisset, neque Deus permansisset Deus, neque templum cognitum fuisset templum⁴, — hoc enim exigit ratio mixtionis, — et superflue Dominus noster dixisset Iudaeis : « Solvite templum hoc et in tribus diebus suscitabo illud ». Oportebat enim eum dicere : « Solvite me et in 25 tribus diebus suscitabor », siquidem mixtio quaedam facta fuisset et confusio : nunc autem ostendit templum solutum et Deum suscitantem illud. Superflua itaque unio hypostatica, quam pro mixtione, uti puto, proponunt; sufficit autem dicere unionem, quae et naturarum proprietates ostendit et 30 unum edocet adorare Christum⁵. » Rursusque, in contradictione adversus anathematismum decimum, sic dicit : [THEODORETUS] : « Sed quod ex semine David assumptum est ab eo, quod mortale, quod passibile, quod timuit mortem, licet hoc

¹ ἐκ τῶν φύσιν μὴ ἐχόντων. — ² ἀντιλογία. — ³ ΙΟΗ., II, 19.
— ⁴ Omisit translator verba textus graeci: ἀλλὰ καὶ ὁ ναὸς θεὸς καὶ ὁ θεὸς ναός. — ⁵ P. Gr., LXXVI, 400.

ipsum postea mortis potestatem destruxerit propter suam unionem ad Deum, qui ipsum assumpsit; quod per omnem ambulavit iustitiam et ad Ioannem dixit : « Sine modo; sic enim decet nos complere omnem iustitiam¹ »; hoc appellationem accepit pontificatus secundum ordinem Melchisedech.²»

Isto igitur confitente duas naturas et dicente etiam unionem, consideremus quid dicat sanctus Cyrillus in defensione ipsius anathematismi decimi : [CYRILLUS] : « Quomodo ergo unitum esse dicis illud ex Deo Verbum * ei, qui ex semine David est, si soli * p. 14. ei, qui ex semine David est, pontificatum attribuisti? Si enim vera est unio, non duo omnino sunt, sed unus et solus ex duabus concipitur Christus. Manifestum itaque est quia fingunt quidem se confiteri unitatem, simpliciorum mentes decipere volentes, adhaesionem vero sapiunt extrinsecam et habitudinalem, quam et nos consecuti sumus, cum demonstrati sumus participes divinae eius naturae per Spiritum.³ » At forsitan dices : « Theodoretus, quia dixit : « qui ex semine David », iuste reprehensionem tulit, quasi unionem personarum dicens. » At potius quidem « quod ex semine David » dixit; deinde autem ipse etiam sanctus Cyrillus, in effatis praecedentibus, propter naturam culpat eum, sic dicens : [CYRILLUS] : « Diligens autem imitator abominationis illius Nestorii, egregius iste Theodoretus, non erubescit dicens quia humanam naturam assumpsit et hanc supra communes pontifices statuit⁴. »

At ipse quoque lamentabilis Theodoretus, in reprehensione eiusdem anathematismi, dicit : [THEODORETUS] : « In experimento autem passionum nostrarum facta est natura ex nobis pro nobis assumpta, non qui eam assumpsit nostrae causa salutis⁵. » Quemadmodum iste redarguitur in verbis suis quod sursum deorsum personam atque naturam absque timore vocet id, quod ex semine David, ut ipse dicit : « Quis ille, qui laboribus virtutis perfectus est⁶ ? », rursusque : « Quis ille, qui cum reverentia vixit⁷ ? », et iterum : « Natura ex nobis pro nobis assumpta⁸ » : ita et Leo in tomo suo nunc quidem dicens :

¹ MATTH., III, 15. — ² P. Gr., LXXVI, 437. — ³ Ibid., 445. — ⁴ Ibid., 444. — ⁵ Ibid., 437. — ⁶ Ibid., 436. — ⁷ Ibid. — ⁸ Ibid., 437.

- p. 15. « Videat quae natura * transfixa sit clavis et in ligno pependerit ¹ », nunc autem : « Quamvis enim potius in Domino nostro Iesu Christo Dei et hominis una persona sit ². »

Quis enim ex iis, qui intelligentia praediti sunt, cum audit in Domino nostro Iesu Christo Dei et hominis unam esse personam, non statim opinatur de ipsa locutione, quia personarum unionem nobis inducit, non autem unionem hypostaticam ex duabus rebus *factam*, ex divinitate, dico, et ex humanitate? Si enim meditatus esset unum eundemque nobis ostendere, oportuisset eum dicere : « Nam quia Dominus noster Iesus Christus unus est ex perfecta divinitate et humanitate, idem Deus simul et homo »; illud autem, quod dixit : « In Domino nostro Iesu Christo una est persona Dei et hominis », ostendit alium quidem esse Deum separatum, alium autem hominem, iamque illam appellationem « Christus » utrumque colligare, sicut Nestorius quoque dicit : « Ideo etiam « Christus » appellatur Deus Verbum, quandoquidem adhaesionem habet ad Christum continuum ³ ». Idem etiam in alio loco appellationem « Christus » duarum naturarum dicit esse indicativam, sicut etiam *appellationes* « Dominus » et « Filius », et separatim huius et illius, ita ut duo sint Christi et duo Domini et duo Filii et uterlibet rursus simul *cum altero* propter adhaesionem. Sic autem dicit NESTORIUS : « Cum ergo divina Scriptura dictura est sive Christi generationem ex beata Virgine, sive mortem, nusquam apparet ponens *vocem* « Deus », sed « Christus », vel

- p. 16. « Filius », vel « Dominus », quia tria illa *nomina* duarum * naturarum indicativa sunt, nunc huius, nunc illius, nunc huius atque illius ⁴. »

✓ At dicere potes synodum chalcedonensem hypostaticam unionem intellexisse; dixit enim, in sua definitione, agnosci « unum eundemque Christum et Filium et Dominum et Unigenitum in duabus naturis inconfuse, immutabiliter, indivise, inseparabiliter, nusquam sublata differentia naturarum propter unionem, magis autem servata proprietate uniuscuiusque ex duabus naturis et *illis* concurrentibus in unam personam et

¹ P. Lat., LIV, 775. — ² Ibid., 769 — ³ LOOFS, *Nestoriana*, p. 275. —

⁴ Ibid., p. 273.

unam hypostasim¹ ». Sed manifestum est iis omnibus, qui vel modice educati et eruditi sunt in dogmatibus pietatis, contrarium esse de uno Christo duas quidem naturas, unam vero hypostasim dicere. Qui enim unam hypostasim dicit, necessario et unam naturam dicet. Audi enim quid dicat Athanasius, lumen ecclesiae Alexandrinorum, in oratione de fide : [ATHANASIUS] : « Et abierunt, ex *quaestionibus* « quomodo et qualiter et qua consequentia », in infidelitatem et ipsi; et pro incarnatione inhabitationem constituerunt, et pro unione atque compositione humanam efficientiam, et pro una Domini nostri Iesu Christi hypostasi duas hypostases et personas, et pro sancta Trinitate quaternitatem indecenter et illegitime cogitarunt². » Et iterum, in libris de incarnatione Verbi dicit sic : [ATHANASIUS] : « Confitemur Filium Dei, genitum ante omnia saecula aeterno ex Patre, natum esse secundum carnem in fine saeculorum ex Maria propter salutem nostram, sicut docet divus Apostolus dicens : « Cum autem * venit plenitudo temporis, misit * p. 17. Deus Filium suum factum ex muliere³ », eundemque esse Deum et Filium Dei secundum spiritum, filium autem hominis secundum carnem, non duas naturas illum unum Filium, unam adorandam et unam non adorandam, sed unam naturam Dei Verbi incarnatam et adoratam cum ipsius carne una adoratione⁴. » Vide quomodo unum Christum dixerit unam personam, et unam naturam et unam hypostasim.

²⁵ Iisdem ac ille verbis procedit sanctus quoque Cyrillus. Dicit enim in opere contra blasphemias Nestorii : [CYRILLUS] : « Desine dividere naturas post unionem⁵. » Sed altercabitur statim auditor dolosus et dicet : « Ecce quominus dividamus naturas post unionem prohibet *Cyrillus*; ego autem illas unitas dico. » Audiet autem a nobis : « Non ad opiniones tuas attendemus, sed ab ipso patre dicti quaeremus quid definiat esse « naturas non dividere ». Antea enim dixerat in eadem oratione : « Tanquam ab una persona igitur omnia dicentur ; una enim intelligitur esse natura post unionem, *natura* ipsius

¹ MANSI, *Concilia*, VII, 116. — ² LIETZMANN, *Apollinaris von Laodicea*, t. I, p. 296. — ³ *Gal.*, IV, 4. — ⁴ LIETZMANN, *Apollinaris von Laodicea*, t. I, p. 250. — ⁵ *P. Gr.*, LXXVI, 92.

Verbi incarnata¹. » Oportuisset ergo, iuxta te, illum dicere :
 « Duae enim intelliguntur naturae unitae post unionem. » At
 scit *Cyrillus* ipsam unionem mihi unam naturam incarnatam
 demonstrasse, *naturam* ipsius Verbi. Quod autem etiam hypostasim dicat ipsum eundem Christum, nullo labore videre est. 5
 Scripsit enim in capitulo tertio suorum anathematismorum sic :
 [CYRILLUS] : « Si quis dividit hypostases in Christo post unionem, eas coniungendo ea tantum adhaesione, quae *est* secundum
 p. 18. dignitatem, * vel auctoritate vel potestate, et non potius
 congregatione unionis naturalis, anathema sit². » 10

Sed ea, quae dicta sunt, rursus adoriuntur detrectatores et dicunt illam secundum hypostasim unionem permittere ut duas hypostases seu naturas unitas dicamus post unionem. At ad hoc mihi non multis opus est verbis; ab ipsis enim adversariis testimonium afferam, *ostendens* quod ea hypostasium congregatio, quae *est* secundum unionem naturalem, unam hypostasim incarnatam efficit in compositione ipsius Filii. Dicit enim Andreas, in reprehensione huius anathematismi : [ANDREAS] :
 « Iterum illum suorum commonefaciemus verborum, ostendentes ipsum duas hypostases dicentem, in iis, quae in primo tomo³ 20
 dicit : « Itaque secundum naturam suam non sanctificatum est nobiscum illud, quod ex Patre, Verbum; si eum solum, qui genitus est ex sancta Virgine, putaverit aliquis unctum et sanctificatum esse et ideo etiam nominatum esse Christum⁴. »
 Quomodo igitur, quasi suorum *verborum* oblitus, in unam 25
 hypostasim cogit, naturas confundens, naturalem vocans divi-
 nam unionem⁵ ? »

Ecce manifeste anathematismum reprehendit, quasi inducentem unam hypostasim. Quomodo ergo audes vocare congregationem hypostasium secundum naturalem unionem *factam* duas 30
 naturas seu hypostases unitas, non intelligens ex unione unam *naturam seu hypostasim* in compositione *haberi*? Quod autem hoc ita se habeat, audi, cum adversariorum testimonio, ipsam etiam vocem Cyrilli. Dicit enim in ea ad Nestorium epistula,

¹ P. Gr., LXXVI, 60. — ² P. Gr., LXXVII, 120. — ³ Id. est, in epistula ad monachos, ut ipse Cyrillus monet P. Gr., LXXVI, 329. — ⁴ P. Gr., LXXVII, 25. — ⁵ P. Gr., LXXVI, 325.

in qua anathematismos posuit : [CYRILLUS] : « Uni ergo personae tribuamus omnes evangelicas voces, uni hypostasi Verbi * incarnatae. Unus enim est Dominus Iesus Christus secundum * p. 19. Scripturas¹. » Evidens ergo est quod ii, qui in Chalcedone
 5 *congregati sunt*, cum in duabus naturis Christum *esse* dogmatizaverunt, ad deceptionem unam hypostasim iniecerunt. Si enim una sit hypostasis, prorsus una etiam est natura, sicut antea ostensum est. Manifeste enim vox a Deo inspirata Patrum neque duas naturas, neque duas hypostases dixit unum
 10 Filium, sive unitas sive separatas dicat quis naturas. Indeterminatio enim, tum iuxta sapientes externos, tum iuxta notiones communes, quia generica est, utriusque est comprehensiva et reiectiva. Etiam et additur praesertim propter impudentia ora, illud : « sed una natura Verbi Dei incarnata ». Neque dicant
 15 quod dicendo « incarnata » seorsim constituit illam aliam naturam : non enim dixisset vir ille deifer et habens Christum in se loquentem vocem tam turpem et contrariam, sed clare dixisset : « non duas *esse* naturas divisas, sed duas unitas ».

Illi autem *Cyrillo* similiter atque consequenter Gregorius
 20 quoque thaumaturgus dicit, in oratione de fide per partes sic : [GREGORIUS] : « Et est verus Deus, carnis expers in carne manifestatus, perfectus vera et divina perfectione ; non duae personae neque duae naturae : nec enim quatuor adorandos dicimus, Deum et Dei Filium et hominem et sanctum Spiritum.
 25 Idcirco et eos anathematizamus, qui ita impii sunt, hominem * in divina doxologia ponentes². » Considera quomodo hic * p. 20. quoque absque quacumque distinctione et determinatione, reiecit generatim rō dicere duas naturas. Attamen, si legitimum fuisset dicere duas *naturas* unitas post unionem, hoc speciatim
 30 decrevisset ille, qui *verba verbis* apostolorum paria loquebatur.

Quid ergo terretis vos simpliciores, dicendo : « Ecce sanctus Cyrillus, ad Nestorium scribens, dicit diversas quidem esse naturas quae congregatae sunt ad unionem veram³ », et producit iam quae ex corde vestro *sunt*, dicendo : « Itaque, si
 35 ad unionem congregatae sunt naturae, duas *naturas* unitas oportet eas dicamus ». Ille enim dignior cui credatur quam

¹ P. Gr., LXXVII, 116. — ² P. Gr., X, 117. — ³ P. Gr., LXXVII, 45.

opinio vestra, seu divinatio vestra, quasi seipsum interpretatus dicit : « Unus autem Christus et Filius et Dominus intelligitur ex utroque, sublata naturarum non differentia, sed divisione, propter unionem ¹. » Hoc enim nos sapienter addemus : diversae enim sunt naturae, ex quibus unus Christus; non enim idem est divinitas ac humanitas. At dualitatis causam non efficimus differentiam eorum, quae congregata sunt in unionem, ex quibus componitur Emmanuel. Clamat enim Doctor : « Desine naturas dividere post unionem ² » : naturas autem non dividere, non est, ut vos dicitis, dicere duas *naturas* unitas, sed dicere unam naturam incarnatam, ut ipse *Cyrillus* dicit. Sic enim dicit : « Tanquam ergo ex una persona omnia dicta fuerint : una enim natura esse intelligitur post unionem, p. 21. *natura* ipsius Verbi * incarnata ³. » Verba autem « post unionem », non secundum distinctionem *dicta sunt*; non quod, sicut quidam exinde putarunt, ante unionem duae fuerint naturae Christi : haec enim verba inebriatae et delirantis mentis sunt.

Etenim ante unionem quidem et incarnationem, simplex fuit Verbum atque carnis expers; cum autem ei placuit ut caro fieret, iuxta Scripturam, id est, ut uniretur carni anima rationabili praeditae, tunc ab ipsa conceptione Verbum Deus erat incarnatus et adductus propter nos ad nostram compositionem inexcogitabili et ineffabili modo et ut ipse solus novit. Non enim constituimus naturam humanam seorsum, stultorum nestorianorum instar, sicque postea habitare facimus in ea Deum Verbum. Hoc enim habitatio est, non incarnatio, et consequenter non Deus incarnatus sed homo deifer invenietur Christus. Cum enim universim quidem consideramus, scimus aliud esse divinitatem et aliud humanitatem, et valde distant haec inter se. Cum autem unionem divinam seu inhumanationem consideramus prout comprehensibilis est nobis, videmus ex utraque, ex divinitate et humanitate perfecte se habentibus, compactum Emmanuelem secundum inexplicabilem unionem. Et hoc est, quod dictum est a sancto Cyrillo : « Desine dividere naturas post unionem », id est, postquam diximus unionem.

¹ P. Gr., LXXVII, 45. — ² P. Gr., LXXVI, 92. — ³ Ibid., 60.

Superfluum et stultum valde est eum, qui semel unitus est, duos dicere, perinde ac si quis dicat postquam orta est stella vespertina : « Non occidit * sol », superfluum tale quid ostendit. Sicut enim vesper demonstratio est clara *huius*, quod sol occidit, ita unio deletrix est dualitatis, quamvis ostendat ex duobus quibusdam compactum esse unum. Sic enim dicit et sanctus Athanasius, in epistula ad Iovinianum augustum, ubi fidem orthodoxam ei apponit : [ATHANASIVS] : « Itaque perfectio in fide in Patre et Filio et Spiritu sancto est. Sancta ergo Trinitate additamentum non accipiente, prorsus etiam per voluntatem Patris Verbum eius unigenitum voluntarie communicavit nostris et genitum est ex Spiritu sancto et matre Virgine Maria. Unus Filius est etiam sic cum assumptione per oeconomiam unionis. Simul enim caro, simul caro Dei Verbi; et simul caro anima et mente praedita, simul Dei Verbi caro anima et mente praedita: in ipso enim habuit et subsistentiam ¹. Hinc iuste, imo et vere ipsius Domini, non autem cuiusdam alius proclamantur propria ea, quae assumpta sunt. Prius enim cum illa *Virgine* fuit Dominus divinitus, postea ex ea factus est idem secundum oeconomiam Filius. Itaque Virgo-mater etiam est ut Dei genitrix sancta Maria ². »

Igitur si in ipsa incarnatione Dei Verbi subsistentiam acquisivit caro propria Verbi et Domini, non autem proprie seorsim substitit, sed in compositionem et in unionem ad Verbum venit, et non ex adductione ³, quomodo audebimus dicere duo *esse*, secundum humanas cogitationes, eum qui secundum compositionem unus subsistit, * qui est Emmanuel? * p. 23. Etsi enim Verbum, qua Verbum est, supra omne « fieri » est, quia coaeternum est Patri; attamen, quia voluit caro fieri propter nos, concipitur aliquo modo etiam ad productionem secundam vocatum propter carnem creatam, quia unita est ipsi, et dicitur tulisse generationem carnalem, quae *facta est* ex sancta Virgine.

Sane! Sed ecce Cyrillus dicit in Scholiis quod « inconfusas autem mansisse naturas seu hypostases hinc cognoscemus ⁴ »;

¹ καὶ τὴν ὑπόστασιν. — ² P. Gr., XXVIII, 532. — ³ ἐπαγωγή — ⁴ P. Gr., LXXV, 1381.

et iterum : « Non ergo dividere licet unum Dominum Iesum Christum in hominem singillatim et Deum singillatim, sed unum eundemque dicimus esse Iesum Christum, scientes differentiam naturarum et eas inconfusas inter se servantes ¹. » Et iterum : « Intelligitur namque prorsus aliud esse in alio illud quod inhabitat, id est, divinam naturam in humanitate, non passam confusionem quamdam aut effusionem aut mutationem in id, quod non erat. Quidquid enim in alio habitare dicitur, non factum est illud, in quo habitat, sed potius aliud in alio intelligitur ². »

Istas demonstrationes legentes et verba sua dilatantes, dicunt, nos irridendo, quod « si inconfusae mauserunt naturae seu hypostases, duae prorsus sunt, si non confundantur etiam post unionem ». Nos vero, nimis adversus eos clamantes, dicimus : Scimus et nos inconfusas et diversas mansisse naturas illas ex quibus est unus Christus : mansit enim caro caro et divinitas

p. 24. divinitas, neutraque discessit * ad naturam alterius. At unio et congregatio unam naturam incarnatam Filii perficiunt nobis secundum compositionem. Neque enim potes mihi ostendere sanctum Cyrillum usquam in scriptis suis dixisse unionem et concursum et congregationem naturarum demonstrare Christum in duabus naturis, sed e contrario, unum Christum ex utroque, unamque eius naturam tanquam incarnati Verbi. Ecce enim cum dixit in Scholiis : « Intelligitur potius aliud in alio ³ », addidit deinde : « Differentiam autem tantum naturae Verbi et humanitatis designat nobis diversitas in eis ; unus autem ex utroque intelligitur Christus ⁴. » Et iterum, duobus passeribus comparat Christum, non quod duo potius sint filii, sed quod unus sit ex duobus, ex divinitate nempe et ex humanitate in unitatem congregatis ⁵. Non enim solvit unionem id, quod ex diversis naturis sit Emmanuel, neque efficit ut ille unus duo quaedam intelligatur, quemadmodum sanctus Cyrillus dicit adversus reprehensiones Theodreti in defensione anathematismi tertii ⁶. Utique ab omni culpa alienum est scire forsitan aliud quidem esse, secundum propriam suam

¹ P. Gr., LXXV, 1385. — ² Ibid., 1397. — ³ Ibid. — ⁴ Ibid. —

⁵ Cfr *ibid.*, 1405 — ⁶ Cfr P. Gr., LXXVI, 408.

naturam, carnem a Verbo. quod a Deo et Patre processit, aliud autem rursus secundum naturae suae rationem Unigenitum. Sed haec scire non est naturas post unionem separare : Naturas autem non separare, non est dicere duas naturas
5 unitas vel individuas post unionem, — hoc saepissime dicere non desinam, — sed unam dicere, sicut supra iam ostendimus.

Ecce enim, cum dixisset, in *scriptis* adversus blasphemias Nestorii : [CYRILLUS] : « Desine dividere naturas * post unionem ¹ » et explicaret quid sit naturas non dividere, adduxit
10 postea ² : [CYRILLUS] : « Tanquam ergo ex una persona omnia dicentur : una enim intelligitur esse natura post unionem, *natura* ipsius Verbi incarnata ³. » Dicere enim unionem et postea duas naturas confiteri ipsis quoque haereticis curae fuisse discas clare ex iis, quae dicenda sunt. Si enim condes-
15 censione usus fuisset sanctus Cyrillus erga Orientales, qui dicebant : « duarum nempe naturarum facta est unio ⁴ », non autem addebant : « Unio naturarum unam naturam Filii incarnatam nobis exhibuit ⁵ », ita ut iam non possent dicere duas *naturas* post unionem, addiderant autem etiam hoc : « Voces
20 autem evangelicas et apostolicas de Domino, scimus viros theologos nonnullas quidem communes facere, tanquam ad unam personam pertinentes, alias autem discernere, tanquam ad duas naturas *pertinentes* et illas quidem, quae Deo conveniunt, ad divinitatem Christi, humiles vero ad humanitatem
25 eius tribuere ⁶ », cum haec lamentabilis Theodoretus expiscatus esset, vide qualem epistolam scripserit ad Iohannem, episcopum Antiochiae : [THEODORETUS] : « Deus, qui omnia sapienter gubernat, et prospicit concordiae ecclesiarum et zelatur salutem populorum, effecit ut conveniremus et consonantes inter se
30 ostendit mentes omnium nostrum. Cum enim communiter legissemus scripta aegyptiaca et scrutati essemus diligenter sensum eorum, invenimus ea, quae illinc missa fuerant, consona nostris esse, et aperte contraria duodecim capitulis, * contra quae, * p. 26.

¹ P. Gr., LXXVI, 92. — ² Hic Severus leviter erravit, nam locus allegandus locum iam allegatum non sequitur sed praecedat in opere Cyrilli. — ³ P. Gr., LXXVI, 60. — ⁴ P. Gr., LXXVII, 172. — ⁵ Cfr *ibid.*, 241. — ⁶ *Ibid.*, 172.

velut aliena a pietate, hactenus pugnare non destitimus. Illa siquidem habebant carnaliter factum esse carnem Verbum, quod ex Deo *est*, et unionem hypostaticam et conventum secundum unionem naturalem, et Deum Verbum factum esse primo-
genitum ex mortuis; reiciebant vero et separationem vocum 5
de Domino *dictarum* et alia multa insuper habebant a semini-
bus quidem apostolicis aliena, affinia vero germinibus zizani-
orum. Quae autem nunc missa sunt, evangelica generositate
decorantur. Deus enim perfectus et homo perfectus praedicatur
in illis Dominus noster Iesus Christus, et duae naturae *agnos-* 10
cuntur et differentia earum, et unio inconfusa, non secundum
mixtionem vel temperationem, sed ineffabili quodam et Deum
decente modo facta, atque sine laesione naturarum proprie-
tates conservans; et impassibilis quidem Deus Verbum, passi-
bile vero templum et ad breve tempus morti traditum rursus- 15
que virtute Dei ipsi uniti suscitatum; et Spiritus sanctus non
a Filio vel per Filium existentiam habens, sed a Patre proce-
dens, Filii autem proprius qua ipsi consubstantialis vocatus.
Hanc rectitudinem in scriptis intuiti, eaque opposita quasi e
diametro antea scriptis iam invenientes, laudavimus eum, qui 20
linguas balbutientes sanat et vocem deformem in vocem
suavem mutat¹. »

Ecce manifeste *illud* audivimus : dicere duas naturas post-
quam confessi sumus unionem, tollit unionem hypostaticam,
et dicere duas *naturas* pugnat adversus capitula sancti Cyrilli 25
et opponitur omnibus scriptis eius. Videamus autem utrum
p. 27. ipse Cyrillus, * defensionem struens suae erga Orientales
condescensionis, dictum ab istis, duarum scilicet naturarum
unionem factam esse, ita suadeat ut intelligamus, ac si in
duabus naturis sit Christus, an potius *ut intelligamus* unam 30
naturam Verbi incarnatam ex unione absolutam esse. Attende
igitur quid dicat in sua ad Acacium, episcopum Melitenen-
sem, epistula : [CYRILLUS] : « Differentiam autem vocum nullo
modo sustulimus, quamvis abhorrescamus ab illis dividendis,
tanquam Filio seorsum, Verbo, quod ex Deo et Patre *est*, 35
rursusque tanquam homini, qui ex muliere, seorsum intellecto

¹ P. Gr., LXXXIII, 1484.

Filio. Una enim certissime est natura Filii : scimus autem eam incarnatam esse atque inhumanatam¹. » Attamen, quid debuisset dicere, si in duabus naturis esset Christus? « Duae enim naturae sunt Filii : incarnatus enim est atque inhumanatus. » At nullus eorum, qui recte sentiunt, ignorat eum, qui unitus est, unum esse, non autem duos. Similiter, in sua quoque epistula ad Eulogium, presbyterum alexandrinum et suum apocrisiarium, scripsit sic : [CYRILLUS] : « Si igitur unionem dicimus, carnis anima rationali praeditae et Verbi unionem
10 confitemur, et ii etiam, qui duas naturas dicunt, ita intelligunt. Attamen, unione iam asserta, non amplius a se separantur quae sunt unita, sed unus iam est Filius, unaque natura eius tanquam Verbi incarnati. Haec confessi sunt Orientales, licet quoad ipsam formulam tenebris offusi fuerint². »

15 * Considera accurate quomodo dixerit eos quoque, qui duas * p. 28 naturas dicunt, ita intelligere, id est, unionem carnis anima rationali praeditae et Verbi factam esse, non autem dixerit eos bene dicere, sed ita intelligere aut *ita* intelligendum esse dicere ; et ostendit eos in contradictionem incidere. Asserta enim
20 iam unione, non amplius a se separantur ea, quae unita sunt, sed unus iam est Filius, unaque eius natura tanquam incarnati Verbi. Cum enim dicunt duas *naturas*, separant *eas* ; cum autem confitentur unionem, coguntur unam naturam Verbi incarnatam dicere. Et iam velut in densis tenebris offendunt
25 seipsos et accidit ipsis ut quoad ipsam formulam tenebris offundantur, quemadmodum etiam sanctus Iulius dicit in epistula ad Dionysium, episcopum Corinthi : [IULIUS] : « Qui autem Deum in caelis latentem confitentur incarnatum esse ex Virgine et unum cum carne sua esse, frustra conturbantur, ad verba
30 impietatis eorum delati : duas enim naturas dicunt et ipsi, ut audio³. »

Vides quia dicere unam *naturam* incarnatam, rursusque dicere duas naturas postquam confessi fuerint unam, eorum est qui commovent et turbant ordinem rerum et exsurgunt adversus semetipsos, ut ipse *Iulius* postea addit, irridendo tam tur-

¹ P. Gr., LXXVII, 193. — ² *Ibid.*, 225. — ³ LIETZMANN, *Apollinaris von Laodicea*, t. I, p. 257.

pem et amentem repugnantiam sermonis ¹ eorum. Sic enim dicit : [IULIUS] : « Qui ergo ita sentiunt, ne ad concordiam cum contraria sentientibus egrediantur, ne mente laudantes et glorificantes *Christum*, verbis *illum* blasphement. Necesse est enim eos, ubi duas dicunt naturas, unam quidem adorare, alteram
p. 29. autem * non adorare, et in divinam quidem baptizari, in humanam vero non baptizari. Si autem in mortem Domini baptizamur, unam confitemur naturam impatibilis deitatis et carnis eius passibilis, ut sic in Deum et in mortem Domini baptismum nostrum sit perfectum ². » Neque secundum confusio-
nem unam dicit oportere confiteamur naturam, sed ex diversis naturis novit illum unum Emmanuelem. Audi qualia scripserit etiam alio loco : [IULIUS] : « Unde necessario et eius corporale ³ de toto et eius divinum ⁴ de toto dicitur, et qui non potest in diversis, quae unita sunt, agnoscere quid sit unius-
eiusque proprium, in opposita inter se non concordantia decidet; qui autem propria agnoscit et unionem servat, neque circa naturam mentietur, neque unionem ignorabit ⁵. »

Ecce etiam ubi unam naturam confitetur *esse* Emmanuelem, novit *Iulius* differentiam eorum, quae ad unionem adducta
sunt, neque proprietates humanitatis humanitati seorsum dividit, rursusque divinitati eius proprie ea, quae Deum decent, sed et corporale eius de toto, et divinum eius de toto dicendum decernit, et quidem convenientissime, nam unus ex ambobus est Christus. At, iterum dicent adversarii : « Ecce sanctus
Cyrillus dicit in prima epistula ad Succensum : « Videmus duas naturas inter se congregatas esse secundum indissolubilem unionem ⁶ ». Quomodo igitur non dicemus in duabus naturis unitis Christum esse? » Sed potius quidem iam ostendimus in supra dictis, ipsius Cyrilli verbis utentes, non
ex corde nostro *deprompta* dicentes, naturarum congregatio-
p. 30. nem seu unionem unam naturam Filii incarnatam * nobis exhibuisse, itemque duas *naturas* dicere post unionem esse solutionem unionis. Attamen ex ipsa etiam epistula ad Succensum videamus quid dicat ex congregatione naturarum

¹ ἀντιλογία. — ² LIETZMANN, t. I, p. 258. — ³ τὸ σωματικὸν αὐτοῦ. — ⁴ τὸ θεϊκὸν αὐτοῦ. — ⁵ LIETZMANN, t. I, 192. — ⁶ P. Gr., LXXVII, 232.

absolvi : utrum dicendum esse unam naturam Dei Verbi incarnatam, an in duabus naturis unitis Christum definiendum? Profert igitur post illa effata, quae paulo antea apposita sunt, haec; praestat autem totum locum apponere : [CYRILLUS] :

5 « Videmus duas naturas inter se congregatas esse secundum unionem indissolubiliter, inconfuse et inconvertibiliter : caro enim caro est, et non divinitas, etiamsi facta est caro Dei; similiter autem et Verbum Deus est, et non caro, etiamsi propriam sibi carnem effecit secundum oeconomiam. Igitur cum
10 id consideramus, nihil illum in unionem concursum laedimus, ex duabus naturis illum factum esse dicentes; verum, post unionem, naturas alteram ab altera non separamus¹. »

Neque praeceas rursus dicasque mihi: Nec nos separamus eas, sed unitas dicimus! At, paulisper exspecta ut discas ex hoc
15 ipso haberi τὸ non separare, quod una natura incarnata dicatur post unionem. Addit enim *Cyrillus* : « Neque in duos Filios dividimus illum unum et impartibilem, sed unum Filium dicimus, et, ut Patres dixerunt, unam naturam Dei Verbi incarnatam². » Equidem, sed etiam dicit : « Duas natu-
20 ras unitas esse dicimus ». Sed antea tibi dixit naturarum unionem unam naturam Dei Verbi incarnatam nobis exhibere. Et videas quomodo dicat : « Itaque * quantum quidem ad cogitationem attinet et ad animae oculis tantummodo contemplandum quomodo inhumanatus sit Unigenitus, duas esse naturas,
25 quae unitae sunt, dicimus³. » Ceterum, quomodo non manifestum et cuilibet clarum est quod, si sciret legitimum esse dicere duas naturas post unionem, non diceret : « quantum ad cogitationem attinet et ad animae oculis tantummodo contemplandum », — quod dicere solet *quoad* ea, quae per concessionem
30 rationi concordant, in re quae secundum naturam sic se non habet, — ad illustrationem et manifestationem huius, quod antea positum est. Unionem enim tollere τὸ dicere duas naturas, ipse ostendit in secunda ad Succensum epistula, dicendo : « ita ut illa duo iam non sint duo, utroque autem
35 unum animal absolvatur⁴ ». Si enim eveniat ut, dum aliquis de natura una, sed composita, loquatur, et velit ostendere ea,

¹ P. Gr., LXXVII, 232. — ² Ibid. — ³ Ibid. — ⁴ Ibid., 245.

ex quibus componitur, velut de duabus rebus loquatur, non duas parat ut intelligat illam unam *naturam*. Audi quid dicat in defensione anathematismi octavi adversus reprehensiones Andreae : [CYRILLUS] : « Etenim cum de una persona et natura seu hypostasi una sermo diligenter examinans ea
5 ex quibus est seu componitur naturaliter, subiungit *praepositionem* σύν vel μετά, servat etiam sic ei, quod significatur, quod sit unum secundum compositionem, et non in duo separate discernit. Cum autem prius distinctis hypostasibus in duo et ad hoc ut utrumque seorsum et singillatim concipien- 10

* p. 32. dum sit, *praepositio* μετά * vel σύν dicitur, tunc duorum aut etiam plurium, non autem unius compositi dicimus *praepositionem* esse significativam. Exempli gratia, si forte dicam animam hominis cum (σύν) corpore suo cohonorari, quilibet honor a quolibet fiat erga unum, qui ex utroque est, hominem, vel si dicat quis animam unum esse animal cum (σύν) proprio corpore, minime in duos homines illum unum definit, sed potius videtur non ignorare ea ex quibus *iste homo* est vel componitur naturaliter. Cum autem dico Petrum et Iohannem homines coappellari, vel : Cum Petro etiam Iohannem homines coappellari, vel : Cum Petro etiam Iohannes ascendebat in templum, *praepositio* σύν vel μετά non iam unius cuiusdam significationem facit : non enim componitur Petrus cum Iohanne, sed neque ambo in unius hominis constitutionem conveniunt. Cur ergo machinantur adversus veritatem, unum illum in duos Christos indocte dividentes¹? » 25

Et verba quidem sancti *Cyrilli* haec sunt ; deinde bonum est nos observare unam personam et unam naturam et unam hypostasim Christum esse sanctum *Cyrillum* scire in effatis appositis. Eum enim reprehendebat Andreas utpote dicentem 30 Filium consedissee Patri cum propria carne ; et ipse *Cyrillus* sese defendendo ait : de una persona et una natura et una hypostasi locutus, non peccavi dicendo « cum carne sua » : servavit enim *praepositio* etiam sic ei, quod significatur, quod unum sit secundum compositionem. Quomodo igitur 35 non erubescunt adversarii ubi dicunt eum, qui dicit « unam

Verbi naturam » et insuper proclamat « incarnatam », alteram illam naturam cum ea numerare?

* Ecce enim propter calumnias et obiectiones sophisticas * p. 33.
et dolosas haereticorum Theodotus, episcopus Ancyrae, ne in
5 subtilibus cogitationibus quidem consentit ut unio dividatur,
omnem aditum haeresi praecludens. Dicit enim in oratione
quam Ephesi coram synodo habuit, quae Nestorium eiecit :
[THEODOTUS] : « Ubi est, qui Christum dividit? Ubi qui homo-
nymiam nostrum mysterium efficit? Et Christum unum qui-
10 dem dicit, duos autem ponit, alterum quidem servum, alterum
autem Dominum, alterum patientem [alterum impatientem]¹?
Quae utilitas unius appellationis, ubi duae res ponuntur?² »
RURSUSQUE IDEM, IN ORATIONE DE NATIVITATE CHRISTI IN
CARNE, DIXIT SIC : « Quod enim unitum est, iam non duo, sed
15 unum nominatur. Si vero cogitatione rursus dividis, et unum-
quodque singillatim contemplaris, igitur solvis unionem. Impos-
sibile est enim simul et servare unionem et unumquodque
eorum singillatim contemplari. Sed quod unitum est, insolu-
bilitur unum factum est, nec amplius fit duo. Sed sola
20 cogitatione separo, inquit. Ergo eadem cogitatione etiam
unionem solvisti : nam quo removes alterum ab altero, eo
ipso etiam unionem dissecuisti. Quid ergo salutarem dispen-
sationem evertis, duo intelligens et unionem spernens?³ »
Quod autem omnem machinationem et aditum praecludere
25 intendens iis, qui volunt impie secare in duo mysterium dis-
pensationis, haec dicat, non autem, ut putaret quis, mixtionem
et effusionem vel id, quod vocatur theopaschismus, * dogma-
tizans, exinde facile est videre. Dicit enim in alia homilia de
nativitate Christi sic : [THEODOTUS] : « Quam igitur ob cau-
30 sam hominum passiones sibi proprias fecit? Quia volebat pas-
sionem per passionem destruere et morte mortem abolere ac
similia similibus condemnare. Ideo sibi appropriat crucem et
propriam sibi efficit alapam et vincula, ut Dei factae pas-
siones adversus passiones acciperent potestatem. Neque enim
35 laesa est Dei natura, neque mutationem tulit propter passiones,

¹ Verba Theodoti in textu Severi omissa. — ² P. Gr., LXXVII, 1388.
— ³ Ibid., 1356.

et passiones accipiunt a Deo vim adversus *passiones* sibi similes. Iam enim, ut Dei facta, mors mortem destruit, et moriens mortis tyrannidem solvit ¹. »

At forsitan dicent : Ecce Gregorius nazianzenus dixit :
 « Naturae quidem duae, Deus et homo, quia etiam anima et corpus *duae naturae sunt*; Filii vero non duo, neque dii ². »
 At illis, ubi hoc dicunt, suademus ut legant ea, quae postea adducuntur. Dicit enim *Gregorius* : « Aliud quidem et aliud ea, ex quibus *est* Salvator noster, — quippe cum non idem sit quod cerni non potest cum eo quod in aspectum cadit, et quod temporis expers est cum eo quod tempori subest, — non autem alius et alius, absit! Ambo enim haec unum commixtione, cum Deus quidem sit inhumanatus, homo autem deificatus, aut quocumque tandem nomine aliquis utatur ³. »
 Videas clare quomodo dixerit : « ea, ex quibus Salvator noster », non autem : « ea, in quibus Salvator noster ». Nos enim ex duabus naturis dicimus Emmanuelem, non autem in duabus naturis illum esse credimus : alia enim natura est divinitas et
 p. 35. alia humanitas; at, * proclamata unione, unus ex utraque est Christus unaque est natura eius tanquam incarnati Verbi. ²⁰

Ne autem putares illum duas *naturas* dicere, produxit aliam quoque deletionem dualitatis, dicendo : « Ambo haec enim unum commixtione ⁴ », cum per hoc vellet ostendere arctam unionem. Non enim subiit incorporalis mutationem in id, quod non erat : idque praemonuit dicens : « aliud et aliud sunt ea, ex quibus *est* Salvator noster ⁵ ». Impossibile enim est ut eundem et duas naturas esse dicamus, iuxta vos, unum Christum, et in oppositionem commixtionis decidamus. At notum est iis, qui bene sapiunt, *Gregorium* etiam utramque accusationem vitare, et confiteri indivise et inconfuse unionem hypostaticam. Nam et cum
 30 audimus Deum et Patrem dicentem ad Filium in psalmo : « Ex utero ante luciferum genui te ⁶ », non carnalem putamus esse generationem propter istud nomen uteri, sed ea, quae naturam incorporalem decent intelligentes, incorporalem consequenter credimus generationem esse, cum *formula* « ex utero » indicet ³⁵

¹ P. Gr., LXXVII, 1381. — ² P. Gr., XXXVII, 180. — ³ *Ibid.* —
⁴ *Ibid.* — ⁵ *Ibid.* — ⁶ *Psalm.* cix, 4.

vere et ex ipsa substantia Patris genitum esse Filium, ita ut sit consubstantialis suo Genitori.

- Dixit autem in epistula sua ad Cledonium sic : [GREGORIUS NAZIANZENUS] : « Quamobrem totum hominem retine, et misce divinitatem, ut me perfecte beneficio afficias » ; deinde, sibimet obicit : « At duo perfecta non capiebat », et obiectionem solvit dicendo : « Non utique, si quidem corporaliter intelligas. Vas * quidem unius modii capax non continebit duos modios, * p. 36. neque locus unius corporis duo aut plura corpora. Si autem
10 ut intelligibilia et incorporea *ea consideres*, animadvertes quod ego ipse et animam et rationem et mentem et Spiritum sanctum continui, et ante me mundus iste, — hanc, dico, ex visibilibus et invisibilibus structuram, — Patrem et Filium et Spiritum sanctum. Talis enim est intelligibilium natura, ut
15 incorporeo et inseparabili modo et inter se et cum corporibus misceantur, quandoquidem et voces plures uno auditu capiuntur et idem visus plura videt et olfactus *plura odoratur* odorifera, cum sensus mutuo non comprimantur vel coarctentur, nec res sensiles ob receptionis copiam imminuantur ¹. » Ecce lucide
20 ostendit quomodo unitus sit incorporeus inconfuse et inseparabiliter corpori, et non sufferat confusionem, quae ex mixture et contemperatione *oritur* : corporum enim humidorum est haec proprietas, ut scilicet confundantur et commisceantur ex mutua implicatione et a propriis naturis exeant.
- 25 Praeter id, quod non dicebat commixtionem, hypostaticae etiam sentiebat unitum esse Deum Verbum carni habenti animam rationalem, non autem solummodo per inhabitationem. Audi quid dicat in eadem epistula : [GREGORIUS] : « Si quis dicit prius plasmatum esse hominem, Deumque postea in eo habi-
30 tasse, sit damnatus. Hoc enim non Dei generatio est, sed generationis fuga ². » Rursusque : « Si quis dicit *Verbum* * in eo * p. 37. tanquam in prophetis secundum gratiam operatum esse, non autem secundum substantiam *humanitatem divinitati* adhaesisse et complasmata esse, a praestantiori efficacia vacuus sit,
35 imo contraria plenus ³. » RURSUSQUE : « Si quis tanquam per canalem dicit *Christum* per Virginem transisse, non autem in

1 P. Gr., XXXVII, 184. — 2 Ibid., 179. — 3 Ibid., 180.

ea formatum esse divino simul et humano modo : divino quidem, quia absque viro, humano autem, quia iuxta conceptus legem, item atheus est ¹. » ET ITERUM . « Si quis Mariam non credit deiparam, atheus est ². » RURSUSQUE : « Si quis crucifixum non adorat, anathema sit ³. »

Sane, sed idem Gregorius dicit, in prima oratione de Filio : « Excelsa tribue divinitati naturaeque passionibus et corpore praestantiori, humilia vero composito et propter te exinanito et incarnato ; haud incommode etiam dicitur : inhumanato ⁴. » Quomodo ergo non duas naturas Christum *esse* dicitur ? Sic enim et Leo in Tomo suo dicit : « Unum quidem horum coruscat miraculis, aliud autem succumbit iniuriis ⁵. » At in nulla re conformia sunt *verba* Gregorii iis, quae dogmatizata sunt a vobis. Nam Gregorius, cum dixit excelsa tribuenda esse divinitati eius, non ea, quae *Christus* secundum dispensationem egit, cum inhumanatus est, dicebat, sed ea, quae habebat ante inhumanationem, cum esset carnis expers et ante saecula : quae paulo ante istum locum enumerabat *Gregorius*, tu vero male-
p. 38. fice resecuisti * detorquendo ea, quae bene dicta erant, ad id quod tibi placet. Sic enim dixit : [GREGORIUS] : « Quod in principio, quod cum principio, quod principium : in principio erat Verbum ⁶. » RURSUSQUE : « Splendor, et character hypostaseos eius, et imago bonitatis eius ; et quem enim Pater signavit Deus, Dominus, Rex, Ens, omnipotens ⁷. » Haec evidenter ante inhumanationem habebat Deus Verbum, et haec dixit sanctus *Gregorius* tribuenda esse naturae praestantiori, quae nullam prorsus communionem habent cum ratione inhumanationis, antequam deveniret Filius ad voluntariam exinanitionem. Optime autem dixit *Gregorius* omnia humilia quae ipsi accidere videntur propter incarnationem tribuenda esse, non uni ex formis seu naturis, — sic enim introduxisset divisionem, — sed Verbo propter nos incarnato.

Audi enim quid dicat in loco a vobis adducto : [GREGORIUS] : « Humilia vero composito et propter te exinanito, haud incom-

¹ P. Gr., XXXVII, 177. — ² Ibid. — ³ Ibid., 180. — ⁴ P. Gr., XXXVI, 97. — ⁵ P. Lat., LIV, 767. — ⁶ P. Gr., XXXVI, 96. — ⁷ Ibid.

mode autem dicitur etiam inhumanato¹. » Non enim stulte dividit eum, qui insecabili modo unitus est carni, sed eum unum eundemque novit, sicut significat cum addit effatis modo apposis dicendo sic : [GREGORIUS] : « Hic enim
5 qui nunc a te spernitur, quondam etiam supra te erat; qui nunc homo, compositionis expers erat. Quod quidem erat, permansit; quod autem non erat, assumpsit². »

Haec quidem sancti sunt *verba*; vestra vero talia! * Dividitis * p. 39.
ea, quae a Salvatore nostro tempore inhumanationis facta
10 sunt, tribuentes ea quidem, quae Deum decent, naturae divinae, humana vero *naturae* humanae. Nonne enim ita Leo in Tomo suo instituit *suos*, dicendo : [LEO] : « Esurire enim et sitire et lassescere et dormire certissime hominis est. Sed quinque panibus quinque milia hominum satiare et largiri Samaritanae
15 aquam vivam unde, cum biberit, praestabitur ei, ne ultra sitiatur; et supra dorsum maris pedibus non madefactis ambulare, fluctuum autem elationem increpando tempestatem sedare, sine ambiguitate Dei est³. » Iamque ante ista clare divisit *actiones*, dicens : « Corpore quidem exequente singillatim quae
20 corporis sunt, Verbo autem singillatim quae Verbi; et unum quidem succumbit iniuriis, aliud autem coruscat miraculis⁴. »

Ne ergo inter se misceatis ea, quae misceri nequeunt : nulla enim societas luci ad tenebras⁵. Aliud enim est dividere *Christum* in duas naturas, aliud dicere tribuenda esse naturae divinae ea, quae habebat naturaliter Deus Verbum et ipsius erant
25 ante inhumanationem, cum esset carnis expers et ante saecula, etiamsi iis utique, quae *Verbum* naturaliter habebat, qualia sunt, creare, vivificare et omnia quae modo Deum decenti illi conveniebant ante saecula, locupletatam dicamus etiam carnem
30 eius rationabiliter animatam propter mirabilem et supra naturam illam unionem ad Verbum creatorem et vivificatorem. Etenim, * divina quidem Verbi natura, seorsum et sine carne * p. 40.
considerata, ante multum tempus, imo ante omnia saecula est. Necesse est ergo, cum singillatim essentiam eius contemplan-
35 mur, ut habeat proprietates, illas, dico, quae ante inhumana-

¹ P. Gr., XXXVI, 97. — ² Ibid., 100. — ³ P. Lat., LIV, 769. — ⁴ Ibid., 767. — ⁵ Cfr II Cor., vi, 14.

tionem eius *ad ipsum pertinent* et apud ipsum videntur, quales sunt *tituli* « Omnipotens » et « Dominus » et « Rex virtutum ». Natura vero hominis, quam sibi univit Deus Verbum, nunquam exstitit singillatim, sed simul atque voluit homo fieri, statim fuit Deus incarnatus ex Spiritu sancto et ex sancta Virgine, non autem purus homo singillatim existens habensque inhabitantem in se Deum : quod necessario introducere debet dualitas naturarum.

Sciens igitur non naturae humanae seorsum *consideratae* sanctum Gregorium tribuisse humiles sermones vel actiones, sed composito et pro te exinanito, incarnato ac inhumanato Deo Verbo, si reperias illum dicentem, in oratione secunda de Filio, sic : « Remaneret nobis dicendum ¹ de eo, quod mandatum accipit et mandata servat, et quod ea, quae placita sunt Patri semper facit; rursus autem de consummatione et exaltatione, et de eo, quod ex iis, quae passus est, didicit obedientiam; item de summo sacerdotio et oblatione, de supplicatione ad eum, qui potest eum a morte salvum facere; de pavore, sanguinis sudore, et si quid aliud huiusmodi est; nisi cuivis exploratum esset ad passibile *elementum* huiusmodi nomina referri, non autem ad immutabilem et passionibus sublimiorem naturam ² », ex istis noli putare eum prorsus dividere *Christum*, atque naturae humanae * singillatim tribuere passionem : qui enim patitur, sicut dixit *Gregorius* in praecedentibus, est « compositus, Deus Verbum pro te exinanitus et incarnatus et inhumanatus ³ », patiens in eo, quod pati natum erat, evidenter in carne. Audi quoque eundem *Gregorium* hoc ipsum rursus dicentem in principio eiusdem orationis secundae de Filio, sic locutus : [GREGORIUS] : « Sublimiores quidem et Deo dignas voces divinitati attribuimus, humiles autem et humanas novo propter nos Adamo ac Deo adversus peccatum patibili ⁴. » At forsan dices : « Patibilem divinitatem his *verbis inducit*. » Absit : nam hac appellatione « Adam », prius introductus est, sicque ostensum est Deum carne, secundum Scripturas, passum esse.

¹ διαλαμβάνειν. — ² P. Gr., XXXVI, 124. — ³ Cfr *ibid.*, 97. — ⁴ *Ibid.*, 104.

Rursus dicunt : Ecce in eadem oratione secunda de Filio dicit idem sanctus Gregorius : « Signum autem est, quod cum naturae cogitationibus separantur, simul quoque cum illis nomina dividuntur. Audi Paulum dicentem : « Ut Deus Domini nostri Iesu Christi, Pater gloriae ¹ » : Christi quidem Deus dicitur, gloriae autem Pater. Quamvis enim τὸ συναμφοτέρον, — id est, utriusque congregatio, — unum sit, id tamen non natura, sed coitione fit ². » At, si intelligerent ea, quae alleganda censent, potius erubescere deberent ubi audiunt : « cum naturae cogitationibus separantur ». Qui enim hoc dicit, ostendit unum esse secundum veritatem minimeque divisum eum, qui cogitatione tantum dividitur. Qui enim audit Deum Christi esse Patrem, intelligit, quatenus voluit Christus homo fieri, eatenus eum vocare Deum suum Patrem, dicendo : « Ascendo * ad Patrem meum * p. 42. et Patrem vestrum, Deum meum et Deum vestrum ³ » ; quatenus autem eiusdem est gloriae et substantiae ac Pater, proprie et vere et secundum naturam eum vocare Patrem suum Patrem. Noster enim per gratiam Pater est Pater, non per naturam. Deinde oporteret intelligerent etiam id, quod dixit iste sanctus, scilicet τὸ συναμφοτέρον unum esse, non quidem natura, sed coitione. Natura enim divinitas mansit divinitas et caro mansit caro; coitione vero atque unione unum sunt ambo, minimeque dividuntur, quemadmodum in hac quoque epistula ad Cledonium dicit idem Gregorius : « Commixtis ut naturis ita et nominibus et inter se vicissim commeantibus secundum congermanitatis rationem ⁴. »

Rursus dicunt adversarii : « Ecce iterum dicit idem Gregorius, in oratione in Epiphaniā : « Missus quidem est, sed ut homo : duplex enim erat ⁵. » At rursus ad eos dicimus : Vos fugit mens huius sancti! Eum enim duplicem dicit volens ex duobus illum unum ostendere, ut ipse explicat in eadem oratione, dicendo: [GREGORIUS]: « Processit autem Deus cum assumptione, unum ex duobus inter se contrariis, ex carne et ex spiritu, quorum alterum quidem deificavit, alterum autem deificatum est. O novam mixtionem! O miram contemperationem!

¹ Ephes., 1, 17. — ² P. Gr., XXXVI, 113. — ³ 1oñ., xx, 17. —

⁴ P. Gr., XXXVII, 181. — ⁵ P. Gr., XXXVI, 328.

Qui erat, fit; et creator creatur, et incomprehensibilis comprehenditur¹. » Etenim, secundum aliam cogitationem dicit Gregorius Christum duplicem, ut hoc illustret, et secundum aliam cogitationem Nestorius *hoc dicit*, vosque cum illo. Et vide quid
p. 43. dicat : [NESTORIUS] : « Filium enim Dei genuit * Virgo Christi- 5
para; sed quia Filius Dei duplex est quoad naturas, non Filium
Dei genuit, sed humanitatem, quae Filius est propter Filium
sibi coniunctum². » Et iterum : « Duplices apud Christum
naturas distinguo : duplices enim sunt secundum naturam, sed
secundum dignitatem singulares³. » Ideo etiam sanctus Cyril- 10
lus sapienter eum increpat in epistula ad ipsum Nestorium,
dicens : [CYRILLUS] : « Voces autem de Salvatore nostro in
evangeliiis *prolatas* neque duabus hypostasibus neque duabus
personis dispertimus; non enim duplex est unus et solus Chris- 15
tus, quamvis ex duabus rebus in unitatem indivisibiliter adduc-
tis *esse* intelligatur, quemadmodum etiam homo ex anima et
corpore *constitutus* intelligitur, minimeque duplex est, sed
potius ex utroque unus⁴. » Sed et in scriptis adversus blasphemias
eiusdem Nestorii, videlicet in tomo secundo, dicit ad eum :
[CYRILLUS] : « Non enim quia Verbum, quod ex Deo et Patre 20
est, factum est homo nobis similis, hac de causa et duplex appel-
labitur⁵. »

Igitur his omnibus ostensum est neminem dicere *Christum*
esse duas naturas post unionem. Qui enim duas *naturas* dicit,
prorsus dividit. Frustra addit dicens : « Individuas confiteor 25
esse illas naturas ». Et haec ita se habere, audi quid dicat sanc-
tus Cyrillus in sua epistula secunda ad Succensum : [CYRIL-
LUS] : « Illud autem « indivise » ab ipsis additum censetur
quidem quodammodo apud nos rectae sententiae significati-
p. 44. vum; illi * autem non ita illud intelligunt. Illud enim « indi- 30
vise » apud ipsos secundum vaniloquia Nestorii alio modo acci-
pitur. Nam dicunt honoris aequalitate, voluntatis identitate et
auctoritate indivisum esse a Deo Verbo hominem in quo
Verbum habitavit. Itaque haud simpliciter verba proferunt,

¹ P. Gr., XXXVI, 325. — ² LOOFS, *Nestoriana*, p. 274. — ³ *Ibid.*,
p. 354. — ⁴ P. Gr., LXXVII, 116. — ⁵ P. Gr., LXXVI, 84.

sed cum astutia quadam et dolo¹. » Dicere vero unionem et duas, post illam, naturas confiteri, eorum quoque esse qui unionem solvunt, audi rursus eundem sanctum Cyrillum, quid dicat in defensione decimi anathematis adversus reprehensiones Theodoretī : [CYRILLUS] : « Quomodo ergo unitum dicis ei, qui ex semine David *est*, illud ex Deo Verbum, si ei, qui ex semine David *est*, soli tribuas pontificatum? Si enim vera est unio, non duo quidem omnino sunt, sed unus et solus ex utroque intelligitur Christus. Igitur evidens est eos fingere quidem se unionem confiteri, ut simplicium mentes seducant; adhaesionem vero sapere, quae est extrinsecus et habitualis, quam et nos habuimus, naturae ipsius participes per Spiritum demonstrati². »

Rursus dicunt adversarii : Ecce Proclus, episcopus constantinopolitanus, dixit, in oratione in nativitatem Christi, de Dei genitrice Maria : « officina unionis naturarum »³; rursusque : « Cuius naturarum coniunctionem [videns] Thomas exclamavit, dicens : Dominus meus et Deus meus »⁴; rursusque : « Coierunt naturae et inconfusa mansit unio »⁵. At dicimus ad eum, qui hoc profert : Non sinemus te seducere simplices * plurali * p. 45. appellatione naturarum. Etenim nos quoque dicimus ex duabus naturis esse Christum et naturarum coitionem et coniunctionem et unionem nobis unam ostendere naturam Verbi incarnatam. Nam unio iam non permittit duobus ut sint duo, sed unum ex utroque per compositionem absolutum, ut supra ostensum est. Verum ipsum etiam Proclum adducam tibi harum *assertionum* testem. Scribit enim in sua ad Armenios epistula sic : [PROCLUS] : « Dicimus igitur, utraque voce scripturisticae utentes, *Verbum* et carnem factum esse et formam servi accepisse, et utraque pie intellecta salutis nobis est semen. Nam per illud quidem « factum est », summae unionis individualitatem evangelista ostendit : ut enim monas in duas monades non dividitur, — in illas enim divisa non monas esset, sed dyas, — sic quod secundum summam unionem est unum, iam non

¹ P. Gr., LXXVII, 245. — ² P. Gr., LXXVI, 445. — ³ P. Gr., LXV, 681. — ⁴ Ibid., 684. — ⁵ Ibid., 689.

dividitur in duo. Porro illud « accepit » [naturae]immutabilitatem clamat ¹ », evidenter *naturae* Dei Verbi.

Neque mihi dicas non in eadem oratione *Proclum* tum haec tum praecedentia locutum esse, sed haec quidem in una, illa autem in alia : hoc enim stultissimum *est* et audacissimum. ⁵ Cum enim ii, qui dicunt secundum phantasiam inhumanatum esse Dominum, adducunt ea, quae ab Apostolo ad Philippenses scripta sunt, in stabilimentum suae vesaniae, atque corrumpunt ea ipsa, quae sane dicta sunt, et dicunt *effata* « in simi-
* p. 46. litudine hominum factus et habitu inventus ut homo » ² * et ¹⁰
« formam servi accipiens » ³ tanquam similitudinem quandam et imaginem atque phantasiam, non cedimus *illis*, si nolint ex alia epistula discere sensum verborum Apostoli et mysterium dispensationis, sed producimus illis ex epistula ad Timotheum hoc *effatum* : « Unus mediator Dei et hominum, homo Christus ¹⁵
Iesus » ⁴, et ex *epistula* ad Hebraeos : « Quia ergo pueri communicaverunt sanguini et carni, et ipse similiter participavit eisdem » ⁵.

Utique, sed ecce sanctus Iohannes, qui episcopus constantinopolitanus fuit, explanando *effatum* « Verbum caro factum est ²⁰
et habitavit in nobis », dicit : [IOHANNES] : « Quod autem habitat non idem est ac illud, in quo habitat, sed aliud in
alio habitat ; alias enim non esset habitatio : nihil enim in seipso habitat ⁶. » Quomodo igitur non duas naturas dicet quis unum
Christum, si aliud sit et aliud ? At rursus suadebimus illis ne ²⁵
effata abscindant, sed ex iis, quae postea proferuntur, agnoscant negationem dualitatis. Etenim addit : « Aliud vero dixi secundum substantiam. Nam unione et adhaesione unum sunt Deus Verbum et caro ipsius, facta substantiarum non
confusione vel corruptione, sed ineffabili quadam et inexpli- ³⁰
cabili unione, eaque quam ipse solus novit ⁷ ». Quod autem substantiarum vel naturarum unio unam naturam Verbi incarnatam exhibuerit, satis in praecedentibus ostensum est.

Si vero rursus dicant : Ecce Iohannes dicit, in oratione in
p. 47. Christi ascensionem : [IOHANNES] : * « Ideo exultemus omnes, ³⁵

¹ *P. Gr.*, LXV, 861. — ² *Philipp.*, II, 7. — ³ *Ibid.* — ⁴ *I Tim.*, II, 5,
— ⁵ *Hebr.*, II, 14. — ⁶ *P. Gr.*, LIX, 80. — ⁷ *Ibid.*

videntes primitias nostras sedentes in supernis et naturam nostram attigisse solum a dextris Dei » ¹, ne sic quidem consentiemus illis dividendum in duas naturas unum Christum. Etenim in Verbo Deo qui incarnatus est carne nobis consubstantiali, tota natura nostra, id est, totum genus humanum, tanquam in primitiis. *in* Christo, regis et excelsis sedibus dignata est; remque se ita habere ostendit idem sapiens Iohannes in eadem oratione sic dicens: [IOHANNES]: « Qui enim ne infero quidem principatu digni eramus, ad superum regnum super omnia regna ascendimus; caelos pertransivimus; thronum regalem apprehendimus; et natura propter quam Cherub paradysum servabat, ipsa supra Cherubim sedet hodie ² ». Secundum hanc sententiam, in eadem oratione, aliud quoque dicit, quod sic se habet: [IOHANNES]: « Quia ergo ipse quidem ³ *Deus* iratus erat, nos autem etiam sic aversi eramus a benigno Domino, semetipsum medium proiecit Christus et utramque naturam in amicitiam congregavit ³. » Et rectissime *hoc dixit*: nam quia mediator est Dei et hominum et ex duabus naturis, ex divinitate scilicet et ex humanitate, unus est Emmanuel, reconciliavit naturam humanam, id est, totum genus hominum, Patri, qui *est* in caelis.

Haec est arx auctoritatumstrarum. Dum illas corrumpitis atque prout vobis placet explicatis, et simplices decipitis mentione naturarum, ex quibus est unus Christus, dicitis malefice: ²⁵ « Si duae naturae inter se congregatae sunt atque unitae, oportet * igitur dicamus hunc unum agnosci Christum *duas* * p. 48. *esse naturas* »: neque auditis sanctum Cyrillum dicentem: [CYRILLUS]: « Nam si vera est unio, non duo omnino sunt, sed unus ex utroque intelligitur Christus ⁴ »; RURSUSQUE, alio ³⁰ loco: « At post unionem, iam non dividimus a se naturas, neque in duos filios secamus illum unum et insecabilem, sed *unum* dicimus Filium et, ut Patres dixerunt, unam naturam Verbi incarnatam ⁵ »; RURSUSQUE: « ita ut illae duae *naturae* iam non sint duo, sed utraque unum animal absolvatur ⁶ »; ET

¹ Locum in hac homilia non repperi. — ² *P. Gr.*, L, 445. — ³ *Ibid.* —

⁴ *P. Gr.*, LXXVI, 445. — ⁵ *P. Gr.*, LXXVII, 232. — ⁶ *Ibid.*, 245.

ITERUM : « Desine dividere naturas post unionem ¹ ». Et explicat in eadem oratione quid sit « non dividere », dicens : « Ex una igitur persona omnia dicentur : una enim natura concipitur post unionem, nempe natura ipsius Verbi incarnata ² ». Praeteritis ³ etiam verba Gregorii dicentis : [GREGORIUS] :
« Aliud quidem et aliud ea, ex quibus *est* Salvator noster, — quippe cum non idem sit quod cerni non potest cum eo quod cerni potest, et quod temporis expers est cum eo quod tempori subest, — non autem alius et alius, absit! Ambo enim haec unum sunt commixtione ⁴. » Et iterum, in oratione in nativitate Christi : « Processit autem Deus cum assumptione, unum ex duobus inter se contrariis ⁵. » Theodoti autem, episcopi ancyrani, cum testimonia auditis, aures vestras claudere mihi videmini, *ne animadvertatis* quid dicat : [THEODOTUS] : « Quod p. 49. unitum est, non iam duo, sed unum nominatur ⁶ », * et : « Quod est unitum, insolubiliter unum est, nec iam fit duo ⁷ »; itemque Procli, sic dicentis : [PROCLUS] : « Quod unum factum est secundum summam unionem, iam non dividitur in duo ⁸ ».

Omnes autem deiferos Patres etiam tanquam de una natura Dei Verbi incarnata sermonem de inhumanatione eius fecisse, ² minime curantes culpationes theopaschismi a vobis ementiti, neque interrogantes, ut stultus *ait* Leo, quae natura in ligno crucis pependit ⁹, *ut ostendam*, congestionem testimoniorum eorum iam vobis apponam.

IGNATHI THEOPHORI ET MARTYRIS; EX EPISTULA AD ROMANOS : ²
« Concedite mihi imitatore[m] esse passionis Dei mei ¹⁰. »

IRENAEI, EPISCOPI LUGDUNI GALLIAE, QUI PROPINQUUS FUIT TEMPORI APOSTOLORUM : « Lex et prophetae et evangelia praedicaverunt Christum natum esse ex Virgine et passum in cruce et visum ex mortuis et ascendisse in caelum et glorificatum ³ esse a Patre et regnare in saeculum, eumque esse mentem ¹¹

¹ P. Gr., LXXVI, 92. — ² Ibid., 60. — ³ παρὰρθέειν. — ⁴ P. Gr., XXXVII, 180. — ⁵ P. Gr., XXXVI, 325. — ⁶ P. Gr., LXXVII, 1356. — ⁷ Ibid. — ⁸ P. Gr., LXV, 861. — ⁹ P. Lat., LIV, 775. — ¹⁰ P. Gr., V, 693. — ¹¹ νοῦς.

perfectam et Verbum Dei, qui natus est ante luciferum et est creator omnium et plasmator hominis ¹. »

ALEXANDRI, EPISCOPI ALEXANDRINORUM, QUI FUIT PRAESES SANCTAE SYNODI NICAENAE : « Quatenus igitur erat necessitas ut
5 Deus veniret in terram et incarnaretur ex Virgine et pannis involveretur et in praesepio poneretur et lacte nutrireretur in sinu matris et in Iordane baptizaretur et illuderetur ab iniquis et suspenderetur in cruce, et sepeliretur in terra et resurgeret a mortuis tertia die, et cetera ². »

10 IULII, EPISCOPI ROMAE; EX ORATIONE ADVERSUS EOS, QUI * p. 50.
DIVINAM INCARNATIONEM IMPUGNANT PRAETEXTU TOÛ CONSUBSTANTIALIS : « Et Virgo ab initio cum carnem genuit, Verbum genuit et Dei genetrix facta est; et Iudaei, cum corpus crucifixerunt, Deum crucifixerunt; nullaue separatio apparet Verbi et
15 carnis eius in divinis Scripturis; sed est una natura, una efficientia, una persona, totus Deus, totus homo idem ³. »
Si ergo una est efficientia, quomodo Leo dicit, in suo Tomo : [LEO] : « Agit enim utraque forma cum alterius communione quod proprium est, Verbo operante quod Verbi est, corpore
20 autem exequente quod corporis est ⁴. » ? Si enim unaquaeque ex his *formis* proprie agit, alia igitur est communio eorum, quae secundum naturam separantur, etiam secundum dispensationis rationem, sicut dicit sanctus Cyrillus, in defensione tertii anathematis adversus reprehensiones Andreae, sic :
25 [CYRILLUS] : « Communio autem non unius est, sed duorum utique aut multorum, proprie et separatim consideratorum ⁵. »

SANCTI ATHANASII, EPISCOPI ALEXANDRINI; EX ORATIONE DE CRUCE : « Iudaei ergo irridebant Dominum nostrum, dicentes : « Si Filius Dei es, descende de cruce ». At Salvator
30 noster, qui revera Filius Dei est, non fugiendo mortem, sed exspectando mortem et, dum eam exspectaret, calcando illam, voluit dignosci se Filium Dei esse atque vitam esse. Poterat enim descendere de cruce, qui et mortuos * alios suscitaverat; * p. 51.

¹ Locum sub nomine Irenaei syriace, armeniace, ethiopice, arabice exstantem, graece non repperi. — ² P. Gr., XVIII, 596 (syriace tantum). — ³ LIETZMANN, t. I, p. 198. — ⁴ P. Lat., LIV, 767. — ⁵ P. Gr., LXXVI, 329.

sed eius descensio mortis fuga visa esset; quod autem permaneret *in cruce*, id nihil aliud significabat, nisi eum, qui permanebat, esse vitam¹. » ET POST ALIA : « Hoc autem nequaquam ex sententia diabolo evenit : ecce enim ea ipsa morte, quam operari metuebat *diabolus*, Dominus mortuus est, atque ille exspoliatus est, ratusque se Christum in morte tenere, ipse potius mortuus deprehensus est, atque gloriatus quod homini insidiatus esset, id effecit, ut Deus agnosceretur. Nam statim atque mortuus est, creatura quidem sole destituta est, velum autem templi scissum est, terra tremuit, petrae scissae sunt, milites cum inferni ianitoribus terrore marcuerunt. Ex quibus videre erat non hominem sed vere Deum in corpore esse, ut et ipsi spectatores dicebant : « Vere hic est Filius Dei ». Nam et multa monumenta aperta sunt et qui in illis mortui iacebant surrexerunt². »

SANCTI BASILII, EPISCOPI CAESAREAE CAPPADOCIAE; EX EPISTULA AD AMPHILOCHIUM, EPISCOPUM ICONIENSEM, DE SPIRITU SANCTO : « Neque enim coelum et terra immensitasque marium, neque ea, quae in aquis habitant, neque bestiae terrae, neque plantae, stellae, aer, tempora, multiplexque universi ornatus, ita excellentiam virtutis demonstrant, sicut id, quod incomprehensibilis Deus potuerit [impassibiliter] per carnem morti implicari, ut nobis sua passione impassibilitatem largiretur³. »

EIUSDEM; EX HOMILIA DE INVIDIA : « Cur invidebatur? Ob
* p. 52. * miracula? Quae vero erant illa miracula? Salus egentium : nutriebantur esurientes et qui nutriebat, oppugnabatur ; surgebant mortui, et invidiosus erat qui eos vivificabat ; fugabantur daemones et insidiis petebatur qui eis imperabat ; leprosi mundabantur, ambulabant claudi, audiebant surdi, videbant caeci et fugabatur benefactor ; ac postremo morti largitorem vitae tradiderunt, flagris caedebant hominum liberatorem et condemnabant iudicem mundi⁴. » EUSDEM; EX HOMILIA DE MARTYRE IULITTA ET DE GRATIARUM ACTIONE : « Et quid opus est parva recensere? Propter te Deus inter homines ; propter corruptam carnem Verbum caro factum est et

¹ P. Gr., XXVIII, 224. — ² Ibid., 229. — ³ P. Gr., XXXII, 100. —

⁴ P. Gr., XXXI, 377.

habitavit in nobis; cum ingratis beneficus; ad captivos liberator; apud sedentes in tenebris sol iustitiae; in cruce impassibilis; in morte vita; in inferis lux; resurrectio propter lapsos ¹. »

- 5 GREGORII, EPISCOPI NYSSENI : « Videtis mensuram voluntariae mendicitatis : vita etiam mortem gustat; iudex ad tribunal ducitur; Dominus omnium existentium ad sententiam iudicis venit; rex omnium supramundandarum virtutum non repellit a se manus carnificum ². Ad hoc exemplum tibi spectet men-
10 sura demissionis animi ³. »

- GREGORII THEOLOGI, EPISCOPI NAZIANZENI; EX SECUNDA ORATIONE DE FILIO : « Eiusmodi mihi videtur illud quoque esse : « Deus meus, Deus meus, respice in me, quare me dereliquisti? ». Neque enim, quod quidam opinantur, ipse vel a
15 Patre vel a sua divinitate derelictus est, tanquam * quae * p. 53. passionem extimuisset et a patiente sese collegisset : quis enim eum, vel primum inferius gigni, vel in crucem ascendere coegit? Ipse autem, ut dixi, in seipso id, quod nostrum est, repraesentabat. Nos enim eramus qui derelicti fuera-
20 mus prius, nunc vero assumpti et salvati sumus per impassibilis passionem ⁴. » EIUDEM; EX ORATIONE FUNEBRI IN PATREM SUUM : « Laborabat igitur et tempus morbi erat sanctum et insigne Pascha : dies rex dierum et splendida nox, quae solvit peccati tenebras, in qua nos cum copioso lumine Salvatorem nostrum
25 festo celebramus et cum luce pro nobis mortua morientes, cum ipsa excitata excitamur ⁵. » EIUDEM; EX SECUNDA ORATIONE DE PASCHIATE : « Nusquam mens tua labet, ubi Dei sanguinem et passionem et mortem audis; nusquam fluctueris impie, tanquam Dei patronus, sed sine pudore atque dubitatione corpus ede et sanguinem bibe, si vitae desiderio teneris ⁶. »
30 EIUDEM; EX EADEM ORATIONE : « Indiguimus Deo incarnato et moriente, ut viveremus; commortui sumus, ut purgaremur; consurreximus, quia commortui sumus; conglorificati sumus, quia consurreximus. Multa autem illius temporis miracula :

¹ P. Gr., XXXI, 253. — ² δῆμος. — ³ P. Gr., XLIV, 1201. — ⁴ P. Gr., XXXVI, 109. — ⁵ P. Gr., XXXV, 1017. — ⁶ P. Gr., XXXVI, 649.

Deus crucifixus, sol obscuratus rursusque inflammatus : oportebat enim creaturas quoque Creatori suo compati¹. »

SANCTI IOHANNIS, EPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI; EX TERTIA ORATIONE DE SACERDOTIO : « Cum autem videris Dominum immolatum et iacentem et sacerdotem sacrificio incumbentem
p. 54. et orantem, omniumque * labia hoc sanguine rubescentia, numquid adhuc putas te cum hominibus esse et super terram stare? Annon statim in caelum transferris et omni carnali cogitatione ex anima tua expulsa, nudo animo menteque pura ea, quae in caelis sunt, circumspicis? O miraculum! O Dei 10 benignitatem! Qui cum Patre sursum sedet, illa hora omnium manibus tenetur et seipsum dat volentibus eum complecti et osculari². » EIUDEM; EX ORATIONE OCTAVA COMMENTARII IN SECUNDAM EPISTULAM AD CORINTHIOS : « Quid autem dicentes Apostoli litterarum expertes et indocti persuadebant? Baptizemini in nomine Crucifixi. Cuiusnam? Eius, quem non viderant neque noverant. Attamen haec dicentes persuadebant illis, et praedicantes eos quidem, qui vaticinabantur et a maioribus traditi fuerant illis, non esse deos, eum vero qui clavis affixus fuerat, ipsum Deum esse, omnes attrahebant³. » EIUDEM; EX 20 INTERPRETATIONE DECIMA SEPTIMA EIUDEM EPISTULAE : « Etenim ineffabilis, inexcogitabilis, invisibilis, incomprehensibilis, qui gloriam habet ineffabilem, lucem inaccessibilem, immensam maiestatem, — hoc enim est illud : « cum esset dives », — factus est pauper, factus est homo, condemnatus, crucifixus, 25 multa mala passus est⁴. »

SANCTI ATTICI, EPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI; EX ORATIONE IN NATIVITATEM : « Hodie Dominus noster Christus nativitatem benignitatis suscepit; divina enim dignitate praecexistebat⁵. »
p. 55. POSTEA * HIS ADDIT : « Benignitatis Verbum exinanitur, cum 30 sua natura non sit capax exinanitionis : semetipsum enim exinanivit, formam servi accipiens. Carnis expers incarnatur propter te : Verbum enim caro factum est. Qui contrectabilis non est propter naturae suae incorporalitatem, contrectatur. Principio carens, corporali principio subditur. Perfectus cres- 35

¹ P. Gr., XXXVI, 661. — ² P. Gr., XLVII, 642. — ³ P. Gr., LXI, 458.
— ⁴ Locum non repperi. — ⁵ P. Gr., LXXVI, 341 vel 1213.

cit; immutabilis proficit; dives in diversorio fit; qui coelum nubibus tegit, fasciis tegitur; rex in praesepio ponitur¹. »

SANCTI AMPHILOCHII, EPISCOPI ICONIENSIS : « Quoniam enim idem et rex et Deus, et propter passionis dispensationem mortem gustavit, munera mysteriorum sunt indicativa. Ideo offerunt aurum : regem enim agnoscunt eum esse; offerunt thus, nam Deo offerunt; addunt et myrrham, propter illam in mysterio mortalitatem passionis². »

SANCTI PROCLI, EPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI; EX ORATIONE IN CHRISTI NATIVITATEM SECUNDUM CARNEM : « Idem in sinu Patris et in utero Virginis; in ulnis matris et super pennas venti; ab Angelis adorabatur et cum publicanis discumbebat. Illum, in quem Seraphim aspicere non audebant, Pilatus interrogabat; servus colaphis illum caedebat et creatura tremebat; cruci affigebatur et thronus non deserebatur ab eo; in sepulcro recludebatur et coelum ut tentorium extendebat; inter mortuos reputabatur et infernum despoliabat; infra seductor calumnia vocabatur et supra sanctus glorificabatur³. »

* SANCTI THEOPHILI, EPISCOPI ALEXANDRINORUM; EX *epistula* * p. 56.
THEOTASTICA DUODEVICESIMA : « Dicendo autem ianitores inferni vidisse eum et tremuisse, transitum manifestationis eius, quae illuminavit sedentes in regione et umbris mortis, explicat, et dicendo illos tremuisse, prodigium significat. Nam Rex caelestis est etiam ibi apparens quique et tristem regionem animarum, quae in infernum descenderant, magnifica divinitatis suae luce illuminabat⁴. »

SANCTI CYRILLI, EPISCOPI ALEXANDRINI; EX IIS, QUAE *scripsit* ADVERSUS THEODORUM : « Parvum esse tibi videtur affixum esse ligno Dominum gloriae, quem tu quidem neque Filium verum neque Deum esse dicis, nos autem credimus vere esse Filium et Deum, creatorem et auctorem omnium. Neque enim simpliciter homo erat, sed in forma nostra illud, quod ex Deo et Patre est, Verbum, non mutationem aut conversionem in carnem passum, sed ipsi potius unitum secundum fidem sacrarum Scrip-

¹ P. Gr., LXXVI, 341 vel 1213. — ² P. Gr., XXXIX, 100. — ³ P. Gr., LXV, 689. — ⁴ T. ZAHN, *Forschungen zur Geschichte des newtestamentlichen Kanons*, t. II, p. 237.

turarum. Ipse, qui in carne passus est et in ligno pendit, fecit in Ægypto per sapientissimum Moysen miracula, gloriam suam instaurans ¹. »

Ecce omnes Doctores Ecclesiae Deum incarnatum norunt eum, qui passus est pro nobis, non autem naturæ humanæ seorsum et singillatim passionem tribuunt, cum unam esse naturam Verbi incarnatam tradiderint. Si autem a me petas quomodo una ex duobus et inconfusa sit natura, et quomodo Deus impassibilis patiatur carne, iterum vocem a Deo inspiratam Patrum proferam tibi, non autem ea, quæ ex corde
p. 57. meo *procedunt*, dicam, atque clare tibi ostendam * eam, quæ ex duabus naturis *est*, unionem absolvere unam naturam Verbi incarnatam. Audi igitur quid dicat sanctus Cyrillus, in oratione de eo quod unus est Christus, quam per interrogationem et responsionem scripsit, praeponendo alteram personam :
[CYRILLUS] : « B. Numquid ergo confusa sunt inter se et una natura facta sunt ambo? — A. At quis ita stupidus et indoctus sit, ut existimet aut naturam *divinam* Verbi conversam esse in id, quod non erat, aut carnem translatam esse secundum mutationis modum in *naturam* Verbi? Hoc enim est impossibile. Verum unum Filium eum esse dicimus, unamque eius naturam, etsi agnoscitur factus in assumptione carnis animam rationabilem habentis. Ipsius enim, ut dixi, facta est humanitas ²; concipitur autem a nobis haud secus quam hoc modo Deus simul et homo ³. » ET POST PAUCA : « Quam maxime quidem superflua, o amice, effutit qui dicit confusionem et mixtionem fieri, si a nobis proclametur una natura Filii, incarnata scilicet et inhumanata. Nemo enim necessariis et veris syllogismis demonstrationem facere posset. Sed si suam quidem voluntatem nobis legem statuunt, excogitaverunt consilium, quod non possunt stabilire. Nobis enim non ad illos, sed potius ad Scripturam a Deo inspiratam, attendendum est. Si vero existimant, quia nihil est natura humana si cum divina excellentia comparetur, necesse esse ut subripiatur et evanescat, ut ipsi loquuntur, iterum ad illos dicemus : « Erra-

¹ P. Gr., LXXXVI, 1439 (latine tantum). — 2 τὸ ἀνθρώπινον. —
³ P. Gr., LXXV, 1289,

tis, nescientes Scripturas neque virtutem Dei ». Neque enim impossibile erat benigno Deo semetipsum tolerabilem exhibere * humanitatis mensuris. Atque hoc mystice praesignificavit, * p. 58.
Moysen initians et modum inhumanationis veluti in typis
5 adhuc describens. Illapsus est enim in forma ignis in rubum
in deserto; et ignis fulgores emittebat in planta, neque tamen
absumebatur. Miratus est autem Moyses visionem. At quomodo
non alienum sit lignum ab igne? Quomodo autem sustinuerit
impetus flammae materia quae facile succendi potest? Sed
10 erat, ut dixi, haec res typus mysterii, quod ostendebat tolera-
bilem fore humanitatis mensuris divinam Verbi naturam, ipso
volente. Nihil enim prorsus ipsi est impossibile. — B. Probe
scias illos talia sentire nolle. — A. Deprehendetur ergo sermo
ab illis *factus* duos filios et duos christos sine dubio nobis pro-
15 clamans ¹. »

Ecce manifesto decrevit eos, qui unam esse naturam Filii
incarnatam non confitentur, absque dubio duos filios et chris-
tos *esse* opinari. Rursus autem idem *Cyrillus*, in eadem oratione
dicit : [CYRILLUS] : « Atqui quomodo idem patiendo non
20 patietur? — A. Propria carne passus est, non autem natura
divinitatis; et prorsus ineffabilis est sermo de his rebus, neque
mens percipere potest tam subtiles sublimesque sententias.
Nos vero ratiocinationibus, quae ad rectitudinem ducunt,
inhaerentes et rectitudinis sermonem illustrantes, neque alie-
25 num ipsum efficientes ab eo, quod dicatur passus, ne eam
quoque, quae praecessit, secundum carnem generationem non
ipsius, sed potius alius cuiusdam fuisse dicamus, neque * in * p. 59.
divinam et excelsam eius naturam statuimus ea, quae carnis
sunt, facta esse. Intelligatur vero, ut dixi, propria carne pas-
30 sus, tametsi deitate sua non sit passus. Quo autem modo?
Deficit quidem tota virtus exemplorum et inferior est veri-
tate. *Iniicit* tamen in mentem subtilem quamdam rei imagina-
tionem, eamque attollit quodam modo ex iis, quae sub manu
sunt, ad id, quod est excelsum et rationem superat. Quemad-
35 modum enim ferrum, vel alia huiusmodi materia, quando
occupatur ² ab impetibus ignis, recipit quidem *ignem* et pati-

¹ P. Gr. LXXV, 1292. — ² ὁμιλήσασα.

tur flammam : si vero accidat eam percute ab aliquo, ipsa quidem materia accipit detrimentum, ipsa vero ignis natura minime a percutiente laeditur : ita quodammodo etiam quando dicitur Filium carne passum esse, divinitate vero sua non passum. Et exigua quidem est, ut dixi, exemplorum vis, 3
ducit autem quodammodo ad proximitatem veritatis eos, qui non praetulerunt sacris Scripturis fidem non adhibere ¹. »

Haec nos, qui theopaschismi adversus nos divulgati insimulamur, ita sentimus, et Patres theologos sequimur, credendo Deum carne pro mundo passum esse, non autem interrogando 10
quae natura penderet in ligno crucis : hoc enim eorum est, qui in duo dissecant unum Christum. Si enim vera est unio, non dicimus in duabus naturis unum Christum agnosci, etsi dicit quis unitas esse naturas. Nam unionem falso asseret qui duo dicit post unionem : non enim recipit unio hypostatica 15
sectionem in duo. Etenim, si duo manserunt, dissectus est
p. 60. *Christus*, non unitus ; si * vero unitus, cessavit esse duo et unus est secundum compositionem, ostendendo in se ea quoque, ex quibus est, propterea quod non per confusionem unitus est, et esse duo non potest propter unionem indissolubilem. 20
Audivimus enim ex verbis Patrum quia id, quod unitum est indissolubiliter, unum est neque amplius duo fit. Ne ergo terreant nos dicentes : « Patres anathematizatis vos : nam et ipsi dixerunt naturarum unionem ». Hoc enim nec nos negamus, sed naturarum unio unam naturam Filii incarnatam 25
nobis demonstravit.

Anathematizamus ergo eos, qui unionem quidem dicunt, ea autem, quae semel unita sunt, « duo » iterum dicunt « unita in unionem ». Nolite ergo *velut* arma struere adversus nos huiusmodi contradictiones. Neque enim Theodoretus impe- 30
divit quominus sanctus Cyrillus anathematizaret eos, qui Christum hominem deiferum dicebant, cum non semel tantum, sed etiam bis et ter adduxit magnum Basilium dicentem carnem deiferam, non autem hominem deiferum. Neque, quando anathematizamus absque ullo timore eos qui mixtionem dicunt de 35
inhumanatione Verbi, iam et Patres, qui hac ipsa voce usi sunt,

¹ P. Gr., LXXV, 1357,

anathematizamus : Gregorium quidem dicentem : « O novam
contemperationem ! O miram mixtionem ¹ » ; Iulium autem
scribentem : « Unum enim et idem est corpus et Deus, cuius
est corpus, non immutata carne eius in id, quod corporis expers
5 est, sed habente etiam id, quod ipsi proprium *est* ex nobis
secundum generationem ex Virgine et id, quod supra nos *est*,
* secundum mixtionem seu unionem Dei Verbi ² » ; et Cyril- * p. 61.
lum similiter dicentem : « concurrentibus autem potius in
naturalem unionem et veluti commiscentibus inter se quidquid
10 erat alterutri tanquam proprium ³ ».

Ne ergo causam praestent dissecantibus *Christum* ii, qui
dicunt duas naturas, neque Patres nobis in medium proferant,
perverse intelligendo *verba* eorum. Nam neque iis, qui patrocini-
um suscipiebant scriptorum blasphemorum Theodori, magistri
15 Nestorii, quidquam profecerunt, dicentes non vituperanda esse
scripta illius, ne etiam scripta Basilii et Gregorii aliorumque
deiferorum Patrum istis similia vituperarentur. Videas enim
quid scripserit sanctus Cyrillus ad Acacium melitinensem, in
epistula cuius initium *est* : « Castus et religiosus diaconus et
20 archimandrita Maximus ⁴ » : [CYRILLUS] : « Scripserunt autem
Orientales non oportere ea, quae Theodori *sunt*, vituperari, ne
scilicet et ea, quae beati Athanasii et Theophili et Basilii et
Gregorii *sunt*; vituperentur : quae enim Theodorus locutus est,
et illi ipsa *locuti sunt*. Ego vero scribentes ista non sustinui,
25 sed fiducialiter dixi quod Theodorus quidem blasphemam
habuit *linguam* et calamum ei ministrantem, illi vero fuerunt
totius orthodoxiae doctores et in istis splenduerunt ⁵. »

Igitur haec omnia considerantes, desinite dicere duas natu-
ras et duas formas *esse* unum Christum postquam confessi
30 estis * unionem : hoc enim eorum est, qui propriis suis verbis * p. 62.
contradicunt. Ecce enim Theodoretus et Andreas, naturarum
unionem dicentes, et dispensationis mysterium dividentes depre-
hensi sunt et ideo non dicimus eos similia *sententiis* Patrum
sapuisse.

35 Et audi quid dicat Andreas, in reprehensione anathematis-
mi quarti : [ANDREAS] : « Summa vero unione servata et uno

¹ P. Gr., XXXVI, 325. — ² LIETZMANN, t. I, p. 199. — ³ P. Gr.,
LXXVII, 21. — ⁴ *Ibid.*, 337. — ⁵ *Ibid.*, 340.

Filio et Christo et Domino proclamato, de uno et eodem Filio accipienda sunt quae dicuntur : attamen iuxta virtutem naturarum unitarum adaptari convenit uni Filio quae dicuntur ¹. » ET POST PAUCA : « An pie dicemus, naturis inconfusis manentibus et unione inseparabili proclamata, nos aptare voces ⁵ iuxta virtutem naturarum unitarum, sicut praedictum est, verum in unum Filium et Dominum et Christum, non autem in unam naturam omnia contrahentes? ² » Attende quomodo, cum individuum dicat naturarum unionem, recuset dicere unam naturam. Quomodo ergo dicunt adversarii idem esse ¹⁰ dicere « duas naturas unitas » vel « individuas » et « unam naturam incarnatam »? Rursusque idem *Andreas* dicit in reprehensione anathematismi decimi : [ANDREAS] : « Illud enim « Filius » post unionem unum est in utraque natura, cum a se mutuo naturae non sint separatae. Non enim separatio facta ¹⁵ est post unionem : manet enim in saeculum unio. Quin et in passionibus carnis inseparata erat divinitas, impassibilis manens, et perficiebat per carnem ea, quae Deum decent : unde unum et eundem Filium confitemur, naturis inconfusis manentibus, non alium et alium dicentes, * absit ! sed unum et eundem. Pontificem ergo et Apostolum nostrum, iuxta Scripturas, factum esse Dominum et Deum nostrum Iesum Christum nemo non confitebitur, non tamen separatum hominem, qui ex muliere, a Verbo, quod ex Patre, ita ut quod ex semine David est, inconfuse et ineffabiliter et inseparabiliter unitum sit Verbo ²⁵ genito ex Patre ³. »

p. 63.

Audi autem et quid Theodoretus dicat in contradictione sua ad anathematismum tertium : [THEODORETUS] : « Unam quidem personam et unum similiter Filium et Christum confiteri pium est ; duas autem hypostases seu naturas unitas dicere non ³⁰ absurdum est, sed iuxta causam consentaneum ⁴. » RURSUSQUE, IN REPREHENSIONE anathematismi QUINTI : [THEODORETUS] : « Vocamus autem Christum « hominem deiferum », non tanquam qui particularem quandam gratiam divinam acceperit, sed tanquam qui totam Filii divinitatem sibi unitam habeat ³⁵ ⁵. »

¹ P. Gr., LXXVI, 333. — ² Ibid. — ³ Ibid., 361. — ⁴ Ibid., 404.
— ⁵ Ibid., 420.

ET ITERUM IDEM IN REPREHENSIONE *anathematismi* SEPTIMI :
[THEODORETUS] : « Quomodo non glorificata est forma servi
per formam Dei? Si enim, cum natura sua sit mortalis, immor-
talis facta est propter unionem ad Deum Verbum, accepit quod
5 non habebat ¹. »

Utrum igitur innocentes eos declarabimus, quia dicunt unio-
nem individuum et summam et indissolubilem et aeternam, an
potius avertemus faciem nostram ab illis, quia dicunt duas
naturas etiam post unionem, et propriis suis verbis contradi-
10 eunt, et inclinant in utramque partem, quemadmodum etiam
sanctus Cyrillus dicit, in defensione anathematismi decimi
adversus reprehensiones Andreae : [CYRILLUS] : « Opportune
iterum * adversariis a nobis dicitur : « Usquequo claudicatis * p. 64.
ambobus poplitibus vestris ²? » Oportet enim vos habere men-
15 tem sanam et integram ad rectam dogmatum pietatis cognitio-
nem, non autem duplicitate animi claudicantem et debilitate
valde laborantem atque recte incedere nolentem. Nam « duplex
animo inconstans est in omni-
bus viis suis, et non accipiet ali-
quid a Domino ³. » Et valde convenienter haec dicit illis sanc-
20 tus *Cyrillus*, vituperans perversitatem illorum malorum : ipsi
enim isti mirabiles unionis duarum naturarum praecones, vide
quomodo in duas personas et duos christos atque filios divi-
dant mysterium dispensationis in iisdem anathematismorum
reprehensionibus.

25 Dicit itaque Andreas in reprehensione primi anathematismi :
[ANDREAS] : « Magi vero illa *stella* deducti ex Perside advene-
runt, natum quaerentes, et cum invenissent illum, obtulerunt
dona convenientia tum ei, qui intelligebatur, tum ei, qui vide-
batur ⁴. » RURSUSQUE IDEM, IN REPREHENSIONE ANATHEMATISMI
30 DECIMI : « Numquid Deus Verbum preces et supplicationes cum
clamore valido ad eum obtulit, qui posset ipsum salvare, et
exauditus est pro reverentia, et didicit ex iis, quae passus
est, obedientiam? Si igitur Deus Verbum factus est pontifex
et didicit ex iis, quae passus est, ipse etiam consummatus est ⁵. »
35 Sed et Theodoretus illius *verbis* similia clamat in reprehensione

¹ P. Gr., LXXVI, 425. — ² III Reg., XVIII, 21. — ³ Iac., I, 8; P. Gr.,
LXXVII, 364. — ⁴ P. Gr., LXXVI, 317. — ⁵ Ibid., 361.

anathematismi quarti; sic enim dicit : [THEODORETUS] : « Non igitur Dei Verbi est ignorantia, sed formae servi, quae tanta per hoc tempus sciebat, quanta divinitas in ea inhabitans ipsi revelabat ¹. » RURSUSQUE IDEM, IN REPREHENSIONE ANATHEMA-
p. 65. TISMI NONI SIC DICIT : [THEODORETUS] : « Cum illis et * Gabrie- 5
lem archangelum ausus est anathematizare : primus enim ille
praedicavit Christum secundum carnem, etiam ante ipsius
conceptionem, de Spiritu sancto genitum esse ². »

Itaque ad hæc et ad tempus dicit sanctus Cyrillus, in defen-
sione anathematismi quarti adversus reprehensiones Theodo- 10
reti : [CYRILLUS] : « Si autem verum est quod similiter nobis
communicavit sanguini et carni, et per omnia assimilatum est
fratribus suis, id est nobis, cur sollertiae dispensationis stulte
obtreant, vocem humanam non sustinentes et id, quod humile
habetur in vocibus propter dispensationem, tanquam ad alium 15
seorsum existentem Filium, ad formam servi, sicut ipsi dicunt,
conantur referre? Stultum autem prorsus est, eos fingere qui-
dem quod metuant vesanias haereticorum, deinde traditionem
rectae fidei extra convenientem rationem abducere. Melius
autem dixerim et longe eruditius esse, voces humanas referre 20
non ad alteram personam magis, quae intelligatur proprie et
seorsum Filius, ad formam servi, sicut illi dicere solent, sed
illas potius attribuire mensuris humanitatis eius. Oportebat
enim eum, cum sit Deus simul et homo, per utrumque sermo-
nem procedere ³. » ET POST PAUCA : « Igitur si non mentiris 25
dicens unum Christum et Filium et Dominum, eundem scilicet
Deum simul et hominem, cur dividis et non erubescis duos
filios dicere? An non prorsus duo erunt, si quidem non est
idem cum eo qui dimensam scientiam habet, is qui novit omnia,
et cum eo, qui partitam recipit revelationem, is qui perfectus 30
p. 66. est in sapientia et omnia, quae * et Pater, cognoscit? Et si
quidem unus idemque est propter negotium verae unionis, non
autem alius atque alius divisim et seorsum, ipsius prorsus erit
et scire et etiam nescire videri ⁴. » ET ITERUM IN DEFENSIONE
anathematismi NONI : « Alius igitur est Christus ille secundum 35
carnem et alius seorsim Christus rursus Verbum ex Deo Patre.

¹ P. Gr., LXXVI, 412. — ² Ibid., 429. — ³ Ibid., 413. — ⁴ Ibid., 416.

Ubi est igitur unio, et quae inde utilitas, si duo sint christi et proprie et seorsum uterque intelligatur et dicatur? Proinde licet sibi fingentes personam pietatis unum Christum dicant, audiant a nobis, quia re vera duos *esse* putant : « Usquequo
5 claudicatis in ambobus poplitibus? » Satiус enim fuerit nobis recte incedere, fidem habentibus impollutam et firmam, non stultis opinionibus claudicantem ¹. » RURSUSQUE, IN DEFENSIONE *anathematismi* DECIMI : « Quando tibi gravis apparet vilitas exinanitionem consequens, magis admirare Filii caritatem erga
10 nos. Quod enim tu parvum dicis, hoc voluntarium fecit propter te. Flevit humane, ut tuam cohiberet lacrymam; timuit oeconomice, concedens carnem etiam interdum quae propria sunt pati, ut [nos] animosiores exhiberet. Recusavit calicem ut impietatem Iudaeorum crux accusaret. Infirmatus dicitur
15 humanitus, ut infirmitatem tuam aboleret. Preces et supplicationes offerebat, ut et orationibus a te *oblatis* placabilem exhiberet Patris auditum. [Dormitavit], ut tu disceres in tentationibus non dormire, sed magis orationibus instare ². »

* His verbis eos redarguit, qui individuum et inconfusam * p. 67.
20 naturarum unionem nobis proponunt quique, postquam eas unitas esse dixerunt, duas *adhuc esse* naturas probant. Ne ergo tanquam validum quid et magnum proponant nobis ii, qui pro Tomo Leonis propugnant, *formulam* : natura divina unita est naturae passibili; arguuntur enim hypostaticam ex duabus
25 naturis unionem non confiteri sed habitudinalem duarum personarum adhaesionem dicere, eo quod dixerint : « Salva igitur proprietate utriusque naturae et in unam coeunte personam, suscepta est a divinitate quidem humilitas, a virtute autem infirmitas, ab immortalitate mortalitas ³. » ET ITERUM :
30 « Quamvis enim potius in Domino nostro Iesu Christo Dei et hominis una persona sit ⁴ ». Si enim alius est Deus et alius homo, non autem unus idemque, valde manifestum est quia personarum unionem nobis inducis, etsi malitiose singulariter personae, non pluraliter personarum mentionem facis.

35 Et testis est sanctus Cyrillus, qui in sua ad Nestorium epis

¹ P. Gr., LXXVI, 433. — ² Ibid., 441. — ³ P. Lat., LIV, 763. —

⁴ Ibid., 769.

tula clamat : [CYRILLUS] : « Nullo autem modo prodest rectae rationi fidei ut ita se habeat, etsi nonnulli personarum unionem divulgant. Non enim dixit Scriptura divina Verbum personam hominis sibi unisse, sed carnem factum esse¹. » Rursusque, in epistula ad Valerianum : « Deinde, ubi iam, dic mihi, una persona? Unam enim personam Christi simulant se dicere, sed duabus hypostasibus singulariter et seorsum p. 68. positis, * duae omnino quoque erunt personae. Verum ingrediuntur *ut* legislatores id, quod ipsis placet tanquam recte se habens prorsus et omnino stabilientes. Dicunt enim : « Hypostases separantes, unimus personam ». Et quomodo id non incredibile est et ineruditum et impossibile? ² »

Non divido hypostases, sed unitas eas dico. Si enim unitae sunt, una facta est ex utraque secundum compositionem inconvertibiliter et inconfuse eo modo, quo ipse scit. Qui autem unam dicit esse hypostasim, duas autem naturas, post unionem, — quod ad simplicium deceptionem chalcedonenses dixerunt, — similis est ei, qui eandem rem unam dicit et duas, et in contradictionem omnibus stultis stultiore incidit. Qui enim unam hypostasim dicit, necessario et unam naturam Verbi incarnatam dicet, quemadmodum supra iam ostensum est.

EXPLICIT SECUNDA AD NEPHALIIUM ORATIO SANCTI SEVERI, PATRIARCHAE ANTIOCHENI; TRANSLATA AUTEM EST EX GRAECO IN SYRUM A CASTO PRESBYTERO ATHANASIO NISIBENO.

Est iste liber Iohannis presbyteri et nomine tenus monachi, e[coenobio] sancto Mar[.....], qui illum acquisivit ab aliquo, quem cibavit gratia Dei. At, fratres mei, per Dominum nostrum, omnis, qui illum accipit ut legat in illo aut exscribat ex illo aut quaecumque ob causam, propter Dominum nostrum p. 69. reddat illum domino eius supra dicto, cum * nemini liceat eradere aut abscindere aut delere hanc notam memorialem ♦ Et quicumque surripit eum et contemnit et spernit ea, quae supra scripta sunt, rationem reddet Deo. Parce tibi, lector; ne contemnas neque spernas ea ♦ Quicumque legit in eo, oret pro domino eius per Dominum nostrum; et quicumque iuxta orationem suam fiat ♦

¹ P. Gr., LXXVII, 48. — ² Ibid., 276.

EPISTULAE MUTUAE

I

EPISTULA PRIMA SERGHII GRAMMATICI AD VENERABILEM SEVERUM¹, PATRIARCHAM ANTIOCHIAE, IN QUA QUÆRIT QUOMODO
5 RECONCILIANDI SINT II, QUI EX² DUABUS NATURIS CHRISTUM ESSE
PUTANT, UTENTES NOMINE ANTONINI, EPISCOPI HALEBENSIS;
SICQUE EPISTULAM MISIT:

Domino meo sanctissimo et venerabili Patri spirituali,
Antonino episcopo, Sergius, humilis grammaticus, in Domino
10 nostro salutem³.

Cum divina recens speculatus sim et velut solares radios
adversos intuear, visus⁴ perstringitur et in incertum⁵ propel-
lunt⁶ me indicia navis, non habentem dilucidam sententiam,
videntem autem « altitudinem divitiarum⁷ sapientiae et scien-
15 tiaæ Dei »⁸; cumque ex ea in diversas sententias deiectus essem,
legem legi canentis dicentem: « Interroga patres tuos et annun-
tiabunt tibi⁹ ». Tempus ergo dubitationis est, iterum dicam
nunc cum civitate mea.

A coetu vestro sacerdotali quaesivi, quia ab iis, qui cecide-
20 runt et ad se revertuntur, expetimus eradicationem confessio-
nis ab ipsis *emissae*, dum vos, magistri, *illis* indulgetis. Pro
viribus balbutiebam in iis, quae *pertinent ad regulam fidei*;
quantum assequebar, scribebam. * Capitulum autem omnium * p. 71.
erat: « Non duas naturas dicimus post ineffabilem unionem,
25 neque *duas* proprietates ». At istud, quod visum est non secun-
dum rationem¹⁰ factum, correctum est a vobis in hunc

¹ Iam notavimus in Introductione epistolam a Sergio non ad Severum proximo directam esse. — ² Probabilius legendum est: « in ». — ³ χαίρε.

— ⁴ τὰ τῆς ὀψείας. — ⁵ ἀπορία. — ⁶ προσέχειν. — ⁷ Videtur interpres syrus existimasse vocem πλούτου esse genitivum casum vocis πλοῦς. —

⁸ Cfr *Rom.*, xi, 33. — ⁹ Cfr *Deuter.*, xxxii, 7. — ¹⁰ κατὰ λόγον.

modum : « Non *duas* proprietates divisas dicimus »; et ex eo perturbatur anima mea ¹, cumque sursum deorsum verterem intellectum, nondum nunc possum ascendere usque ad cognitionem propositi ².

Quid ergo? Duas proprietates dicemus ut puerilem Synou-
siastarum sententiam tollamus, carne ut carne intellecta et
divinitate non demissa ad confusionem? Atqui hoc est substan-
tias, non tantum proprietates, servare. Etenim, Deus et caro
substantiae sunt, proprietates vero apud Deum quidem aeterno
esse, carnis autem fieri et corrumpi. Si vero dicamus pro-
prietates permanere, quomodo res ipsas inquirentes, inveni-
mus eas? Dei enim omnino proprietas est quod non videatur
neque contrectetur. Atqui, Deus visibiliter venit et « super
terram visus est et cum hominibus conversatus est ³ », et
« vidimus eum et aspectus eius inglorius et deficiens a filiis
hominum ⁴ », et « quod fuit ab initio, quod audivimus et vidi-
mus et manus nostrae contrectaverunt de Verbo vitae ⁵ ».
Sed et proprietas carnis est quod ex duobus genitoribus gigna-
tur et semel genita etiam corrumpatur : ubinam autem haec
apud carnem Vitae? Pater enim Christi nullus homo, nam
incombusto rubo et signata porta incorporatus exivit Dominus.
Unde, quia non secundum proprietatem carnis natus est, neque
caro eius vidit corruptionem ⁶. Omnis autem proprietas est
naturae subiacentis, et si duas dicimus proprietates, duas
p. 72. * quoque naturas dicere cogimur.

Si vero individuas ⁷ proprietates esse censeamus, neque
isti naturas dividunt, sed individuas *naturas* sursum deorsum
nobis clamant. Et hoc est capitulum morbi chalcedonensis et
insania Leonis quae, cum dividat operationes cum naturis,
« cum alterius communione ⁸ » indivise *utramque formam*
agere dicit quod proprium est. Quomodo ergo a tali dementia
fugiemus, qui unam naturam Verbi incarnatam post unionem
docemus, nisi, quemadmodum ex duabus naturis unam *naturam*
Christum esse putamus, ita et unam ex duabus Dei incarnati

¹ τὰ τῆς ψυχῆς. — ² πρόθεσις. — ³ BARUCH, III, 38. — ⁴ IS., LIII.
2-3. — ⁵ I IOHANN., I, 1. — ⁶ Act., II, 31. — ⁷ ἀδιαιρέτος — ⁸ P. Lat.,
LIV, 767.

proprietatem admittamus? quia ipse ut videretur quidem tulit propter benignitatem, humanam autem proprietatem per summam unionem transgressus est : ambulabat ergo super aquas quin traheretur pondere carnis in profundum maris et, cum signarent sepulchrum, non detinebatur et portae clausae ingressum *eius* impedire non poterant.

Itaque nulla iam proprietas neque Dei secundum propriam suam rationem concipitur, neque carnis videtur, totus autem dispensationis modus ad unam proprietatem spectat, quae apud Deum incarnatum reperitur. Quemadmodum enim risibilitas *est* proprietas hominis, nullumque ex ceteris animalibus per eam simile est illi, ita et una *est* proprietas Christi, quam nemo ex invisibilibus et visibilibus participat : solus enim ipse Deus incarnatus ex Virgine natus et omnia fecit et passus est pro nobis et, unde descendit, *illuc* rursum ascendit carne praeditus.

E qua gravi dubitatione me egredi, boni Patres, curae sit vobis et per vosmetipsos humiles meas sententias explore atque ad eas, quae apud vos *sunt*, corrigendo extollite, neque reiciatis parvitatem et puerilitatem meam, Christum imitati, Principem pastorum¹, qui pueros * accedentes non repellebat. * p. 73. Cum autem pontifices Eius sitis, prorsus et hostias puras offerre meditamini; haec est autem hostia Eius, qui pro nobis inhumanatus est : anima pura Spiritus scientia perfecta.

EXPLICIT EPISTULA PRIMA SERGII GRAMMATICI AD SANCTUM SEVERUM PATRIARCHAM.

II

EXEMPLUM EPISTULAE SANCTI ET BEATI SEVERI, ARCHIEPISCOPI ET PATRIARCHAE ANTIOCHIAE, AD CASTUM SERGIUM GRAMMATICUM, QUI DE PROPRIETATIBUS ET OPERATIONIBUS, DEQUE PASSIONIBUS SALUTARIBUS INTERROGABAT.

Laudo Castitatem Tuam, quae vult solvi aenigma in epistula rationabiliter simul et religiose positum, quia quaerere per-

¹ ἀρχιποίμην. Cfr I PETR., v, 4.

mittit, dummodo quaestio anchora pietatis revincta fuerit, sermo quoque propheticus dicens : « Si quaeris, quaere et apud me habita ¹ », Proverbiorum autem liber ad hoc doctoris more inducit, cum figurate dicit : « Disciplina autem incastigata errat ² ». Et miror Te venientem ad me cum humilitate, quae tibi dat testimonium sapientiae; nam audiendus est idem liber Proverbiorum, qui dicit : « Os autem humilium meditatur sapientiam ³ ». Sacerdotes autem dubia solvere atque discernere ea, quae secus forsitan non sunt manifesta, et bonum a malo discernere scriptura legalis iubet, ad eos sic dicens :
p. 74. « Lex in aeternum in generationes vestras, ut discernatis inter sancta et polluta et inter munda * et immunda et doceatis filios Israel omnes leges, quas locutus est Dominus ad eos ⁴ ».

Te ergo bene interrogasse atque oportere ad quaestionem [respondeamus] per haec apparuit. Quia vero difficiles exploratu et difficiles dictu ⁵ censentur sensus dogmatum, aspiciens ad illum, qui dat sermonem scientiae et sermonem sapientiae, rescribam ad interrogationem quidquid venerit ad comprehensionem meam. Iterum enim sermo Proverbiorum dicit : « Homini voluntas cordis, et a Domino responsum ⁶ linguae ⁶ ».

Scito ergo naturalis proprietatis naturarum, e quibus est unus Christus, confessionem ⁷ non nove a nobis decerni, absit. Recordamur enim sanctum Cyrillum in secunda epistula ad Succensum haec scripsisse : [CYRILLUS] : « Nam etiamsi unus dicatur a nobis Unigenitus Filius Dei incarnatus et inhumatus, non ideo permixtus est, ut illis videtur, neque transiit in carnis naturam *natura* Verbi, neque carnis *natura* in *naturam* Illius; sed, utroque in *sua* secundum naturam proprietate manente simul atque considerato, iuxta rationem a nobis modo redditam, ineffabilis et inexplicabilis unio unam nobis exhibuit naturam Filii, sed, ut dixi, incarnatam ⁸ ». Considera igitur Doctorem, cum unam confessus sit naturam Verbi Dei

1 ISAI., XXI, 12. — 2 Prov., X, 17. — 3 Ibid., XI, 2. — 4 Levit., X, 10-11. — 5 δυσθεώρητον καὶ δύσλεχτον. — 6 Prov., XVI, 1 (iuxta Cod. Alex.). — 7 τὸ ὁμολογεῖν. — 8 P. Gr., LXXVII, 241.

incarnatam, dicere utrumque in *sua* secundum naturam proprietate manere simul et intelligi.

Quid autem sit illa secundum naturam proprietas, idem rursus in oratione adversus Diodorum declarat, sic scribendo :

- 5 [CYRILLUS] : « Sciamus igitur corpus illud, quod * in Beth- * p. 75.
leem natum est, quamvis non idem sit, — in qualitate naturali dico, — cum Verbo, quod *est* ex Deo et Patre, eius tamen factum esse, non autem alius cuiusdam praeterquam Filii. Unus autem Filius et Christus et Dominus concipiatur Ver-
10 bum incarnatum¹. » Post alia vero, postquam id ipsum protulit, addit et haec : [CYRILLUS] : « quia ipsi quoque dicimus car- nem, secundum proprietatis rationem, diversae naturae² esse ac Verbum ex Deo et Patre ortum; verumtamen Ipsius facta est per indissecabilem unionem, ita ut ipsum quoque Verbum,
15 quod ex Dei et Patris substantia effulsit, semen Abrahae nomi- netur secundum carnem, dispensatione ad id Illud vocante nihilque laedente, ne id quodcumque sit, quod est. Cum enim natura Deus esset, vere etiam Filius hominis factus est, et est Filius Dei et Patris, non adulteratus neque falsi nominis
20 *filius*, sed ille ipse, qui ineffabili et inexplicabili modo ex eo natus est, etsi sine carne³ post unionem non concipitur⁴ ».

Itaque ex istis manifestum⁵ factum est Tuae Castitati diver- sitatem naturarum eorum, quae in unionem convenerunt, esse proprietatem atque differentiam veluti in qualitate naturali⁶ :
25 id enim est increatum, illud autem creatum, et id quidem intactile, illud autem sub tactum cadit; verumtamen ea dif- ferentia atque proprietate naturarum, e quibus unus *est* Chris- tus, absque confusione manente, Verbum vitae visum et tac- tum esse dicitur, et theologos discipulos factos esse spectatores
30 et ministros Verbi dicit Evangelium⁷, non quod demutatum sit *Verbum* a natura *sua* invisibili et carnis experte, sed quia unitum est visibili et corpori solido tactumque non deneganti.

* Noli ergo huic accuratae fidei confessioni insaniam Synou- * p. 76.
siastarum adscribere : non enim, secundum amentiam illorum,
35 nos quoque simul *cum illis* ineruditi fiemus et malo malum

¹ PUSEY, *In Ioh.*, t. III, p. 499 (syriace tantum). — ² ἐτεροφυής. —

³ ἄσαρκος. — ⁴ PUSEY, *l. c.*, p. 500 (syriace tantum). — ⁵ προδῆλον. —

⁶ διαφορὰ ὡς ἐν ποιότητι φυσικῇ. — ⁷ Luc., I, 2,

sanabimus atque, ut dicitur, clavo clavum expellemus¹. Manifeste autem scito hoc postulari integritate et probatione veritatis. Etenim hominem quoque nostri similem dicimus esse animal rationabile, mortale, intellectus et scientiae capax; et quia ex duobus una est natura et hypostasis, totum animal dicitur mortale et totum vocatur rationabile, neque dicimus nos nescire quo quidem mortale sit, quo autem rationabile; sed id, quod hoc sciamus, non dividit compositionem ex qua unum animal constituitur. Sic enim etiam de contemplatione Emmanuelis dicit sanctus Cyrillus, cum defensionem struit adversus Andream, qui inique reprehenderat tertium capitulum : [CYRILLUS] : « Expers autem fuerit² omnis reprehensionis scire forsitan aliam esse, secundum propriam naturam, carnem a Verbo ex Deo et Patre orto, alium autem rursus Unigenitum secundum propriae naturae rationem. At scire haec non est dividere naturas post unionem³. »

Sciat autem Tua Castitas necesse est differentiam omnino haberi inter naturam rationabilem et omnem naturam sensibilem, nec differentiam tantum, sed et separationem : distant enim illae a se mutuo etiam qualitate naturae, et eo ipso quod existant procul * alicubi, etiam separatim procul a se mutuo distant et differentiae iungunt etiam perfectam separationem atque longinquitatem. At vero, ubi ex rationabili et ex sensibili natura una quaedam hypostasis absolvitur per coitionem secundum unionem naturalem, illam quidem eorum, quae convenerunt in unum, differentiam velut in qualitate naturali, propter inconfusam unionis indolem⁴, videmus non periisse; sublata autem est divisio, quia non singillatim et seorsum existunt ea, quae qualitate naturali differunt, sed unam ex duobus hypostasim absolvunt.

Itaque, hoc transferamus etiam ad contemplationem Emmanuelis et consideremus divinitatem et humanitatem non tantum omnino differre sed et distare a se mutuo atque separari ubi vero unio ex utraque proclamatur, differentia rursus in qualitate naturarum, ex quibus unus est Christus, non perit,

¹ ἡλφ τὸν ἥλον ἐκκρούειν. — ² ἀμοιρησεῖ δ' αὖν. — ³ P. Gr., LXXVI. 329. — ⁴ διὰ τὸ ἀσύγχυτον τῆς ἐνώσεως.

sed per coniunctionem secundum hypostasim divisio eicitur. >
Et videas, quaeso, id clare docentem sapientem Cyrillum, in
tomo secundo adversus blasphemias Nestorii : [CYRILLUS] :
« Humanitatis enim et divinitatis concedo et ego differentiam
5 maximam esse aut distantiam, nam alia esse videntur ea, quae
nominata sunt, secundum modi essendi rationem¹, nihilque
inter se similia. At ubi nobis in medium profertur illud circa
Christum mysterium, ratio unionis differentiam quidem non
ignorat, divisionem autem excludit : non quod confundat inter
10 se vel misceat naturas, sed quia carnis et sanguinis particeps
factum Dei Verbum, unus rursus etiam hoc modo Filius intel-
ligitur et appellatur². » Si quis autem Emmanuelem inique
dividat dualitate * naturarum post unionem, naturarum dif- * p. 78.
ferentiam prorsus comitatur etiam divisio et omnino dividun-
15 tur proprietates congrue naturis. Quod iterum in eodem tomo
docte excludit sapiens Cyrillus, qui post alia etiam haec dixit :
[CYRILLUS] : « Atqui Deus³ est intractabilis; sed etiam trac-
tabile factum est Verbum velut per suam carnem : invisibile
secundum naturam, sed et spectabile per corpus erat. Tu vero
20 rursus, separando omnimodo, dolose tractas veritatem, quippe
qui naturas quidem separes, unias autem, ut dicis, adoratio-
nem. Sed si dividis naturas, simul cum illis discedent etiam
ea, quae utrique sunt naturaliter propria; recedet autem in
universum ratio differentiae : duo igitur proclamabuntur⁴. »
25 [Ex] iis ergo, quae apposita sunt, manifesto confirmatum est
qualitatem naturalem esse rationem modi essendi⁵ : dicit enim
Doctor quod secundum rationem modi essendi alia videntur
esse ea, quae nominata sunt, nihilque inter se similia. Itaque,
confitemur et differentiam et proprietatem et diversitatem
30 naturarum, ex quibus est Christus, — nam de nominibus non
altercamur, — proprietatem autem eam, quae habetur velut
in qualitate naturali, non autem id, quod utraque partitum
subsistat et seorsum reperiatur. Scribit enim sanctus Cyrillus,
in Dialogo « Quod unus est Christus », etiam haec : [CYRIL-
35 LUS] : « Igitur non dividendum est, ut dixi, in propriam diver-

¹ κατάγε τὸν τοῦ πῶς εἶναι λόγον. — ² P. Gr., LXXVI, 85. — ³ τὸ θεῖον. — ⁴ P. Gr., LXXVI, 105. — ⁵ ὁ λόγος τοῦ πῶς εἶναι.

sitatem ut sint a se mutuo seiuncta et singillatim; potius autem conferendae sunt in indissolubilem unitatem. Verbum enim caro factum est, iuxta vocem Iohannis ¹. »

p. 79. * Non ergo recusamus confiteri differentiam, semper absit; sed ab uno Christo dualitate naturarum post unionem dividendo fugimus. Si enim dividatur, simul cum ipso etiam dividuntur proprietates utriusque naturae et utrique adhaeret id, quod ipsi *est* proprium. Proclamata vero hypostatica unione, cuius effectus est ex duobus inconfuse unum esse Christum, unam personam, unam hypostasim, unam naturam Verbi incarnatam, per proprietates carnis Verbum cognoscetur; et proprietates humanitatis fient proprietates divinitatis Verbi, rursus autem proprietates quoque Verbi etiam proprietates carnis proclamabuntur, idemque erit per has et per illas visus, tractabilis et non tractabilis, visibilis et invisibilis, in tempore factus et temporibus antiquior, omnisque naturae proprietates divise non attribuemus. 5 10 15

Et haec iterum docebit clareque inculcabit lucida et acuta vox sapientis Cyrilli. Scribit enim, in tomo tertio adversus blasphemias Nestorii, sic : [CYRILLUS] : « Numquid ergo mentietur dicendo descendisse de caelo Filium hominis, id est, seipsum? Absit : ipse enim est veritas. Quomodo igitur desuper Filius hominis ipse merito intelligi possit? Quia, cum sit Deus Verbum et ex illa suprema omnium substantia, descendisse dicitur et accepisse formam servi, et deinde ad nos loquitur, non tanquam nudum adhuc Verbum, sed tanquam homo nostri similis et tanquam qui unus iam intelligatur cum carne sibi unita. * Quemadmodum autem propter id, quod exinanitioni convenit, sua fecit omnia, quae proprii corporis *sunt*, quamvis secundum naturam incorporeus sit : ita etiam, cum desuper sit ipse atque de caelo, hoc ipsum « desuper venire » sibi ipsi rursum tribuit tum quoque, cum factus est homo, licet factus sit secundum carnem nobiscum ex muliere. Igitur facta sunt Verbi quidem propria ea, quae *sunt* humanitatis, rursus autem humanitatis propria ea, quae *sunt* ipsius 20 25 30 35

¹ P. Gr., LXXV, 1289,

Verbi. Unus enim sic intelligitur Christus et Filius et Dominus¹. » *

Cum ergo anathematizamus eos, qui dicunt Emmanuelem duas esse naturas post unionem, earumque dicunt operationes et proprietates, non id ipsum, quod dicantur vel nominentur naturae aut operationes aut proprietates anathemati subiectes hoc dicimus, sed id, quod duae dicantur² naturae post unionem et quod consequenter attrahant istae naturae suas operationes et proprietates, quae prorsus et omnino cum naturis dividuntur, sive hoc dicamus, sive non dicamus. Alioquin enim oporteret nos non confiteri Emmanuelem ex duabus naturis esse, si pollutum esset nomen naturarum. Nunc vero, dicentes ex duabus naturis, et unum agnoscentes Deum incarnatum et inhumanatum immutabiliter, et unionem inconfusam esse factam, necessario agnoscimus proprietates naturarum, ex quibus est Emmanuel. Et hanc dicimus proprietatem atque nominamus, quae habetur secundum differentiam qualitatis naturalis, — idem enim multoties dicere non cessabo; — non autem id, quod seorsum et in existentia * singulari subsistant * p. 81
naturae : id enim dicere eorum est, qui Christum dissecant dualitate post ineffabilem unionem, non autem nostrum, qui illum unum ex duobus confitemur.

Et iterum de operationibus, cum ad voces deiferorum Patrum recurrimus, invenimus sermonem distinctum³. Etenim magnus et in divinis sapiens Basilius, in oratione syllogismorum adversus Eunomium, scripsit aliud esse eum qui operatur et aliud operationem et aliud opus⁴, illaque a se mutuo valde distare. Qui enim operatur is est, qui ad aliquid operandum movetur; operatio autem est quasi motus operativus et impetus, ut quis diceret, voluntatis quae ad aliquid operandum extenditur et innuit, statimque movetur. Operatio autem habetur quia volens primo quiescit et perficitur et subito motus et operatus est; et anhypostatica⁵ est operatio, ipsa autem opera sunt ea, quae ab ipso operante perficiuntur et exstant. Cum enim ini-

¹ P. Gr., LXXVI, 137. — ² De textu graeco sententiae praecedentis cfr P. Gr., LXXXVI, 1848. — ³ ἀπηρτημένος. — ⁴ ὁ ἐνεργήσας, ἡ ἐνέργεια, τὸ ἐνεργηθέν. — ⁵ ἀνυπόστατος.

quus Eunomius diceret opus, non autem genimen Patris Filium esse, sanctus Basilius, ex ipsius distortis sententiis atque humanis argumentis illum in rationalibus rebus implicans, dicit: Si opus sit Filius, iuxta verbum tuum, quid tu intelligis esse opus? Illud utique quod ex operatione absolvitur. Itaque tertius a Patre, non secundus, est, si operans quidem Pater intelligatur, operatio autem motus operativus, opus vero id, quod absolvitur ex motu. Sic autem dicit, — oportet enim ad verbum apponamus verba Doctoris, — BASILIUS: « Si Filius operatio p. 82. est, non autem genimen, neque operans neque opus * ipse est. 10 Etenim operatio aliud est praeter haec. Sed etiam anhypostatica est: nulla enim operatio est hypostatica ¹. Si autem opus ipsum est, tertius a Patre, non immediatus est. Operans enim primus est, deinde operatio et tum denuum opus ². »

Quo igitur ita declarato atque praemonstrato ³, aliud scilicet 15 esse operantem, aliud operationem et aliud opus seu effectum, et operationem esse medium quid, id est, motum operativum, inter operantem et opus, licet apud Deum id ipsum, quod velit, sit operis perfectivum, haudque facile sit medium illud invenire, cum cuncta in momento existant et velut in ictu 20 oculi, ut dixit Paulus ⁴, ad propositum sermonem reducamus.

Et primo, de exemplo hominis nostri similis id perscrutemur. Hominis ergo nostri similis opera quaedam quidem sunt intelligibilia, quaedam autem sensibilia et corporalia. Exempli gratia: meditari et cogitare de aliqua re facienda, eamque 25 mente perficere et delineare, atque cogitationem constituere et determinare, est opus intelligibile, pone ⁵ quomodo construenda sit urbs vel domus vel navis; at vero aedificare domum vel compingere navem, est opus sensibile et corporale. Et unus quidem est homo, ex anima et corpore constans, unaque ope- 30 ratio: unus enim motus operativus, qui est impetus ipsius voluntatis ⁶; opera autem diversa: nam hoc quidem intelligibile est, illud autem sensibile et corporale. Ita etiam de Emma- p. 83. nuele * videre est: nam unus quidem est operans, id est, Verbum Dei incarnatum, et una est operatio, diversa autem opera, 35

¹ ἐνυπόστατος. — ² P. Gr., XXIX, 689. — ³ προδηλούμενον. — ⁴ I Cor., xv, 52. — ⁵ θῶμεν. — ⁶ τοῦ θέλειν.

id est, res operatione perfectae. Exempli gratia : corporaliter super terram ambulare et iter facere est humanum *opus*; eos autem, qui claudicant et plantis pedum uti nequeunt, sed volutantur et repunt ut reptilia, erigere atque iubere currere, super omnia Deo convenit. Attamen unum est Verbum incarnatum, unaque eius operatio, quae est motus operativus, qui hoc et illud effecit, neque, quia diversa sunt opera, ideo duas naturas operantes dicimus : unum enim, ut diximus, Verbum inhumanatum utrumque operatum est. Et sicut nemo dividet Verbum a carne, ita neque operationes dividere vel separare possibile est. Nam vocum quoque novimus differentias : quaedam enim Deum decent, quaedam vero sunt humanae; unum autem Verbum incarnatum has et illas loquitur : sunt enim voces quae simul Emmanuelis divinam dignitatem¹ et humanitatem manifestant, ut : « Unus Dominus Iesus Christus per quem omnia² », et : « Ex quibus Christus secundum carnem, qui est Deus super omnia benedictus in saeculum³ »; et haec nemo, nisi desipuerit, inter duos dividere aut separare audebit, quae confirmant eundem indivisibiliter esse et ex Israel secundum carnem et Deum in saecula benedictum, rursusque eundem Christum, quia incarnatus est, — incarnationi enim convenit ipsa unctio⁴, — et eundem per quem omnia ad existentiam venerunt. * Simile autem istis vocibus est id * p. 84. quoque, — quod simul divinam dignitatem et humanitatem ostendit, — quod Salvator noster de morte Lazari dixit : « Lazarus, amicus noster, dormit; sed vado ut a somno excitem eum⁵ ». Etenim Deo conveniebat ut eum, qui quatrduanus iam inter mortuos recensebatur et dissolutus erat et putruerat corpore, diceret se suscitaturum tanquam dormientem, et mortem in somnum re vera converteret propter spem resurrectionis; humanum autem *erat* dicere : « Vado et suscitabo eum » : poterat enim, ut Deus, etiam procul constitutus id facere. At utrumque miscuit, confirmando se indivisibilem esse unum eundemque Filium et Verbum propter nos immutabiliter hominem factum, Deum decenti et humano modo locutum. Ita etiam in

¹ θεοπρέπεια. — ² 1 Cor., VIII, 6. — ³ Rom., IX, 5. — ⁴ τὸ χρῆμα τῆς χρίσεως. — ⁵ Ιοη., XI, 11.

operibus saepissime videre est misceri quod divinae dignitatis est simul et quod humanum. Nam ambulationem super elementum humidum quomodo quis dividet? Etenim, a natura humana alienum est currere supra mare, divinae autem naturae non proprium¹ pedibus corporalibus uti. Itaque Verbi incarnati profecto est istud opus, quod divinam dignitatem simul et indolem humanam² indissecabilem gerit.

Contra quae videri potest manifeste ire ea, quae reperiuntur in Tomo Leonis, atque ea recitabo : LEO : « Agit enim utraque forma³ quod proprium est, Verbo quidem operante quod Verbi est, corpore autem exequente quae corporis sunt. Et unum quidem coruscat miraculis, aliud autem succumbit iniuriis⁴. » Si enim utraque forma vel natura quae sibi propria p. 85. sunt operatur, * illitae participationis et habitualis appropriationis⁵ sunt haec, ita ut Dominus in se suscipiat ea, quae a servo fiunt, aut vice versa, servus egregiis Domini habitibus clareat, dum ipsi adscribuntur propter benevolam dilectionem ea, quae non sunt proprietates naturae humanae. Nam ut homo deifer is, qui talis est, virtute aliena utitur et ab agente ducitur tanquam inanimum instrumentum⁶, serra vel securis forsitan⁷, qua artifex quidam utitur.

At Iesus non ita, apage te! Apparet enim propria virtute usus tanquam Deus inhumanatus, et per voces Deo dignas hoc confirmat. Mari quidem dicit : « Tace, obmutesce⁸ »; Petro autem, qui clamaverat : « Iube me ad te venire super aquas », iubet : « Veni⁹ », et ad leprosum dicit : « Volo, mundare¹⁰ »; et legem fert potestate Dei et dicit : « Ego autem dico vobis : nolite irasci¹¹ », nusquam autem dixit : « Dixit Dominus », « in nomine Domini hoc facio », idque quamvis propter id, quod dispensationi convenit, et propter contentiosam et indocilem indolem¹² Iudaeorum erga Deum ceterumque imperfectionem audientium, multis in locis dicat se mandatum acce-

¹ οικείος. — ² τὸ θεοπρεπές, τὸ ἀνθρώπινον. — ³ Videntur casu omissa verba : « cum alterius communione ». — ⁴ P. Lat., LIV, 767. — ⁵ ἐπιχρησθείσης κοινωνίας καὶ σχετικῆς οικειώσεως? — ⁶ ὄργανον. — ⁷ τυχόν. ⁸ MARC., IV, 39. — ⁹ MATTH., XIV, 28-29. — ¹⁰ MARC., I, 41; LUC., V, 13. — ¹¹ Cfr MATTH., V, 22. — ¹² τὸ φιλόνηκον καὶ δυσάγωγον.

pisce a Patre¹ et ea, quae ab illo audivit, loqui². Attamen ostendens suam regiam et liberam conditionem et aequalitatem honoris³ cum Patre, dixit Patrem quoque similiter opera facere⁴ et esse Patrem in se, seque in Patre⁵, propter⁶. . . .

- 5 [Igitur, qui dividit Emmanuelem, eumque in duabus naturis * definit post ineffabilem unionem, cum naturis dividit et * p. 86. operationes et proprietates⁷], et duas naturas ponit, quae faciunt et sine defectu patiuntur sua propria. Qui vero unam naturam incarnatam Dei Verbi confitetur et unionem inconfu-
- 10 sam docet, non recusat scire differentiam et proprietatem velut in qualitate naturali naturarum, e quibus unus est Christus. At vero, dicere e duabus proprietatibus vel e duabus operationibus compositum esse Christum, stultum est et ineruditum. Numquid ergo, quia ratiocinari⁸ est proprietas animae ratio-
- 15 nalis, corporis vero *proprietas est* nigritudo vel forsitan albedo, ideo dicimus hominem ex ratiocinatione⁸ et ex albedine vel nigritudine componi? Sed nemo mentis compos hoc dicit; ex ipsis autem naturis, ex corpore et anima, dicit hominem subsistere, quibus ea, quae dicta sunt, cohaerent et apparent etiam
- 20 inseparabiliter cognata⁹. Ceterum¹⁰, qui non ridiculum vel dicere duas proprietates aut duas actiones? Multae enim sunt, et non duae tantum, proprietates cuiusque naturae : ita, humanitatis eius contrectabilitas, visibilitas, mortalitas, idque quod subiaceat fami, siti ceterisque similiter; divinae autem naturae
- 25 multae sunt proprietates : invisibilitas, intaetilitas, exsistentia ante *—saecula, immensitas. Similiter et effectus¹¹ sunt multi * p. 87. et varii, totque quot quis dicere possit esse actiones humanas et divinas.

1 ΙΟΗ., x, 18. — 2 Cfr ΙΟΗ., viii, 26. — 3 τὸ βασιλικὸν καὶ ἁδούλευον καὶ τὴν ἰσοτιμίαν. — 4 Cfr ΙΟΗ., v, 19. — 5 ΙΟΗ., xiv, 10. — 6 Lacuna trium, ut videtur, foliorum, ad quam pertinere videntur quinque lineae *infra*, p. 74 a Sergio recitatae. — 7 Haec recitantur *infra*, p. 141, l. 33 sq. — 8 τὸ λογίζεσθαι. — 9 συμφυῆ. — 10 Quae sequuntur, usque ad verba : « humanas et divinas », videas graece in *P. Gr.*, LXXXVI, 909. — 11 ἐνεργήματα.

Itaque, qui dividit *Emmanuelem* dualitate naturarum post ineffabilem unionem, simul dividit, ut saepissime diximus, etiam operationes¹ et proprietates. Mos est enim effectus² etiam operationes saepe vocare, imo quandoque ipsum quoque operantem vocare operationem³, quia operatio proprie⁴ est, ut in antea dictis ostendimus, ipse motus operativus. Unde etiam Julius theologus, qui fuit episcopus Romae, in oratione cui titulus : « Ad eos, qui divinam incarnationem impugnant praetextu τοῦ consubstantialis »⁵, hoc dicit : [IULIUS] : « Sed est una natura, una hypostasis, una operatio, una persona, totus Deus, totus homo idem⁶. » Nam quia unus est operans, una quoque est eius operatio et unus motus eius operativus; opera autem, ut diximus, multa et varia; ea autem nos, qui unam novimus naturam Dei Verbi incarnatam, unius et eiusdem esse dicimus, licet alia quidem Deo digna sint, alia autem humana, sicut et voces Deo dignas et humanas ab uno eodemque p. 88. * dictas esse credimus. Qui autem *Emmanuelem* dividunt, dicendo duas naturas post unionem, simul et ea dividunt, quae tanquam proprietates naturaliter utraque natura attrahit.

Ne autem te fugiat sanctum Iulium, cum unam naturam Verbi Dei incarnatam confiteatur, confiteri etiam proprietates naturarum, e quibus *est* unus Christus, earumque differentiam, removendo divisionem. Scripsit enim, in eadem oratione, haec : [IULIUS] : « Unum enim et idem corpus et Deus, cuius *est* corpus, carne non conversa in incorporale sed habente etiam proprium, quod ex nobis *est*, secundum generationem ex Virgine, et id, quod supra nos *est*, secundum Verbi Dei commixtionem vel unionem⁶. » Rursusque, in oratione cui titulus : « De unionem corporis ad divinitatem Dei Verbi », haec dicit : [IULIUS] : « Proclamatur autem in eo hoc quidem esse creatum in unionem increati, illud autem increatum in coniunctione creati, una natura ex utraque parte subsistente⁷. » Et post ALIA : « Unde necessario et corporale de toto et divinum de toto dicetur, et qui non potest in diversis, quae unita sunt,

¹ πράξεις. — ² ἐνεργήματα. — ³ ἐνέργεια. — ⁴ κυρίως. — ⁵ LIETZMANN, t. I, p. 196. — ⁶ *Ibid.*, p. 199. — ⁷ *Ibid.*, p. 187.

agnoscere quid sit uniuscuiusque proprium, in opposita inter se non concordantia decideret; qui autem etiam propria agnoscat et unionem servat, neque circa naturas mentietur, neque unionem ignorabit¹. » Vides quomodo dixerit se naturarum
5 proprietates agnoscere, unionemque servare, una natura ex utraque parte subsistente.

Quoad id autem, quod Tua Castitas dixit, quod *scilicet*, quia diversus est * ac apud nos modus generationis Salvatoris nostri * p. 89. secundum carnem, — ex Virgine enim et Spiritu sancto
10 *natus est*, — oporteret neque humanitatis proprietates apud Ipsum apparere, iuvat tibi in medium proferre verba sapientis Basilii scripta in oratione, quam recolimus, adversus Eunomium. Cum enim dixisset iste quod, quia Pater non per generationem existit et Filius per generationem et Spiritus per processionem,
15 oportet cum differentia existentiae cuiusque hypostasis dividatur et substantia, instantiam solvens ille Spiritu perdoctus atque sapiens sic dicit : [BASILIUS] : « Si ea, quae diverso modo existentiam sui esse² habent, diversam etiam habent substantiam : ne homines quidem sunt inter se consubstan-
20 tiales³. Etenim, alia est existentia Adae e terra plasmata, alia autem Hevae e costa factae, alia Abel, ex coitu videlicet, alia autem Eius, qui ex Maria, nam ex sola Virgine *est*⁴. » Itaque, si eandem substantiam habent et is, qui e terra plasmatus est, et ea, quae e latere desecta est, et is, qui ex coniunc-
25 tione mulieris et viri prodiit, et Is, qui ex Virgine secundum carnem natus est : quomodo non consequens sit cogitare etiam substantiae proprietates apud unumquemque eorum eodem modo apparere? Hic tamen, quia Dei Verbum uniebatur hypostatice carni anima rationali praeditae, ex Dei Genitrice Maria
30 *sumptae*, non concedebat Verbum carni suae ut omnia sua propria pateretur; propria autem sua dicimus, non ut Verbum a carne separemus : quae enim dicimus carnem pati, haec * * p. 90. passiones Verbi incarnati sunt, cum divinitas eius impassibili-

¹ LIETZMANN, t. I, p. 192. — ² τὴν ὑπαρξιν τοῦ εἶναι. — ³ Vertit tamen interpres syrus ac si legisset in graeco ὁμοιούσιαι. cum (pseudo-) Basilii, itemque Severi, ut ex statim sequentibus patet, certissime scripsit ὁμοούσιαι. — ⁴ P. Gr., XXIX, 681.

tatem non amittat, nam cuius carnem propriam *esse* dicimus, ipsius omnino proprias *esse* carnis passiones reputamus. Non enim propterea quod miraculum est conceptio et nativitas ex Virgine, ideo quoad omnia humanas naturae leges recusat : quod et Gregorius Theologus, in epistula ad Cledonium dicit : 5 [GREGORIUS] : « Si quis tanquam per canalem dicat *Christum* per Virginem fluxisse, non autem in ea divino simul et humano modo formatum esse, divino quidem, quia absque viro, humano autem, quia iuxta conceptus legem : similiter atheus est ¹. » Et sanctus Cyrillus, in oratione interrogationis et responsionis 10 « Quod unus est Christus », dicit : [CYRILLUS] : « Neque maledictio factus esset, crucem pro nobis passus, nisi factus esset caro, id est, incarnatus esset et inhumanatus, et generationem nostrae *generationi* similem propter nos, ut hominem decet, sustinisset, illam *generationem* dico, quae per sanctam Vir- 15 ginem *facta est* ². »

Cum ergo audis divino simul et humano modo factum esse conceptum Emmanuelis, quomodo absolute eum expellis ab humanis proprietatibus, quas volens Verbum incarnatum suscepit? Nisi enim dicamus carnem esse capace[m] eorum, quae 20 ipsius propria sunt, excepto peccato, — hoc enim non est pars substantiae sed ea, quam dixi, infirmitas improvise accidens, — neque crucem pro nobis pati, neque mortem sufferre poterat. At prorsus evidens est eum in *carne* pati nata haec tulisse.

p. 91. Et qui incarnatus est, ipse est qui etiam passus est carne, * 25 dum mansit, qua Deus est, impassibilis: et si eum ab eo, quod passus dicatur, alienum faciamus, prius eum alienum facimus a carne, in qua volens passionem tulit. Ideo enim et arca ex lignis imputribilibus fabricabatur atque exterius et interius auro illinebatur, quia aurum quidem typice significabat divini- 30 tatem, ligna vero humanitatem, ut ex utroque unum Christum praefigurari videremus. Et sicut et quomodo lignum non putrescebat : corruptionem a verme quidem et tinea forsitan *accidentem* non tulit, sectionem vero ferro *illatam* permittebat et combustionem igne; ita et humanitas, quam sibi Verbum 35

¹ P. Gr., XXXVII, 177. — ² P. Gr., LXXV, 1264.

Dei hypostatice uniit, eam quidem, quae ex peccato *est*, corruptionem, — quae quasi verme et tinea corrumpit, — non tulit : erat enim peccato impervia ; sectionis autem ferro aut aliis suppliciis *illatae* capax erat, cum Verbum incarnatum
5 ut et hoc *humanitas* pateretur, quando volebat, concederet. Quare et flagellatus dicitur et clavis perforatus et mortuus carne et sepultus, quamvis Ipse istis superior per resurrectionem apparuerit et non derelictus sit in inferno, neque caro eius viderit corruptionem ¹.
10 Quod autem istis consonent et institutiones deiferorum Patrum, audi rursus vocem a Deo inspiratam Cyrilli qui, in oratione prosphonetica ad piissimum imperatorem Theodosium, sic dicit : [CYRILLUS] : « Annon apertissimum est nulli ex
15 existentibus non esse evidens nostri similem ² factum esse Unigenitum, id est, *factum esse* perfecte hominem, ut ab adventitia corruptione corpus nostrum terrenum liberaret, per dispensationem secundum unionem *factam* illi propriam suam vitam immittendo, * animam autem humanam sibi propriam • p. 92.
20 effecisse, ut eam peccato superiorem exhiberet, eique firmitatem et immutabilitatem naturae suae, velut tincturam velleri, illivisse? Egent enim exemplis, ut puto, verba de his rebus *facta*, quae valde transcendunt id, quod non est clarum ³. Vix enim in speculo et in aenigmatibus videmus mysteria divina et mentem excedentia. Res autem non est inaspicua ⁴,
25 ut puto : etenim prae se fert similem, imo veram sententiam. Nam quemadmodum *caro*, quia *facta* est caro Verbi omnia vivificantis, mortis et corruptionis imperio superior evasit : sic *anima*, ut puto, quia *facta* est anima Eius, qui peccatum non novit, firmum iam, in omnibus bonis stabilem, statum
30 habet et peccato, quod olim super nos tyrannidem exercuit, incomparabiliter potentior. Primus enim super terram homo, qui « peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore eius ⁵ », est Christus ⁶. » RURSUSQUE, POST PAUCA : « Inopinatum autem

¹ Cfr *Act.*, II, 31. — ² καθ' ἡμᾶς. — ³ Graece legitur : [λόγους] πολὺ λίαν ἔχουσι τὸ ἀσυμφανές. — ⁴ Graece habetur : ἀτοπτον. Interpres syrus legisse videtur : ἀποπτον. — ⁵ Cfr I *Petr.*, II, 22. — ⁶ *P. Gr.*, LXXVI, 1161.

et nulli ex exsistentibus non mirum, quod corpus quidem revixerit, quod natura corruptibile est : erat enim incorruptibilis Verbi proprium ; rursus vero anima, quae talem ad Illud concursum atque unionem nacta est, descenderit quidem in infernum, sed cum virtute et potentia Deo digna uteretur, spiritibus quoque ibi praesentibus apparuerit ¹. » Rursus autem obsignat dicta in eadem oratione haec addendo : ET ITERUM : « Unus Dominus Iesus Christus, et per Ipsum Pater omnia creavit. Proinde est et creator divinitus, et vivificator ut vita, proprietatibus humanis et superhumanis in unum quoddam intermedium compositus. Est enim mediator Dei et hominum, p. 93. secundum Scripturas ; qui quidem natura est Deus, * et non sine carne, vere autem homo, et non purus homo nostri similis, sed qui est id, quod erat, quamvis factus sit caro. Scriptum est enim : « Iesus Christus heri et hodie, idem et in saecula ² ». Illud autem, quod in Isaia propheta *legitur* : « Et vidimus eum non habentem speciem neque decorem, sed aspectus eius despectus et deficiens a filiis hominum », magnitudinem contemptibilitatis et contumeliae, quae supervenit ipsi cum tentaretur, significat. Et vapulavit ictibus super omnia ignominiosis, et non avertit faciem suam ab opprobrio sputorum, et sustinuit crucem, contempta confusione quam dixit Apostolus : non enim infertur negatio carnis neque mutatio et conversio substantiae humanae, nam et in hoc habet Christus ut potius praestet hominibus. Et non aperuit os suum, sed ad immolationem sine voce venit tanquam ovis, et omnia humiliter et maxima cum patientia pertulit, idque, cum natura Deus sit, et peccatum non noverit, licet vere idem homo esset. Quod enim maximum est : gloriae opus *est* etiam magnitudo opprobrii, ita ut nullus ex hominibus, qui unquam passus sit, com-³paretur ei ³. »

Cum ergo Tua Castitas haec sciat, rursusque ducatur institutionibus eorum, qui olim fuerunt, Ecclesiae mystagogorum, oportet te non claudicare, neque caligine in tenebris laborare,

¹ P. Gr., LXXVI, 1165. — ² Ibid., 1193, — ³ Haec quoque, ut praecedentia in codice referuntur ad opus Cyrilli ; attamen, non habentur in P. Gr., l. c.

- sed confiteri Emmanuelem ex duabus naturis, divinitate et humanitate, minimeque negare differentiam et proprietatem velut in qualitate naturali naturarum, e quibus unus *Christus* in unionem indivisibilem coadunatur, scelusque ducere dissecare Christum in dualitatem * naturarum post unionem, * p. 94.
- atque consequenter operationes et proprietates earum : dualitate enim omnia simul dissecantur et rediguntur ad diversitatem divisam et prorsus dissectam, sive operationes dicas sive proprietates. Cum enim divisionem dualitatis naturarum post unionem increpamus, non inducimus ex contrario, ut putasti, iuxta dicta speciosa¹ iniquorum, confusionem duarum naturarum unitarum; sed id ipsum, quod est, dicimus absque contentione², *scilicet* dualitatem esse dissectionem et divisionem. Nam « si vera est unio, minime tandem duo sunt, sed unus ex duobus intelligitur Christus », sicut dixit sanctus Cyrillus, scribens adversus reprehensiones iniqui Theodoreti in capitula³. Et idem ad Succensum scripsit sic : [CYRILLUS] : « ita ut illa duo iam non sint duo, utroque autem unum animal absolutum est⁴. »
20. Naturalem autem qualitatem nemo inerudite putet de corpore tantum praedicari, ut *dicitur* qualitas secundum tactum, vel secundum gustum, vel secundum densitatem, vel secundum gravitatem, vel secundum spissitatem vel tenuitatem : verbis enim corporalem habentibus significationem, propter paupertatem humanarum cogitationum, de divinis quoque uti cogimur, neque aliter dici possunt. Hoc confitetur sanctus Cyrillus, in libro primo explanationis evangelii Iohannis, sic dicens : [CYRILLUS] : « Itaque, quantum attinet ad subtilitatem intellectus * et ad acumen motus, qui in illo est, variam naturae * p. 95.
- 30 divinae pulchritudinem contemplamur⁵, sed quae de ipsa sunt, humano magis modo et nostro sermone eloquimur, cum lingua non valeat veritatis mensuram attingere⁶. » Quapropter idem, in libro secundo eiusdem explanationis, de Patre et Filio incorporalem extollens divinitatem, sic dicit : [CYRILLUS] : « Natu-

¹ πιθανολογία. — ² ἀναντιρρόπως. — ³ P. Gr., LXXVI, 445. —

⁴ P. Gr., LXXVII, 245. — ⁵ Vocem καταθέωμεθα consideravit et vertit interpres syrus ut formam subiunctivi modi. — ⁶ P. Gr., LXXIII, 132.

ralis, ut ita dicam, generantium qualitas quaedam censentur ea, quae gignuntur, quid secundum substantiam sit gignens ostendentia et proprii fontis naturalem qualitatem ¹ illustrantia ². »

Haec ergo, ut assecuti sumus, scripsimus; gaudemus vero ⁵ tecum profectu et incremento ad scientiam divinam. Ideo congrue quoque verbum Apostoli tibi dicimus: « Haec meditare, in his esto, ut profectus tuus manifestus sit omnibus ³. » Verumtamen, fuge a scribendo quidquam de dogmatibus, neque facile ad hoc devenias : etenim, ad eos, qui valde eruditi sunt ¹⁰ et operose meditati sunt Scripturam a Deo inspiratam atque labores eorum, qui eodem Spiritu ditati sunt, eximios unquam sanctae Ecclesiae mystagogos, pertinent talia, ut novisti, non ad eos, qui modo eruditi sunt scientia divinarum doctrinarum. Si vero usquam scribere coactus fueris, nonnullis saepe poenitentiam acturis et ad fidem orthodoxam recursuris atque confessionem edituris, solam CCCXVIII Patrum fidem impone et anathema in adversarios, tum in personas, tum in doctrinas, ¹⁵ p. 96. quemadmodum etiam in vicinia nostra olim poenitentes * fecerunt. Bonum enim nobis atque cautum est ipsis in verbis illis ²⁰ adherere et in vestigiis eorum, qui praecesserunt, per omnia ambulare, timere quoque et formidare ne usquam et ad incalcatum quid atque asperum vel inviti pedem offendamus. Ad hoc enim ducit, ut puto, ea, quam in labiis portare debemus, intelligentia ⁴ a libro Proverbiorum ⁵ commendata ⁶. ²⁵

Dominus autem noster Iesus Christus, Deus et Salvator noster, apud quem sunt thesauri sapientiae et scientiae, quam dixit Apostolus ⁷, det tibi ut dives fias in omni verbo et in omni scientia ⁸, et insuper praemium zeli fidei atque laborum consequaris tum in hoc tum in futuro saeculo. ³⁰

EXPLICIT EPISTULA PRIMA PATRIARCHIAE MAR SEVERI AD SERGIUM GRAMMATICUM.

¹ Graeco legitur : τὴν κατὰ φύσιν ἐνέργειαν. — ² P. Gr., LXXIII, 281. — ³ I TIM., IV, 15. — ⁴ ἐπιγνωμοσύνη. Nota in margine : « Intelligentia noscentis seipsum ». — ⁵ Prov., XVI, 23. — ⁶ συμβουλευομένη. — ⁷ Coloss., II, 3. — ⁸ Cfr I Cor., I, 5.

III

EPISTULA SECUNDA SERGII GRAMMATICI AD PATRIARCHAM MAR
SEVERUM.

Domino nostro sancto et beato, Patri Patrum et Doctori
orbis terrarum, Patriarchae, Sérġius, humilis grammaticus.

5 « Quis sum ergo, servus tuus, quia respexisti super canem
mortuum similem mei? ¹ » Conveniunt enim *haec* verba mihi
magis quam Miphiboseth. Quamvis enim ad sumptus illius
ager domus paternae et famulus ad arationem concederetur ²,
non tamen per hoc claudicationem *eius David* sanabat. Ego
10 autem ditatus sum magis quam ille, qui ex tanta ignorantiae
paupertate evasi et cuius claudicatio animae correcta est : et
haec, tempore * quoad divina indigente, quando sermo Domini * p. 97.
est pretiosus et quando visio non est manifesta ³. Et quomodo
dicam quae evenerunt mihi in media lectione? Ante porticum
15 quamdam, quae ante sanctas Scripturas erat, scripta Antonini,
sapientis pastoris, vidi et nomen meum insculptum. Et cum
silenter sigilla sustulissem, portas epistolae aperui, et statim
quidem iucunde confidens fui, quia visum pascebam pulchri-
tudine. Deinde, cum paulatim incederem, oculos in portas
20 aliorum sustuli et rem quamdam magnam atque divinam vidi :
cum paulatim visum ⁴ mutarem, convergebar retro et citharam
musicatam putabam me audire, *canentem* : « Haec est porta
Domini : iusti intrabunt in ea ⁵ ». Et pluries dixi : « Non est
meum scriptum, neque ad me epistula ». Et iterum foras disces-
25 si. Et quid mihi opus est multis verbis? Solet iuventus audere
ex inexperientia honesti ⁶. Rursusque ego audax comprime-
bam ⁷ oculos ut mecum hanc ipsam viam ingrederentur et iterum
pulsavi atque paulatim introivi. Et quis factus sum post haec?
Sufficientia ⁸ desideratur ad *hoc* dicendum : illud autem, quod
30 vix recordatus sum, dicam. Huiusmodi divina sapere destiti et
mente turbatus ⁹ quodam modo conculcabam visiones plurimas,

¹ II Reg., IX, 8. — ² Cfr *ibid.*, 7, 10. — ³ Cfr I Reg., III, 1. — ⁴ τὰ
τῆς ὁψευδος. — ⁵ Ps. CXVII, 20. — ⁶ ὑπὸ ἀπειροκαλίας. — ⁷ συνέχειν. —
⁸ ἱκανότης. — ⁹ παράνοος.

quas Patres verbis magis divinis obiciebant, etsi ipsam mentis *meae* parvitatem rursus sapiebam ¹.

Et cum praeterea meditarer ego quoque visiones Danielis. cornu putabam me videre habens oculos et os, quod ingentia loquebatur ². Sed paulatim assuescebam mirabilibus, et cum p. 98 pluries, ut ita dicam, e medio somni negligentiae * evocarer, suasi linguae *meae* ut diceret : « Loquere, Domine, quia audit servus tuus ³. » Et statim removit a me ignorantiam ⁴, et scire sapientiam Patris causam omnium ⁵ recte discebam et intelligere verba mysteriosa et verbum obscurum et aenigmata. Et 10 cum ad obscuritatem rerum divinarum accessissem, totis auri- bus audiebam tubam et « lucem veram, quae illuminat omnem hominem venientem in mundum ⁶ ». deinde vidi. Et cum in istis rebus magnis consummatus essem, egressus sum ex epistula, quam dexter introduxerat in animam, non sicut Ahod iudex 15 qui Eglon occidit ⁷. Et deinde adversus hinc inde castrametatos ⁸, repente fortis armatus ⁹ fiebam ego. Quomodo autem exardesceret adversus nos duplex bellum, sustine, Pater patrum, orationem : ego vero narrabo.

Quidam ex illis, qui ea ignorantia laborabant, qua ipse prius 20 laborabam, stoliditatis accusationes saepissime proposuerunt, scriptum quoddam tuum sanctum pro tribunali invocantes atque multa adversus proprietates proferentes; quidam alii ex Chalcedone alicunde veniebant et locos *scriptorum* vestrorum excerpabant et nos deicere hic aggrediebantur, proprie- 25 tates illas divulgantes. Et ut medius incederem incitabas me, atque impetus utrorumque verbis cohiberem, et dicebas me testes adhibiturum. Cumque scriptum tuum accepissem, praelegi illis leges : et cum altum silentium tenerent, victi subtilitate divinarum *doctrinarum* ¹⁰, illis quidem opportune statim, 30

¹ Obscura sententia et dubius sensus. — ² Cfr DAN., VII, 8. — ³ 1 Reg., III, 9. — ⁴ τὰ τῆς ἀγνοίας. — ⁵ παναίτιος. — ⁶ Cfr IOH., I, 9. — ⁷ Cfr Iudic., III, 21, ubi narratur Aod, quem Pesch. Ohur vocat, sinistra manu arripuisse gladium, quem infixit in ventrem Eglon. Ambiguus vocibus δεξιός et ἀριστερός uti videtur Sergius, quae non tantum dextrum et sinistrum, sed etiam faustum et infaustum significant. — ⁸ παρεμβάλλειν. — ⁹ Cfr LUC., XI, 21. — ¹⁰ τῇ τῶν θείων ἀκριβείᾳ.

utpote qui impugnatu difficiles¹ non essent, ipsa pugna² inclinata est.

Ego autem, qui bellum ex bello gero, et vix * pacifica obtuli * p: 99.
Deo et percepi tubam bellicam, passus sum passionem humanam. Iis, qui ab assiduo oculorum morbo liberati sunt, videmus esse insatiabilitatem lucis, et haec ipsa saepissime in morbum eos reduxit. Ubertas enim verborum tuorum, o Pater, morbum quidem priorem exstinxit; ignorantia autem posterior eum erumpere fecit in me. Cum enim splendorem sapientis Cyrilli in sanctis scriptis vestris accurate legissem, coactus sum claudere oculos meos et acerba³ ignorantiae lacrima effluxit.

Utique dicis, o theologe, *Cyrillum* protulisse hanc sententiam disputabilem : « Non quod confundat inter se et misceat naturas⁴. » Atqui, scio quidem, nominata divina unione, removeri confusionem⁵; naturis autem non commixtis, secundum contemperationem divinam et inenarrabilem et secundum hypostasim factam, unionem irreprehensibiliter concipi. Et quomodo ego unam quidem naturam Verbi incarnatam clamabo, eos autem, qui Christum duas esse naturas agnoscunt, amentiae insimulabo? Quomodo vero Sapientiam theologicam⁶ increpabo dicentem secundum eam, quae rationem exsuperat, compositionem misceri naturas, et nominantem congermanitatem⁷, per quam naturas disco non iuxta poni sed prorsus intime misceri in unum characterem et unam hypostasim, ita ut, compositione ita accurate concepta, substantia divinae Trinitatis minime augeatur, quae ad tres tantum personas spectat, et paternam definitionem nos in tuto colloceamus, docendo unam naturam Verbi Dei incarnatam, non autem, sicut adversarii, doctrinam illam regiam male explicando. Dicunt enim, dicunt unam naturam Verbi; sed in hac voce « incarnata »

¹ δύσμαχοι. — ² τὰ τῆς μάχης. — ³ ἀλυκός. — ⁴ Cfr. *supra*, p. 57, l. 9-10. Textus Cyrilli habetur *P. Gr.*, LXXVI, 85 : « [ὁ τῆς ἐνώσεως λόγος...] οὐ συγχέων ἢ ἀνακινῶν τὰς φύσεις ». Interpres syrus participia retulit ad ipsum Cyrillum, quem in prima persona loquentem produxit. — ⁵ τὰ τῆς συγχύσεως. — ⁶ Grammaticus Gregorium Theologum sic vocat. — ⁷ Cfr. *P. Gr.*, XXXVII, 181 : συμφυῖα.

p. 100. indicatio alterius *naturae*, *iuxta ipsos*, * apparet : non quod eam sibi coniunxerit Verbum secundum hypostasim, sicque enascatur ¹ una *natura* ex duobus, sed quia unio ad suppositum, ut effutit, facta est, cum vox « incarnata » indicativa sit naturae per se stantis : quae evertit rectitudinis sermo ², qui 5 unam naturam Verbi incarnatam vere novit.

At, tempus est ad propositum currere. Animadverto enim aliquem increpantem atque dicentem : « Sequentia ³ sollicite audi, *scilicet* : « Unus etiam hoc modo Filius intelligitur ⁴ ». Hoc autem memini Nestorium quoque dicere. Sic disco se 10 habere rationem compositionis, quae est duorum vel plurium simplicium in unum congregatio, in qua perfectum quoque pars est, et post quam iam partes secundum dualitatis rationem non discernuntur, cum semel una facta sit substantia et qualitas. Si ergo naturae, e quibus Christus, inconfuse non sint 15 inter se mixtae, quomodo ea, quae sic non inter se mixta permanserunt, unita esse hypostatice dicam? Quomodo vero rationem compositionis servabo, servatis naturis sicut se habebant ⁵? Eorum enim, quae inter se non miscentur, ut isti dicunt, unionem excogitandi nulla necessitas, et sic agnosce- 20 dum est duas naturas esse unum Christum.

Itaque, convenit me sermonem de proprietatibus, quem e sacris lineis tuis didici, recitare : « Cum enim Verbum esset aliquid atque illud servaret, factum est aliquid aliud, evidenter non quasi imminuta divinitate, sed simul habuit, per sum- 25 mam inhumanationis unionem, istas proprietates et eas, quas habebat, et ostendit factam esse unam naturam incarnatam ⁶ ». Atqui, quomodo intelligam, o Pater sancte, naturas inter se

p. 101. non misceri, arduum est mihi! * Post hoc enim neque ascendere ad centuriones vel chiliarchas possum, sed ad Te, Moyses, qui facie ad faciem diviniora eloqui dignatus es et de gravissimis decernis ⁷. Laborat enim anima mea ⁸, quae non valet ad 30

¹ πέφυκε — ² ὁ λόγος τῆς ὁρθότητος. — ³ τὰ ἐξῆς, scilicet in textu Cyrilli modo recitato. — ⁴ P. Gr., LXXVI, 85. — ⁵ Verba : « Si ergo naturae ... sicut se habebant », partim recitantur a Severo *infra*, p. 80 et p. 122. — ⁶ Locum in priori Severi epistula non repperi, propter notatam, ut videtur, lacunam. — ⁷ Cfr. *Exod.*, xviii, 25-26. — ⁸ τὰ τῆς ψυχῆς.

tantam celsitudinem ascendere, praesertimque cum harioli Chalcedon¹is hinc quidem ex notionibus communibus bellum excitent, illinc autem Patres istos dilacerent et sursum deorsum duas naturas nobis praedicent. Sed hanc quidem primam
5 *difficultatis* speciem² gratia divina, ad humilem linguam meam descendens, saepe expulit.

Quid autem ad alteram *difficultatis speciem*³ faciam, cum leges paternas legam et tacere quidem simul nesciam, ne « naturae » persequentium apprehendant me? Cum autem
10 meditationem meditationi adiungo et ad electionem pietatis mentem transfero, videor quasi deficiens et similis athletis debilitatis. Non penitus decidere, sed vincere discam a Te, o Doctor et testis pietatis, et insuper a posteriori ignorantia mea effugiam : etenim eam quoque dicere tempus est.

Memor sum in versibus⁴ meis haberi *formulam* « ex duabus naturis » *Christum esse*, et tanta proprietates inhumanationis Verbi mysterium est. At etiam τὸ dicere congregationem proprietatum stultum reputatum est, quatenus nemo dicere audeat hominem subsistere ex rationabili⁵ et nigritudine : et
20 verbum iucunde suscepi et paternam disciplinam laudibus extuli, licet non omnino aequivalentes viderentur voces. Etenim « rationabile » completivum⁶ substantiae est : nam animal rationabile mortale *est homo*, et si quis aufert * « rationabile », * p. 102. prorsus corrumpit subiectum. Nigritudo autem non *est* in
25 hypostasi⁷, sed est subiecti qualitas, quae etiam ubi albedini cedit, substantiam sicuti nata est relinquit.

Itaque, cum taceo ego, rursus cogitationem stimulat sapiens Cyrillus, qui quidem optime per linguam vestram sacerdotalem loquitur, nondum autem a me minimo intelligitur
30 Legam autem vobis etiam legem : « humanis rursusque superhumanis proprietatibus in unum quoddam medium compositus⁸ ». Videtur Pater *Cyrillus* dicere Verbum incarnatum,

¹ ἐκ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν, id est, ex principiis rationis. — ² Id est, difficultas ex principiis rationis petita. — ³ Id est, difficultates e textibus Patrum desumptae. — ⁴ στίχος. — ⁵ τὸ λογικόν. — ⁶ συμπληρωτικόν. — ⁷ ἐν ὑποστάσει εἶναι est per se subsistere. — ⁸ P., Gr., LXXVI, 1193.

cum naturas simul atque proprietates miscuerit, undique unum esse, *unam* dico et naturam et proprietatem, idque *dico* opinando, non decernendo¹. Qua enim consideratione etiam *decernere* auderem? Iterum oro ut in hac cognitione a vobis magistris perficiar.

Quid autem de cetero mihi deest in epistula *vestra*? Ad vestram cum testibus veritatis paternam reprehensionem defensionem struam, *dicendo* me non repente divina eloqui ausum esse, sed tremente prorsus mente atque voce ad rem accedere, idque ex aeterno tempore² dico ego: « Balbutientis vocis sum¹⁰ et tardioris linguae³ »: etsi enim quaedam etiam lamentatio extorquetur, ad omnes tamen terras et insulas, ut ita dicam, scripto docebimus et ad Macedoniam verbo ibimus, qui libertatem paternarum doctrinarum recordati sumus. Quibus *sententiis* requiratur ut scripto proferam mysterium, e vocibus¹⁵ Vestris omnino hausi, et in tali rerum conditione⁴ fiducia utar; verumtamen frenum vestrum spirituale toti linguae *meae* recipiam, illudque non, ut pullus lasciviens, mordebo neque extra congruam lineam cursum dirigam. Attende vero

p. 103. tu quoque, attende te lucernam * Israel esse, ut David⁵, aut²⁰ speculatorem, ut Ezechielem⁶, neque valde sub modio abscondaris, sed super candelabrum Ecclesiae ascendens, nobis rursus, qui in domo Christi *sumus*, luce⁷, ut rursus ad te mentem intendentibus nobis spes bona contingat.

Haec quidem sacerdoti Dei magno; ego autem *consequar*,²⁵ ut puto, mercedem laborum meorum, quos etiam labores vocare propter contemptibilitatem erubesco: ab omni quidem opinione carnali liberabunt mentem, per vestras autem divinas preces hic pacem Ecclesiae vobiscum, veris pastoribus, videbo, supra autem cum pura fiducia ibo, ut vobiscum a parte dextra³⁰ sim.

EXPLICIT EPISTULA SECUNDA SERGII GRAMMATICI AD PATRIARCHAM MAR SEVERUM.

¹ Cfr *infra*, p. 91, l. 1-3. — ² *μυριοπάλοι*? — ³ *Exod.*, IV, 10. — ⁴ *ἐν τῷ τοιοῦτῳ*. — ⁵ Cfr II *Reg.*, XXI, 17. — ⁶ *Ezech.*, III, 17. — ⁷ Cfr *MATTH.*, V, 15.

IV

RURSUS; PATRIARCHAE SEVERI EPISTULA SECUNDA AD SERGIUM GRAMMATICUM.

Percepi nunc quoque tuam discendi cupiditatem ¹, quia cum accepisses epistolam in se producentem voces Scripturae a
 5 Deo inspiratae et venerabilium sanctae Ecclesiae mystagogorum recte tractantium verbum veritatis ², ex illis agnovisti oportere eos, qui haud exercitate ³ fidem confitentur, agnoscere atque dicere illam velut in naturali qualitate proprietatem naturarum, e quibus est unus et solus Christus, divinitatis,
 10 dico, et humanitatis, una persona, una hypostasis, una natura ipsius Verbi, utique incarnata, et quia id, quod se difficile menti tuae exhibuerat, rursus disputationi proponere elegisti, neque erubuisti confusione, quae adducit peccatum ⁴, neque te subtraxisti * subtractione, quae ducit ad perditionem ⁵, sed * p. 104.
 15 quia circa fidem, quae propter animae redemptionem creditur, rursus interrogare novisti, ita ut quae ad veritatem pertinent ⁶ magis splenderent.

Etenim, me quoque valde delectat et iuvat ad aliquem loqui, apud quem reperitur sapientia inquirens, non autem solum-
 20 in assensus absque investigatione et inventione, modo investigatio ⁷ mensuram non excedat. Mensuram autem in omnibus optimam esse, ipsa quoque profana sapientia ⁸ docet atque lex pietatis statuit, quae praemonendo dicit : « Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui ⁹ ». Hos ergo
 25 terminos dum retinemus, bonum est nos scrutari id, quod a te processit aut in dubium vocatum est : ferrum enim ferro exacui ¹⁰, — ut quis diceret : sententias, cum exacutae fuerint, subtilius quid et acutius parituras, — rursus sancta Scriptura docuit.

30 Itaque, sapiente Cyrillo dicente, in tomo secundo adversus blasphemias Nestorii : « Ubi nobis in medium profertur Christi

¹ τὴν σὴν φιλομάθειαν. — ² Cfr II *Tim.*, II, 15. — ³ ἀμελετήτως. —

⁴ Cfr *Eccli.*, IV, 25. — ⁵ Cfr *Hebr.*, X, 39. — ⁶ τὰ τῆς ἀληθείας. —

⁷ τὰ τῆς ἐρεῦνης. — ⁸ ὁ ἔξω λόγος. — ⁹ *Prov.*, XXII, 28. — ¹⁰ *Prov.*, XXVII, 17.

mysterium, unionis ratio cognoscit quidem differentiam, excludit autem divisionem, non confundens [aut] miscens inter se naturas »¹, tu dicis te non posse alio modo intelligere individuum unionem², nisi mixtio quaedam atque ineffabilis contemplatio naturarum dicatur; quod nisi tibi concedatur, iuxta-
positionem³ vocas unionem, quam etiam irrides.

Quid ergo ad hoc dicemus, nisi rursus Patrum voces denuo assumentes cum Scriptura quoque dicamus tibi: « Verbis sapientium admove aurem tuam et audi verba mea; cor autem tuum appone ut scias ea pulchra esse. Et si proieceris ea
p. 105. in cor tuum, laetificabunt te simul * in labiis tuis, ut sit spes tua super Dominum et notam faciat tibi viam suam⁴ »? Cur enim, cum non huc usque *tantum* Doctor verbum suum constituerit: « non confundens aut miscens inter se naturas », sed sapienter addiderit: « sed quod carnis et sanguinis particeps factum sit ipsum Dei Verbum, unus rursus etiam hoc modo Filius intelligitur et appellatur⁵ », non discis ex additamento ineffabilitatem unionis? Nam particeps factum esse sanguinis et carnis sicut nos Verbum Deum ab Apostolo didicimus, qui scripsit: « Quia ergo pueri communicaverunt sanguini et carni, et ipse similiter participavit iisdem⁶ ».

Itaque, si compositionem nostram, ex anima dico et corpore, quae ineffabilis est, divus Apostolus adduxit in exemplum contemplationis de Emmanuele, quae magis ineffabilis est, — quae *compositio nostra* neque mixtio, neque iuxtapositio
est, — cur nos incongruentia mysterio admovemus? Numquid ergo conversa est hominis anima ut fieret caro, aut vice versa caro ut fieret anima? Haec est enim proprietas mixtionis. Aut, sicut apud corpora, quae inter se agglutinantur vel adhaerent, intelligitur congermanitas⁷, *ita* et unio animae rationabilis ad
proprium corpus? Minime! Etenim conventum naturalem esse fidenter dicimus; nam dicere modum secundum quem anima humana cum proprio corpore componitur, transgreditur apprehensionem nostram. Et audi Cyrillum theologum in suis Scho-

¹ P. Gr., LXXVI, 85. — ² τὸ ἄτομον τῆς ἐνώσεως. — ³ παράθεσις.
— ⁴ Prov., xxii, 17-19. — ⁵ P. Gr., LXXVI, 85. — ⁶ Hebr., ii, 14. —
⁷ σύμφυσις.

liis id manifeste nos docentem : [CYRILLUS] : « Unionis negotium ¹ multis modis perficitur : seiuncti enim quidam affectu et mente et discordantes inter se, uniri dicuntur per reconciliationem amicabilem, tollentes * e medio differentias. Uniri * p. 106:
5 enim dicimus et ea quae sibi conglutinantur aut conveniunt inter se secundum diversos modos, vel secundum iuxtapositionem, vel secundum mixtionem, vel secundum temperationem. Cum ergo unitum esse dicimus naturae nostrae Verbum Dei, hominis cogitatione superior videtur unionis modus : non enim
10 secundum unum ex dictis *modis* est, sed omnino ineffabilis est, et nulli forsitan ex exsistentibus notus, nisi soli omnia cognoscenti Deo. Et nihil mirum si huiusmodi cogitationibus vincamur, cum res nostras, quomodo se habeant, inquirentes, supra cogitationem, quae nobis inest, deprehensionem esse
15 confiteamur. Quonam autem modo putamus hominis animam suo corpori uniri? Quis est qui possit dicere? Sed si oportet eos, qui parva etiam vix intelligere solent et dicere valent, res tam subtiles et intellectum transcendentis coniectare, dicimus decere cogitare, — sed prorsus inferior est oratio ad
20 veritatem, — talem esse Emmanuelis unionem, qualem quis intelligat animam quoque hominis ad proprium corpus habere ². »

A hanc igitur unionem ineffabilem et vere divinam, quam Verbum Dei mirabiliter operatum est, et quidem cum ad nos
25 descendit, quomodo eam *unionem* confers a Nestorio praedicatam, quae est relativa adhaesio ³, putasque nos cogi ad dicendum duas naturas, nisi confiteamur Christi, ut dicis, unam factam esse substantiam simul vel qualitatem : illud autem nihil aliud est nisi vera mixtio substantiae? Vana igitur decep-
30 tio est id quoque, quo aliter auditoribus illudis, quod *nempe* dicas te nobis assentire ut confitearis differentiam atque proprietatem velut * in naturali qualitate naturarum e quibus * p. 107.
est Emmanuel : putas enim aliter impossibile esse dicere unum esse, nisi eum, qui in unam substantiam transierit, etiamsi e
35 duobus quibusdam diversae speciei ⁴ congregetur, et profers

¹ τὸ τῆς ἐνώσεως χρῆμα. — ² P. Gr., LXXV, 1376. — ³ συνάφεια σχετική. — ⁴ ἐτεροειδής.

nobis istud mirabile *effatum*, dicendo : SERGIUS GRAMMATICUS :
 « Si ergo naturae, e quibus *est* Christus, inconfuse non sint
 inter se mixtae, quomodo ea, quae non mixta permanserunt,
 inter se hypostatice unita esse dicam? Quomodo vero compo-
 sitionis rationem servabo, servatis », ut dixisti, « non mixtis
 naturis¹ »? Quae enim est illa simul, iuxta verba tua, mixtio
 sine confusione? Cum enim interrogas : « quomodo? », nec
 aliter² a dubitatione prohiberis, iterum respondet sapiens
 Cyrillus non mixtionem naturarum factam esse, sed composi-
 tionem et, postquam facta est, mansisse compositionem e qua
 absoluta est una natura atque hypostasis Verbi incarnata.

Scripsit enim in epistula secunda ad Succensum sic : [CYRIL-
 LUS] : « Non enim de solis secundum naturam simplicibus
 « unum » vere dicitur, sed etiam de iis, quae secundum com-
 positionem convenerunt, cuiusmodi res est homo, ex anima et
 corpore *constans*. Diversae enim speciei sunt tales res, mini-
 meque inter se consubstantiales; cum autem unitae sunt,
 unam hominis naturam absolverunt, quamvis adsit in rationi-
 bus compositionis illa secundum naturam differentia eorum,
 quae ad unitatem adducta sunt. Supervacua ergo loquuntur ii,
 qui dicunt, si una sit natura Verbi incarnata, prorsus *et* omnino
 consequi confusionem factam esse atque mixtionem, velut immi-
 nuta et subtracta hominis natura : non enim imminuta neque,
 p. 108. ut aiunt, * subtracta est. Nam sufficit ad perfectam demonstra-
 tionem huius, quod *Verbum* homo factum sit, dicere Illud esse
 incarnatum. Hoc enim si a nobis taceretur, haberet aliquem
 locum eorum calumnia; quia vero necessario additur, ubinam
 imminutionis aut subtractionis modus?³ » In illa autem ora-
 tione interrogationis et responsionis, in qua unum esse Christum
ostendit, iisdem sententiis et accuratis doctrinarum regulis
 procedens, sic dicit : [CYRILLUS] : « Neque in universum unum
 dicitur solummodo id, quod simplex et unius speciei est, sed
 etiam ea, quae ex duobus vel ex pluribus etiam specie diversis
 componuntur : sic autem res recte se habere videtur harum

¹ Cfr *supra*, p. 74. — ² Id est, non nisi admittendo inconfusam mix-
 tionem. — ³ P Gr., LXXVII, 241.

rerum peritis¹. » In suo autem tractatu² de sancta Trinitate, ad quemdam Hermiam dictato, haec scripsit : [CYRILLUS] : « Qui enim est immortalis pulchritudo Dei Patris atque forma et species, qui ex ipso et in ipso Deus Verbum, seipsum in
5 exinanitionem demisit, non a quoquam ad hoc coactus, sed beneplacito Patris secundum propriam voluntatem et homo factus est, prorsus quidem illaesam et immutatam naturae suae dignitatem in se servans, assumens autem dispensative humanitatem, et unus Filius intellectus ex duobus concurren-
10 tibus et in unum collatis, divina et humana natura ineffabili et inexplicabili modo, et ut intelligi nequit, in unitatem compositis³. »

Cum ergo *id* habeat compositio, sicut multoties audisti, ut sit supra rationem et ineffabilis, cur ad mixtionem curris et
15 ad imminutionis confusionem, ipsique mendaciter tribuis ineffabilitatem? Si enim unio inhumanationis et incarnationis idem patiatur ac corpora, quae miscentur, atque duo illa, e quibus indivisibiliter unus est Christus, * aut unum ex illis a sua * p. 109. naturali qualitate⁴ recesserit atque id esse, quod erat, desti-
20 terit, quid iam *in ea* eximium et ineffabile habeatur non video.

Magnus autem Athanasius, quem si legem orthodoxiae dixerit quis, ut ait Gregorius Theologus⁵, ab eo quod convenit non deflectet, in oratione de fide compositionem vocat incarnationem, dum ostendit eam vere ineffabilem prohibendo illi-
25 mitatam *eius* investigationem⁶. Scripsit enim sic : [ATHANASIUS] : « Et devenerunt, ex *quaestionibus* « qui? » et « quo modo? » et « qua consequentia? », ad infidelitatem et ipsi; et inhabitationem pro incarnatione pararunt et pro unionem atque compositionem humanam efficientiam, et pro una hypostasi
30 Domini nostri Iesu Christi duas hypostases atque personas, et pro Trinitate sancta quaternitatem indecenter atque illegitime sapiunt : indecenter quidem, quia Deo hominem coniungunt et servum cum Domino connumerant et personam creatam cum

¹ P. Gr., LXXV, 1285. — ² πραγματεία. — ³ P. Gr., LXXV, 692.
— ⁴ Nota in margine : « Ubicumque habetur « qualitas », ποιότης habetur *in graeco* ». — ⁵ P. Gr., XXXV, 1128. — ⁶ τὸ ἀμέτρητον τῆς ἐξουίας.

increatis personis simul ordinant; illegitime vero, quia unam hypostasim duas *hypostases* efficiunt, superinduentes Trinitati quartam hypostasim prorsus alienam et allophylam et omnium rationabilium spirituum ultimum atque minimum¹. »

His igitur quomodo similia sunt Nestorii *commenta*? Qui enim senserunt Verbum Deum assumpsisse compositionem nostram atque sicut nos participasse sanguini et carni, non dicunt, ut Nestorius, prius plasmatum esse infantem in utero, sicque p. 110. per amoris affectum et per amicitiam *Verbum in illo* * fraterne habitasse et *illi* dedisse appellationem et honorem Filii atque aequalitatem homonymiae. Et vide quomodo sapiens Cyrillus inducat Diodorum hoc dicentem : [DIODORUS] : « Cum Mariae esset illa caro, quando nondum assumpta fuerat, e terra erat nihilque differebat a ceteris carnibus. Sicut enim Levi in lumbis decimatus est, natus autem honorem accepit : ita etiam Dominus noster, cum esset in sinu Virginis et eius substantiae, non habebat honorem filiationis; postquam autem formatus est atque Verbo Deo factus est templum, quod Unigenitum suscepit, accepit honorem nominis et ipsi honori participavit². » Ad quae, illum increpando, perdoctus et Spiritu sapiens Cyrillus dicit : [CYRILLUS] : « O egregie, dicam te verba nobis eructare indocta et absurditate valde laborantia. Etenim factum est ex Maria corpus sanctum; at, in primis iam initiis coagmentationis seu constitutionis *eius* [in] utero, sanctum erat ut corpus Christi, nec ullum tempus quisquam viderit, quo quidem non ipsius fuerit *corpus*, sed commune potius, ut dixisti, atque in aequalitate ceterarum *carnium*³. »

Itaque, quomodo extra veritatem non proiceremur, habitudinalem illam secundum honorem adhaesionem et inhabitationem et homonymiam filiationis hypostaticae unioni adaequando et, opposita *verbis* Patrum sanctorum et theologorum loquendo, incarnationem quidem vocando inhabitationem, compositionem autem humanam efficientiam quae fit apud hominem deiferum, qui agitur et divina participatione ex inspiratione Spiritus ditatur? Etenim apud habitudinalem adhaesionem quidem

¹ LIETZMANN, t. I, p. 296. — ² P. Gr., LXXVI, 1449 (latine tantum).
— ³ *Ibid.*, 1450 (item).

infans seorsum subsistens propriam personam * et hypostasim ' p. 111.
habet. et similiter Verbum in eo inhabitans, in hypostasi et
persona propria videtur, atque habitualis unio duarum per-
sonarum fit, quae homonymia tantum vincitur et honore filia-
5 tionis. At vero, apud hypostaticam unionem et naturalem Deo-
que convenientem compositionem, quia in ipsa ad Verbum
unione existentiam habuit caro rationabiliter animata, quae
de Spiritu sancto et ex Dei genitrice semperque Virgine Maria
assumpta est, neque seorsum ante unionem ad Verbum sub-
10 stitit, ipsum Verbum immutabiliter et inconvertibiliter infans
factum creditur, cum manserit id, quod erat, neque id, quod
assumpsit, converterit aut mutaverit, et progredienti incre-
mento et profectui perfectaeque conceptioni vacasse atque sic
gloriose natum e sancta Virgine, quae etiam post partum virgo
15 permansit atque inter matres computata est, quin decideret a
glorificatione virginitatis. Hic autem quomodo aliquis audebit
duas naturas aut duas hypostases dicere eum, qui ex duobus
gloriose unus absolutus est Christus? Tempus enim nullum
videbit, ex quo Verbum Virgini obumbravit, iuxta vocem
20 evangelii, quo non fuerit Ipsius corpus illud, anima rationa-
bili praeditum, quod Ipsi unitum est.

Ideo enim et ipse in divinis sapiens Athanasius unam dicit
esse naturam Verbi incarnatam, ut per hanc vocem vigilantis-
simam unionis indissecabilitatem agnoscamus. Ipsum enim
25 Verbum, quod ante saecula existentiam habet et est cum
Patre in saeculum et in propria hypostasi videtur atque secun-
dum substantiam simplex est, compositum secundum dispen-
sationem factum est voxque illa « incarnata » intelligendum
praebet apud ipsum Verbum substituisse carnem rationabiliter
30 animatam, minime vero seorsum in propria hypostasi * eam * p. 112.
esse perfectam. Ita enim in oratione prosphonetica ad piissi-
mum imperatorem Theodosium sapientissimus Cyrillus dicit :
[CYRILLUS] : « Undecunque igitur ad veritatem compulsi, vesti-
giis sequi id, quod divinis Scripturis placet, optime studentes
35 atque Patrum sententias secuti, eum, qui e radice Iesse, qui ex
semine David, qui ex muliere secundum carnem, qui sub lege
nobiscum est ut homo, et supra nos, supra legem ut Deus,
qui propter nos et nobiscum inter mortuos, qui supra nos per

seipsum vivificator est et vita, Filium esse Dei secundum veritatem credimus : neque humanitatem divinitate spoliamus, neque Verbum humanitate exuimus post ineffabilem et inexplicabilem unionem, sed unum eundemque Filium confitemur, ex duabus rebus unum quoddam, quod ex duobus, ineffabiliter exhibitum, nempe secundum altissimam unionem, non autem secundum naturae mutationem¹.» Et iterum, supra in hac ipsa oratione, simili modo dicit : [CYRILLUS] : « Qui enim genitori suo coaeternus et ante omnia saecula est Filius, quia in hominis naturam descendit, non decidendo ab eo quod esset Deus, sed assumendo humanitatem, merito intelligitur etiam ex semine David factus et recentissimam habere nativitatem secundum humanitatem suam. Est autem id, quod assumptum est, ab eo non alienum sed re vera ipsi proprium : ideo tanquam unum censetur cum ipso, quemadmodum etiam hominis compositionem possit quis videre. Compingitur enim ex rebus natura dissimilibus, ex anima, dico, et corpore; attamen, unus, qui ex utroque² exsurgit, homo intelligitur³. »

- * p. 113. * Quia vero vocem $\mu\tilde{\iota}\xi\varsigma$ sursum deorsum iactas tanquam a Gregorio Theologo dictam, scito ipsum, cum vellet sublimem unionem stabilire, hac voce usum esse, confusionis et commixtionis periculum minime veritum, quod solet quoad humida et fluida corpora accidere : quorum nihil accidet naturae divinitatis quamdin manebit Deus; manebit autem semper, neque mutationem pati sustinebit. Et audi etiam quoad hoc magistralem sancti Cyrilli vocem in primo tomo adversus Nestorii blasphemias sic respondentem⁴ : [CYRILLUS] : « Nomen enim contemperationis posuerunt etiam nonnulli ex sanctis Patribus; sed quia metuere te dicis ne qua confusio accidisce existimetur, liquidorum instar quae inter se mutuo commiscuntur, libero te hoc metu : non enim sic illi senserunt, minime; sed ea voce usi sunt, cum studerent ostendere sublimem unionem rerum inter se convenientium. Convenisse autem dicimus

¹ P. Gr., LXXVI, 1200. — ² Nota in margine : « Istud : « ex utroque », quod hic ponitur, pro $\sigmaυναμ\acute{o}\tau\epsilon\tau\omicron\nu\varsigma$ posuit is, qui interpretatus est ». — ³ P. Gr., LXXVI, 1169. — ⁴ $\upsilon\pi\omicron\lambda\alpha\mu\delta\acute{\alpha}\nu\epsilon\iota\nu$.

secundum unionem indissecabilem et immutabiliter se habentem propriam carnem cum Verbo, quod ex Deo est. Invenimus autem ipsam quoque inspiratam a Deo Scripturam non admodum anxie scrutantem illam vocem, sed illam potius
5 ponentem per abusionem et simpliciter. Itaque Paulus theologus de quibusdam scripsit : « Sed non profuit illis sermo auditus, non contemperatis fide cum iis, qui audierant ¹ ». Num igitur eo modo inter se contemperandi erant, quo vinum cum aqua, et hypostasium inter se confusionem subituri ii, de quibus
10 sermo fit? Aut potius * secundum animam uniendi, iuxta * p. 114. illud, quod in Actibus sanctorum Apostolorum scriptum est ², scilicet multitudinis eorum, qui crediderant, fuisse cor unum et animam unam? Sed puto id verum esse, non illud. Itaque recede a terroribus hac de re, nam omnino tuta est mens
15 sanctorum ³. »

At Gregorius Theologus quoque, in oratione quidem de Epiphania, cum vellet stabilire celsitudinem illius supernaturam, ut modo audisti, unionis, dixit : [GREGORIUS] : « Progressus autem Deus cum assumptione, unum ex duobus
20 contrariis, carne *nimirum* et spiritu, quorum alterum quidem deificavit, alterum autem deificatum est. O novam mixtionem! O miram contemperacionem! Qui est fit, et creator creatur, et incomprehensibilis comprehenditur mediante anima, quae medium tenet inter divinitatem et carnis crassitiem ⁴. » In prima
25 autem oratione de Filio, cum significaret se unionem Dei Verbi ad carnem anima menteque praeditam *ut* compositionem, non *ut* contemperacionem, nosse, impugnando Arianos, qui verba humilia et dispensatoria ad existentiam Verbi saeculis antiquiorem referebant, non autem ea tribuebant exinanito et incarnato
30 atque propter nos humilitatem toleranti, haec scripsit : [GREGORIUS] : « In summa, sublimiora tribue divinitati naturaeque passionibus et corpore praestantiori, humilia vero composito et propter te exinanito et incarnato; haud incommode etiam dicitur : inhumanato et postea exaltato; ut cum
35 carnale et terrenum, quod *tuis* sentiis inest, excusseris, dis-

¹ Cfr *Hebr.*, IV, 2. — ² Cfr *Act.*, IV, 32. — ³ *P. Gr.*, LXXVI, 33.
— ⁴ *P. Gr.*, XXXVI, 325.

cas sublimior fieri et cum divinitate exaltari, ne autem rebus visibilibus inhaerescas, sed simul cum intelligibilibus assurgas, sciasque quatenam sit naturae ratio, quatenam autem lex dispensationis. Hic autem, qui nunc a te contemnitur, * quondam et supra te erat; qui nunc homo est, compositionis expertus erat; quod ergo erat, permansit, quod autem non erat, assumpsit ¹. »

Ecce manifeste didicimus *Gregorium* ut compositionem agnovisse incarnationem, non ut mixtionem et confusionem, etsi quandoque nomine mixtionis, ad confirmationem summae unionis, usus est. Si enim oporteret redundantiae quarumdam verborum inhaereremus, non autem sanum sensum scrutaremur, qui ex omnibus orationibus eius manifeste elucet, diceremus, improbe et insipienter intelligentes, quia dixit : « alterum quidem deificavit, alterum autem deificatum est », ¹⁵ carnem conversam esse in substantiam divinitatis, rursusque, quia dixit : « haud incommode etiam dicitur : inhumanato », e converso putaremus in substantiam humanitatis Verbum Deum decidisse, et idem ab utraque parte incidet secundum species oppositas. Nam ii etiam, qui Nestorii sententias tenent, ²⁰ efferentes verba huius Patris Theologi atque sperantes se ex illis impietatis suae defensionem emendicatu-
r, illud profecerunt, quod in oratione de Epiphania vel de Nativitate scriptum est sic : [GREGORIUS] : « Missus quidem est, sed ut homo : duplex enim est; siquidem etiam fatigatus est et esuriit et siti- ²⁵ vit et expavit et lacrymas fudit secundum legem corporis ². »

At vero nos, scientes *Gregorium* non, istorum immundorum instar, duplicem in naturis et hypostasibus dicere Filium, reicimus maculam gloriae huius sancti Patris. Unum enim ex duobus novit Deum inhumanatum : quod etiam Nestorius non ³⁰ confitetur, imo fugit a formula : « ex duobus », quae est confirmatrix compositionis et perfectrix unius hypostasis et naturae

• p. 116. Verbi incarnatae. * Etenim in hac ipsa oratione de Epiphania dicit : [GREGORIUS] : « Progressus autem Deus cum assumptione, unum ex duobus contrariis, quorum alterum quidem ³⁵

¹ P. Gr., XXXVI, 97. — ² Ibid., 328,

deificavit, alterum autem deificatum est¹. » Illud autem :
 « deificatum est » intelligitur et dicitur, quia gloria, quae
 Deum decet, ut ait sapiens Cyrillus², caro resplenduit, non
 autem in divinitatis naturam incidit : hanc enim reprobam
 5 sententiam et ipse Gregorius Theologus reicit, in epistula ad
 Cledonium dicendo sic : [GREGORIUS] : « Si quis carnem nunc
 depositam esse dicat, divinitatemque corpore nudatam, non
 autem cum assumptione et esse et venturam esse, adventus
 gloriam ne cernat. Ubi enim nunc corpus, nisi cum eo, qu'
 10 illud assumpsit? Non enim, iuxta Manichaeorum insaniam, in
 sole positum est, ut per dedecus honoretur, aut in aerem fustum
 et dissolutum, ut vocis natura et odoris fluxio et fulgoris
 cursus minime consistentis. Ubi etiam id, quod ipse post
 resurrectionem contactus est, vel quod videndus est ab iis, qui
 15 eum confixerunt? Divinitas enim per se invisibilis est. At
 veniet quidem cum corpore, secundum sententiam meam, talis
 autem, qualis discipulis in monte visus est vel ostensus est,
 divinitate carnem superante³. » Resplenduit enim facies eius
 in monte sicut sol, ut audimus ab evangelio, et vestimenta eius
 20 facta sunt alba sicut lux⁴. Haec autem non mutationem sub-
 stantiae innuunt, absit, sed splendorem et abundantiam Deo
 dignae gloriae : quomodo enim videndus esset ab iis, qui
 ipsum confixerunt, cum caro, quae confixa est, ex visibili in
 invisibilem esset mutata?

25 Hoc etiam Cyrillus theologus in prima * ad Succensum * p. 117.
 epistula scripsit sic : [CYRILLUS] : « Par enim est ad absur-
 ditatis rationem dicere conversum esse corpus in divinitatis
 naturam et dicere conversum esse Verbum in naturam carnis.
 Sicut enim hoc impossibile est, — inconvertibile enim et
 30 immutabile est Verbum, — ita et alterum : non enim ex mente
 percipibilibus est in divinitatis substantiam vel naturam posse
 quidquam ex creaturis converti; creatura autem est etiam
 caro. Ergo divinum quidem dicimus esse corpus Christi, quia
 Dei corpus est et ineffabili gloria fulgens, incorruptibile,
 35 sanctum, vivificum; illud autem conversum esse in divinitatis

¹ P. Gr., XXXVI, 325. — ² Cfr P. Gr., LXXVI, 1189, — ³ P. Gr.,
 XXXVII, 181. — ⁴ MATTH., XVII, 2.

naturam, neque quisquam e sanctis Patribus sensit aut dixit, neque nos ita afficimur ¹. »

Duplicem ² autem dixerunt Patres *Christum esse*, quia duplex est contemplatio ³ de Christo, et alia quidem humanitas, alia autem ut Deum decet de illo scripta sunt ⁴. Idque sanctum ⁵ Athanasium produxit sapiens Cyrillus, in omnibus accurate incedens, in epistula ad monachos ⁶ magistri more sic subsumentem : *Ex ATHANASII verbis* : « Itaque scopus ac character divinae Scripturae, ut saepe diximus, hic est, ut duplex in ea habeatur de Salvatore nostro institutio ⁷ : *scilicet* eum semper ⁸ Deum fuisse et esse Filium et Verbum esse et splendorem et sapientiam Patris, eumque in fine propter nos hominem factum esse, assumpta carne ex semper Virgine Deipara Maria ⁹. » Quod et ipse *Cyrillus*, adversus reprehensionem a Theodoreto contra quartum capitulum factam defensionem ¹⁰ p. 118. parans, sic scribit : [CYRILLUS] : « Melius autem * et longe eruditius esse dixerim humanas voces referre non ad personam alteram magis, quae intelligatur proprie et seorsum Filius, ad formam servi, ut illi dicere solent, sed illas potius mensuris humanitatis eius attribuere. Oportebat enim eum, cum sit Deus simul et homo, per utrumque sermonem procedere ¹¹. »

Vides verborum speciem esse duplicem, non autem ipsum Christum duplicem esse naturis et hypostasibus, sed unum ex duobus. Inde ergo, in tomo secundo adversus Nestorii blasphemias, prorsus prohibuit *Cyrillus* quominus diceretur « duplex », cum vellet omnem aditum dividitibus *Christum* praecludere, hoc modo : [CYRILLUS] : « Quia illud, quod ex Deo Patre, Verbum carnem assumpsit et homo sicut nos prodiit, hanc ob causam etiam duplex appellandum est. Unus enim est, et non sine carne, ille qui secundum naturam suam est ¹² sine carne et corpore. Quemadmodum enim si quis hominem nostri similem occiderit, non perinde ac si duos usquam homines potius laeserit merito accusabitur, sed *ut* qui unum

¹ P. Gr., LXXVII, 236. — ² διπλοῦς. — ³ θεωρία. — ⁴ Nota in margine : « Cur Patres dixerunt *Christum esse duplicem* ». — ⁵ P. Gr., LXXVII, 13. — ⁶ Legit interpres in suo textu graeco : ἀπαγγέλιον. — ⁷ P. Gr., XXVI, 385, — ⁸ P. Gr., LXXVI, 413.

tantum, quamvis forsitan ex anima et corpore consideretur inter se unitis, quae secundum naturam non idem, sed potius diversa, sunt : ita vicissim apud Christum intelligendum est; non enim duplex est, sed unus et solus Dominus et Filius
5 illud ex Deo et Patre Verbum, non autem absque carne ¹. »
Similiter et in epistula tertia ad Nestorium hoc ipsum dicit :
[CYRILLUS] : « Non enim duplex est unus ille et solus Christus, quamvis ex duabus et diversis rebus in unitatem indivisibilem coaluisse intelligatur, quemadmodum etiam homo ex anima
10 et corpore *constitutus* intelligitur, non tamen duplex est, sed potius ex utroque unus ². »

* Numquid non aspicias sanctum Cyrillum adhibendum esse * p. 119.
tanquam aedificatorem et confirmatorem divinae doctrinae, si verbis sanctorum Patrum accurate pugnaturi sumus ad-
15 sus sectionem nestorianam? Cum enim multa etiam alia a Gregorio Theologo scripta et ab iis, qui unum Christum dividunt, valde malitiose usurpata, in medium producere potuissem, nisi *ea* utpote nolens mentem tuam perturbare : forsitan enim a mixtione remotus fuisses et ad illa requisivisses defen-
20 sionem haud facilem ineruditis, dum iis, qui omnia a Doctore dicta meditati sunt, *eius dicta* et accurata et ab omni reprehensione atque captionem ³ immunia apparent. Nonne hoc et Petrus, electus primus Apostolorum, scribebat de densis et profundis Pauli epistulis sic : « In quibus sunt quaedam difficilia intel-
25 lectu, quae indocti et instabiles depravant, sicut et ceteras Scripturas, ad suam perditionem ⁴ »?

Nam et eos, qui craterem erroris Eutychetis biberunt, videre est proferentes effatum sancti Gregorii, quod dixit in oratione de Epiphania : [GREGORIUS] : « Carnis expers incarnatur; Ver-
30 bum crassescit ⁵ »; existimant enim commoti Verbum condensatum esse, sicut aqua in crystallum congelatur, atque dolose certantes ad confirmationem huius *sententiae*, etiam id adducunt, quod in oratione de nova Dominica dictum est sic : [GREGORIUS] : « Et pauper fit caro compactus ⁶, ut nos ipsius

¹ P. Gr., LXXVI, 84. — ² P. Gr., LXXVII, 116. — ³ λαβή —
⁴ II PETR., III, 16. — ⁵ P. Gr., XXXVI, 313. — ⁶ τὸ σὰρξ παγῆναι,

paupertate ditemur¹». At redarguuntur evidentissime ultima, amentia laborantes atque voculas² sicut mures praescindentes et iudaico more in littera consistentes, licet * ipse Doctor dixerit, in prima oratione de Filio, hoc modo : RURSUS, IPSIUS GREGORII : « In principio erat sine causa : quae enim est Dei causa? At postea factus est propter causam : ea autem erat ut tu, contemptor, salvareris, qui ideo deitatem spernis, quia crassitiem tuam suscepit³. » Igitur iam evidens est exinde eum asserere Verbum crassum, factum esse crassitudine nostra, id est, substantiam nostram sine phantasia et secundum veritatem sibi hypostatice uniisse : ideo enim etiam dixit : [GREGORIUS] : « Verbum crassesceit; invisibilis cernitur; intactilis tangitur; tempore vacans initium sumit⁴. »

Permulta⁵ quoque effata possem apponere, quae excerptes ii, qui impugnant orthodoxiam, sanam sanctorum Patrum doctrinam variis modis in nos armarunt, quibusque ad illos integre recitatis redarguti sunt et erubescere debuerunt⁶. Nam ab ipso etiam eximio doctore Cyrillo usque ad ducenta et quinquaginta, ut ita dicam, testimonia mutuati e fragmentis librum composuerunt, estque sic Cyrillus velut patronus erroris duarum naturarum. Deo autem auxiliante, in civitate regia adversus errorem scripsimus et librum, cui titulus « Amator veritatis »⁷, in eos ut armaturam paravimus, Cyrilli verba apponendo, et unusquisque cognovit quae esset virtus veritatis, quodque sacrilegium⁸ et quae species mendacii. Quid ergo magnum quod mea quoque infirma verba nonnullis placitum sit lacerare? Neque haec ergo ullo modo te terreant; tempus autem est ad hoc quoque dicendi, ut Qoheleth : « Nihil novum et recens sub sole »⁹, sed vanitas similis est in studiis eorum et amentia eiusdem generis laborant.

121. * At quoniam ex ea quoque sancti Cyrilli voce, quae de Emmanuele dicit : « Proprietatibus humanis et superhumanis in unum quoddam medium compositus¹⁰ », conaris rursus priorem tuam sententiam requirere, et eam explicando nescio

¹ P. Gr., XXXVI, 612. — ² λογίδια. — ³ P. Gr., XXXVI, 100. —

⁴ Ibid., 313. — ⁵ πάμπολυς. — ⁶ δφελεῖν αἰσχύνειν. — ⁷ φιλαλήθης. —

⁸ ἱεροσυλία. — ⁹ Eccle., I, 9. — ¹⁰ P. Gr., LXXVI, 1193.

quo modo, dicis : « Videtur Pater Cyrillus dicere Verbum incarnatum naturas simul atque proprietates adiunxisse et undique unum esse, *unam* dico naturam et proprietatem¹ », valde miratus sum. Cum enim *Cyrillus* plurali nomine utatur
5 et differentia discernat *proprietates*, dicendo : « Proprietatibus humanis rursusque superhumanis », tu iterum in unam proprietatem omnia mices, ut supra a te dictum est², *scilicet* semel unam factam esse substantiam vel etiam qualitatem. Quae enim sunt proprietates superhumanae? Utique divinae
10 quaedam. Et humanae? Evidentissime, omnes proprietates carnis anima rationabili et intelligente praeditae. Proprietates autem qualitatis naturalis *sunt*, divinitatis quidem, verbi gratia, intactilem et invisibilem esse, humanitatis autem sub visum et tactum cadere. Quia vero Verbum secundum substantiam
15 invisibile carni visibili anima intelligente praeditae unitum est, ipsum scriptum est et visum et tactum esse, ut saepe diximus. Etenim differentia qualitatis naturalis firma et inconvertibilis stat; unionis autem ratio eas, quae secundum naturam carnis proprietates sunt, propter dispensationem Verbi proprietates
20 dici permittit, et similiter eas, quae secundum substantiam proprietates Verbi sunt, carnis proprietates ut dicerentur effecit.

* Quid ergo miscebimus rationem ita distinctam, rursusque • p. 122. confusionem et contemperationem constituemus praedicationem
25 pietatis? Quomodo autem *cum* Doctor dixerit : « in unum quoddam medium compositus », e contrario dicis tu : « Semel una facta est substantia vel etiam qualitas », et iterum : « unum undique est Verbum incarnatum, *una* et natura et proprietas »? Si enim unius substantiae Verbum incarnatum factum est,
30 uniusque qualitatis, ut dicis, et unius proprietatis, ex compositione ad id, quod simplex sit, iuxta verbum tuum, redigitur, et erravit sapiens *Cyrillus*, qui Eum, qui ita se habet, adhuc et nunc compositum appellavit. Quomodo autem proclamasse unam proprietatem, neque in memoriam reducis nos dixisse
35 Leonis Tomum asserere : « Tenet sine defectu proprietatem

1 Cfr *supra*, p. 75-76. — 2 Cfr *supra*, p. 74.

suam utraque natura ¹ », ut in sectione illas *naturas sibi mutuo* adhaerere censeamus et dicamus. Diviso enim Christo dualitate naturarum post unionem, utraque natura in suis propriis sine defectu pergit; proclamata autem una natura Verbi Dei incarnata, quia Emmanuel est, iuxta vocem sancti Cyrilli, in unum quemdam, qui ex duobus, eximie compositus, permittebat carni, ut dispensationem decet, etiam quandoque sua propria pati ². Illud autem « quandoque » omnino significat eum rursus superhumanis quoque proprietatibus usum esse, quando id volebat. Et ideo etiam supra summitatem fluctuum ambulabat, et ianuis clausis apud discipulos interveniebat et ut ipsum tangerent concedebat, neque corporis tactum denegabat. Sic enim et angeli cum corporaliter in caelum ascenderet, veluti digito illum ostendentes apostolis dicebant : « Viri p. 123. galilaei, quid statis aspicientes * in caelum? Hic Iesus, qui elevatus est a vobis in caelum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in caelum ³. » Corpus ergo, quod sub visum cadit sicque visum est et videndum exspectatur, quomodo qui mentem habet piam et apostolicis doctrinis adhaerentem in substantiam divinitatis conversum esse putabit? ²⁰

Igitur, quia haec ut discipulus nos rogas dicisque te hoc apud te ipsum non iudicasse, rogare vero utrum unum undequaque sit Verbum incarnatum et natura et proprietas una, iuxta id, quod supra dictum est a te : « Semel una facta est substantia et qualitas », Caritati Tuae fraterne et peramanter suademus, illud *effatum* e Scriptura desumptum dicentes : « Fuge ab huiusmodi nequitia; ne moreris; procul ab ea fac viam tuam; viis enim vitae non progreditur, lubricae autem sunt semitae eius et non investigabiles ⁴ ». Dixit enim sanctus Cyrillus, in oratione contra Synousiastas : [CYRILLUS] : « Si enim in naturam divinitatis dicant conversam esse carnem Verbi, omnino necesse est intelligatur prorsus discessisse ab eo, quod vellet esse Filius hominis. Attamen, quomodo sapientissimus Paulus dicit : « Unus enim Deus, et unus mediator Dei et hominum, homo Iesus Christus, qui dedit semetipsum ³³

¹ P. Lat., LIV, 765. — ² Cfr P. Gr., LXXVI, 1413. — ³ Act., I, 11, — ⁴ Cfr Prov., IX, 18a; V, 8, 6.

redemptionem pro nobis ¹ »? Mediator enim est ut Deus simul et homo idem, qui nos reconciliat Deo et Patri per seipsum et in se ². » ET POST PAUCA RURSUS : « Et quomodo infitias ibi quis, si ipsi haud consentaneum esset adhuc esse et intelligi nostri similem, consequens fuisse ut diceret : « Numquid cum veniet Filius hominis, inveniet fidem in terra ³ », non autem potius : « Numquid cum veniet nudum et carnis expers Verbum Dei, fidem huiusmodi * in se apud eos, qui in terra sunt, * p. 124. inveniet? » At quia manifeste et clare Filium hominis seipsum
10 dicit etiam tempore adventus e caelo, evidens fit eum non in aliud quid carnem *suam* vertisse, sed eam habere gloriosam, incorruptibilem, sine macula atque inaccessibili luce decoram. Descendet enim de caelo non in priori humilitate ⁴, minime, sed in ipsa Patris sui gloria cum sanctis angelis ⁵. »
15 Valde autem miror quomodo etiam compositionem voces incarnationem, rursusque alicubi dicas : « una semel facta substantia vel etiam qualitate ». Num igitur incepit unio ex compositione, cessante autem compositione, in unam substantiam evasit, ut, sicut dicis, sancta Trinitas servetur trinitas, neve
20 supervacaneam personam accipiat ⁶? At audisti et Scripturam a Deo inspiratam et deiferos sanctos mystagogos dixisse corpore indutum ascendisse in caelum Verbum, quod prius inde corporis expers descendit, cum ad exinanitionem se accedere tulit, Illudque compositum esse atque gloriose compositum †
25 Haec enim varie in ipsis verbis, quae modo adducta sunt, nos docuerunt. Nam si, ut Nestorius, diceremus hominem in propria hypostasi perfectum secundum dignitatem et solummodo habitudinaliter ⁷ adhaerere Verbo, merito excogitarentur timores quaternitatis. Dicit enim iste impurus quodam loco :
30 [NESTORIUS] : « Confiteamur Deum in homine et adoremus hominem, qui divina cohaerentia cum Deo omnipotenti simul adoratur ⁸. » Quia vero una ex utroque hypostasis proclama-

¹ Cfr I Tim., II, 5-6. — ² P. Gr., LXXVI, 1431 (latine tantum). — ³ LUC., XVIII, 8. — ⁴ τὸ σμικροπρεπές. — ⁵ P. Gr., LXXVI, 1431 (latine tantum). — ⁶ Textum graecum verborum : « Valde autem miror... accipiat » videas in P. Gr., LXXXVI, 1848. — ⁷ σχετικῶς. — ⁸ Loors, Nestoriana, p. 249.

tur et dicitur ab iis, qui pietate sunt enutriti, Trinitas manet trinitas, etsi Verbum incarnatum est atque inhumanatum, et est secundum hypostasim unus, etiam incarnatus, is qui prius
p. 125. quidem simplex *erat*, nunc autem * carni anima menteque praeditae gloriose et ineffabiliter componitur, nec in duo dividitur, manetque absque confusione, tum Deo Patri tum nobis consubstantialis idem.

Verum, rursus tanquam validum quid et inextricabile¹ urges id, quod tibi placet, et nomen congermanitatis² in medium profers, quia Gregorius Theologus congermanitatem naturarum dicit quoad divinam inhumanationem, et putas hoc ad unam substantiam redigere ea, quae qualitate naturali sunt diversa, divinitatem et humanitatem, e quibus citra confusionem et imminutionem unus est Christus.

Seito ergo veritatem non ita se habere³. Congermanitatem enim quoad inhumanationem nominavit Theologus id, quod sapiens quidem Cyrillus nominat conventum naturalem⁴ et unionem hypostaticam, quam dicimus etiam habere animam hominis nostri similis ad carnem suam, et simul perfectiva⁵ est unius ex duobus hypostasis; utitur autem hac voce *Gregorius*, in oratione de baptismo, etiam de una substantia atque divinitate, quae apparet in Trinitate sancta, sic scribens : [GREGORIUS] : « Trium immensorum immensam congermanitatem⁶ ». At ibi congermanitatem vocat trium hypostasium consubstantialitatem : quae congermanitas quoad inhumanationem eodem modo intelligi nequit. Etenim apud Trinitatem unaquaeque hypostasis per se subsistit et propriam personam designat, una autem eademque *est* naturae substantia, secundum quod generice concipitur : quam etiam congermanitatem
p. 126. vocat. Verum, apud inhumanationem, nemo * congermanitatem ita intelligit, ut hypostases quidem duae separentur, substantia autem sit utriusque una ; sin aliter, rursus Trinitas invenitur quaternitas, etiam ex modo consubstantialitatis carnis ad

¹ ἀδιάφικτος. — ² συμφυία. — ³ Textum graecum verborum : « et putas... se habere » videas in *P. Gr.*, LXXXVI, 1848. — ⁴ σύμβασις φυσικῇ. — ⁵ συμπληρωτικῇ. — ⁶ *P. Gr.*, XXXVI, 417.

Verbum, et nihil proficitur ¹. Quae enim apud inhumanationem habetur unitas, ea est quae ex compositione rerum specie diversarum ² et inter se minime consubstantialium exsurgit; at vero, quoad divinitatem, quae in Trinitate apparet, non ex compositione unitas *exsurgit*; nam non componitur cum alia unaquaeque ex tribus hypostasibus, sed simplex quaedam est minimeque composita; communitas autem substantiae atque identitas divinitatis unitatem et perfectam indifferentiam inducit et divisionis atque separationis absentiam, praeter distinctionem in hypostasibus.

Itaque alius est sensus congermanitatis in theologia et alius in dispensatione et inhumanatione, et e diametro ³ unus *sensus* ab altero ⁴ secernitur et differt. Sic enim etiam Gregorius Theologus dicit, scribendo ad Cledonium, in epistula prima : [GREGORIUS] : « Dico autem aliud et aliud, contra quam in Trinitate habetur. Illic enim alius quidem et alius, ne hypostases confundamus; non autem aliud et aliud, nam illa tria unum et idem divinitate ⁵. » At quoad incarnationem, contrarium ante dixerat : RURSUS EIUSDEM : « Aliud autem et aliud *sunt* ea, e quibus Salvator noster *constituitur*, — quippe cum non idem sit invisibile cum visibili et * temporis expers cum tem- • p. 127. pori subiecto, — non autem alius et alius Filius, absit ⁶. »

Quod autem, quoad incarnationem, congermanitatem vocet compositionem minimeque consubstantialitatem, primum est exinde discere : etenim conventum animae nostrae ad corpus, qui etiam ab Apostolo in exemplum divinae inhumanationis assumptus est, congermanitatem vocavit Gregorius in oratione funebri Caesaris fratris sui sic scribendo : IPSIUS Gregorii : « Sed paulo post, cum anima carnem quoque cognatam, quam cum *novissima* ⁷ simul philosophice meditata est, receperit a

1 Sensus locutionis dubius. Conicio interpretem legisse in textu graeco :

« καὶ οὐδὲν πλεον »; quod gallice diceremus : « et on n'y gagne rien ».

— 2 ἐτεροειδής. — 3 Nota in margine : « Diametros est, ubi duo quaedam habentur invicem longissime contrapposita, sicuti ubi habetur situs plenilunii, quod fit cum luna in parte orientali, sol autem in parte occidentali caeli est. » — 4 πρὸς τὸ ἐναντίον. — 5 P. Gr., XXXVII, 180.

— 6 Ibid. — 7 τὰ ἀκείθεν.

terra, quae et dederat et in fidem acceperat, — quo modo novit Deus, qui eas inter se coniunxit atque dissolvit, — cum ea futuram ¹ gloriam haereditabit; atque quemadmodum aerumnarum ipsius particeps facta est propter congermanitatem, ita et iucunditates suas communicabit ².» Numquid ergo hic quoque, propter congermanitatis nomen, stulte censebimus corpus cum anima hominis unam absolvere substantiam? Et quis ex iis, qui suae mentis sunt, hoc dicere audebit?

Invenimus autem eundem Doctorem, in oratione de pauperum amore, vocantem mixtionem ³ compositionem nostram, sic : ¹⁰ [GREGORIUS] : « Huiusmodi est nostra mixtio et propterea, ut mihi videtur, ut cum extollimur propter imaginem, propter pulverem deprimamur ⁴.» Iampridem autem nomen deificationis ⁵, de nobis deque gloria nobis conferenda adhibitum, in sua oratione de Epiphania scripsit sic : IPSIUS *Gregorii* : ¹⁵ « Animal hic gubernatum atque alio demigrans et, finis mysterii, per inclinationem ad Ipsum deificatum ⁶. »

Igitur quemadmodum in contemplatione hominis nostri similis neque congermanitas, neque mixtio, neque * deificatio, substantiae mutationem vel identitatem secum fert, ita neque in ²⁰ inhumanatione apud Deum Verbum *considerata*.

Ne autem nimis caecus fias propter nomen congermanitatis ad confirmationem praesumptionis ⁷ tuae, scito illud nomen de unanimitate et conspiratione usurpari atque de assiduitate simul philosophandi ⁸. Etenim sapiens Basilius, ad Gregorium Theologum scribens, sic dixit : [BASILIUS] : « Quae ²⁵ est congermanitas et unanimitas fratrum, qui a te deificantur et exaltantur? Quae ad virtutem aemulatio et incitatio *apud nos* regulis Scripturae et canonibus custoditos? ⁹ »

Ad eos autem qui putant in eandem Verbi Dei substantiam ³⁰ transisse carnem, ut Trinitas maneat trinitas, ut censent, tempus est ex aquis perillustri Athanasii tenuem rivulum adducendi eoque fraudem submergendi. Scripsit enim in epistula

¹ ἡ ἐκείθεν. — ² P. Gr., XXXV, 781. — ³ κράμα. — ⁴ P. Gr., XXXV, 865. — ⁵ θεοποίησις. — ⁶ θεούμενον. P. Gr., XXXVI, 324. — ⁷ προλήψις. — ⁸ τοῦ συμφιλοσοφεῖν, id est, sensu christiano, vitam monasticam simul ducendi. — ⁹ Locum non repperi.

ad Epictetum haec : [ATHANASIUS] : « Erubescunt autem vehementer, qui vel semel cogitaverint posse pro Trinitate fieri quaternitatem, si ex Maria corpus esse dicatur. Nam si dicamus, *aiunt*, corpus Verbo consubstantiale, Trinitas manet trinitas, nihil extraneum in eam inducente Verbo; sin humanum
5 dicamus corpus ex Maria *genitum*, necesse est ut, cum corpus sit secundum substantiam extraneum et in ipso sit Verbum, quaternitas pro trinitate, propter corporis accessionem, efficiatur. Haec autem cum ita loquantur, non cogitant quomodo
10 secum ipsi pugnent. Etenim licet ex Maria * corpus esse * p. 129. negaverint, sed ipsi Verbo consubstantiale *dixerint* : nihilo minus, — quod dissimulant, ne ita sentire existimentur, — eo ipso iuxta eorum mentem, quaternitatem illos dicere demonstrabitur. Quemadmodum enim Filius, secundum Patres, etsi
15 est Patri consubstantialis, non est ipse Pater, sed Filius Patri dicitur consubstantialis : sic etiam corpus consubstantiale Verbi non est ipsum Verbum, sed aliud apud Verbum; cum autem aliud sit, Trinitas ipsorum, iuxta verbum ipsorum, quaternitas erit. Neque enim vera et vere perfecta et indivisibilis Trinitas accessionem admittit, sed illa, quae ab ipsis excogitata est. Et quomodo adhuc christiani sunt, alium, praeter
20 eum qui est, Deum excogitantes? ¹ »

Ne ergo ex *verbis* Patrum, qui sine periculo mixtionis nomine summam unionem appellarunt, evehamus carnem ad
25 consubstantialitatem cum Verbo. Etenim etiam si dixerimus eam ex Maria initium sumpsisse, postea vero in substantiam divinam transisse, ad ipsum pervenimus culmen nequitiae eorum, qui neque in initio e substantia Virginis putarunt Verbum sibi illam *carnem* uniisse. Nam ipsum quoque sanctum
30 Cyrillum, qui ita nobis explicat nomen mixtionis a Patribus dictum esse, invenimus hoc nomine usum, simulque non ideo ad substantiam divinam carnem evehentem, neque confundentem differentiam secundum substantiam eorum, quae ineffabiliter in unionem concurrerunt unumque ex duobus Christum nobis absolverunt.
35

In illa enim ad monachos epistula, cuius modo mentionem

¹ P. Gr., XXVI, 1064.

- p. 130. fecimus¹, hoc modo subsumit, compositionem nostram * in exemplum demonstrationis unionis incarnationis seu inhumanationis assumens : [CYRILLUS] : « Similitudinem autem quodam modo cum nostro partu habet illud de Eo mysterium. Matres enim eorum, qui sunt super terram, naturae ad generationem subservientes, habent quidem in utero carnem paulatim concre-
centem arcanisque quibusdam Dei operationibus incrementa sumentem et perfectam evadentem in humanam nativitatem²; inicit autem animali spiritum Deus, modo quem ipse novit : « format enim *ille* spiritum hominis in illo³ », iuxta verbum prophetarum. Alia autem carnis, itemque alia est animae ratio. At, licet illae terrestrium tantum corporum matres fiant, quia totum ens vivum pepererunt, ex anima dico et corpore *constitutum*, non partem eius peperisse dicuntur. Nec quisquam dicet, exempli gratia⁴, Elisabeth carnis quidem, non autem et animae genitricem, siquidem peperit Baptistam animatum et velut unum ex duobus hominem, ex anima, dico, et corpore. Tale quid etiam in Emmanuelis generatione factum esse recipimus. Genitum est enim, ut dixi, ex substantia Dei et Patris Verbum eius unigenitum. Quia vero carnem assumpsit suamque effecit et vocatum est etiam Filius hominis et factum est nostri simile, absurdum nullo modo esse, imo etiam necessario confitendum esse duco, eum secundum carnem per mulierem genitum esse, quemadmodum ipsa quoque hominis anima cum proprio corpore congenerata est et velut unum quidpiam cum ipso censetur, licet natura *sua* ab ipso diversa intelligatur et sit secundum propriam rationem. Et si quispiam matrem alicuius dicere voluerit carniparam quidem esse, non autem simul et animiparam, prorsus supervacanea loque-
tur. Genuit enim, ut dixi, ens vivum * concinne compositum ex dissimilibus, et ex duobus quidem *constantem*, sed tamen unum, hominem, cum utrumque remaneat id, quod est, concurrerint autem *illa duo* in naturalem unitatem et quasi inter se miscuerint id, quod unumquodque quasi proprium habebat⁵. »
- p. 131.

¹ Cfr *supra*, p. 88. — ² In textu graeco habetur : εἰς εἶδος. Quid autem noster interpres legerit, nescio. — ³ ΖΑΧ., XII, 1. — ⁴ φέρε εἰπεῖν. — ⁵ P. Gr., LXXVII, 21.

Intelligisne quomodo, quoad constitutionem hominis nostri similis, ex rebus inter se neque similibus neque consubstantialibus dicat *Cyrillus* ens vivum componi, utrumque autem concurrisset in unitatem naturalem et *illa duo* quasi inter se miscuisse id, quod velut proprium unicuique ex illis secundum substantiam innatum¹ erat? Quapropter, cum corpus mortale sit, totum ens vivum mortale vocatur, cumque anima rationabilis sit, totum ens vivum rationale nominatur : quod et prius *ad te* scribentes diximus². Sic ergo etiam quoad *Emmanuel* : alicubi quidem totus homo nominatur, cum ipse *Salvator* noster dicit : « Quid quaeritis me interficere, hominem qui veritatem locutus sum vobis? »³, alicubi vero totus de caelo descendisse scribitur⁴. Quod *Iulius* quoque theologus, in oratione cui titulus : « De unione corporis ad divinitatem Verbi »⁵, sic dicit : [*IULIUS*] : « Sic et Deo consubstantialis est secundum spiritum invisibilem, simul comprehensa hoc nomine etiam carne, quia ad eum, qui Deo consubstantialis est, unitur; rursusque hominibus consubstantialis est, simul comprehensa etiam divinitate cum corpore, quia ei, quod consubstantiale est nobis, unita est, non mutata corporis natura in unione ad Deo consubstantialem et in communione nominis consubstantialis, quemadmodum neque natura divinitatis mutata est in communione corporis * humani et in appellatione carnis consubstantialis nobis⁶. » In libro autem *Thesaurorum*, postquam mixtionis nomine usus est, sapiens *Cyrillus* sic dicit : [*CYRILLUS*] : Non enim alius cuiusdam, sed ipsius factum est corpus : ideoque ut ipsius⁷ censetur. Unus enim *Christus* ex humanitate et Verbo Deo veluti mixtus, non ex mutatione in id, quod non erat, sed ex assumptione templi ex *Virgine*⁸. »

Neque vero, quod dixisti adversarios allegare, novum esse putes. Etenim antiquatum est absurdum et varie irrisum illud; quod dicunt, *nempe* nos, dicendo « unam naturam Dei Verbi »

¹ το ἑκατέρω κατ' οὐσίαν πεφυκός. — ² Cfr *supra*, p. 56. — ³ Cfr *ΙΟΗ.*, VIII, 40. — ⁴ Cfr *ΙΟΗ.*, III, 13. — ⁵ *LIEZMANN*, t. I, p. 185. — ⁶ *Ibid.*, p. 188. — ⁷ Legit interpres non « ὡς αὐτός », sed « ὡς αὐτοῦ ». — ⁸ *P. Gr.*, LXXV, 333.

et addendo « incarnatam », alteram illam naturam inducere. Magno enim pretio a nobis emerent isti impuri negationem carnis atque confessionem Verbi iterum simplicis post unionem. At prorsus notum est quod haec vox « incarnata » compositionem innuit et unam ex utroque hypostasim, atque hypostasium et naturarum separationem amovet. Iam enim produximus sanctum Cyrillum in oratione « Quod unus est Christus » sic dicentem : [CYRILLUS] : « Non in universum unum solummodo dicitur id, quod simplex est atque unius speciei, verum etiam ea, quae ex duobus aut pluribus et specie diversis componuntur. Sic enim res recte se habere videtur harum rerum peritis ¹. »

Sic etiam eidem amentiae cognatas et oppositioni congermanas ² *difficultates* ii, qui Emmanuelem dividunt, huic sapienti Doctori obicere conati sunt. Dixerat enim in octavo capitulo seu anathematismo sic : [CYRILLUS] : « Si quis ausus fuerit dicere hominem assumptum cum ipso Verbo Deo esse p. 133. coadorandum * et conglorificandum aut simul Deum nominandum, tanquam alterum cum altero, et non una potius adoratione Emmanuelem honoret, unamque illi glorificationem attribuat, quatenus Verbum factum est caro, anathema sit ³. » At Andreas Samosatenus, ex antistitibus huius temporis, reprehendendo capitulum, ad sanctum Cyrillum dixit : [ANDREAS] : « Et alicubi in eadem delapsus deprehenderis. Scripsisti enim in aliqua ex orationibus tuis Filium consedere cum Patre cum propria carne. Quomodo ergo reprehendis dicentem cum Verbo Deo hominem esse coadorandum, cum voces σύν et μετά eandem vim et eundem sensum habeant? ⁴ » Ad quod Cyrillus defensionem struit ostenditque Andream extremo errore errasse, qui dualitatem naturarum adaequaverit uni hypostasi et personae et naturae, quae ex compositione habetur; scribit autem sic : [CYRILLUS] : « At enim utique, dicunt adversarii, depre-

¹ P. Gr., LXXV, 1285. — ² Sensum harum vocum haud clarus; conicio Severum locutione figurata usum scripsisse : « τὸ θυναιτιδᾶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας καὶ ἀδελφιδᾶ τῆς ἀντιθέσεως »; quod ad verbum latine reddere nequeo. — ³ P. Gr., LXXVII, 121. — ⁴ P. Gr., LXXVI, 352. Verba sunt, non Andreae reprehendentis, sed Cyrilli referentis.

henderis alicubi et tu scripsisse in epistula, quod sederit Filius una cum Patre cum propria carne. Et quomodo deinde reprehendis dicentem quod oporteat Verbum Deum et hominem coadorari et simul vocari Deum? Idem enim est dicere *ὅν* et
5 *μετά*. Proinde redarguamus eos ignorare vim dictorum et rerum naturam non inspicere. Etenim cum de una persona vel natura vel hypostasi una sermo, considerans ea e quibus est seu componitur naturaliter, [subiungit] *praepositionem* *ὅν* vel *μετά*, servavit etiam sic rei significatae quo-
10 sit secundum compositionem, minimeque in duo separatim *eim* definit. Cum autem hypostases ante dividuntur in duas et ad hoc, ut unaquaeque seorsum et proprie concipi debeat, *praepositio* *ὅν* vel *μετά* dicitur, * tunc duorum vel multorum, * p. 134.
minime vero unius secundum compositionem, dicimus signifi-
15 cationem *eo dicendi modo* fieri. Exempli gratia, si forte dicam cohonorari animam hominis cum proprio corpore, si quis fiat honor a quopiam erga unum hominem, qui ex utrisque est; aut si quis dicat animam unum esse ens vivum cum proprio corpore, nullo modo in duos homines *hunc unum hominem*
20 definit, videtur autem potius non ignorare ea e quibus *homo* est vel componitur naturaliter. Quando vero dico : Petrus et Iohannes coappellantur homines, vel : Cum Petro etiam Iohannes ascendebat in templum, non iam *praepositio* *ὅν* vel *μετά* unius cuiusdam significationem facit. Non enim componitur
25 Petrus cum Iohanne, neque ambo unius hominis constitutionem absolvunt. Cur ergo machinantur adversus veritatem, dividendes indocte unum in duos Christos? ¹ »

Cum ergo differentia sit multa et immensa et *tanta* « quantum distat ortus ab occidente », ut cum Scriptura loquamur ²,
30 inter naturalem compositionem vel hypostaticam unionem, et adhaesionem honoris, quae duas hypostases per homonymiam colligat : quomodo a sectatoribus Nestorii cogemur ad unam substantiam ex confusione substantiarum *ortam* confugere, ut a confusione naturarum, ut dixisti, declinemus? Non est ita,
35 non est! Nemo vos seducat in sublimitate sermonum ³, ut ait Apostolus.

¹ P. Gr., LXXVI, 352. — ² Psalm. cii, 12. — ³ Coloss., ii, 4.

Suaviter rogabam Tuam Castitatem : semel facta una substantia, ut dicis, et qualitate, quomodo adhuc dicis manere differentiam secundum substantiam naturarum e quibus *constituitur* Christus? Nam si una qualitas et substantia subsistat,
p. 135. iam fugerunt *rationes* differentiae. Certe enim, dices, — quia * 5
ad id voluntas tua ea, quae dicta sunt, passim¹ nutu indicat,
— inferius conversum esse in superius et totum Emmanuelem divinitatem esse secundum substantiam. Quomodo ergo videbitur ab iis, qui eum transfixerunt, tempore secundi et gloriosi adventus? Etenim, cum substantia visibilis semel mutata 10
est in invisibilitatem, redigitur in eum, qui sub visum non cadit, et mentitae sunt divinae Scripturae, quae confirmarunt illum videndum esse ab iis, qui *eum* transfixerunt! Ad id autem tempus est ut breve responsum dem, et veniam non, ut dixit Apostolus, ad visiones et revelationes Domini², sed 15
ad verba sapientiae quae enarrata est a Deo, et dicam, sicut *Paulus* : « Factus sum insipiens, vos me coegistis³ ».

Dixi enim, in iis quae antea ad te scripta sunt, sic : « At vero, dicere ex duabus proprietatibus vel ex duabus operationibus compositum esse Emmanuelem, stultum est et ineruditum. 20
Numquid enim quia ratiocinari proprietas est animae rationalis, corporis vero *proprietas est* nigritudo vel forsitan albedo, ideo dicimus hominem ex ratiocinatione et ex albedine vel nigritudine componi? Sed nemo mentis compos hoc dicit; ex 25
ipsis autem naturis corporis et animae hominem subsistere dicit, quibus ea, quae dicta sunt, cohaerent et apparent etiam inseparabiliter cognata⁴. » Tu vero, postquam haec legisti, locum adduxisti dicendo nos « ex rationabili⁵ et ex nigritudine » dixisse : non enim idem est τὸ λογίζεσθαι et τὸ λογικόν. Etenim τὸ λογικόν, quod est anima rationalis, in hypostasi 30
existit; verum τὸ λογίζεσθαι motus est et operatio animae rationalis. Quomodo ergo, cum dixerimus : « ἐκ τοῦ λογίζεσθαι », tu respondendo * dixisti : « ἐκ τοῦ λογικοῦ », sicque inique tractasti veritatem? Deinde putasti nos loqui de nigritudine tabulae illita, quae *tabulae* accedit iterumque non acci- 35

¹ ἄνω καὶ κάτω. — ² Cfr II Cor., XII, 1. — ³ Ibid., 11. — ⁴ Cfr *supra*, p. 63. — ⁵ τὸ λογικόν.

dit : sic etiam dixisti eam esse qualitatem quae, ubi albedini cessit, substantiam sicuti nata est reliquit¹. Nos autem de nigritudine dixeramus, quae apparet in corpore humano, quae est accidens inseparabile ut, exempli gratia, *nigritudine* Æthiopis : quam etiam oportebat nos ex voce Hieremiae discere non natam esse iam *ei* non accidere : dicit enim *propheta*, quasi de re impossibili : « Si mutaverit Æthiops pellem suam et pardus varietates suas². » Scito tamen nos non quaerere ut secundum definitiones philosophiae profanae quid sit proprietas accurate
10 definiamus : istae enim contemnuntur et sunt extra atrium nostrum. Quis enim ignorat hominis quidem proprietatem esse risibilitatem, equi vero forsitan hinnitum ? At nobis unus zelus est ut stabiliamus et ostendamus manifeste ubi compositio et congregatio naturalis substantiarum vel naturarum ponitur,
15 sicut quoad constitutionem hominis nostri similis, supervacaneum et amentissimum esse dicere ex iis, quae in substantiis apparent, ens vivum componi.

Quod autem neque definitiones neque leges philosophiae profanae ad propositum aliquid te adiuvent, ex iis quoque, quae
20 dicta sunt, disces et quidem clarissime. Harum enim rerum periti proprietatem animae humanae esse dicunt *ró* discere, errare, recordari, proprietatem vero corporis humani *ró* ita componi organis ut operationi animae rationalis inserviat, et, sicut dixit sanctus Basilius³, *ró* erectum creari atque, praeter
25 cetera animalia, ipsi patere aspectum ad caelum. Ut * enim * p. 137. artis musicae expertus non aliter fingit dispositionem calami, qui recepturus est inflatum talis cantus vel afflatus bene determinati, nisi tali modo quo apte se habeat *calamus* ad cantum, qui inflatur, ne mutanda sit tibia, quae inservire debet motui
30 canentis : ita etiam Creator corpus humanum tali modo plasmavit ut congruens et aptum esset habitationi et commorationi animae rationalis, ita ut nihil differat a corporibus ceterorum viventium, quae animis rationalibus non inserviunt. Numquid ergo, quia proprietas est animae quidem humanae *ró* discere
35 et errare et recordari, corporis autem humani *ró* tali modo

. 1 Cfr *supra*, p. 75. — 2 *HIEREM.*, XIII, 23. — 3 *P. Gr.*, XXXI, 216.

plasmari, dicemus ex τοῦ discere et recordari atque ex huiusmodi plasmatione corporis hominem componi? At, deridemur, et meritissimo, cum dicendum esset ex substantiis aut ex naturis animal compositum componi, et diceremus ex proprietatibus in istis *substantiis vel naturis* exstantibus fieri compositionem. Et haec quidem de homine nostri simili. 5

Scito autem de natura divina neque fieri posse ut proprie¹ dicamus proprietatem, quia neque capax est Deus *proprietates recipiendi*, sed improprie tantum aliquid huiusmodi *de eo* dicere cogimur. Quapropter et Evagrius, postquam de his latius se 10 fudit, hoc in uno ex suis capitulis dicit : [EVAGRIUS] : « Si omnis interrogatio habet genus enuntiatum, aut speciem, aut differentiam, aut proprietatem, aut accidens, aut aliquid ex p. 138. illis compositum, nihil autem ex dictis * invenimus apud sanctam Trinitatem : silentio adoremus ineffabilem². » Et merito 15 haec dicit, quia etiam supra substantiam vel naturam Deus *esse* intelligitur. Ita enim in oratione cui titulus : « In exscensionem ab navibus³; ad eos, qui ex *Ægypto advenerant* », Gregorius Theologus dicit : [GREGORIUS] : « Duas summas in iis, quae sunt, differentias cognosco, dominationem *nempe* et servitutem : 20 non quas apud nos vel tyrannis scidit vel paupertas disiunxit, sed quas natura distinxit, si cui ita *naturam* dicere libeat. Nam quod primum est, supra naturam quoque *est*⁴. » Quod et sanctus Cyrillus, in libro primo explanationis evangelii Iohannis, sic dicit : [CYRILLUS] : « Erit autem iterum supra hoc quoque 25 Deus, quatenus est etiam suprasubstantialis⁵, nullumque perfecte simile sibi in creaturis habet, ita ut aliquid etiam assumatur in sanctae Trinitatis imaginem nihil habentem quod differat, [quantum] ad accuratam dogmatum notionem⁶. » Neque enim quid sit Deus secundum substantiam vel secundum naturam scimus. 30

Unde neque quoad theologiam, neque quoad dispensationem inhumanationis unigeniti Verbi Dei in sensu proprio⁷ verba adhibemus, sed pro paupertate nominum, quae apud nos *reperiuntur*, significationes facimus eorum, quae cognoscimus. 35

¹ κυρίως. — ² Locum non repperi. — ³ εἰς τὸν καταπλοῦν. — ⁴ P. Gr., XXXVI, 248. — ⁵ ὑπερουσίως. — ⁶ P. Gr., LXXIII, 85. — ⁷ κυρίως.

Quapropter etiam cum verba facimus de inhumanatione, dicimus proprietatem humanitatis esse $\tau\acute{o}$ esurire vel sitire vel lassescere, neque proprie hoc dicimus; — etenim hoc non est proprietas hominis tantum, sed etiam aliorum animalium, quae
5 nata sunt aerem respirare, et viventia sensibilia vivunt et nutriuntur; — quia proprie dicta proprietas * ea est, quae * p. 139. alicui soli competit, quin eam cum alio participet. Sed quia incorporealis Dei proprietates non sunt $\tau\acute{o}$ esurire et $\tau\acute{o}$ sitire vel lassescere, ideo, collatione cum ipso facta, dicimus haec
15 humanitatis esse proprietates. At, licet secundum naturam proprietates humanitatis sint, Verbi quoque Dei propter dispensationem proprietates sunt, et Ipsum dicitur esurisse et sitisse et fatigatum esse ex itinere, quia hypostatice unitum erat corpori haec pati nato. Et qui illas dividit et seorsum
15 humanitati attribuit atque ab Unigenito Deo removet, nihil secundum rationem propriae impassibilitatis laeso, solvit dispensationem et eum, qui in forma Dei erat et rapinam haud existimavit esse se aequalem Deo ¹, removet a voluntaria exinanitione et ab humiliatione ex amore in homines suscepta ², ad
20 quam pro nobis se accedere tulit. Qua de re sapientissimus Cyrillus, in oratione interrogationis et responsionis « Quod unus est Christus », haec dixit : [CYRILLUS] : « Itaque simul cum incarnationis rationibus inducuntur etiam ea, quae propter illam dispensatorie illata sunt ei, qui voluntariam exinanitionem subiit, ut esurire et defatigari. Quemadmodum enim non
25 defatigatus esset, cum sit ipse ³ omnis potestas, neque dictum fuisset ipsum esurisse, cum sit ipse cibus et vita omnium, nisi sibi proprium effecisset corpus esurire et defatigari natum : ita numquam cum impiis reputatus esset, — sic enim eum
30 peccatum factum esse dicimus, — neque maledictio factus esset, crucem propter nos subiens, nisi factus esset caro, hoc est incarnatus esset et inhumanatus ⁴. »

* His autem sic, ut assecuti sumus, a nobis discretis, hoc etiam * p. 140. ut addam necesse est, ne quis ad typos legales recurrat inde-

¹ Cfr *Philipp.*, II, 6. — ² φιλόανθρωπος. — ³ Legit interpretes, non ϕ , sed ω n $\pi\acute{\alpha}$ σα δύναμις. — ⁴ *P. Gr.*, LXXV, 1264.

que ex ineruditione damnum patiatur et incongruam interpretationem hypostaticae unioni illinat : *scilicet* Dominum nostrum multis modis ibi praefigurari, nunc quidem veluti in arca deaurata, nunc autem ut in manna in vase contento, nunc velut in compositione thymiamatum, nunc velut in bysso et hyacintho rebusque similibus et in vestibus ex illis *confectis* 5 atque in sacrificiis vitulorum et arietum et similiae et in placentis¹. Haec enim praefigurationes umbrarum Scripturae legalis erant, quae partim et subobscurae veritatis significationes faciebant et perfecta veritate² valde minores et inferiores erant. 10

Quod etiam sanctus Cyrillus, in epistula ad Acacium de capro emissario, hoc modo scripsit : [CYRILLUS] : « Inferiora autem sunt *exempla* veris rebus, et haud integram³ quandoque demonstrationem faciunt eorum, quae designantur. 15 Dicimus autem Legem fuisse umbram et typum et quasi quandam picturam ad spectandum propositam aspicientibus ipsas res. Umbrae autem artis eorum, qui in tabulis pingunt, prima sunt delineamenta⁴. » In secundo autem tomo adversus Nestorii blasphemias haec docet et insaniam illius increpando dicit⁵ : [CYRILLUS] : « Die mihi rursus : quid individuum coniunctionem esse dicis? Utrum unionem, hypostaticam nimirum, quam ipsi docemus pro veritatis dogmatibus certantes, an hanc, quae secundum appositionem et alicuius ad p. 141. aliquid * vicinitatem intelligitur? Nam sic Scriptura a Deo 25 inspirata dictionem accipit : dicit enim ad divum Moysen, de veteri illo tabernaculo loquens : « Et facies fibulas quinquaginta aureas et aptabis cortinas alteram alteri fibulis ». Cum enim quinque essent et unaquaeque ex illis proprie se haberet quoad τό eam diversam quandam esse ab aliis, aptabatur 30 fibulis. At vero nos non ita dicimus in Christo unionem factam esse. Non enim sicut hic illi coniungitur sive per unitatis modum, sive per viciniam, quae in corporibus *reperitur*,

¹ πλακούντιον. — ² ἀκριβεια. — ³ μερικῇ. — ⁴ P. Gr., LXXVII, 217. —

⁵ Nota in margine : « Attende » (ἄθρει). — ⁶ Nota in margine : « Pro « cortinas » (τὰς αὐλαίας), quod hic habetur, dicit in graeco « αὐλὰν (αὐλήν) ».

ita et ipse *Christus coniunctus est*, sed, ut saepissime iam dixi, suum effecit corpus e sancta Virgine sumptum, et illud ex Deo Verbum carni non inanimatae vere unitum esse dicimus ¹. »

5 Quia vero audiui quod epistulam, quam prius ad te scripsi, nonnulli legerunt, qui non multum acquiescunt verbis sancti Cyrilli, ex imperitia audacique ineruditione, sciant se extra sancta praelia, quae adversus synodum chalcedonensem *aguntur*, semetipsos constituisse. Etenim Dioscorus, martyr Christi, qui
10 solus non curvavit genu ante Baal² in concilio vanitatis³, sic scripsit ad Domnum, tunc temporis Antiochiae antistitem, de iis, qui ausi fuerant iniquas orationes componere adversus quaedam scripta sapientis Cyrilli : DIOSCORUS : « Ideo scripta etiam increpatoria componunt, quae non concordant sed oppo-
15 nuntur sanctis Scripturis et *scriptis* beati et laudatissimi fratris nostri, episcopi Cyrilli. Hoc⁴ enim ostendit ista *scripta* secundum veritatem reprehendi * et sanctis sermonibus non * p. 142 concordare. Etenim Doctor universalis factus est sapiens et egregius Pater noster; scripsit autem, si quisquam, recte et
20 irreprehensibiliter, non solummodo quia peritus verborum cultor⁵ erat, — hanc enim cum ceteris laudem quasi ab incunabulis natura ipsi indidit, — sed etiam quia, dono desuper *collato* ditatus, quam maxime pro posse declaravit mysterium inhumanationis Unigeniti Filii Dei, nec quidquam est ex *scrip-*
25 *tis* eius, quod non omne prodigium exsuperet, sive librum dicas, sive epistulam sive explanationem ex occasione factam, sive interpretationem perpetuam⁶, sive capitula, sive anathematis : omnia eximia sunt atque accurata habentque sensum pulchre politum⁷ et verbis divinis concordant, ita
30 ut merito de illis dicamus : « Quis sapiens, qui sciet haec? et intelligens, qui intelliget ea? Quia rectae viae Domini et iusti ambulabunt in eis, impii autem infirmabuntur in eis⁸ ».

Igitur, quomodo pudore non afficiendi sunt ii, qui se qui-

¹ P. Gr., LXXVI, 84. — ² Cfr III Reg., xix, 18; Rom., xi, 4. —

³ Cfr Psalm. xxv, 4. — ⁴ Id est, oppositio ad scripta sancti Cyrilli. —

⁵ λογιτέχνης. — ⁶ καθόλου. — ⁷ εὐγλυπτος. — ⁸ Hos., xiv, 10. Locum Dioscori non repperi.

dem zelo exardescere adversus synodum chalcedonensem glori-
antur, arma vero aciei, quae sunt sancti Cyrilli doctrinae,
propter inexperience induere nequeunt. Tu autem, caste
frater, in iis permane¹ et hostes prosterne et Dominus pugna-
bit pro te², quia Domini est bellum, et nemo audebit male-
dicere agminibus Dei viventis³, quasi praeter lèges praelii⁴
procedens et declinans ad dexteram vel ad sinistram, cum
videbit Eum undique sagittis in adversum *missis te* tutantem.

Id autem bonum est etiam tuam castam Sapientiam scire: in
antecessum oramus ut tibi contingant praemia laborum et in
p. 143. hoc * saeculo et in futuro. Neque carnaliter solemus blandiri⁵
iis, pro quibus oramus, sed *oramus* observantes ordinem
evangelicum et typum, quem Dominus noster tradidit, dicen-
do discipulis suis: « Amen dico vobis: nemo est, qui reliquerit
domos, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut
uxorem, aut filios, aut agros propter me et propter evangelium,
qui non accipiat centies tantum, nunc in tempore hoc: domos
et fratres et sorores et matres et filios et agros, cum perse-
cutione, et in saeculo futuro vitam aeternam⁶ ». Quae cum
dixerit Dominus noster, minime dicimus eum secundum carnem
promisisse aut praesertim blande, vel discipulos induxisse ut
istis *bonis temporalibus* inhiarent atque spernerent quae vere
sunt bona et nunquam peritura; sed sicut alio loco dixit:
« Quaerite regnum Dei et iustitiam eius, et haec omnia adi-
cientur vobis⁷ », ita et hic, volens stabilire magnitudinem
promissionum, dicit quasi adiectionis causa⁸ etiam centies
bona praesentis temporis danda esse.

Verumtamen tecum gaudeo in mente perfectiori, et quod
totus *addictus* es spei futurae, atque dico, gaudens simul et
exultans, id quod a Deo dictum est ad illos Israelitas, qui
dixerunt ad Moysen: « Omnia quaecumque loquetur Dominus
Deus noster ad te, audiemus et faciemus⁹ », *scilicet*: « Audi-
vi

¹ Cfr II Tim., III, 14. — ² Cfr Exod., XIV, 14. — ³ Cfr I Reg., XVII, 36. — ⁴ παρατάξεις πολέμου. — ⁵ Id est: non solemus illis blandire asse-
rendo nos orare ut bona « carnalia », id est, temporalia consequantur.
— ⁶ MARC., X, 29-30. — ⁷ MATTH., VI, 33. — ⁸ ὡς ἐν μέρει προσθήκης.
— ⁹ Deuter., V, 27.

vocem verborum populi huius quaecumque locuti sunt tibi ;
recte *se habent* omnia, quaecumque locuti sunt. Quis dabit
sic esse cor eorum in ipsis, ut timeant me et custodiant man-
data mea omnibus diebus, ut bene sit ipsis? ¹ ». Eadem igitur
5 mente incede et ad profectum dirigere, * « quae quidem retro * p. 144.
sunt obliviscens, ad ea vero, quae sunt priora, extendens
teipsum ² », et a stulta sententia, quae ad unam substantiam
ea redigit, ex quibus inconfuse est ³ ille unus Dominus et Deus
et Salvator noster Iesus Christus procul exsili, et quod sanum
10 fuerit, tu loquere, praesertimque si in Macedoniam de fide
scripturus sis. Cum enim tu dixeris te simul confiteri proprie-
tatem et differentiam velut in qualitate naturali, minime vero
eam, quae seorsum et omni modo separat naturas, e quibus
est unus et indivisibilis Christus, rursusque in unam substan-
15 tiam et qualitatem et proprietatem omnia conglutinaveris et
confuderis, inventus sum colligens ex confessione tua, ut ait
Scriptura, manipulum non habentem vim faciendi farinam ⁴,
tuque *inventus es* mercedem congregans in sacco pertuso ⁵ :
quorum illud quidem propheta Hoseas, id autem Haggaeus
20 philosophus faciebat.

Haec autem propter amorem tantum per iocum addita sunt,
ne molestiam sine contemperatione sermo habeat, sed ut man-
sue *procedat* et oblectatione et aliqua voluptate sit mixtus.
Videremur enim inique agere, si te etiam in hoc a mixtione
25 eriperemus; verbum autem apostolicum praecipit et iubet,
dicens : « Sermo vester semper in gratia sale sit conditus ⁶ ».
Contingat autem nobis ut, salis Apostolorum participes effecti
eorumque doctrinam retinentes, contemnamus superflua in-
quisitionis, fide autem signemus *nostras* cogitationes ut ita sapien-
30 tiam exinde *nascentem* decerpamus : etenim, nisi crediderimus,
neque intelligemus ⁷, dicit sermo propheticus.

EXPLICIT EPISTULA SECUNDA PATRIARCHAE SEVERI AD SER-
GIUM GRAMMATICUM.

¹ Deuter., v, 28-29. — ² Cfr Philipp., iii, 13. — ³ De textu graeco
verborum : « Eadem igitur... inconfuse est » cfr P. Gr., LXXXVI, 908.
— ⁴ Hos., viii, 7. De textu graeco verborum : « Cum enim dixeris...
faciendi farinam », cfr P. Gr., LXXXVI, 908. — ⁵ Hagg., i, 6. —
⁶ Coloss., iv, 6. — ⁷ Cfr Is., vii, 9.

p. 145. * EPISTULA TERTIA SERGII GRAMMATICI AD VENERABLEM SEYERUM PATRIARCHAM.

Sero ineruditionem meam percipio. Et primo arti meae, inscius, — nam « honor absque periculo quietus » ¹, ut quidam ex nostris dixit, — non auscultavi. Neque vero divinis legibus ⁵ constanter adhaesi, neque eitharam audiivi orantem : « Pone, Domine, custodiam ori meo et ostium constringens labiis meis ² ». Deinde sententias quoque sapientum repuli et varias has voces lusi : « Quis dabit ori meo custodiam et super labia mea signaculum cautum, ne cadam ab ipsis neque lingua ¹⁰ mea mecum pugnet ³ ? », et : « Lapsus a solo potius quam a lingua ⁴ », et : « Quaesitum est delictum silentis, nec inventum est ⁵ ». Hoc igitur peccatum didici ego, *vir* linguae effrenatae ⁶; non decrevi malo malum sanare et sententiam duplicis ignorantiae accepi. Augebo vero erga corripientes dilectionem ¹⁵ et gratiam referam Deo castigatus itemque sapienter consiliantibus, mente ingenua, nam : « Qui oderunt correptiones, turpiter moriuntur ⁷ », et : « Auris, quae audit correptionem vitae, in medio sapientum commorabitur ⁸ », et : « Qui custodit correptiones, diligit animam suam ⁹ », et : « Qui custodit ²⁰ correptiones glorificabitur ¹⁰ ». Omnibus istis bonis *verbis* edocta est anima mea : sic sanctam et divinam epistulam vestram sustinui.

At statim ab initio vox mihi interclusa est ¹¹, — narrabo enim totam lectionem, — cum audivissem ferrum ferro acui ¹². ²⁵ Me mihimet paululum attendere iussisti : et introrsus aspectum meum contraxi, luteamque cogitationem meam exiguam esse vidi. Posteaque in illam parabolam incurri, — non enim p. 146. discedam a sapientibus, * — *scilicet* : « Quid communicabit olla ad lebetem ? Ipsa pulsabit et ipsa confringetur ¹³ ». Vix ergo ³⁰

¹ Locum non repperi. — ² *Psalm.* cxi, 3. — ³ *Eccli.*, xxii, 27. — ⁴ *Ibid.*, xx, 18. — ⁵ Cfr *Psalm.* ix, 36. — ⁶ ἀθυρόγλωττος. — ⁷ *Prov.* xv, 10. — ⁸ *Ibid.*, 31 (iuxta Pesch. et Vulg.). — ⁹ *Ibid.*, 32. — ¹⁰ *Ibid.*, iv, 18. — ¹¹ ἐξέκλιπεν τὴν φωνήν. — ¹² Cfr *supra*, p. 77. — ¹³ *Eccli.*, xiii, 3.

concluseram quid acute excogitarem et ad cetera verba descende-
debam : tunc autem, tunc id, quod *fuit* culmen totius prodigii,
accidit mihi : oculi quidem se contraxerunt a lumine iamque
prorsus non poterant illuminare animam ; mens excaecabatur
5 quod etiam periculum somni tristitiae facessebat. Qualem autem,
qualem sententiam ex ineruditione decerpsi ? Doctrinae Synou-
siastarum incusabor. Itaque, quomodo ego de illis sentio ? Deum
assertionis testem adhibendo, defendam eos stultos a me cen-
seri et Eutychetis insaniae cognatos.

- 10 Primo quidem, mysteria divinae generationis propter nos
factae conculcant. Etenim, carne in divinitatem soluta, magnum
non est servari virginitatem *Mariae*, per quam solum Spiritus
pertransiit. Adeamus ergo patrem Cyrillum *percontaturi* de
hoc verbo vero. Genuit enim carnaliter, cum caro factum est,
15 illud ex Deo Patre Verbum. In hoc enim ostenditur prodigium,
quod servantur quidem leges partus, carne vero praeditus
gignatur Deus, natura etiam victa. Nam virginitas, etiam facto
partu corporali, non solvitur. Quomodo autem, cum composi-
tionem sicut Patres confitear, immundae sententiae *commenta*
20 transierunt super me ? Si enim aurum purissimum aliquis
sumat, aliud autem *aurum* adulterinum ¹, purgando *illud*,
alteri uniat, incrementum substantiae est tale quid, non com-
positio. Quis autem audebit adversus perfectam Trinitatem
incrementum divinitatis juvenili temeritate asserere ², assu-
25 mere ³ autem *ad eam* id, quod prius non erat sed postea factum
est ? Hoc utique ad impudentiam * Nestorii pertinet, quae audet * p. 147.
paganorum more deificare, vel ad amentiam Arii quae mergit ⁴
creaturam in divinitatem. Omnia, quae Verbi sunt, firma
sunt et omnem superant mutationem, nam in principio erat
30 Verbum, et apud Deum et Deus erat, et caro factum est ⁵.

Quemadmodum vero incorporatum est et substantiae suae,
scilicet divinitati, periculum minime creavit, et nunc quoque
est etiam Deus verus : ita carnem quoque suam veram serva-
vit. Ita prophetae adventum *eius* non ementiti sunt, dicentes
35 Deum visibiliter venturum. Ita nos ad phantasiam non aber-

¹ κίβδηλος. — ² νεανιεύεσθαι. — ³ ἐπιλαμβάνειν. — ⁴ μεθύσκειν. —

⁵ Cfr Ioh., I, 1, 14.

rabimus, inter spectatores Verbi facti Illudque manibus con-
trectantes ¹. Si enim, sicut nebulae et omni vapor, qui e terra
in caelum ascendit et radiis solaribus solvitur, id etiam cor-
pori Domini nostri per mixtionem divinitatis accidisse blasphe-
mando dixerimus, *tunc* non visus est Deus, non contrectatus ²
est, non esuriit, non sitivit, non fatigatus est, nec quidquam ³
ex nostris propriis cepit, neque cruci affixus est, multumque
abest ut dicam mortuum esse eum, qui nondum incorporatus est
corpore mortali. Ne diligenter Thomas investiget quaeratque
loca clavorum : cuinam enim lateri admovebit manum? Clau- ⁴
dantur ianuae et in medio appareat Iesus, neque mirabimur.
Quodsi etiam dicat : « Palpate me et videte, quia spiritus car-
nem et ossa non habet, sicut me videtis habere ⁵ », claudamus
aures nostras veritati! Quis autem miratur quod spiritus recur-
rat in caelum? Spiritus enim est Deus ⁶ et Sapientiam eius ⁷
scimus esse spiritum subtilem, per omnes spiritus intelligibi-
les, mundos, subtilissimos procedentem ⁸. Quam ⁹ illa quoad
ipsa elementa non insipienter sentimus, o beate Pater patrum!
Neque illa ex diligenti voce tua didicimus!

p. 148. * Unam autem naturam Verbi incarnatam esse credo post ¹⁰
ineffabilem unionem, nec quidquam de incarnatione detraho.
Me accusas quod corpus Verbi convertam! Ego autem cum
illo *corpore* etiam animam agnosco, quippe qui prorsus audio
et recipio dicentem : « Qui manducat meam carnem et bibit
meum sanguinem, habet vitam aeternam ¹¹ », audio etiam haec ¹²
verba eius : « Potestatem habeo ponendi animam meam et
iterum sumendi eam ¹³ », nihilque humanitatis confusum est.
Demus Deum vere incarnatum, ut et pro nobis pati dignetur,
ut spoliatur mors qua Deus mortuus est! Credamus corpora-
lem surrexisse a mortuis, ne nostrae carnis resurrectionem ¹⁴
repudiemus ¹⁵. Hic Iesus, quemadmodum visus est discipulis
in caelum ascendens, sic etiam in secundo adventu veniet et
sedebit super solium gloriae suae, adstantibus sanctis angelis;
sic ad dexteram et ad sinistram separatim collocabit haedos t

¹ Cfr I IOH., I, 1. — ² LUC., XXIV, 39. — ³ IOH., IV, 24. — ⁴ Cfr
Sap., VII, 22-23. — ⁵ ὡς exclamationis. — ⁶ IOH., VI, 55. — ⁷ Id., X, 18.
— ⁸ ἀποκηρύττειν.

oves. Incorporari enim pro nobis statuit¹ is, qui formam servi accepit et habitu inventus est ut homo², atque partes sibi mutuo respondentibus³ ostendere : spiritui enim incircumscrip-
5 *effatum* : « Videbunt in quem transfixerunt⁴ », iuxta doctrinam vestram, *ostendit* Verbum vestigia passionum amore hominum susceptarum⁵ in corpore suo adhuc servare.

Itaque totum Iesum nomino Deum, sed *Deum* incarnatum. Scio etiam Israel in septuaginta quinque animabus descendisse
10 in Ægyptum⁶, non autem cum *animabus* tantum, sed *cum animabus* etiam corpore indutis eum *descendisse* intelligo. Ad illa quoque verba vere respicio : « Unus est mediator Dei et hominum, homo Iesus Christus⁷ », sed non ideo ad nudam⁸ sententiam devenio. Scio * enim « virum approbatum a Deo in * p. 149.
15 nobis⁹ », totum Deum perfectum, qui perfecte inhumanatus est, et prophetam divinitus clamantem : « Effundam de Spiritu meo super omnem carnem¹⁰ », neque inaniter corpus solummodo intelligo, sed totam hominis constitutionem¹¹ admitto, cum et pars integram *rem* demonstrare soleat : sic quandoque
20 mundum voco « universum »¹², quamvis caelum ita vocari didicerim.

Haec sententia vera cucurrit in animam meam cum pura admiratione erga omnes sanctorum Patrum voces ; et ego curro et legitima atque pia decerno. Dicat ergo fiducia plenus tum
25 mixtionem, tum contemperationem, tum compositionem Gregorius Theologus : etenim per synonymiam scio unam rem quae ex multis nominibus mihi innotuit. Summam enim unionem Dei ad animatam carnem intelligo, neque confusio intellectum laedit, nam non conversa est illa *caro* in id, quod *est*
30 aeternum. Dicat autem *Gregorius* illa quoque verba admiratione digna : « Quorum alterum quidem deificavit, alterum autem deificatum est¹³ » : non mutationem docent haec, neque

¹ Interpres legisse videtur ἐκρίνετο pro ἐκρίνατο. — ² Cfr *Philipp.*, II, 7. — ³ κατάλληλος? — ⁴ Ιοη., XIX, 37. — ⁵ φιλόανθρωπος. — ⁶ *Deut.*, X, 22. — ⁷ I *Tim.*, II, 5. — ⁸ ψιλός. Id est : ad sententiam iuxta quam Christus est ψιλός άνθρωπος. — ⁹ *Act.*, II, 22. — ¹⁰ Ιοη., II, 28. — ¹¹ κατασκευή. — ¹² τὸ πᾶν. — ¹³ *P. Gr.*, XXXVI, 325.

confusionem. Ferrum enim si calefactum dicatur a nobis, non in ipsum ignem conversum censetur : semel enim igni unitur, sed sic quoque manet ferrum. Nam si materiae substantiam recuset ignis, qui apud nos *habetur*, destruitur, cum non sit natus ad aliter permanendum, nisi alicui substantiae materiae 5 immisceatur. Ad illud quoque : « Incrassatum est Verbum atque compactum ¹ », prorsus vito ne mente mea claudicem. Voces enim *illas* mutuatus, iuxta piam sententiam vestram explicavi *eas, dicendo Verbum* nostram corporis crassitiem accepisse; eos p. 150. autem, * qui oppositas opiniones inde rursus surripiunt a Patre ², ut poteram ego, qui nunc pusillo animo pendeo, coram conventu impugnavi. Illud quoque : « Duplex factus est *Christus* ³ » iuxta exemplaria vestra ⁴ enodavi. Illa etiam verba, quae ab istis divulgantur, aperui, *scilicet* : « Patris », « Huius, qui intelligitur », « Non autem eius videtur », « Non autem eius, 15 qui intelligitur » ⁵. Illis ergo haec et similia admoventibus, non cadimus nos, quos Deus recte dirigit. Quid autem mirum, si sanctorum Patrum *dicta* ad malum assumant ii, qui et divinas Scripturas adoriuntur atque hinc suam impietatem se confirmaturos esse imaginati sunt? 20

Sed iam tempus mihi est verborum, quae inculpanitur, defensionem struere et ea, quae lamentabili modo deiciuntur, baculo fulcire. Negotium autem arduum est sic emortuis animam dare; sed sanctis tuis precibus unctus ⁶, ad certamen impetum faciam, prius quidem dicens definitionem compositionis : nondum enim, cum de mysterio tractarem, definitionibus usus sum ita locutus. Sic autem didici se habere compositionis rationem : *est scilicet* congregatio ex duobus vel ex multis simplicibus in unum quid convenientibus, in qua id quoque, quod est perfectum ⁷, est pars, post quam *vero* iam partes secundum duali- 30

¹ Cfr *P. Gr.*, XXXVI, 313 vel 612. — ² *Scilicet*, a Gregorio nazianzeno.
— ³ Cfr *P. Gr.*, XXXVI, 113 et 328. — ⁴ Videtur Sergius recollere secundam epistolam, in qua Severus hanc Gregorii locutionem explicavit. Cfr *supra*, p. 86 et seq. — ⁵ Sensus huius sententiae neque clarus neque certus mihi videtur. Excusserit forsitan Sergius Patrum auctoritates ab adversariis allegatas vel recusatas. — ⁶ Vide notam ad textum. — ⁷ καὶ τὸ τέλειον.

tatis rationem non investigantur, una semel facta substantia vel qualitate. Idque, quod de substantiis dictum est, alias *scilicet* simplices esse, alias autem compositas, intellige, quaeso, de qualitatibus substantiarum *dici* similiter : alias quidem simplices, alias autem compositas novimus. Sed quia de divina quoque inhumanatione compositionem confiteor, pergam et quoad illam * verba indagare. Tuque, Doctor, Pater, pacifico * p. 151. auditu sustine voces tenuis mentis meae : non enim vestris contraria dicam, — absit ut tantum insaniam! — sed a stulta
10 sententia fugere cupiens tantum certamen fidenter instituere audebo.

Nomina quidem τῆς φύσεως et τῆς οὐσίας pariter apud nos se habere, cum illud quidem ἀπὸ τοῦ πεφυκέναι, hoc autem ἀπὸ τοῦ εἶναι assumatur, tu quoque, o Theologe, dices mecum.
15 Etenim quodam epistulae loco¹ dixisti, « ubi compositio et naturalis congregatio substantiarum vel naturarum ponitur ». Proinde, si ex duabus naturis unam Verbi naturam incarnatam docemus, quam iniquitate in mysterium peccamus, si ope vocum synonymarum eandem sententiam perficimus, *dicendo*
20 ex duabus substantiis unam substantiam Verbi incarnatam? Hanc autem *vocem* « incarnatam », utpote quae nimium praedicetur, omisi; non autem ideo solvo compositionem. Et ad meram opinionem mentem extollo atque suadeo ut paulisper audaciam meam, o Pater, sufferas. Accuratae diligentiae philosophorum, etsi non sunt ex ovili nostro, prorsus explicationem
25 permittemus. Ex his philosophis Aristoteles, qui ὁ νοῦς dicitur², tradens exemplum substantiae, haec verba alicubi dixit : ARISTOTELES : « Est autem substantia quidem, ut breviter dicamus³, quemadmodum homo, equus⁴. » At non ideo ignorat
30 animalis compositionem : quidquid enim simplex intelligitur, potius sub sensus non cadit. Quomodo ergo, cum voco « substantiam » Verbum inhumanatum, eamque *substantiam* incarnatam intelligo, * laedo veritatem? Ita et ea, quae ad qualitatem * p. 152. pertinent, decet me explicare, dicentem qualitatem substantiae

1 *Supra*, p. 103, l. 13-14. — 2 *Cfr Vita Aristotelis*, (edit. V. ROSE, *Aristotelis fragmenta*, p. 428, l. 5 et p. 143, l. 16. Lipsiae, 1886), —

³ ὥς τύπω εἰπεῖν. — ⁴ *Aristoteles, Categor.*, 4, 1 b, 27.

Verbi, [quod] mecum carni et sanguini communicavit¹, etiam corporeae qualitati communicasse. Haec, cum dicantur a mente volente dicere veritatem, non condemnabuntur : oportet enim voces iudicemus attentis etiam personis, quae verba faciunt, et ex pluribus decet nos pauciora indagare.

Rursus vero sermonem ipsum ad defensionem *struendam* repetemus. Quae genus habet, ad species quoque transire scimus, et dicimus animal *esse* substantiam anima *et* sensibus praeditam, hominemque et equum et taurum eam *substantiam* esse scimus, cum diversa quadam proprietate, quam unusquisque ex illis habet. Animalia igitur dicimus homonymice simplicia et composita et haec omnia, quae dicta sunt, sicque nomen genericum substantiae praedicatur per illas hypostases, quae sunt substantiae particulares, ut etiam Patri Basilio placet². Si ergo Filium simplicem, etiam cum propter nos compositus factus est, unam hypostasim nominamus et incorporatam prorsus scimus, cur non illud quoque nomen supremi generis assumemus, Filiumque dicemus « substantiam », illam incarnatam *esse* determinantes? Unum enim non de simplicibus solummodo, sed et de compositis dici, Pater quoque Cyrillus, — nempe per linguam vestram, — asserit. Sic enim dicit : CYRILLUS : « Non enim de iis tantum, quae secundum naturam simplicia sunt, unum vere dicitur, sed etiam de iis, quae secundum compositionem coadunantur, cuiusmodi res est homo³. »

p. 153. Haec quidem adversus accusationes dico. Nunc * autem ad secundam quoque accusationem devenio. Visus sum, o Pater, deceptor, modo proprietates miratus, modo autem illas recusans, et multipes quis visus sum in memetipso, varios colores suscipiens. Ego autem re vera contrarie me habebo indifferenter ad illa. Non pacem cum proximo locutus sum, mala autem in corde *meo*⁴. Valde enim fugio a maledictione quae die ac nocte cantatur in cithara. At ego quidem inde a primis vocibus mente opinatus sum et prorsus credidi invisibile et intacibile Dei Verbum cum carne et carnis proprietates accepisse

¹ Cfr *Hebr.*, II, 14. — ² Locum non repperi. — ³ *P. Gr.*, LXXVII, 241. — ⁴ Cfr *Psal.*, xxvii, 3.

et factum esse visibile et tactile propter nos : quae non simplicis divinitatis sunt, sed *divinitatis*, quae incorporata propter dispensationem etiam nostra tulit. Quod autem visus esset sermo quibusdam nimis crasse dictus, cupivi ut subtilior efficerer a vobis, idque mihi contigit per Deum et per vestram vocem, quae adeo dignata est ut ad me minimum descenderet. Iamque omnino habeo verbum, cui contradicere non est, quod omnimodo pulchrum servabitur. Bonum autem mihi rursus respicere ad quemdam ex sapientibus et inde emittere sermonem disciplinae. Quasi antelucanum illuminavi et ostendi eam usque ad longinquum. Doctrinam ut prophetiam effudi et dimisi eam aliis generationibus¹. Addam autem fidenter : « Non mihi soli laboravi, sed etiam omnibus inquirentibus eam². »

At, quodnam est tertium istud, quod velut defixe intuetur me et dure tangit cor meum? Etenim visus sum qui intellexerim inferius in superius conversum esse³ : hoc autem valde etiam remotum est ab iis, qui adhuc * compositionem confitentur. Si enim studerem, aquam coquens assidua coniunctione ignis, substantiam humidam in aerem convertere, intra mentem meam cogitaretur id, quod dictum est. Nunc vero etiam quoad hoc sententiam meam, ut possum, dicam. Certe, secundum rectum sermonem, corpus etiam id, quod inanimatum est, concipitur, carnem vero eam tantum, quae vivit, cognoscimus. Eam apud omnia, quae respirant, tum apud nos, tum apud animalia, ex quatuor elementis commixtam esse didicimus. Rationalibus ergo et irrationalibus caro quidem et sanguis *adest*; qualitas autem animae censetur mutatione superior et id, quod aestimatione dignius est⁴, ostendit, non autem mutatam naturam in carnem hominum. Sic etiam animatam carnem, quae Verbo unitur, — iam enim timeo dicere : « quae miscetur *Verbo* », — humanam quidem agnosco nobisque consubstantiali, sed, qua compositam ad Deum, praecellentias prae carne nostra stabilientem, — peccatum enim e transgressionibus *ortum* non tulit : quae ad esuriendum, sitiendum et dormiendum non *erat* coac-

¹ Cfr *Eccli.*, xxiv, 32-33. — ² *Ibid.*, 34. — ³ Cfr *supra*, p. 102. —

⁴ ἀξιολογώτερον.

ta, sed conversatura cum Verbo ipsi unito, illa propter dispensationis confirmationem pati voluit.

Igitur, hoc non est substantiam mutare, sed mysterium diligenter admirari, quod ad carnem crassam cum Verbum secundum unionem ad ipsam compositum est, eam prorsus gloriosam effecerit. Etenim, sine semine nascitur, et virgo est mater eius; et nutritur quidem, non indigens sed volens; est autem extra omne peccatum et ambulat inter Iudaeos quin videatur atque natura humidorum velut arida pedibus eius servit; et mortem, quae accesserat, tertia die removit; et aer quidem transitum dedit ascendenti; quod autem omne verbum transcendit : Deus incarnatus in caelo ad dexteram maiestatis sedet; nos enim p. 155. secum constituit et secum sedere fecit * apud Patrem suum. Sic in secundo adventu veniet.

Quantum quoque verbum periculo factum est mihi, in iudicium iterum vocato, quod substantias praetermiserim et qualitatibus contextam compositionem. Ego autem nescio me passum esse hanc ineruditionem. Etenim, qualitas sine substantia non est, neque substantiae sine qualitatibus a nobis sunt intelligendae. Igitur, cum dixi duas substantias compositas esse, cum illis etiam uniebam qualitates. Dicendum autem Deum supersubstantialem¹ esse, recta ratio decernit. Cum vero Deus, omnium causa, dicat ad Moysen atque *Moyses* hanc vocem pro appellatione scripserit : « Qui est, misit me² », audeo quidem ego, sed ab eo edoctus, Deum etiam substantiam vocare : est enim Deus, et supra ea, quae sunt, est. Vocemus ergo eum substantiam et supersubstantialem. Proprietatem autem Dei, et valde manifeste, bonitatem esse decrevisti. « Quid me dicis bonum? Nemo bonus, nisi unus Deus³. » Si enim proprietas id est, quod alicui ipsique soli adest, Dei autem solius secundum primam rationem⁴ est esse bonum, manifeste quod sic se habet⁵, definitio proprietatis est. Verum, necesse est sublimia silentio honorare : est enim re vera Deus supra substantiam et proprietatem.

¹ ὑπερουσίος. — ² *Exod.*, III, 14. — ³ *MARC.*, X, 18. — ⁴ κατὰ τὸν πρῶτον λόγον. — ⁵ τὸ τοιοῦτο.

Haec ausus sum ad vos, o Pater patrum¹, et procul ex ordine meo excucurri, non quod prorsus meipsum ignoraverim, sed quia timui ne in scriptis vituperationibus deprehenderer. Et ad sanctos pedes vestros provolvor, ut legem imponatis iis, qui secundam epistolam vestram * habent, ut meam quoque • p. 156. defensionem legant, ne cum tempus verba vestra susceperit, — servat enim omnia vigilanter, — dicat posteris me huiusmodi opinione laborasse, haecque communis reprehensio censeatur ecclesiarum omnium Dei, quae propter longinquitatem pastorum in Oriente scintilla humilis linguae meae usae sunt. Nonnulli utique, quia me incusare volunt, audaciam quoque rem esse existimabunt. Ego vero ignorantiam quidem mortem animae esse decerno, cumque vivere valde exoptem, timeo ne illa laborem. Iis autem, qui inquisitionem meam cum miratione irrident, sapientem rursus legem praelegam : « Si sapientiam invocaveris et scientiae dederis vocem tuam, et si quaesieris eam ut argentum et ut thesauros exploraveris eam, tunc intelliges timorem Domini et agnitionem Dei invenies². »

Quia vero paria quoque prophetarum³ post me currunt cum sacris scriptis vestris, decet me cum prophetarum paribus currere⁴. Et primo quidem ex magno Haggaeo dicam vobis : « Seminastis multa et intulistis pauca⁵ ». Etenim in terram, cuius cor non valde apertum est, in animam meam, semen quoddam divinum iecistis; illud autem virtute excolentes, petrosa quoque loca urgebitis, ut etiam ex infructuosis fructus capiat. Deinde vero dicam tibi etiam verba Hoseae : « Tu castigabis et sanabis nos; percuties et curabis nos⁶ ».

Haec ad divinam epistolam vestram, in veritate docentem, mansuete inculpantem, cum gratia * sanantem. Rogo autem • p. 157. Deum ut longa vita vobis detur, nosque, ecclesia orthodoxa, rursus cum legitima vestra coniunctione festum agamus, ita ut nunc quidem figura vocis, tunc autem veris adventus vestri coloribus exornati, haec psalmi verba in mente scribamur : « Compla-

¹ πατριάρχης. — ² Prov., II, 3-5. — ³ ζεύγη προφητῶν. — ⁴ Alludit Ser-
gius duobus prophetis, quorum verba Severus adduxit in fine secundae
epistolae (supra, p. 109), et ipse statim adducturus est. — ⁵ Hagg., I, 6.
— ⁶ Hos., VI, 2.

cuisti tibi, Domine, in terra tua, avertisti captivitatem Iacob, remisisti iniquitatem plebis tuae, operuisti omnia peccata eorum¹. »

EXPLICIT EPISTULA TERTIA SERGII GRAMMATICI AD VENERABLEM SEVERUM PATRIARCHAM.

5

VI

EPISTULA TERTIA EIUSDEM PATRIARCHAE SEVERI AD GRAMMATICUM.

Cum hanc quoque tertiam Tuae Castitatis epistolam, mihi tardissime traditam, legissem, volui silentium tenere et ea, quae a me et a te scripta fuerant, dimittere. Non enim meae potestatis est iubere, ut dixisti², tua legi, quae libere et tua sponte scripsisti. Leve enim tale quid *mihi* esset, possetque forsitan me cohonestare atque omnibus evidentius ostendere ad quae verba responsiones dederim. Nam post secundam epistolam superfluum videtur de cetero cum garrulitate *alios* eadem meditari, nosque iterum eum commonefacere, qui commonitionem recusat et indignatur. Dicit enim quidam quoque sapiens :
« Est correptio, quae non est opportuna³. »

At, quia hoc minime me decet, neque haec est pars Iacob⁴, ut dixit quidam ex prophetis, quod *scilicet* in defectibus fratrum proficiamus, indeque * honestatem capiamus, sed potius *decet* nos id, quod Paulus ad Corinthios dixit, meditari, atque dicere : « Oramus autem Deum, ut nihil mali faciatis, non ut nos probati appareamus, sed ut vos quidem bona faciatis, nos autem tanquam reprobi appareamus⁵ » : ideo convenire mecum reputavi, — idque, cum in hac fugae conditione inveniar ego et occulta atque laboriosa commoratione⁶, — ut decenti cum caritate iterum fraterne te commonefacerem. Quod enim, aliter animo affectus, aut prorsus silentium teneam, aut tibi cum irrisione innuam, non solum a pietate alienum est, sed etiam

¹ Psalm. LXXXIV, 2-3. — ² Cfr *supra*, p. 119. — ³ Eccli., XX, 1. —
⁴ HIEREM., I, 16. — ⁵ II Cor., XIII, 7. — ⁶ διατρεψή.

a nobilitate, et valde odio habetur a Deo. Nam sancta etiam Scriptura alicubi dixit : « Qui oculis innuit cum dolo, congregat viris tristitias; qui autem cum fiducia corripit, pacificat¹. »

Igitur, prorsus meminit Tua Castitas te in principio, cum
5 ad venerabilem Antoninum episcopum scriberes, de teipso dicere te recens divina speculatum esse² et in doctrinis pietatis puerulum³, teque putare minime oportere confiteamur proprietatem naturarum, e quibus unus Christus ineffabiliter et supra rationem absolutus est. Et ego, procul remotus atque
10 rogatus ut quaestioni tuae responderem, e sapientis Cyrilli verbis dixi prorsus et omnino oportere confiteamur proprietates naturarum, e quibus *est* Emmanuel : *proprietatem dico* velut in qualitate naturali, non autem quatenus seorsum essent dissectae et inter se remotae naturae. Nam qui illam *proprie-*
15 *tatem* non confitetur, ad Synousiastarum opinionem devenit. Sic enim dixit Cyrillus in iis, quae ad Diodorum scribebat : CYRILLUS : « Sciamus ergo corpus in Bethlehem natum, etsi non idem * est, — in qualitate naturali dico, — cum Verbo, quod ex * p. 159. ex Patre est, ipsius tamen factum esse, non autem alius cuius-

20 dam Filii praeter Ipsum. Concipitur autem unus Filius et Christus et Dominus etiam cum Verbum incarnatum est⁴. »

RURSUSQUE, POST ALIA : « quia nos quoque dicimus secundum proprietatis rationem prorsus diversae naturae⁵ esse carnem a Verbo, quod ex Deo et Patre ortum est; verumtamen Ipsius

25 facta est per unionem indissecabilem, ita ut Verbum quoque, quod e substantia Dei et Patris apparuit, semen Abrahae vocatum sit secundum carnem, quia sic Illud vocat dispensatio, nihilique laedit τό Illud esse id, quod est. Cum enim sit Deus per naturam, vere factum est et homo, estque Filius Dei et

30 Patris non adulteratus neque ementiti nominis⁶. » RURSUSQUE, PAULO POST : « At minime invisibile est te audere pudore afficere eos, qui rectam opinionem habent, *scilicet* qui inconfusam unionem docent, teque adversum stantem non erubescere et sursum deorsum omnia movere, ostendendo alterius naturae

¹ Prov., x, 10. — ² Cfr *supra*, p. 51. — ³ Cfr *supra*, p. 53, —

⁴ PUSEY, *In Iohann.*, t. III, p. 499 (syriace tantum). — ⁵ ἑτεροφυής. —

⁶ Locum non repperi,

esse carnem, — *alterius naturae* dico ac Verbum ex Deo *ortum*; — si quis vero hoc tecum confessus fuerit, dum a Synousiastarum doctrina fugit, statim in duos unum *Christum* dividis ¹. »

Ecce manifeste in iis, quae apposita sunt, Doctor ostendit τό ⁵ non confiteri diversitatem naturalem ² eorum, quae in unitatem convenerunt, et proprietatem atque differentiam tanquam in qualitate naturali, non excedere impietate et stultitia Synousiastarum sed in eorum crimen incurrere, rursusque quasi ex p. 160. contrario * eos, qui Emmanuelem dissecant, hanc naturalem ¹⁰ differentiam divisionis causam efficere.

Quae cum Tuae Castitati in memoriam reduxerim, Synousiastam, dic mihi, te effeci? aut haeresis crimen ad te detuli, qui paternam semitam ostendi tibi fatenti te divinarum doctrinarum inexpertum esse atque eo indigere, qui te in accuratam earum cognitionem ¹⁵ ³ inducat? Minime gentium! Hoc enim et forma sermonis et ipsa veritas clamat. Cum autem secundam rursus epistolam scripsisses, eademque iterum in ea versasses, diceresque hypostaticam unionem iuxtapositionem censeris, secundum Nestorii vaniloquia, nisi confiteamur mixtas ²⁰ esse naturas, una simul facta substantia vel etiam qualitate, hancque mentem manifeste declarares additis verbis, quae te scribente nunc excerpsti et sic se habent : « Si ergo naturae, e quibus *est* Christus, inconfuse non sint mixtae, quomodo ea, quae sic non mixta permanserunt, hypostatice inter se unita ²⁵ esse dicam? Quomodo vero compositionis definitionem servabo, servatis naturis, sicut se habebant, non mixtis? ⁴ », — coactus sum iterum pro modulo meo tibi suaviter respondere clareque ostendere hypostaticam unionem coniunctionem esse naturalem secundum naturalem unionem atque ineffabili et inexcogitabili ³⁰ modo absolvisse unam hypostasim et naturam Verbi incarnatam, quae fugit iuxtapositionem itemque contemperationem et confusionem et mixtionem : quemadmodum et homo nostri similis, ex anima rationali et ex corpore subsistit, et ex rebus diversae speciei minimeque inter consubstantialibus una est natura atque ³⁵

¹ PUSEY, *In Iohann.*, t. III, p. 502 (syriace tantum). — ² τό ἑτερογενές. — ³ ἀρχίθεια. — ⁴ Cfr *supra*, p. 74.

hypostasis composita, non autem ex compositione quidem incepit, post unionem * vero esse compositus desiit. Hoc enim dicere * p. 161. volebas, qui ex mixtione non mixtam et ex confusione inconfusam asserebas simul unam substantiam et qualitatem esse
5 factam. Addebas quoque infra, de sancto Cyrillo dicens : « Videtur Pater *Cyrillus* dicere Verbum incarnatum naturas simul atque proprietates coniunxisse et undique unum esse, *unam* dico et naturam et proprietatem »; et dicebas te hoc non quidem apud temetipsum decernere, sed interrogare utrum
10 forsitan huius sententiae sim et ego ¹.

Quomodo ergo, postquam decrevi et multis testimoniis ostendi non oportere dicamus Emmanuelem esse unius substantiae et qualitatis uniusque proprietatis ², de istis male sonantibus iterum contendis et defensionem istis male sonantibus stru-
15 xisti, omnia praetergrediendo quae in epistula secunda a te scripta sunt? Per haec totum propositum ad id tendebat quod, nisi intelligamus misceri naturas, neque Trinitas manet trinitas, sed fit quaternitas, nisi proclametur Verbum incarnatum factum esse unam substantiam et qualitatem. Quod etiam cum
20 velles stabilire, congermanitatem ³ quoque producebas in medium, ut quae posset eandem mixtionem tibi in auxilium praestare ⁴ et ostendere ea, e quibus *est* Christus, *facta esse* unam substantiam atque qualitatem ⁵. Rursusque audiebas a nobis fraterne te commonefacientibus nomen congermanitatis non
25 esse unius qualitatis indicativum sed, de sancta Trinitate positum, stabilire trium hypostasium consubstantialitatem; ubi autem de * divina incarnatione *hoc nomen* dicitur, coniunctio- * p. 162. nem rerum diversae substantiae, non autem eiusdem inter se speciei significat, e quibus una absoluta est natura et hypostasis, Verbi *scilicet*, incarnata ⁶.

Has igitur admonitiones, nescio quomodo, in accusationis nomen convertisti, meque pro doctore accusatorem effecisti et verba ad te a nobis scripta adversus eos, qui confusionem substantiarum sentiunt, recitasti et, velut adversus fictam

¹ Cfr *supra*, p. 75-76. — ² De textu graeco horum verborum Severi cfr *P. Gr.*, LXXXVI, 1848. — ³ συμπύκν. — ⁴ τὰ αὐτὰ τῆς μίξεως ὀνινά-
ναι σε. — ⁵ Cfr *supra*, p. 73. — ⁶ Cfr *supra*, p. 94.

reprehensionem decertans, praemisisti¹ te non ita sentire ut vult insania Synousiastarum, indeque statim exsiluisti et preclibus meis, ut dixisti², te unxisti³, et verbis quae substantiarum confusionem introducunt, placuit tibi ut advocatus fieres, per ea quae dixisti, *scilicet* congregationem ex duabus naturis⁵ unam substantiam atque qualitatem semel factam esse. Idem egisti ac quidam iuvenis, qui arguit meretricem et expansam eius impudentiam, publicam⁴ et forensem, et decorem pulchritudinis eius ex ornamentis *mutuatae* atque, ut dicit Proverbium⁵, erectionem et intemperantiam eius, et postea, cum venit¹⁰ vespera, sub tabernaculo eius fuit et apud eam commoratus est.

At videamus qualia *etiam sint verba tuae* defensionis, quam strenua et *quam* mirabilia! Unam substantiam asseris te dixisse pro eo quod est « unam naturam » et *vocem* « incarnatam »¹⁵ tanquam valde proclamata te omisisse; dixisti vero unam quoque qualitatem quatenus qualitas substantiae Verbi corporalem operationem participavit. Haec igitur, suntne tolerabilia? Decentne haec christianos et eos, qui exspectant iudicium
p. 163. et resurrectionem atque audiunt Verbum Dei * in evangelio²⁰ clamans : « Ex verbis tuis iustificaberis et ex verbis tuis condemnaberis⁶ »? Haec nonne iustam in nos irrisionem adversarii praebent? Nonne merito lugentes dicemus illud verbum sacri psalmistae⁷ David : « Facti sumus opprobrium vicinis nostris, subsannatio et derisus his, qui sunt in circuitu²⁵ nostro⁸ »?

Etenim, ut totum argumentum a te scriptorum dimittamus, quod iam supra protulimus, demusque eam tantum, quae dicta est, partem a tot eam praecedentibus et sequentibus verbis abscissam, adeo nos cogere ad dicendum, utque reseceamus vanam³⁰ et inutilem garrulitatem, a qua faciem suam avertit simplici-

1 Quid interpres in graeco legerit, non clare agnosco; forsitan *παρασκευάζεσθαι*, — 2 Cfr *supra*, p. 114. — 3 *ἐχρίσω*. Nota in margine : « Te unxisti : ut athleta ». — 4 *δημόδης*. Vertit interpres : « quae populi est »; nota in margine explicat : « quae populi est, propterea quod meretrix prostat omnibus ». — 5 Cfr *Prov.*, VII, 11. — 6 *MATTH.*, XII, 37. — 7 *ἱεροψάλτης*. — 8 Cfr *Psal.* XLIII, 14.

tas veritatis eorum, qui sanctis ecclesiis tradiderunt, tanquam
sacram anchoram adversus dissecantes in duo unum Christum,
dicendum esse unam naturam Verbi Dei incarnatam, id est
magni Athanasii et sapientis Cyrilli : ubi ergo legisti in scrip-
tis eorum eos dixisse Emmanuelem esse unam substantiam et
qualitatem, vel unam substantiam Verbi incarnatam? At dicere
non vales! Scientes enim contrarie adversari iis, qui Christum
dissecant, errorem synousianismi, verbis expolitit et accuratis
usi sunt. Alioquin evidens est¹ quod facile inveniri posset
apud deiferos Patres, — ex meis enim doctoribus tecum dis-
sero, cum nullam hac in re rationem habeam profanorum
sapientium, — nomen quoque substantiae pro una natura et hy-
postasi positum, sicut ubi dicit sanctus Iohannes, qui sedem pon-
tificalem Constantinopoleos obtinuit, de Unigenito Dei et Patris
Filio, in oratione quarta explanationis * evangelii Iohannis : * p. 164.
[IOHANNES:] « Hoc autem Verbum quaedam οὐσία ἐνυπόστατος
est, a Patre sine passione procedens². » Basilii autem rerum
divinarum peritus, in prima adversus Eunomium oratione, de
Illo dicit : [BASILIUS:] « Cum unus secundum subiectum sit
et una simplex minimeque composita substantia, alias aliter
seipsum nominat et cogitationibus diversas inter se appella-
tiones accommodat³. »

Nullus autem ex Doctoribus orthodoxis, — eos dico, qui
doctrinam explanaverunt in ecclesiis, — ausus est dicere unam
substantiam vel qualitatem esse Verbum postquam compositum
est cum carne nobis consubstantiali, anima rationali et intel-
ligente praedita. Igitur, tu solus, quaeso, hac via incalcata
ambulabis et per torrentem et per spinas iter facies? Et istis
valde contortis⁴ explicationibus opus fuit! Sed haec laudem tibi
minime conferent! Nam etiamsi nos credamus tibi⁵ et sileamus,
nemo est qui legat ea, quae a te scripta sunt, dicatque
ea ita se habere ut defensionem parando scripsisti; iamque
mihi tempus est ad te aptissime, — quia, dum scriberes,
artis tuae mentionem fecisti, — illud Homeri dicere :
« At, Troes et Dardani sibi persuasum non habebunt⁶ ».

¹ πρόδηλον. — ² P. Gr., LIX, 47. — ³ P. Gr., XXIX, 525. — ⁴ πολύ-
πλοκος. — ⁵ Nota in margine : « tibi credamus : te veracem censeamus ». — ⁶ Ilias, VIII, 154.

Quapropter mente benigna Tuae Caritati suademus ut huiusmodi artificiis vale dicas et fidei simplicitatem colas, non autem facile ad sermonem de dogmatibus *habendum* decurras, sed tecum reputes bonum esse Patribus in omnibus adhaerere, si quando in necessitatem incidas quidquam huiusmodi p. 165. scribendi vel dicendi. Non enim parvum est * in his labi vel quidquam haud valde elaboratum dicere vel non undequaque ab insidiis et captionibus adversariorum, quoad facultas ferat ¹, praecavere. Nam si quaesituri simus ea, quae inconsulte a nonnullis dicta sunt, iisque, quae incircumspecte dicta sunt, defensionem tributuri, tempus nobis est sanctam quoque Trinitatem unam hypostasim dicere, quia reperimus beatae memoriae Eustathium, qui Antiochiae episcopus fuit, in explanatione psalmi nonagesimi secundi, Patrem et Filium unam esse hypostasim his verbis dixisse : [EUSTATHIUS] : « Ambo quidem simul ¹⁵ mirabilia invisibiliter operantur, magnificentiam autem eorum uni saepe attribuunt divinae Scripturae, quia dualitatem quidem ex singularitate inducunt, singularitatem autem ex dualitate praedicant, secundum quod una hypostasis est divinitatis ². » 20

Alioquin, quis nescit quod οὐσία quidem ἀπὸ τοῦ εἶναι nomen sortitur, φύσις vero ἀπὸ τοῦ πεφυκέναι, rursusque ὑπόστασις ἀπὸ τοῦ ὑφεστηκέναι et ὑπαρξίς ἀπὸ τοῦ ὑπάρχειν appellatur? Et in hac significatione nihil inter se differunt ista nomina : sic enim lumen Ecclesiae Athanasius, ad episcopos in Africa constitutos scribens, notificavit : [ATHANASIUS] : « E quibus animadvertere licet, fratres, eos quidem, qui Nicaeae ²⁵ adfuerunt, Scripturarum verba spirare, ipso Deo dicente, in Exodo quidem : « Ego sum ὁ ὢν³ », per Hieremiam autem : « Quis stetit ἐν ὑποστήματι eius et vidit verbum eius? ⁴ », et ³⁰ post pauca : « Et si stetissent ἐν ὑποστάσει mea et audissent verba mea ⁵ ». Hypostasis autem ⁶ substantia est, neque aliud p. 166. significat nisi id ipsum, * quod est : quod Hieremias existentiam vocat, dicens : « Neque audierunt vocem existentiae eius ⁷ ».

¹ ὡς ἐφικτόν. — ² PITRA, *Analecta sacra*, t. IV, p. 212 (syriace tantum). — ³ *Exod.*, III, 14. — ⁴ *HIEREM.*, XXIII, 18. — ⁵ *Ibid.*, 22. — ⁶ Interpretes legit : « εἰ δέ » pro : « ἡ δέ ». — ⁷ *HIEREM.*, IX, 10.

Nam hypostasis et substantia est existentia : est enim et existit. Hoc enim cum et Paulus intelligeret, ad Hebraeos scripsit : « Qui est splendor gloriae et figura hypostaseos ¹ ». Hi autem qui videntur cognoscere Scripturas et seipsos sapientes appellant, cum nolint hypostasim de Deo dicere, — hoc enim Arimini scripserunt et in aliis suis synodis, — qui non iure depositi sunt, dicentes et ipsi, sicut insipiens in corde suo : « Non est Deus ² » ?

Igitur, quemadmodum a voce Doctoris didicimus communicationem esse nominum illorum τοῦ εἶναι et τοῦ ὑποστήκεναι, ita ab illis *Doctoribus* instituimur ad agnoscendam substantiae et hypostasis differentiam, et audimus sanctum Basilium ad Amphilochem scribentem sicque dicentem : [BASILIUS] : « Substantiam inter et hypostasim haec habetur differentia, quae inter id, quod commune idque, quod singulare est, habetur ³. » Ideoque Patres, cum theologiam tractant et cum de inhumanatione verbum faciunt istis nominibus probe distinctis utuntur, ita ut subiectis conceptibus nulla sit obscuritas. Sic dum scribit sapiens Cyrillus, in tomo secundo adversus blasphemias Nestorii, ait : [CYRILLUS] : « Una enim deinceps intelligitur natura post unionem, ipsa *nempe natura* Verbi incarnata ⁴ » ; et tertiam ad eundem epistolam scribens dicit : [CYRILLUS] : « Igitur uni personae omnes, quae in evangelio, voces attribuendae sunt, unique hypostasi Verbi incarnatae ⁵ ». Sciebat enim nomen naturae etiam de generis qualitate saepe usurpari, quemadmodum * ubi dicit Basilius, in oratione de * p. 167. Fide : [BASILIUS] : « Ibi Pater et Filius et Spiritus sanctus una natura increata ⁶ », et Gregorius Theologus, in oratione in Pentecosten : [GREGORIUS] : « Unius divinitatis, o viri ⁷, Trinitatem confitemini aut, si vultis, unius naturae ⁸ ». At ipse quoque Cyrillus, in tomo quarto adversus blasphemias Nestorii, dixit : [CYRILLUS] : « Una enim intelligitur divinitatis natura in sancta et consubstantiali Trinitate ⁹. »

¹ Hebr., 1, 3. — ² Psalm. XIII, 1; P. Gr., XXVI, 1036. — ³ P. Gr., XXXII, 884. — ⁴ P. Gr., LXXXVI, 60. — ⁵ P. Gr., LXXVII, 116. — ⁶ P. Gr., XXXI, 465. — ⁷ ὁ οὐτος. — ⁸ P. Gr., XXXVI, 440. — ⁹ P. Gr., LXXVI, 180.

Tu vero, doctrinis eorum dimissis, Aristotelem velut ex impenetrabilibus locis in medium profers, illum laudibus efferendo dicendoque : « qui dicitur ὁ νοῦς Aristoteles¹ », eumque apud nos celebrare dignum ducis pellicis tonitribus, ut olim Salmoneus fecisse in fabula dicitur². Scito enim, scito manifeste quod Gregorius Theologus, qui opinionibus philosophorum accurate eruditus erat earumque interpres fieri valebat, non autem sicut nos ex auditis ita loquebatur, condemnavit opinionem Aristotelis, quae animam hominis mortalem introducit, etsi ii, qui Aristotelis *doctrinis* se dedunt³, longamque barbam promittunt atque mente superba, *illum* verbis exornantes, perversam eius opinionem abscondere conantur, nomen ἐντελέχεια — ita enim vocat iste animam hominis, — iuxta id, quod ipsis placet, interpretantur. Scripsit enim ille, quem memoravimus, Doctor pietatis, in oratione adversus Eunomianos, hoc modo : [GREGORIUS] : « Aristotelis praepar-
cam et artificiosam providentiam et sermones de anima mor-
tali et humanam dogmatum indolem⁴ ».

- * p. 168. * Verumtamen id scrutari, *scilicet* quomodo Aristoteles de anima opinatus sit, non est nostrum : « quid enim mihi etiam eos, qui foris sunt, iudicare⁵ ? » ait sanctus Paulus. Hoc autem manifeste scio, *scilicet* nullum ex iis, qui rationabilem et intelligentem et immortalem censent esse animam humanam, dicere eam cum mortali et tractabili corpore unam esse substantiam et qualitatem, vel hominem ex istis compositum, et potissimum quoad Emmanuelem id valide asserimus, *scilicet* neminem mente praeditum dicere naturam Verbi Dei et carnem anima et mente praeditam ipsi *Verbo* hypostatice unitam unius factas esse substantiae et qualitatis.

Neque id possum videre, *scilicet* quomodo separet qualitates a naturis dicasque qualitatem Verbi qualitati corporis communicasse⁶. Quem enim vidisti ex Patribus theologis, qui unquam in Ecclesia stultissimam hanc vocem ruperit⁷ ? Omnes enim

¹ Cfr *supra*, p. 115. — ² APOLLODOR., I, 9, 7 (ed. BEKKER, p. 22), — ³ τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους πράττοντες. — ⁴ P. Gr., XXXVI, 24. — ⁵ I Cor., v, 12. — ⁶ Cfr *supra*, p. 116. — ⁷ ἔργον φωνήν. Nota in margine : « In alio codice ponitur : qui enuntiaverit (φράξεν) ».

praedicant unionem naturarum, in quibus prorsus haud separate
 nativae qualitates apparent. Ideo enim, te interrogante : « Quid
 inde? Simul atque dicimus ex duabus naturis Emmanuelem,
 oportet confiteamur etiam *Eum* esse duas proprietates? », • p. 169.
 5 decrevi dicens id esse supervacaneum, multisque et haud con-
 tentiosis verbis id, quod dictum fuerat, demonstravi. Et iterum
 huiusmodi commonitionem vocasti accusationem, dicendo :
 « Quantum verbum surrexit in periculum mihi in iudicium
 vocato, quod substantias praetermiserim et qualitatibus con-
 10 texam compositionem¹ ». Te enim eadem dicente rursusque
 negante te dixisse, quodnam * verbum ad sanationem admoven-
 dum sit inveniri, ut mihi videtur, nequit. Nam in sententiis
 quidem, per ea quae iam scripta et redarguta et patefacta sunt,
 deprehenderis et *eas* negas, verba autem retines, modoque ne,
 15 ut tuus poeta elegiacus², dicas : « ἡ γλῶσσ' ὁμώμοχ' ἡ δὲ φρεὶν
 ἀνώμοτος³ ».

Quia vero scripsisti : « Accuratis *doctrinis* philosophorum,
 etsi non sunt ex ovili nostro, prorsus verborum explicationes
 permittemus⁴ », scito ipse te extra legem Ecclesiae hoc scrip-
 20 sisse. Nullus enim ex doctoribus pietatis dixit : « Philosophiam
 profanam ducem constituimus, in doctrinis nostris, nominum
 atque verborum », sed dicunt se accipere illam consequenter
 ut ancillam, tanquam cum doctrinis et sententiis veritatis
 concurrentem. Statimque igitur, pia memoriae Amphilocheus,
 25 ad Seleucum epistolam versibus conditam⁵ scribens, sic quodam
 loco scripsit : [AMPHILOCHIUS] : « Et disciplinam ethnicarum
 litterarum, tanquam iudex consonam legibus sententiam ferens,
 subservire iubeto, ut par est, verorum dogmatum libertati et
 sapientissimae Scripturarum contemplationi. Etenim aequum
 30 est sapientiam Spiritus, quae desursum est, et a Deo profecta,
 dominam esse disciplinae quae deorsum est, velut ancillae
 non vane inflatae sed obedire modeste assuetae. Dei enim
 sapientiae eam, quae deorsum est, servire decet⁶. »

¹ Cfr *supra*, p. 118. — ² EURIPID., *Hippol.*, 612 (ed. NAUCK, I, 335). —

³ Nota in margine : « [Vox] αλοιο a [voce] ολε [derivatur] ». —

⁴ Cfr *supra*, p. 115. — ⁵ ΣΙΥΧΗΡΟς. — ⁶ P. Gr., XXXVII, 1592.

Magnus autem Basilius, cum iniquus Eunomius habitum et privationem ¹ commemoravisset, antequam artificium eius redargueret, id ipsum solum *ut* magnam accusationis causam attulit quod *Eunomius* e vili philosophia in sermonem pietatis in-

p. 170. duceret * nova nomina ². Scripsit enim in oratione prima ad ipsum adversarium sic : [BASILIUS] : « Quod autem haec ex mundi sapientia garriat, a qua cervicem erexit et novitates verborum huiusmodi apposuit, demonstrare arduum non est : Aristotelis enim sunt, quemadmodum etiam ii, qui legerunt eius *opus* « Categoriae » inscriptum, dicere possunt, verba de habitibus et privationibus; qui posteriores habitibus ait esse privationes ³. Nobis autem satis erat, postquam ostendimus eum non ex doctrinis Spiritus, sed ex sapientia principum huius mundi ⁴ loqui, *verba* psalmi in ipsum proferre : « Narra-
verunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tua, Domine ⁵ », et cum didicerimus non ex doctrinis Domini nostri Iesu Christi esse ea, quae dicuntur, vocem ipsius *Domini* recolere : « Cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur ¹ », atque hoc modo multiloquium eius nobis abscindere, cum hinc omnibus conspicuum fecerimus nullam societatem nobis ad illos esse :
« quae enim concordia Christo ad Beliar, aut quae pars fidei cum infideli? ⁷ ». In epistula autem ad adolescentes dicit Doctor primo quidem oportere teneamus doctrinam veritatis, tum in sentiis, tum in nominibus, ex abundanti vero et consequenter profana quoque sapientia utamur, quae supplet dispositionem et amoenitatem foliorum in fructus inclinantium; scripsit autem sic : [BASILIUS] : « Si ergo mutua quaedam affinitas intersit inter litteras, necessaria sit nobis cognitio earum; sin minus, id saltem quod, eas inter se con-
ferentes, discrimen *earum* discamus, haud parum *conferet* ad
p. 171. confirmationem potioris. Cuinam igitur cum contuleris * utramque disciplinam, imaginem assequeris? Sane, quemadmodum arboris quidem propria virtus est tempestivis fructibus scatere, et tamen etiam folia ramis suspensa ornatum *illis* conciliant :

¹ τὴν ἔξιν καὶ τὴν στέρξιν. — ² καινοφωνία τῶν ὀνομάτων. —

³ ARISTOTELIS, *Categor.*, X, 17. — ⁴ Cfr I *Cor.*, II, 6. — ⁵ *Psalm.* CXVIII, 85. — ⁶ IOH., VIII, 44. — ⁷ II *Cor.*, VI, 15; *P. Gr.*, XXIX, 532.

ita animae quoque primarius quidem fructus est veritas, sed tamen non absque gratia¹ est eam externa sapientia indui sicut quibusdam foliis, quae fructui tegumentum et aspectum haud inamoenum praebent² ».

- 5   Hac ergo regula usus³, sanctus quoque Cyrillus in secunda ad Succensum epistula scripsit: [CYRILLUS]: « Non enim de iis tantum, quae secundum naturam simplicia sunt, unum vere dicitur, sed de iis etiam, quae secundum compositionem sunt coniuncta⁴ ». At in oratione interrogationis et responsionis
10 « Quod unus est Christus » id ipsum dixit; quasi ex abundanti addidit: [CYRILLUS]: « Ita enim placet etiam sapientibus exteris⁵ ».

- Cur ergo, cum haec et talia ego humili mente Tuae Castitati in memoriam reduxerim, lineolas⁶ indignaris? Nonne ergo dixis-
15 ti te dogmatibus pietatis inexpertum, et: « Ego sum puerulus in illis⁷ », — iterum enim tua tibi in memoriam redigam, — mendaciter autem Doctorem universi me in epistula tua describis? Fio enim insipiens, quia tu me cogis⁸. Estne vero contumelia quod magister lineolas ducat super voces non pro-
20 batas? Igitur adolescens quoque indignabitur cum scriba litteras haud pulchre scriptas denuntiabit⁹?

- Nunc vero dicis te relictum esse velut scintillam in Oriente, teque esse vocem Ecclesiae¹⁰: * quod etiam si alius de ipso,* p. 172. diceret, quivis erubesceret! Nesciebamus utique te ita erga
25 teipsum affici, et velut ad discipulum quemdam et institutione indigentem epistulas conscribebamus; et ideo fidenter scribebamus, scientes apud te eam esse harum rerum inexperientiam, quae te excusaret, et a cupiditate discendi, non a contentione

1 Nota in margine: « gratiam decorem vocat ». — 2 P. Gr., XXXI, 568. — 3 Id est, non recurrens ad philosophiam nisi ad illustrandam atque exornandam veritatem fide prius cognitam et admissam. — 4 P. Gr., LXXVII, 241. — 5 Cfr P. Gr., LXXV, 1285. — 6 Nota in margine: « lineolas vocat notas haereticas ». Hic et in sequentibus alludit Severus ad modum agendi magistri discipuli menda expungentis. — 7 Cfr supra, p. 53. — 8 Cfr II Cor., XII, 11. — 9 Vel forsitan: « cera inducet », interprete confundente voces graecas [ἐπι]κηροῦν et [ἐπι]κηρύττειν. — 10 Cfr supra, p. 119.

interrogationes *tuas* procedere opinabamur. Nunc autem contendendo de vocibus inerudite dictis, inexperientiam et ignorantiam peccatum deliberatum effecisti. Ideo etiam parcendo animae tuae, — Deo teste dico, — et ad hanc suasionem tertiam processi, tibi que suadeo ut ab huiusmodi vocibus 5 procul fias.

Si enim demus, iuxta verbum tuum, me quidem solis locum tenere, — palam autem hoc dicens erubesco, — teque scintillam esse, aequum est scintillam, quae utique solare effluvium est, similes fulgoribus solis lucis radios emittere. Ostende ergo 10 me, cum per sex annos in ecclesia Antiochenorum locutus sim multasque epistulas conscripserim, semel unquam dixisse Emma-nuelem unius esse substantiae et unius qualitatis uniusque proprietatis.

Cur autem dicis te a nobis vulneratum esse et quasi nobis 15 percutientibus vis curari? Nos enim te commonefecimus, utentes institutionibus Patrum, in quibus tota habetur sanationis et sanitatis doctrina et ratio et virtus; tu vero nescis te a temetipso percuti, et salutare Patrum voces repellis. Ita, cum ego dixissem, in secunda epistula, Deum suprasubstantialem esse, 20

p. 173. nos autem nomine οὐσία uti, * simul paupertate nostra utentes, et ad hoc *confirmandum* adduxissem testimonium Gregorii Theologi et sancti Cyrilli ¹, rursus *tibi* visum est me in dictam *vocem* ² irruisse, tibi que, tanquam insolitum quid, id quod piis omnibus est tritum ³, in medium proferendum, dicendo : 25

« Deum οὐσίαν voco, quia id didici ab eo, qui dixit : « Qui est, misit me ⁴ », perinde ac si vox « suprasubstantialis ⁵ », induceret id, quod non est ⁶, et sapientem Paulum non audierint Patres dicentem : « Accedentem ad Deum oportet credere quia est ⁷ ». Qui enim suprasubstantialis est, utique re vera ⁸ est. Igitur non oportebat te supervacanea machinantem vanis instantiis etiam verba Doctorum adoriri.

Rursus autem cum dixissem proprietatem a nullo unquam proprie dici apud Deum sicut apud res, quae sub determina-

¹ Cfr *supra*, p. 104. — ² Scilicet, in vocem οὐσία. — ³ Nota in margine: « tritum : usitatum ». — ⁴ Cfr *supra*, p. 118. — ⁵ ὑπερουσίος. — ⁶ ἀνόπακτος. — ⁷ *Hebr.*, xī, 6. — ⁸ τῷ ὄντι.

tiones cadunt, et adduxissem capitulum Evagrii ¹, qui scripsit:
 [EVAGRIUS:] « Si omnis interrogatio aut genus habet praedi-
 catum, aut speciem, aut differentiam, aut proprietatem, aut
 accidens, nihil autem ex dictis invenire est apud sanctam Trini-
 5 tatem, silentio adoremus ineffabilem ² », supplantare ³, ut cum
 Scriptura loquamur, effatum conatus es atque scripsisti :
 « Dei autem proprietatem, et valde manifeste, bonitatem *esse*
 decrevisti. « Quid me dicis bonum? Nemo bonus nisi unus
 Deus ⁴ ». Si enim proprietas id est, quod alicui et ipsi soli
 10 adest, Dei autem *et solius Dei*, secundum primam rationem,
est bonitas : manifeste * quod sic se habet, definitio est pro- * p. 174.
 prietatis ⁵. » Quid ergo dices, o mirabilis? Sic est bonitas
 proprietas Dei, quemadmodum hominis risibilitas et equi hinni-
 tus? Igitur, dic primo quid secundum substantiam sit Deus,
 15 sicque cognoscemus quid proprie sit proprietas eius. Nam
 evidens ⁶ est substantiam aliud quid esse praeter proprietatem :
 proprietas enim super substantias apparet. Necesse autem
 est ut et accidens *Deo* tribuas, ceteraque e quibus colliguntur
 definitiones atque sub mensuram definitionum Deum redigas.
 20 Quia vero testimonium quoque Scripturae, quod dicit : « Nemo
 bonus, nisi unus Deus », putasti confirmationem tibi sup-
 peditaturum inconsiderati istius effati, scito Scripturam
 dixisse : « Soli sapienti Deo ⁷ ». Igitur, quia proprietas pro-
 prie est id, quod uni cuidam adest, invenitur etiam sapientia,
 25 iuxta verba tua, manifeste proprietatis rationem tenere : duae
 igitur proprietates per istas stultas ineptias apparent nobis *in*
Deo! Attamen, postquam frigidis huiusmodi impudentiis confi-
 sus esses, navem, ut dicitur, retro inhibuisti ⁸ et pacem in fine
 nobiscum fecisti atque ea, quae tua non sunt, veneratus es,
 30 dicens : « Verum, necesse est sublimia silentio honorare : est
 enim Deus supra substantiam et proprietatem ⁹ ».

Attamen, scito sapientem Basilium, in epistula ad Terentium,
 bonitatem assumere non *ut* proprietatem sed *ut* substantiam,
 cum scribat sic : [BASILIUS] : « Ratio quidem substantiae com-

¹ Cfr *supra*, p. 104. — ² Locum non repperi. — ³ ὑποσκελίζειν ? —

⁴ MABC., x, 18. — ⁵ Cfr *supra*, p. 118. — ⁶ πρόδηλον. — ⁷ Rom., xvi, 27.

— ⁸ κρούειν ἐπὶ πρύμναν. — ⁹ Cfr *supra*, p. 118.

p. 175. munis est, exempli gratia, bonitas vel divinitas vel * si quid aliud concipitur ¹. » In secunda autem ad Eunomium oratione dixit: [BASILIUS:] « Si vero substantiam quidem Dei lucem esse ponamus, aut vitam aut bonitatem ², totum quod est, vita est totumque lux et totum bonum, conjunctum autem sibi vita ³ habeat τὸ ἀγέννητον : quomodo non incompressus is, qui secundum substantiam est simplex? ³ ». Ideo non affirmative sed dubitanter dixit Doctor Dei substantiam esse aut divinitatem aut bonitatem aut lucem aut vitam, quia re vera nescimus quid sit secundum substantiam Deus, sed ad substantiae rationem accipiuntur ea, quae ita communiter et per honoris aequalitatem ⁴ tribus hypostasibus per characteres proprios distinctis conveniunt, inter quas Pater quidem ingenite et a nullo est, Filius per generationem, sanctus autem Spiritus per processionem. 15

Et tu quidem lineolas indignatus es ⁵! Te autem furente in voces Patrum, ut iterum cum Scriptura loquar, non indignabor, sed humiliter sufferam exsultationes mentis tuae. Neque putes te ad quemdam artis tuae sodalem et superbum e stola supercilium contrahentem verba facere; neque potens ⁶ quid censeas te patronum fieri vocum, — quod saepe dixi, — ineruditarum plurimamque maculam afferentium, ne de nobis etiam videatur dicere effatum propheticum, sicut de quodam ex prioribus : « Dilexit ignominiam ex superbia sua ⁶ ». Melior autem est humilitas, quam Dominus noster nobis commendavit, ⁷ dicens : « Qui se humiliat, exaltabitur ⁷ ».

Si vero in illis permanseris, — quod ne accadat, oro, — super huiusmodi voces, quarum te patronum fieri suspicatus sum, excutiam, iuxta Evangelium ⁸, vestes et pulverem pedum

p. 176. meorum, illisque id dicam, * quod a saepe supra memorato ⁹ Sapiente dictum est : « Est vox e diverso circumvestita morte; ne inveniatur in haereditate Iacob ⁹ ». Suadebo autem tibi ut singulariter curras; nec ea tantum, quae a te iam scripta sunt,

¹ P. Gr., XXXII, 789. — ² τὸ ἀγαθόν. — ³ P. Gr., XXIX, 640. — ⁴ ὁμοτιμία. — ⁵ Cfr supra, p. 131. — ⁶ Hos., IV, 18. — ⁷ Luc., XIV, 11. — ⁸ εὐαγγελικῶς. Cfr MATTH., X, 14; Act., XVIII, 6. — ⁹ Eccli., XXIII, 12.

sed et alia omnia, quaecumque volueris, ad arbitrium *tuum* scribe, meque mihi relinque. Ignorantiae meae patronus fies ante tribunal sine simulatione¹. Cum enim sciam ea, quae a te scripta sunt, ab eo quod convenit aberrare, si sileam, utique
 5 silentii paenas dabo, multisque damni auctor fiam, ut qui siluerim in quibus valde dedecebat me silere. Me autem ceteroqui aequum est mortuis iam annumerari, qui id studeo ne videar, nuncque praesertim ab inimicis vestigiis urgeor, ut audio, nec possum sine timore verba opponere iis, qui volunt illis com-
 10 moveri. Nam Deo audiente dico me amore erga te et priora et nunc scripta scripsisse, simulque orantem et studentem ut undequaque id, quod irreprehensibile est, tibi parem. Nos enim decet habere non solum mentem laudibus deditam², sed et linguam magis laudibus deditam²; nam non id, quod quocun-
 15 que modo certaverimus, sed etiam id, quod legitime certaverimus, coronabitur³, neque id, quod quocumque modo, sed id, quod cum scientia zelum habuerimus⁴. Sapientiae enim est nos mente humili et modesta sine contentione discere. Dicit enim rursus idem vir sapiens : « Sapientia humilis exaltabit
 20 caput eius et in medio magnatorum illum sedere faciet⁵ », et disciplina *libri* Proverbiorum praecipit * dicens : « Si sapientiam invocaveris et prudentiae dederis vocem tuam, et si quaesieris illam ut argentum et exploraveris illam ut thesaurum, tunc intelliges timorem Domini et agnitionem Dei inve-
 25 nies, quia Dominus dat sapientiam et a facie eius sapientia et prudentia, et *ut* thesauros apponit prospere procedentibus salutem⁶. »

Quoad eos autem qui Henoticon, cui inest confessio rectae fidei, inducere volunt, rata manente impietate chalcedonensi
 30 et *rato* super omnia blasphemio Tomo Leonis, quique *ea* non reiciunt nominatim per anathema, ut legitimum est, secundum formam quae obtinuit in diebus pessimi nominis⁷ Macedonii et Flaviani, et per hoc simpliciores decipere machinantur, recte

¹ ἀνυπόκριτος. — ² Vel forsitan : « laudabilem ». Vide notam ad textum. — ³ τὸ ὁπωσδὴ ἀθλεῖν, τὸ νομίμως ἀθλεῖν. Cfr II *Tim.*, II, 5. — ⁴ Cfr *Rom.*, x, 2. — ⁵ *Eccli.*, XI, 1. — ⁶ *Prov.*, II, 3-7, — ⁷ δυσώνυμοι.

et sapienter omnia dixi atque scripsi : quibus validum auxilium affert etiam praxis, quam stabilivit sanctae memoriae Dioscorus, archiepiscopus alexandrinus, qui collega noster fuit, cum Ecclesiae puritatem, tum doctrina tum reiectione mixtionis¹ communionis cum haereticis, coram omnibus exhibuit, multos- 5 que ex schismaticis reduxit et *ut* membra corpori adiunxit.

EXPLICIT EPISTULA TERTIA AD SERGIUM GRAMMATICUM.

VII

EIUSDEM SERGII AD PATRIARCHAM SEVERUM.

Domino meo in Christo *et* Patribus philosophis, Sergius, humilis grammaticus. Oratio apologetica. 10

Laudabiles in gente *sua* filii *habentur* Sem et Iapheth quia, denudato patre, ne visionem quidem tolerarunt, sed ingenuo cum pudore *patrem* vestimento operuerunt; Cham autem ser-
p. 178. vus et ad modum fugitivi est : risit enim et * genitoris ebrietati illusit². Istis peiora deliquimus nos indecentes³, et intemperanti inimicorum modo contemptores. Cum enim Pater in pulchra virtutis forma nos firmaret omnique castitatis racemo potasset, et in anima sua vigilaret, nuditatem et summam ebrietatem ei falso tribuimus, in carnalem Israel adhuc inhiantes : qui, cum Moyses egregie⁴ principatum exerceret, conviciis 20 illum iustissimum afficiebant. Absalom illi aemulati sumus, qui etiam in regnum patris oculos coniecit. Neque impudentiam verborum nostrorum cohibuit liber legis, qui mortem decernit in filios vel iuste loquentes adversus genitores⁵.

At me nonnulli forsitan ut adulatorem eicient, dicentque 25 rectitudinem quidem animae traditam esse⁶, postea vero, ad placandam faciem *tuam*, me nonnihil simulasse. Ego autem, testem invocando Eum, qui scrutatur corda et renes⁷, et sedem illam iudicem, sermonem meum de integro assumens defen-

¹ ἀμιξία. — ² παῖξεν. — ³ ἄσσεμνοι. Vide notam ad textum. —

⁴ ἐξόχως. — ⁵ Cfr *Exod.*, XXI, 16. — ⁶ Id est : « me primo sincere locutum esse ». — ⁷ Cfr *Psal.* VII, 10.

sionem struam, ipsam rectitudinem prae *omnibus* curans ¹. In medio myriadum militiarum angelorum appaream reus, si quid ad viri placationem hac in re factum sit; deflectam autem et a spe futura, si mea voluntate inique egerim contra veritatem.

5 Pugnam autem magnam illam censeo, quam ego commissurus sum, cum duplicis generis adversarii exsurgant in me. Quidam enim ex inimicis Patris inflectunt voces *eius* ad insipientiam suam : at, praesumentes non consonum fore cantum, e cithara nostra contra dicemus illis : « Muta fiant labia
10 dolosa, quae loquuntur adversus iustum iniquitatem ² ». Item quidam forsitan e nostris propter homonymiam *vocis* « proprietatis » erraverunt * atque ex dubitatione ³ Patrem conviciis afficiunt : quibus, cum sapienti Paroimiaste suadebimus : « Audite, filii, disciplinam patris », et : « Attendite ut sciatis prudentiam ⁴ ». Cum enim indagatur sensus homonymiae, modum contentiosum solvit. Et ut attendamus ad dicta suadeo, remoti
15 ab omni passione contentiosa.

Deum causam *esse rerum* confitentur etiam sapientes inter paganos, sed secundos quoque et tertios deos *esse* docent. Unum
20 Deum filii Hebraeorum colunt, sed sterilem illum efficiunt et a Rationabili Rationabilem abscindunt et sancto Spiritui invident. Quomodo igitur nos de iis didicimus? Causam quidem Deum *esse didicimus*, sed ipsum primum et medium et ultimum : « Ante me non fuit, et post me alius non erit ⁵ ». Unum rur-
25 sus Deum confitemur, sed unicitatem Trinitatem novimus in mystica theologia. Trinitatem dicunt Manichaei, eamque *dicunt* post virtutem quamdam, quam prius immutant. Trinitatem dicit et Sabellius, sed hypostases eius non novit. Arius autem, qui insanivit, suam Trinitatem in paganis sententiis inseruit,
30 connumerando ⁶ et tot eius substantias imaginando. Nos autem, doctrinis veritatis initiati ⁷, Trinitatem quidem sicut praedicti confitemur, sed principalem et in hypostasibus distinctis *subsistentem* unamque substantiam subindicantem. Unam Verbi Dei naturam post generationem e Virgine dicunt Manes et Apollinaris et Eutyches; sed ille quidem *Manes* inhumanationem
35

¹ προτιμᾶν. — ² Psalm. xxx, 19. — ³ ἀπορία. — ⁴ Cfr Prov., i, 8 et iv, 1. — ⁵ Cfr Isai., xliii, 10. — ⁶ συναριθμεῖν. — ⁷ μύστα.

imaginariam effecit, iste *Apollinaris* ad imperfectas cogitationes decidit, stultus autem Eutyches non umbram tantum, sed mutationem in totum inducit praeter mysterium. Nos autem, quomodo sentimus de una natura, quae ex divinitate et humanitate perfecta composita est? Evidenter *sentimus* carnem non ante *unionem* exstitisse, sed *simul exstitisse et* ad mysticam
p. 180. *unionem* concurrisse. Videte * ergo quomodo nomina quidem sint communia, ipsae autem sententiae dogma definiant.

Sic etiam « proprietates » Nestorius omnesque, qui Nestorii convivae¹ sunt, dicunt, non autem *proprietates* Verbi incarnati, sed naturarum earum, quas post mendacem apud ipsos *receptam* unionem intelligunt in Christo. Itaque Nestorius, inculcans e suo exsilio Patrem Cyrillum, scribit ad Theodoretum : [NESTORIUS :] « Hic clam proprietates naturarum confundit². » Theodoretus vero, in refutatione³ tertii anathematismi, dixit : THEODORETUS : « Quomodo igitur impietatem adscribit iis, qui naturarum proprietates dividunt, *scilicet proprietates* Dei saeculis antiquioris et hominis in fine dierum assumpti?⁴ ». ET IN OCTAVO : « Itaque utriusque naturae proprietates dicentes, Dominum nostrum Christum adoramus⁵. » ET IN DECIMO⁶ : « Passiones propriae sunt passibilis : impatibilis enim passionibus altior est. Igitur passa est forma servi, coexistente scilicet cum ipsa forma Dei⁷. Igitur non Deus passus est, sed ille ex nobis homo a Deo assumptus⁸. » Leo autem cum summa feritate dicit : LEO : « Salva proprietate utriusque naturae. Tenet enim sine defectu utraque natura proprietatem suam⁹. » RURSUSQUE : « Agit enim omnis forma cum alterius communione quod proprium est, Verbo quidem operante quod Verbi est, corpore vero exsequente quod corporis est. Et illud quidem coruscat miraculis, hoc autem succumbit iniuriis¹⁰. » Malitia
p. 181. vero πολυκέφαλος Chalcedonis dicit : E SYNODO * CHALCEDONENSI : « Unus Dominus Iesus Christus in duabus naturis

¹ Vox syriaca est dubia; interpres forsitan legit συμπόσιον. — ² LooFS, *Nestoriana*, p. 198. — ³ ἀντιλογία. — ⁴ P. Gr., LXXVI, 404. — ⁵ *Ibid.*, 429. — ⁶ Lege : « duodecimo ». — ⁷ Hic omittuntur quaedam verba textus graeci. — ⁸ P. Gr., LXXVI, 469. — ⁹ P. Lat., LIV, 765. — ¹⁰ *Ibid.*, 767.

agnitus, nusquam sublata naturarum differentia propter unionem, *magis autem salva proprietate utriusque naturae¹ ».

Quid igitur ex impiis istis *effatis* dixit Pater Ecclesiae²? Numquid duas naturas constituit, sicut ii, qui antea dicti sunt, 5 tanquam istas *naturas* post unionem intelligens in Christo et utrique *naturae* proprietatem tribuens? Minime, sed consona Patribus dicens, Verbo incarnato etiam carnis nostrae *propria* tribuit. Isti ergo dicunt templum Verbi visum esse, esurisse, sitisse, passum esse, surrexisse; Pater autem cum Cyrillo³ 10 Emmanuelem, — imo cum Isaia⁴ Emmanuelem, — natum ex muliere Verbum clamat, atque cum Iohanne⁵ *Verbum* visum et contrectatum esse magna voce clamat, Ipsumque esurisse et sitisse manifeste confirmat, Ipsumque cruci affixum esse et, postquam gustasset mortem tribus diebus, vitam hominibus 15 largitum esse praedicat.

At undenam, quaeso, haec adsunt Verbo, *scilicet* ut videatur, contrectetur et patiatur humano modo? Nonne quia incarnatum est? Etenim Verbi proprietates est invisibilitas, incontrectabilitas, immunitas omnis passionis, animati autem corporis fames 20 et sitis et passio. Itaque, quemadmodum Verbum mansit, cum compactum est in carnem, ita sibimet servando proprietates divinitatis, nostrae quoque carnis *proprietates* suscepit. Idem ergo Verbum Deum dicimus visibile et invisibile, — cum enim videretur ab hominibus, invisibiliter erat cum Patre; — idem 25 genitum ex omnipotenti Patre et ex matre virgine Deum, illud quidem ante omnia saecula * incorporaliter, id autem novissimis * p. 182. temporibus corporaliter; idem impatibile et passibile : impatibile quidem in substantia Patris, passibile vero in carne humana. Vides quomodo sermo *noster* Ipsi servaverit immutabilitatem Illudque *servaverit* Deum simul et corpus. Eius, qui 30 corporis quoque proprietatem modo Deum decenti exhibet, non dicimus subsistere naturas et utramque *naturam* ex proprietatibus et operationibus suis apparere; sed ipsum Verbum censemus carnem factum et carnis *propria* exhibuisse.

¹ MANSI, VII 116. — ² Id est, Severus. — ³ Cfr *P. Gr.*, LXXVII, 120.
— ⁴ Cfr ISAI., VII, 14. — ⁵ Cfr I IOH., I, 1,

Neque existimet quis sermonem *nostrum* errare atque proprietatem et naturam seorsum *existentem* introducere : etenim, ratio compositorum duo quaedam aut plura coniungit, unam autem animalis naturam absolvit; uniuscuiusque ex illis proprietatem apparere concedit, verum non divisam sed simul cognitam, quemadmodum apud hominis naturam investigare possumus. Secari quidem proprietas est corporis, sed ictum percipere est animati corporis : attamen, non in una quidem natura sectionem accipit, in altera vero perceptionem ostendit, sed in una eademque natura composita apparet tum secabilitas¹ corporis tum sensualitas² animae : gaudet *homo* et risu significat animae laetitiam; contristatur et lacrima tristitiam denuntiavit. Ita etiam apud unam Christi naturam compositam, Verbum videbimus natum quidem, sed ex matre virgine : non in una natura contigit illi ut nasceretur, in altera autem illud insolitum operatus est, ut deliravit Leo dicens : [LEO] : « Verbo quidem operante quod Verbi est, corpore autem exequente quod corporis est³ », sed una natura, quae nata est et miraculose generationem fecit, esuriit, sitiivit, non coacta sed volens; p. 183. ambulavit, sed mare pedibus *eius* calcabile fuit, * tandemque mortuus est, non postquam necessitatem mortis exspectavit, sed quando decuit ipse solvit mortem, nam « potestatem habeo ponendi animam meam et iterum sumendi eam⁴ », et *horum* verborum veritatem per resurrectionem demonstravit.

Vides quomodo non dissecentur quaedam naturae aut, seorsum agnitae, non accipiant suas proprietates et operationes, sed simul appareant divinitas et humanitas Verbi incarnati. Ostendant mihi quid humanum tantum factum sit post incarnationem. Ne lacrymam quidem dicam; divinitus enim evenit : nam statim vocabat Lazarum, cuius misertus erat, et foetens mortuus reviviscebat et cursu⁵ properabat. Sudorem dicent et certamen adversus passionem? At, haec quoque divina et cogitationes nostras excedentia *evenerunt* ut per humanas passionem hominibus impassibilitatem conciliaret. Quid autem et de morte dicent? Illam prorsus humanam exspectabit corpori

¹ τὸ τμητόν. — ² τὸ αἰσθητικόν. — ³ P. Lat., LIV, 767. — ⁴ Cfr Ioñ., x, 18. — ⁵ πρὸς δρόμον.

dominantem? Habemus exploratum : Deus ergo est, qui et divinitatis proprietates servavit et humana passus est. Ideo enim etiam perfectus homo factus est, ut infirmitatem nostram portaret¹ et, dorsum *suum* flagellis dando², expiavit³ vulnus, quod antiquus serpens animae nostrae inflixerat.

Haec edoctus a Patre habeo. Placet autem ipsis verbis ostendere firmioremque efficere orationis veritatem. Dicit enim in prima epistula sic : EX VERBIS PATRIARCHAE SEVERI : « Etenim hominem quoque nostri similem dicimus esse animal rationabile, mortale, intellectus et scientiae capax; et quia ex duobus una est natura et hypostasis, totum animal dicitur * mortale et * p. 184, totum vocatur rationabile, neque dicimus nos nescire quo quidem rationabile sit, quo autem mortale; sed id, quod sic sciamus, non dividit compositionem ex qua unum animal componitur.

15 Sic etiam de contemplatione Emmanuelis⁴. » RURSUSQUE : « Si quis ergo Emmanuelem inique dividat dualitate naturarum post unionem, naturarum differentiam prorsus comitatur etiam divisio et omnino dividuntur proprietates congrue naturis⁵. » ET ITERUM : « Sed ab uno Christo in dualitatem naturarum post unionem dividendo fugimus. Eo enim diviso, simul dividuntur et proprietates utriusque naturae⁶. » ET ITERUM : « Et proprietates humanitatis fient proprietates divinitatis Verbi, rursusque proprietates Verbi ut proprietates carnis adscribentur⁷. » ET ITERUM : « Igitur facta sunt Verbi quidem propria ea, quae humanitatis sunt, rursus autem humanitatis propria ea, quae sunt ipsius Verbi⁸. » ET ITERUM : « Sed id, quod duae naturae dicantur post unionem et consequenter attrahant istae naturae suas operationes et proprietates anathematizamus⁹. » ET ITERUM : « Non autem id, quod seorsum et in exsistentia propria subsistant naturae : id enim dicere eorum est, qui Christum dissecant dualitate post ineffabilem unionem, non autem nostrum, qui illum unum ex duobus confitemur¹⁰. » ET ITERUM : « Igitur, qui dividit Emmanuelem, eumque in dua-

1 Cfr Is., LIII, 3. — 2 Ibid., I, 6 — 3 Vox mihi incerta. Legerit forsán interpres ἐτίμησε pro ἐτίωσε. — 4 Cfr supra, p. 56. — 5 Supra, p. 57. — 6 Supra, p. 58. — 7 Ibid. — 8 Ibid. — 9 Supra, p. 59. — 10 Ibid.

bus naturis definit post ineffabilem unionem, cum naturis dividit et operationes et proprietates, et duas naturas ponit, quae faciunt et sine defectu patiuntur sua propria¹. » ET ITERUM : « Itaque, qui dividit Emmanuelem dualitate naturarum post
p. 185. ineffabilem unionem, simul dividit, ut saepissime * diximus, 5
etiam operationes et proprietates². » ET ITERUM : « Nam quia unus est operans, una quoque est eius operatio et unus motus eius operativus³. » ET ITERUM : « Dividentes autem *Emmanuel*, dicendo duas naturas post unionem, simul et ea dividunt, quae tanquam proprietates naturaliter utraque natura attrahit⁴. » ET ITERUM : « Quae dicemus carnem pati, haec Verbi incarnati passiones sunt, cum divinitas eius impassibilitatem non amittat; nam cuius carnem propriam esse dicimus, ipsius omnino proprias esse carnis passiones admittimus⁵. » ET
ITERUM : « ... scelusque ducere dividere Christum in dualitatem 15
naturarum post unionem, atque consequenter operationes et proprietates : nam omnia cum dualitate dissecantur et rediguntur ad diversitatem divisam et prorsus dissectam, sive operationes dicas sive proprietates⁶. » SIMILI AUTEM MODO ET EX
SECUNDA EPISTULA : EIUS : « Unionis autem ratio eas, quae secundum naturam carnis proprietates sunt, propter dispensationem Verbi proprietates dici permittit; similiter eas, quae secundum substantiam proprietates Verbi sunt, carnis proprietates ut dicerentur effecit⁷. » ET ITERUM : « At, licet secundum naturam proprietates humanitatis sint, Verbi quoque Dei 25
propter dispensationem proprietates factae sunt, et Ipsum dicitur et esurisse et sitisse et fatigatum esse ex itinere⁸. »

Quaenam verba istis magis pia, aut quae, quaeso, doctrina, cum Patribus concurrens, magis asserat Verbi quidem prorsus factas esse corporis proprietates, eos autem, qui ante confitentur⁹ *Verbo* non esse proprietates carnis, prorsus negare et
p. 186. ipsam inhumanationem? Unde discimus *Verbum* * vere incarnatum esse? Nonne ex eo, quod omnia, quae carnis sunt, voluntarie exhibuit? Numquid esurire et sitire accidebat Verbo

¹ *Supra*, p. 63. — ² *Supra*, p. 64. — ³ *Ibid.* — ⁴ *Ibid.* — ⁵ *Supra*, p. 65. — ⁶ *Supra*, p. 69. — ⁷ *Supra*, p. 91. — ⁸ *Supra*, p. 105. — ⁹ *προομολογεῖν*.

ante inhumanationem? Nonne, cum pertineant ista ad nostram naturam, Dei per summam corporis unionem facta sunt? Itaque iam non sunt propria naturarum, etiam secundum rationem ipsarum prout constituuntur, effecta, sed Unigeniti Filii Dei
5 cum corpore impassibiliter compositi.

Has leges paternas scribes in animabus *nostris*, non ad iracundiam provocabimus Spiritum Dei¹, mentiendo adversus veritatem². Passionem super omnia asperam patiemur nos qui, dicentes nos pro pietate zelari, etiam tantam pugnam coram
10 omnibus exhibuimus? Postquam ducem nostrum prius immolaverimus, ad barbaros ibimus, ita ut capti faciles iam videamur, ordine privati quia dux deficit³? Illum enim merito una post alteram⁴ sedes *episcopales* interioris regionis⁵ ducem nostrum renuntiant, e quibus primus Patriarcha in Oriente immunditiam⁶
15 *chalconensem* expulit, et quidem postquam res nostrae⁷ acerbè languerunt. Nam communitatum orientalium primus quidem Paulus⁸, deinde Diodorus corruptor est, insuper et Theodorus. Nestorius quoque inde *ortus* Byzantii aegrotavit. Hiba autem et Theodoretus et Andreas non aliunde sunt. Ex
20 nobis vero Cyrus⁹ et Iohannes¹⁰ pullularunt, et vitis mala Persia huiusmodi opiniones malas stabilivit.

Eum ergo, qui tantum morbum totius regionis evertit, aequum est et nobis honorari; verum, gladium nostrum ne convertamus in nosmetipsos. Itaque honoremus Patrem cum veritate;
25 lex enim castigat filios maledicos, nam « qui maledixerit patri vel * matri, morte morietur¹¹ »; modestos autem filios sapiens * p. 187. ecclesiastes¹² suscipit, nam « filius sapiens laetificat patrem suum¹³ ».

EXPLICIT APOLOGIA SERGII GRAMMATICI.

¹ Cfr Is., LXIII, 10. — ² Cfr Iac., III, 14. — ³ διὰ τὴν ἀναρχίαν τὰς ἐκείως ἀποχηθούντες. — ⁴ Vide notam ad textum. — ⁵ αἱ ἄνω καθέδραι. — ⁶ ἀσπρία. — ⁷ τὰ ἡμῶν. — ⁸ Scilicet, Samosatenus. — ⁹ Cyrus ex Ægis. — ¹⁰ Iohannes Ægeates. — ¹¹ Exod., XXI, 16. — ¹² Id est, Salomon. Cfr Eccle., XII, 9. — ¹³ Prov., X, 1.

S fol. 1 r legitur: « Hic liber est Michaelis bar Katta'e, qui donavit illum monasterio Syrorum, quod *est* in deserto scetensi Aegypti ♦ Deus requiescere faciat animam eius in mansionibus rectorum et iustorum, et scribat nomen eius in libro vitae, et [...] eius ~~faciat~~ memoriam bonam, per orationem Dei Genitricis et omnium sanctorum. Amen ».

INDEX TOMI VII

I. ORATIONES SEVERI PATRIARCHAE ANTIOCHENI AD NEPHALIVM

Oratio prima (acephala)	1
Oratio secunda	8

II. EPISTULAE MUTUAE SERGII GRAMMATICI ET SEVERI PATRIARCHAE ANTIOCHENI.

Prima epistula Sergii	51
Prima epistula Severi	53
Secunda epistula Sergii	71
Secunda epistula Severi	77
Tertia epistula Sergii	110
Tertia epistula Severi	120
Apologia Sergii ad Severum	136

I. — INDEX BIBLICUS

A. — VETERIS TESTAMENTI

	<i>Exod.</i>		XIII, 1	127
III, 14	118, 126		XXVII, 3	116
IV, 10	76		XXX, 19	137
XIV, 14	108		XLIII, 14	124
XVIII, 25-26	74		LXXXIV, 2-3	120
XXI, 16	136, 143		CII, 12	101
			CIX, 4	26
	<i>Levit.</i>		CXVII, 20	71
x, 10-11	54		CXVIII, 85	130
			CXL, 3	110
	<i>Deuteron.</i>			
v, 27	108		<i>Proverb.</i>	
28-29	109	I, 8		137
x, 22	113	II, 3-5		119
XXXII, 7	51	3-7		135
		IV, 1		137
	<i>Judic.</i>	18		110
III, 21	72	V, 6, 8		92
		VII, 11		124
	<i>I Reg.</i>	IX, 18		92
III, 1	71	X, 1		143
9	72	10		121
XVII, 36	108	17		54
		XI, 2		54
	<i>II Reg.</i>	XV, 10		110
IX, 7, 8, 10	71	31-32		110
XXI, 17	76	XVI, 1		54
		23		70
	<i>III Reg.</i>	XXII, 17-19		78
XVIII, 21	47	28		77
		XXVII, 17		77
	<i>Psalms.</i>			
VII, 10	136		<i>Ecclesiastes</i>	
IX, 36	110	I, 9		90

XII, 9	143	XIII, 23	103
		XXIII, 18	126
<i>Sapient.</i>		22	126
VII, 22-23	112		
<i>Ecclesiastic.</i>		BARUCH	
IV, 25	77	III, 38	52
XI, 1	135		
XIII, 3	110	EZECH.	
XX, 1	120	III, 17	76
18	110		
XXII, 27	110	DANIEL	
XXIII, 12	134	VII, 8	72
XXIV, 32-34	117		
		HOS.	
ISAI.		IV, 18	134
VII, 9	109	VI, 2	119
14	139	VIII, 7	108
XXI, 12	54	XIV, 10	107
XLIII, 10	137		
L, 6	141	IOEL	
LIII, 2-3	52	II, 28	113
3	141		
LXIII, 10	143	HAGG.	
		I, 6	109, 119
IEREM.			
IX, 10	126	ZACHAR.	
X, 16	120	XII, 1	98

B. — NOVI TESTAMENTI

MATTH.		XVII, 2	87
III, 15	11		
V, 15	76	MARC.	
22	62	I, 41	62
VI, 33	108	IV, 39	62
VII, 6	7	X, 18	118, 133
X, 14	134	29-30	108
XII, 36	-		
37	124	LUC.	
XIV, 28-29	62	I, 2	55

v, 13	62	23	7
xi, 21	72	ii, 6	130
xiv, 11	134	8	7
xviii, 8	93	v, 12	128
xxiv, 39	112	viii, 6	61
		xv, 52	60
IOHANN.			
i, 1	111	ii Cor.	
9	72	vi, 14	29
14	111	15	130
ii, 19	10	xii, 1, 11	102
iii, 13	99	11	131
iv, 24	112	xiii, 7	120
v, 19	63		
vi, 55	112	Galat.	
viii, 26	63	iv, 4	13
40	99		
44	130	Ephes.	
x, 18	63, 112, 140	i, 17	31
xi, 11	61		
xiv, 10	63	Philipp.	
xix, 37	7, 113	ii, 6	105
xx, 17	31	7	34, 113
		iii, 13	108
<i>Act. Apost.</i>			
i, 11	92	Coloss.	
ii, 22	113	ii, 3	70
31	53, 67	4	101
iv, 32	85	iv, 6	109
xviii, 6	134		
<i>Rom.</i>			
i, 28	4	ii, 5	34, 113
ix, 5	61	5-6	92
x, 2	135	iv, 15	70
xi, 33	51		
xvi, 27	133	ii Tim.	
		ii, 5	135
<i>I Cor.</i>			
i, 5	61	15	77
		iii, 14	108

	<i>Hebr.</i>			I PETR.	
I, 3		127	II, 22		67
II, 14		34, 78, 116	IV, 1		7
IV, 2		85	V, 4		53
X, 39		77			
XI, 6		132		II PETR.	
			III, 16		89
	<i>Iac.</i>				
I, 8		47		I IOHANN.	
III, 14		143	I, 1		52, 111, 139

II. — SCRIPTORUM EXCERPTA RECITATA ¹

ALEXANDER ALEX.

Sermo de anim. et corp.
n. 5 : 37*

AMPHILOCHIUS ICON.

Epist. ad Seleuc.
vers. 240-250 : 129

Fragm. anepigr.
† : 41

ANDREAS SAMOSAT.

Reprehensio capit. Cyrilli
anath. 1 : 47
anath. 3 : 14
anath. 4 : 45, 46
anath. 10 : 46, 47

APOLLINARISTAE

cfr Athanas. alex.

APOLLINARIUS LAODIC.

κατὰ μέρος πίστις
n. 31 : cfr Gregorius thaumat.

De unione
n. 5, 8, 17 : cfr Iulius rom.

De fide et incarnatione
n. 6, 7 : cfr Iulius rom.

Epist. ad Dionysium
epist. 1, n. 2, 5-6 : cfr Iulius rom.

ATHANASIUS ALEX.

Orationes contra Arianos
or. 3, n. 29 : 88

Epist. ad Afros episcopos
n. 4 : 126

Epist. ad Epictetum
n. 8-9 : 97

Vita s. Antonii
n. 5 : 5

De pass. et cruce Domini
n. 22 : 37
n. 25 : 38

Epist. ad Iovinianum (pseudep.)
fragm. : 17

De incarn. Dei Verbi (apoll.)
n. 1 : 13

Quod unus sit Christus (apoll.)
n. 3 : 13, 81

ATTICUS CONSTANTINOP.

Oratio in nativitatem
fragm. : 40

BASILIIUS CAESAR.

Adversus Eunomium
l. 1, n. 7 : 125
n. 9 : 130
l. 2, n. 29 : 134

¹ Attendat lector semel tantum notatam esse paginam, in qua plura nonnunquam eiusdem operis testimonia recitata inveniuntur. Asteriscus paginae numero appositus indicat primigenium testimonii textum a nobis repertum non esse.

Adv. Eunom. (Didym. alex.)
l. 4 : 60, 65

Liber de Spiritu sancto
cap. 8, n. 13 : 38

Homiliae
in illud : « Attende tibi », n. 8 : 103
de invidia, n. 4 : 38
de fide, n. 4 : 127
in martyrem Iulittam, n. 7 : 38
ad adolescentem, n. 2 : 130

Epistulae
ep. 214, Terentio comiti, n. 4 : 133
ep. 236, Amphiochio, n. 6 : 127
ep. ?, Gregorio theologo, fragm. :
96*

CYRILIUS ALEX.

In Iohannem
l. 1, c. 5 : 104
c. 9 : 69
l. 2, c. 4 : 69

Thesaurus
l. 1, assert. 20 : 99

De Trinitate ad Hermianum
dialog. 1 : 81

Quod unus sit Christus
... : 57, 42-44, 66, 80, 100, 105, 131

Scholia
cap. 8 : 79
cap. 11 : 17
cap. 13 : 18
cap. 23 : 18
cap. 34 : 18*

Adversus Nestorium
l. 1, c. 3 : 84
l. 2, proöm. : 13, 16, 19, 36, 127
c. 6 : 2, 32, 57, 73, 74, 77, 78,
88, 106
c. 8 : 13, 16, 19, 36

c. 11 : 57
l. 3, c. 3 : 58
l. 4, c. 2 : 127

Apologet. adv. Orientales
anath. 3 : 37, 56
anath. 8 : 24, 100
anath. 10 : 47

Apologet. contra Theodoretum
anath. 3 : 18
anath. 4 : 48, 88
anath. 9 : 48
anath. 10 : 11, 33, 35, 49, 69

De recta fide ad Theodosium
n. 20 : 67
n. 22 : 68
n. 26 : 84
n. 37 : 87
n. 40 : 68, 75, 90
n. 44 : 83
? : 68

De recta fide ad Reginas
or. 2, n. 55 : 92

Contra Synousiastas
fragm. : 92*, 93*

Contra Diodorum
fragm. : 4*, 55*, 82*, 121*

Contra Theodorum Mopsuest.
or. 1 : 41

Epistulae
ep. 1, ad monachos : 5, 14, 45, 88,
98
ep. 4, ad Nestorium : 15, 16, 50
ep. 17, ad Nestorium : 2, 14, 15,
32, 89, 100, 127, 139
ep. 40, ad Acacium melitin. : 21
ep. 41, ad Acacium scythopol. : 106
ep. 44 ad Eulogium : 21
ep. 45, ad Succensum 1 : 2, 22, 23,
35, 87

ep. 46, ad Succensum 2 : 19, 23,
 32, 35, 54, 69, 80, 116, 131
 ep. 50, ad Valerianum icon. : 50
 ep. 69, ad Acacium melitin. : 45

DIOSCORUS (I) ALEX.

ep. ad Domnum antioch. : 107*

EUSTATHIUS ANTIOCH.

fragm. exposit. psalmi 92 : 126*

EVAGRIUS PONTIC.

Capitula

? : 104*, 133*

GREGORIUS NAZIANZENUS

Orationes

or. 7, in laud. Caesarii, n. 21 : 95
 or. 14, de pauper. amore, n. 7 : 96
 or. 18, funebris in patrem, n. 28 :
 39
 or. 20, de dogm. et const. episc., n.
 5 : 4
 or. 21, in laudem Athanasii, n. 37 :
 81
 or. 22, de pace 2, n. 6 : 7
 or. 27, theologia 1, n. 5-6 : 8
 n. 10 : 128
 or. 29, de Filio 1, n. 17 : 28
 n. 18 : 28, 30
 n. 18-19 : 85
 n. 19 : 29, 90
 or. 30, de Filio 2, n. 1 : 30
 n. 5 : 39
 n. 8 : 31, 114
 n. 16 : 30
 or. 34, in Aegypt. advent., n. 8 :
 104
 or. 38, in theophania, n. 2 : 89, 90,
 114
 n. 11 : 96
 n. 13 : 2, 31,

36, 45, 85,

86, 113

n. 15 : 2, 31,

86, 114

or. 40, in sanct. baptisma, n. 41 :
 94, 114

or. 41, in Pentecosten, n. 8 : 127

or. 44, in nov. dominic., n. 4 : 89,
 114

or. 45, in sanct. Pascha, n. 19 : 39
 n. 28-29 :
 39

Epistulae

ep. 101, ad Cledonium 1 : 3, 26, 27,
 28, 31, 36, 66, 72, 87, 95

GREGORIUS NYSSENUS

De beatitudinibus

or. 1 : 39

GREGORIUS THAUMATURGUS

κατὰ μέρος πίστεως (Apollin.)

n. 31 : 15

IGNATIUS ANTIOCH.

ep. ad Romanos, n. 6 : 36

IOHANNES ANTIOCH.

Epistula ad Cyrillum

(ep. 38 inter ep. Cyrilli) : 19

IOHANNES CHRYSOSTOMUS

In evang. Iohannis

hom. 4, n. 1 : 125

hom. 11, n. 2 : 34

In epist. II ad Corinthios

hom. 8, n. 4 : 40

hom. 17, ? : 40*

De sacerdotio

l. 3, n. 4 : 40

Homiliae

hom. de ascens. Domini, n. 2 : 35
? : 34*

IRENÆUS LUGDUN.

fragm. anepigr. : 36*

IULIUS ROMAN. (*pseudsp.*)

De unione (Apollin.)

n. 5 : 64
n. 8 : 99
n. 17 : 22, 64

De fide et incarn. (Apollin.)

n. 6 : 37, 64
n. 7 : 45, 64

Epist. ad Dionysium (Apollin.)

ep. 1, n. 2 : 21
n. 5-6 : 22

LEO I ROMAN.

Epist. dogmatica (Tomus)

cap. 3 : 49, 91, 138
cap. 4 : 12, 28, 29, 37, 49, 52, 62,
138, 140
cap. 5 : 12, 36

NESTORIUS CONSTANTINOP.

Epistulae

ep. ad Theodoret. : 138*

Sermones ¹

serm. 8 : 93
serm. 10 : 12, 32
fragm. anepigr. : 2, 32

PROCLUS CONSTANTINOP.

orat. I, de laud sanctae Mariae,
n. 1, 4, 8 : 33
n. 9 : 41

Epistulae

ep. 2, ad Armenios, n. 6 : 33, 36

SEVERUS ANTIOCH.

Philaethes

titulus : 90

Liber contra Grammatic.

fragm. ex orat. 1, c. 6 : 5*
c. 8 : 5*, 6*
fragm. ex orat. 2, c. 12 : 6*
fragm. ex orat. 3, c. 22 : 1, 2*
c. 23 : 2*
c. 27 : 3*, 3-4

SYNODI

Synod. nicaen.

defin. fidei : 8

Synod. chalcedon.

ex Act. : 9
defin. fidei : 12, 138

THEODORETUS CYR.

Reprehensio capit. Cyrilli

cap. 2 : 10
cap. 3 : 46, 138
cap. 4 : 48
cap. 5 : 46
cap. 7 : 47
cap. 8 : 138
cap. 9 : 48
cap. 10 : 10, 11
cap. 12 : 138

Epistulae

ep. 171, Iohanni antioch. : 19

THEODOTUS ANCYR.

Homiliae

hom. 1, in die nativ., n. 5 : 36
n. 5-6 : 25

¹ Servatur ordo receptus apud Loofs *Nestoriana*.

hom. 2, in nativ. Salvat., n. 12 : 25
hom. 3, Ephesi habita, n. 4 : 25

THEOPHILUS ALEX.

Epistulae heortasticae
ep. 18 : 41

ZENO IMPER.

Henoticon : 135

APOLLODORUS

I, 9, 7 : 128

ARISTOTELES

Categor., 4, 1b, 27 : 115
10, 17 : 130

EURIPIDES

Hippol., 612 : 129

GRAMMATICUS QUIDAM

† : 110*

HOMERUS

Ilias, VIII, 154 : 125

VITA ARISTOTELIS

fragm. : 115, 128

III. — INDEX NOMINUM GENERALIS¹

Absalom (nom. biblic.) : 136	Caesarius : 95.
Acacius, ep. melitin. : 20, 45.	Chalcedone : 15, 72, 75.
Acacius, ep. scythopolit. : 106.	Cham (nom. biblic.) : 136.
Ægyptus : 113, 144.	Cledonius : 2, 87, 95.
Africa : 126.	Cyrillus (S.), ep. Alexandriae :
Ahod (nom. biblic.) : 72.	1, 2, 4, 5, 13, 14, 15, 16, 17,
Alexander, ep. Alexandr. : 37.	18, 19, 20, 22, 23, 24, 32, 33,
Amphilochius, ep. Iconii : 127,	35, 37, 42, 44, 45, 47, 48, 49,
129.	54, 56, 57, 58, 66, 67, 69, 73,
Andreas, ep. Samosatae : 14, 24,	75, 77, 78, 80, 82, 83, 84, 87,
37, 45, 46, 47, 56, 100, 143.	88, 90, 91, 92, 97, 99, 100,
Antiochia, Antiocheni : 51, 53,	104, 105, 106, 107, 108, 111,
107, 126, 132.	116, 121, 123, 125, 127, 132,
Antoninus, ep. Halebi : 51, 71,	138.
121.	Cyrus, ex Ægis : 143.
Apollinarius, haeresiarcha : 3,	
7, 137, 138.	Daniel, propheta : 72.
Ariani, haeretici : 7, 85.	Dardani : 125.
Ariminum : 127.	David, rex : 10, 11, 76, 124.
Aristoteles : 115, 128, 130.	Diodorus, ep. Tarsi : 4, 55, 82,
Arius, haeresiarcha : 3, 4, 111,	121, 143.
137.	Dionysius, ep. Corinthi : 21.
Athanasius (S.), ep. Alexan-	Dioscorus (I), ep. Alexandriae :
driae : 5, 13, 17, 45, 81, 83,	9, 107.
88, 96, 125, 126.	Dioscorus (II), ep. Alexandriae :
Athanasius, nisibenus : 50.	136.
	Domnus, ep. Antiochiae : 107.
Basilius (S.), ep. Caesareae : 44,	
45, 59, 60, 65, 96, 127, 130,	Eglon (nom. biblic.) : 72.
133.	Elisabeth (nom. biblic.) : 98.
Byzantium : 143.	Ephesus : 25.

¹ Nomina scriptorum, quae ante testimonia recitata iterari solent, ope secundi indicis reperientur. Semel notata est pagina in qua haud raro idem nomen pluries occurrit.

- Epictetus, ep. Corinthi : 97.
Eulogius, presbyter : 21.
Eunomiani, haeretici : 8, 125, 128.
Eunomius, haereticus : 59, 60, 65, 130, 134.
Eustathius, ep. Antiochiae : 126.
Eutyches, haereticus : 3, 7, 89, 111, 137, 138.
Evagrius Ponticus : 104, 133.
Ezechiel, propheta : 76.

Flavianus, ep. Antiochiae : 135.

Gabriel, archangelus : 48.
Grammaticus (Iohannes) : 2, 5.
Gregorius (S.), ep. Nazianz. : 2, 4, 7, 26, 28, 30, 31, 32, 36, 45, 66, 73, 81, 84, 85, 86, 87, 89, 94, 95, 96, 104, 113, 127, 128, 131, 132, 139.
Gregorius (S.), ep. nyssen. : 39.
Gregorius (S.) thaumaturgus : 15.

Haggaeus, propheta : 109, 119.
Hebraei : 137.
Hiba, ep. Edessae : 143.
Hieremias, propheta : 126.
Homerus, poeta : 125.
Hoseas, propheta : 109, 119.

Iacob (nom. biblic.) : 120.
Iapheth (nom. biblic.) : 136.
Iesse (nom. biblic.) : 83.
Ignatius, ep. Antiochiae : 36.
Iohannes, ep. Antiochiae : 19.
Iohannes, apostolus : 24, 53, 101, 139.
Iohannes Baptista : 11.
Iohannes Chrysostomus : 34, 125.
Iohannes, presb. et monach. : 50.
Iovinianus, imperator : 17.
Irenaeus (S.), ep. lugdun. : 36.
Isaias, propheta : 68.
Israel, Israelitae : 76, 108, 113, 136.
Iulitta, martyr : 138.
Iulius (S.), papa : 21, 22, 45, 64, 99.

Lazarus (ex Bethania) : 140.
Leo (S.), papa : 4, 9, 11, 28, 29, 36, 37, 49, 52, 62, 91, 135, 138.
Levi (nom. biblic.) : 82.

Macedonia : 76, 109.
Macedonius, haereticus : 135.
Manes, Manichaei : 7, 87, 137.
Maria, virgo Deipara : 6, 9, 13, 33, 82, 83, 88.
Maximus, archimandr. : 45.
Melchisedech (nom. biblic.) : 11.
Michael bar Katta'e : 144.
Miphiboseth (nom. biblic.) : 71.
Moyses (nom. biblic.) : 43, 74, 108, 118, 136.

Nephalius : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 50.
Nestoriani, haeretici : 16.

- Nestorius, haeresiarcha : 1, 2,
3, 7, 11, 12, 14, 15, 19, 32,
49, 57, 58, 74, 79, 82, 84, 86,
88, 89, 93, 101, 106, 111, 122,
127, 138, 143.
Nicaea : 126.
- Paulus, apostolus : 85, 89, 127,
128, 132.
Paulus samosatenus : 4, 143.
Persis : 47, 143.
Petrus, apostolus : 24, 89, 101,
120.
Proclus, ep. constantinop. : 33,
36.
- Roma : 64.
- Sabellius, haeresiarcha : 4, 137.
Salmoneus : 128.
Scete, desertum : 144.
Seleucus : 129.
Sem. (nom. biblic.) : 136.
Sergius, grammaticus : 51, 53,
70, 71, 76, 77, 109, 110, 120,
136, 143.
- Severus, patr. Antiochiae : 8,
50, 51, 53, 70, 71, 74, 76, 77,
109, 110, 120, 136, 141.
Succensus : 2, 22, 32, 54, 69, 87.
Synodus chalcedonensis : 9, 12,
107, 108, 138.
Synodus nicaena : 8.
Synousiastae, haeretici : 4, 55,
111, 121, 122, 124.
Syrorum monasterium : 144.
- Theodoretus, ep. Cyrrhi : 10, 11,
18, 19, 33, 44, 45, 46, 47, 69,
88, 138, 143.
Theodorus, ep. Mopsuestiae : 4,
45, 143.
Theodosius, imperator : 67, 83.
Theodotus, ep. Ancyrae Gala-
tiae : 25, 36.
Theophilus, ep. Alexandriae :
45.
Thomas, apostolus : 33.
Troes : 125.
- Valentinus, haereticus : 7.
Valerianus, ep. Iconii : 50.
-

SCRIPTORES SYRI

SERIES QUARTA. — TOMUS VII

TEXTUS

SEVERI ANTIOCHENI

ORATIONES AD NEPHALIUM

EIUSDEM AC SERGII GRAMMATICI

EPISTULAE MUTUAE

CORPUS
SCRIPTORUM CHRISTIANORUM
ORIENTALIUM

EDITUM CONSILIO

UNIVERSITATIS CATHOLICAE AMERICAE

ET

UNIVERSITATIS CATHOLICAE LOVANIENSIS

SCRIPTORES SYRI

SERIES QUARTA

TOMUS VII

TEXTUS

MDCCCXLIX

SEVERI ANTIOCHENI
ORATIONES AD NEPHALIUM
EIVSDEM AC SERGII GRAMMATICI
EPISTULAE MUTUAE

EDIDIT

IOSEPHUS LEBON

LOVANII

E TYPOGRAPHEO LINGUARUM ORIENTALIUM
APUD L. DURBECQ

MDCCCCXLIX

PRAEFATIO

In hoc tomo primum eduntur, in versione syriaca, deperdito aut saltem nobis, praeter pauca quaedam fragmenta, ignoto textu graeco primigenio, opus Severi antiocheni ad Nephaliū et epistolae mutuae eiusdem Severi et Sergii Grammatici. De historia horum scriptorum olim, quantum valuimus, in opere nostro *Le monophysisme sévérien* (Lovanii, 1909), p. 119-123 et p. 163-172 disseruimus; ex ibi dictis pauca hic necessario recolenda apponuntur, cum fusiori descriptione subsidiorum, ut aiunt, criticorum, quibus usi sumus ad editionem nostram parandam.

Nephalius primum reperitur inter monachos Alexandriae anno 482 Petro Mongo reluctantes et hac de causa e suis monasteriis ab archiepiscopo monophysita expulsos. Sub initio saeculi VI in Palaestina versatur, ibique episcopos et clericos commovere conatur adversus Severum, in hac regione monasticam vitam agentem, et adversus monachos, qui synodum chalcidonensem eiusque doctrinam christologicam reiciunt et anathematizant. Ipse Nephalius viva voce et, ut videtur, etiam scripto Severum aggredi et doctrinae diphyssiticae patrocinium suscipere non dubitat. Orationi vel apologiae Nephalii Severus confutationem opponit, opus scilicet suum πρὸς Νηφάλιον duabus orationibus (λόγοι) constans, illudque conscribit antequam uterque adversarius, harum simultatum et contentionum causa, urbem regiam circa ann. 508 petat.

Versionis syriacae operis Severi ad Nephaliū primus et praecipuus testis est codex quo, cum partem haud mediocrem versionis item syriacae libri Severi contra impium Grammaticum solus servaverit, ad editionem nostram huius operis parandam usi sumus et tunc siglo M notatum sic in praefatione des-

cribebamus : « M est codex Mausiliensis, olim Amidensis 30, sub hoc titulo descriptus ab A. SCHER, *Notices sur les manuscrits syriaques et arabes conservés à l'archevêché chaldéen de Diarbékir*, in ephemeride *Journal Asiatique*, 10e sér., t. X (1907), p. 344; iuxta eum pertinet ad saec. XI-XII. Iste codex olim in bibliotheca chaldaici patriarchatus Amidensis repositus, saeviente [priori] magno bello ablatu et absconditus, nonnisi post diuturnas inquisitiones in bibliotheca chaldaici patriarchatus Mausiliensis repertus est. Ipsum codicem aut eius imagines photographicae artis ope expressas habere non potuimus; attamen, officiosa benignitate d. [nunc, fel. rec.] P. I. Vosté, O. P., professoris exegeseos N. T. in Collegio Angelico de Urbe, accuratum codicis exemplar, in pago Karmeliš in ipsa regione mausiliensi anno 1933 a diacono Matthaeo descriptum, assequi nobis contigit. Tredecim quinionibus constat, qui in exemplari 1-13, verius autem, ut scribit P. Vosté, in codice 3-15 notantur; itaque duo priores quiniones perierunt itemque primum folium tertii quinionis, desinitque textus mutilus cum fine fol. 122 v° b. In isto codice, iuxta nostrum exemplar, post fol. 1 r°-v^o, quod vacat, haec inveniuntur : 1° fol. 2 r° a-26 r° b : ultima pars orationis prioris et integra altera oratio operis Severi *Ad Nephaliū*, ... ». Ceteris, de sequentibus in codice, omissis, utpote hic ad rem non pertinentibus, pauca adhuc ulterius addantur. Textus singularum paginarum codicis in duabus columnis linearum 37-39 disponitur. Ad calcem versionis syriacae primi operis in hoc codice (fol. 26 r° b) duae notae appositae leguntur. Prima nota nos docet hic haberi textum operis e graeco in syriacum translato « a casto presbytero Athanasio nisibeno », quem etiam aliunde scimus ann. 668-669, rogantibus episcopis Matthaeo halebensi et Daniele edesseno, librum sextum collectionis epistularum selectarum Severi item interpretatum : quae nota, etsi de altera tantum oratione Severi ad Nephaliū expresse hoc asserit, ad priorem quoque orationem referenda videtur. Altera autem nota monet codicem aliquando fuisse Iohannis, presbyteri et monachi conventus alienius « sancti Mar... », cuius nomen in nostro apographo omissum et in ipso codice probabiliter deletum est.

Pauca et minutissima operis *Ad Nephaliū* fragmenta, quae praesertim in catenis syriacis notantur, multo labore colligere et ad editionem conferre superfluum satis nobis visum est, eaque negligere maluimus, praesertim quia fere omnia ad alteram orationem, quam integram in codice M legimus, pertinent. Non autem ita nobis agendum esse censuimus quoad excerpta operis *Ad Nephaliū*, quae ipse Severus variis in locis sui *Libri contra impium Grammaticum* allegavit : quae, quia satis ampla sunt et in versione syriaca propter mutilationem codicis M non sunt reperta, in hoc volumine rursus edere et textui continuo praeponere, utpote ad partem amissam primae orationis referenda, non dubitavimus. Haec autem fragmenta desumpsimus tum ex altera parte codicis M supra descripti, tum e codice quem *Librum contra impium Grammaticum* antea edentes, siglo A notavimus et de quo haec pauca hic rezolere satis erit : A est cod. syr. DCLXXXVIII (*Addit.* 12157) Musaei Britannici, quem descripsit W. WRIGHT in *Catalogue of Syriac Manuscripts in the British Museum*, Part II (London, 1871), p. 550-551; codex iste ab initio mutilus est, neque in fine scribae nomen aut tempus servavit, iure tamen ad saec. VII-VIII pertinere videtur; fol. 1 r° a-217 r° a exhibet textum tertiae orationis *Libri contra impium Grammaticum*.

Epistulae mutuae Sergii Grammatici et Severi patriarchae Antiochiae, quarum versionem syriacam in altera parte huius voluminis edimus, sunt septem numero documenta; porro, quae in iis habentur, olim in appendice II ad opus nostrum *Le monophysisme sévérien* (p. 538-551) fuse et accurate retulimus. Versantur circa quaestionem inter Grammaticum et patriarcham quondam agitatum de unitate proprietatis sicut et naturae in Christo post incarnationis unionem.

Sergius iste, litterarum magis quam theologiae studiis ex professione deditus, in aliqua nobis ignota patriarchatus Antiochiae et forsitan dioecesis Halebi ecclesia, hanc proprietatis unitatem tuitus erat, conscripta brevi fidei professione con-

versis a diphysitismo ad monophysitismum imponenda; hanc tamen formulam episcopi in synodo, ut videtur. Tyri anno 515 habita tacite improbaverunt et emendaverunt, hoc tantum pronuntiantes: « Non dicimus proprietates separatas ». Nimiam, ut putavit, moderationem huius sententiae miratus et aegre ferens, Sergius dubia et argumenta in prima quadam epistula (I) proposuit, quam ad Antoninum, episcopum halebensem direxit, quamque Antoninus ad patriarcham iter tunc extra Antiochiam facientem, considerationis et responsionis causa transmisit. — Hinc prima conscripta est Severi ad Sergium epistula (II), in qua rectam de servanda distinctione proprietatum et operationum in Christo doctrinam, additis explicationibus et argumentis, fuse evolvit, monetque Grammaticum huiusmodi quaestionum scrutationem eruditis et rerum divinarum peritis viris esse demandandam, a conversis vero nonnisi professionem fidei nicaenae cum anathemate in haereses et haereticos expostulari oportere. — Sergius, in secunda epistula, nunc ad ipsum patriarcham missa (III), se purgare conatus est novaeque dubia et argumenta movit. — Severus, in secunda item ad Grammaticum epistula (IV), respondit explicando rectam Patrum mentem et omnem diphysitismi nestoriani speciem a sua doctrina procul removendo. — In tertia rursus epistula ad Severum (V), Sergius, etsi se doctrinae patriarchae adhaerere eiusque auctoritati humiliter subici protestatus est, rationes tamen afferre et explicationes poscere instituit. — Accepta post longas tantum moras Sergii epistula, Severus, Grammatici pertinaciam moleste ferens, tertiam tandem ad eum epistulam direxit (VI), in qua, commemorata breviter tota controversiae historia, additisque rursus confutationibus, obstinatum adversarium tandem dimittit. — Postea Sergius, in ultimo quodam scripto (VII), se excusat, omnes haereses et haereticos reicit, seque per omnia doctrinae christologicae patriarchae, quem laudibus extollit, consentire profitetur. Ex nonnullis tum Sergii tum Severi effatis apparet haec documenta circiter inter ann. 515 et ann. 520 conscripta esse.

Versionem syriacam documentorum unus nobis codex servasse videtur, quem siglo S notavimus. Est autem S cod. syr.

DCXCI (*Addit.* 17154) Musaei Britannici, quem W. WRIGHT (*op. cit.*, Part II, p. 557-558) descripsit, quin tamen animadverterit aut significaverit post fol. 6 tria, ut videtur, folia ablata esse, unde lacuna in textu primae Severi epistolae habetur. Cod. S saec. VII scriptus est; ut ex nota in fol. 1ro apposita apparet, datus est a quodam « Michaelē bar Katta'e conventui Syrorum in deserto Scete Ægypti ». Notae in codicis marginibus quandoque leguntur, quarum nonnullae ostendunt versionem syriacam cum textu primigenio graeco saltem in quibusdam locis collatam esse. Plura dicere supersedemus, quia haec iam sufficere videntur et imaginibus photographicae artis ope expressis, non ipso codice, usi sumus.

Versionis syriacae documentorum auctor et aetas nos latent; attamen A. BAUMSTARK (*Geschichte der syrischen Literatur*, p. 160. Bonn, 1922) dicit eam satis certo tribui posse diligenti multorum operum Severi interpreti Paulo, episcopo Callinicensi, qui eam post annum 528 elaborasset.

In istis documentis quaedam alterutrius auctoris sententiae postea ab altero laudatae reperiuntur; eas in apparatu editionis conficiendo, in locis ubi primum comparent, adhibuimus, tum quia lectionibus variis conferre possunt ad textum primigenium agnoscendum, cum eas toties transtulisse, non iam translatas exscripsisse interpres videatur, tum quia earum ope fragmentum textus ob supra notatam lacunam amissi nobis recuperare contigit.

Quae in utroque opere edendo claritatis causa supplevimus, v. gr. nomina auctorum ante citationes allegatas, uncinulis inclusimus. Textum in codicibus repertum fideliter, excepta solummodo quandoque nimis crebra et superflua interpunctione, in editione servavimus, emendationibus et coniecturis in apparatus relegatis. Non potuimus, ut in tomis praecedentibus, variis scripturae, ut aiunt, characteribus uti, v. gr. ad notas et titulos a textu distinguendum, neque ad paginas lineasque textus, sed ad folia tantum codicis S, in margine indicata, lectorem apparatus remittere. Haec et cetera huius-

modi, quae valorem textus editionis nostrae re vera non minuunt, nobis dolentibus et veniam petentibus ultro condonabit, ut speramus, lector φιλαλήθης, cui nunc demum praesto erunt duo haud spernendi momenti opera hucusque inedita.

Facere non possumus quin gratias agamus quam maximas moderatoribus Societatis, cui nomen est « Fondation Universitaire », ad promovenda in nostro Belgio studia scientifica, qui ad edendum hunc tomum sua munificentia liberaliter conferre sunt dignati.

I. L.

Scribebam Lovanii, a. d. XV Kal. Iun. MDCCCXLIX.

NOMINA PERSONARUM ET LOCORUM

In hoc indice consulto praetermissa sunt nomina biblica, quae saepius in recitatis testimoniis occurrunt, itemque omissa sunt nomina auctorum, quae recitatis testimoniis praeponuntur. — Nomen autem eiusdem viri aut loci diversa ratione scriptum, semel tantum adnotavisse satis visum est.

137 ²⁵ ; 173 ¹⁸ . ወገድ	51 ²⁰ ; [ሠላሠር] "ድ"
3 ^{23, 28} ; 8 ²³ ; 119 ²⁰ ; ኃልድ	55 ¹¹ ; 166 ¹⁶ ; 169 ¹⁵ .
146 ¹³ ; 179 ^{25, 27} .	. ወዳጅ . ኣገዳጅ
12 ¹ . ኢየሱያስ	[ኢየሱስ] "ድ ኣገዳጅ"
27. ¹⁹ . ወላላ	18 ¹⁰ ; 31 ²⁰ ; 32 ²¹ ; 50 ¹⁹ ; 62 ^{2, 6} ;
81 ^{9, 18} ; 89 ⁶ ; 164 ⁴ ; ወላላ	63 ³⁰ ; 64 ¹⁴ ; 76 ¹⁶ ; 133 ⁵ ; 186 ²³ .
169 ²⁶ ; 175 ² .	5 ²⁴ . [ኢዳ] ወላላ
9 ²⁴ . ላዊጥ	[ላዊ] "ድ ኢዳ" ኢዳ
ኢየሱያስ ወላላ	70 ^{7, 10} ; 97 ⁴ ; 158 ¹⁷ .
165 ⁸ . [ኢየሱስ]	ኢዳ . ኢዳ
ኢየሱያስ ወላላ	1 ¹ ; 10 ²⁰ ; 25 ²² ; [ኢዳ]
54 ²⁶ . [ወላላ]	68 ²⁰ ; 70 ⁵ ; 73 ⁹ ; 141 ²⁴ ; 165 ⁹ .
ኢየሱያስ ወላላ	33 ³ ; 48 ²⁶ . [ኢዳ] ኢዳ
49 ¹² . [ኢዳ]	3 ¹¹ ; 9 ¹ ; 179 ²⁴ . ወላላ
51 ²¹ ; [ኢዳ] ሠላሠር	ኢየሱያስ ወላላ
55 ¹¹ .	128 ²⁰ . [ወላላ]
[ወላላ] "ድ ኢዳ"	33 ⁵ . [ኢዳ] ወላላ
49 ¹⁵ .	165 ²² . [ኢዳ] ኢዳ
[ኢዳ] ኢዳ	ኢየሱያስ ወላላ
27 ²⁰ ; 50 ²³ ; 56 ⁹ ; 177 ¹⁷ .	27 ⁶ ; 61 ¹⁵ ; [ኢዳ]
16 ¹⁷ ; 49 ²³ ; 56 ¹ . ኢዳ	140 ¹⁶ .
ኢየሱያስ ወላላ	4 ^{11, 20} ; 5 ¹ ; 147 ² ; ወላላ
49 ²³ . [ኢዳ]	179 ¹⁸ .
ወላላ . ወላላ	166 ⁸ . [ኢዳ] ወላላ

9¹⁰; 144¹⁸. **אַלְכִּי**
אַלְכִּיכִּי . אַלְכִּיכִּי
151²²; 167^{10, 13, 20, 27}; 168¹;

170⁵.

108¹⁴. **אַלְכִּיכִּי**

45⁹. **אַלְכִּיכִּי**

68²¹. [**אַלְכִּיכִּי**] "עַל מִשְׁכָּן

. מִשְׁכָּן . מִשְׁכָּן
אַלְכִּיכִּי מִשְׁכָּן

5²³; 16¹⁶; [**אַלְכִּיכִּי**]

22⁵; 50²³; 61¹⁹; 109⁵; 111²³;

117¹⁸; 128¹⁸; 163¹⁸; 165²².

186²². [**אַלְכִּיכִּי**] **אַלְכִּיכִּי**

"עַל מִשְׁכָּן . מִשְׁכָּן

51¹⁹; 60¹⁹; 61^{13, 20}; [**אַלְכִּיכִּי**]

81^{8, 20}; 89⁵; 128⁸; 136²⁹;

152¹⁸; 164³; 166¹⁶; 169²⁶;

174²⁶.

49¹⁵. [**אַלְכִּיכִּי**] **אַלְכִּיכִּי**

אַלְכִּיכִּי מִשְׁכָּן

19²¹. [**אַלְכִּיכִּי**]

אַלְכִּיכִּי . מִשְׁכָּן

[**אַלְכִּיכִּי**] **אַלְכִּיכִּי**

2²⁷; 3⁹; 4²⁶; 9⁹; 34¹⁵; 37¹²,

21²²; 40¹⁵; 41¹⁵; 42^{12, 16, 28};

48¹⁸; 52²⁷; 60²⁴; 61^{13, 20};

90⁷; 109⁶; 113²; 114⁶; 116⁸;

119^{5, 21}; 125⁸; 126¹⁹; 128⁹;

138⁵; 149¹³; 167^{3, 16}; 173².

[**אַלְכִּיכִּי**] "עַל מִשְׁכָּן

52²⁰.

[**אַלְכִּיכִּי**] "עַל מִשְׁכָּן

141²³.

[**אַלְכִּיכִּי**] "עַל מִשְׁכָּן

4¹⁸; 5¹³; 74²⁸; 110³; 158³⁰;

186²⁰.

. מִשְׁכָּן . מִשְׁכָּן

אַלְכִּיכִּי מִשְׁכָּן

11^{22, 28}; 12⁸; [**אַלְכִּיכִּי**]

141²¹.

[**אַלְכִּיכִּי**] "עַל מִשְׁכָּן

28¹⁴.

אַלְכִּיכִּי (II) מִשְׁכָּן

177¹⁶. [**אַלְכִּיכִּי**]

164²¹. **מִשְׁכָּן**

186²². **מִשְׁכָּן**

אַלְכִּיכִּי מִשְׁכָּן

67²⁶. [**אַלְכִּיכִּי**]

8²⁴. [**אַלְכִּיכִּי**] **מִשְׁכָּן**

70⁸. [**אַלְכִּיכִּי**] **מִשְׁכָּן**

174²⁷. **מִשְׁכָּן**

68²². "עַל מִשְׁכָּן

22⁶. [**אַלְכִּיכִּי**] **מִשְׁכָּן**

[**אַלְכִּיכִּי**] "עַל מִשְׁכָּן

25²¹.

אַלְכִּיכִּי מִשְׁכָּן

46^{10, 28}; [**אַלְכִּיכִּי**]

47⁹; 53²⁸; 163²⁷.

186²⁴. [**אַלְכִּיכִּי**] **מִשְׁכָּן**

[**אַלְכִּיכִּי**] "עַל מִשְׁכָּן

28¹⁴; 50¹; 60²³; 87¹³; 88⁵;

131²⁰.

52¹¹. [**אַלְכִּיכִּי**] **מִשְׁכָּן**

3²²; **מִשְׁכָּן . מִשְׁכָּן**

11¹⁵; 13²; 16³; 19²; 68¹³;

72⁴; 98¹⁹; 101⁶; 141²⁰; 142²⁰;

177⁹; 180²⁹; 186¹⁸.

[**කතමි**] "**ඌ** **ලක**
5⁷; 11^{25, 28, 29}; 12¹; 14²⁸;
37¹⁸; 39⁵; 49¹⁰; 50¹⁰; 67⁵;
72⁴; 84²³; 122¹³; 177¹⁰;
180²⁰; 182²⁷.

49¹⁵. [**කහ**] **ලක**

179²⁴. **ක**

8²⁴; **කත**. **කත**
116¹⁵; 179¹⁵.

187⁵. [**කත**] **කත**
කත. **කත**
27⁷; 61¹⁶. [**කහ**]

61¹⁷. [**කත**] **කත**
56¹⁹; 138⁵; [**කත**] **කත**
148²⁵; 187⁷.

102²⁴; [**කත**] **කත**
144⁷.

කත **කත**
177¹². [**කත**]
61¹⁷. [**කත**] **කත**
2²⁷; 3¹⁰; [**කත**] **කත**
4²⁶; 34¹⁵; 52²⁷.

කත **කත**
1^{2, 4, 6}; 2^{9, 10}; 3³, **කත**
4^{21, 26}; 4^{8, 10, 27}; 5²³; 6⁹; 7⁶;
10^{20, 24}; 68¹⁹.

52²⁰. [**කත**] **කත**
49²⁴; 165²⁴. [**කත**] **කත**
කත **කත**
1¹¹; 2^{11, 15, 24}; 3^{5, 9}; 9²; 15¹⁷;
17¹¹; 18²⁷; 20⁹; 24³¹;
33⁶; 42³⁰; 43^{8, 16}; 44²; 6¹¹;
67²¹; 77¹⁹; 79¹⁸; 100¹⁰;

104¹⁸; 106²⁴; 109^{25, 27}; 113¹⁰;
115^{18, 29}; 118^{10, 25}; 119⁴;
124²¹; 134²¹; 140²³; 147¹;
160¹²; 166²⁴; 167⁸; 180^{3, 4, 7};
186²¹.

21¹⁴. **කත**

[**කත**] "**ඌ** **කත**
1¹; 10¹⁹; 68²⁰; 70^{3, 5}; 73^{7, 8};
96^{14, 16}; 103^{15, 16}; 144³⁰;
145²; 157^{10, 12}; 177²³.

4^{20, 30}; **කත** **කත**
179¹⁷.

3⁷; 29²³; 30³; **කත**
31¹²; 43²⁶; 74¹⁴; 94¹⁴; 107¹⁷;
117¹; 171¹⁰.

169¹⁶. **කත**

167¹⁴. **කත**

කත **කත**
70^{2, 4, 10}; [**කත**]
73^{6, 10}; 96^{14, 15, 18}; 103^{14, 17};
107⁵; 144³¹; 145¹; 157^{9, 11};
177^{21, 22, 24}; 187⁴.

5¹⁹; [**කත**] **කත**
186²⁰.

[**කත**] "**ඌ** **කත**
177¹².

කත **කත**
[**කත**]
44²²; 45⁷; 49²; 55¹⁸.

64¹⁶; 186²⁴. [**කත**] **කත**
කත **කත**
කත **කත**
44²³; **කත** **කත**
46¹¹; 54²⁶; 55¹⁸; 163²⁸.

186²⁴. [Լուսիս] Կիս 3¹⁰; 35²⁴; 42¹¹; 53¹³; 90⁸; 116⁹;
 [Լիւսաւեր] "ճ Եւ Եւ 126²⁰.
 1^{10, 16, 18}; 2¹⁵; 3⁷; 5¹⁸; 6¹⁰;
 13²⁷; 14¹³; 17¹⁰; 18²⁶; 20⁸;
 21²⁵; 23⁸; 24^{3, 18}; 25⁹; 26³⁰.
 31[;]; 29^{22, 27}; 43^{6, 26}; 44¹⁰; 48²;
 50¹⁸; 56⁹; 57³; 60¹⁶; 61^{2, 15};
 63²⁹; 65⁴; 67²⁰; 74¹³; 76¹⁴;
 77¹⁸; 78^{4, 24}; 79¹⁷; 90¹³;
 91²⁵; 94^{12, 26}; 99⁸; 102⁶;
 104¹⁷; 105²⁶; 107¹³; 110²;
 112³; 113⁹; 116^{6, 31}; 117¹⁸;
 119¹; 120^{18, 23}; 121¹; 122²⁰;
 123¹⁶; 125¹⁶; 129²¹; 132^{3, 18};
 133⁷; 138¹¹; 139¹⁶; 140¹⁵;
 141^{18, 26, 29}; 142²²; 146¹⁷;
 152²⁴; 158²⁴; 161⁵; 163¹⁶;
 166²³; 167⁷; 171⁹; 173³;
 180⁸; 181¹².
 28¹⁵. [Կիւի] Եւ Եւ

3¹⁰; 35²⁴; 42¹¹; 53¹³; 90⁸; 116⁹;
 126²⁰.
 51¹⁹. [Կիւի] Եւ Եւ
 127⁸. Եւ Եւ
 51¹⁹. [Կիւի] Եւ Եւ
 50¹; 87¹⁴. Եւ Եւ
 91²⁶; 112². [Կիւ] Եւ Եւ
 [Կիւի] "ճ Եւ Եւ
 33²; 48²⁵.
 Եւ Եւ Եւ Եւ
 12²⁷; 14^{9, 16, 19}; 24¹⁹; 25²⁰;
 44¹¹; 60¹⁶; 62²; 63⁸; 64²⁴;
 65⁶; 117²⁸; 180^{8, 9}; 186²².
 . Եւ Եւ Եւ Եւ
 Եւ Եւ Եւ Եւ
 4¹⁸; 56¹⁰; [Կիւի]
 61^{10, 19, 21, 23}; 186²¹.
 Եւ Եւ Եւ Եւ
 56¹; 61²⁰. [Կիւի]

INDEX TOMI VII

I. ORATIONES SEVERI PATRIARCHAE ANTIOCHENI AD NEPHALIIUM.

Oratio prima (acephala)	1
Oratio secunda	10

II. EPISTULAE MUTUAE SERGII GRAMMATICI ET SEVERI PATRIARCHAE ANTIOCHENI.

Prima epistula Sergii	70
Prima epistula Severi	73
Secunda epistula Sergii	96
Secunda epistula Severi	103
Tertia epistula Sergii	145
Tertia epistula Severi	157
Apologia Sergii ad Severum	177

לכא : כחא ברא . לחא חמ נפא : שפא
 חחא חחא . חחא חחא חחא חחא חחא
 חחא חחא .

❖ חחא חחא חחא חחא חחא חחא ❖

S fol. 1 ro legitur :

: חחא חחא חחא חחא חחא חחא 5
 חחא חחא חחא חחא חחא חחא
 חחא חחא חחא חחא חחא חחא
 חחא חחא חחא חחא חחא חחא
 חחא חחא חחא חחא חחא חחא 10

CORRIGENDA AUT ADDENDA

- P. 6, l. 28, pro חחא, lege חחא
- P. 11, l. 24, pro חחא, lege חחא
- P. 20, l. 29, pro חחא, lege חחא
- P. 25, l. 26, pro חחא, lege חחא
- P. 77, l. 6, pro חחאחחא, lege חחאחחא
- P. 80, l. 17 in marg., pro 5 S, lege 5 S
- P. 172, l. 20 ad vocem חחא, adde notam : « Lege :
 חחא ».

[illegible]

10
 15
 20
 25

8 52 vo b

¹ Forsitan legendum est : **ἰδὺς ἰδὺς**

1. התורה : היא הספר הראשון במקרא .
 2. הנביאים : הם הספרים השניים במקרא .
 3. הכתובים : הם הספרים השלישיים במקרא .
 4. המשנה : היא הספר הראשון במשנה .
 5. הגמרא : היא הספר הראשון בגמרא .
 6. המדרש : הוא הספר הראשון במדרש .
 7. הפוסקים : הם הספרים השניים במדרש .
 8. השולחן ערוך : הוא הספר הראשון בשולחן ערוך .
 9. התוספות : הם הספרים השניים בשולחן ערוך .
 10. ההגהות : הם הספרים השלישיים בשולחן ערוך .

[illegible][illegible][illegible][illegible]

51 * 8 51 * 8
 51 * 8 51 * 8

הַלֵּל. יָמָא: הִתְעַם חַם מִלֵּם מִשְׁחָלִים שֶׁם 'חֲתָנָא'.
וְכֵן יֵשׁ אֲתִלְּכָא עֲלֵיךְ. דָּא חֵץ כִּי כִּי
כִּי מִשְׁחָלִים אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא לְ: מִשְׁחָלִים
חַל מִשְׁחָלִים אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים: חֵץ מִשְׁחָלִים
5 אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: דָּא חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
10 אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
15 אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
20 אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
25 אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים
אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא אֲתִלְּכָא: חֵץ מִשְׁחָלִים

¹ Conicio legendum esse : אֲתִלְּכָא — ² Lego : חֵץ

כחליל : כיסח כחלילא דהו קא . כיסח
: קסח קא קסחא דהו קא : קסח קא קסחא
כחלילא דהו קא : קסח קא קסחא
: קסח קא קסחא . קסח קסחא קסחא קסחא 5
קסחא קסחא . קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא . קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא

קסח קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
* S 48 ro b קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא 10
קסחא קסחא קסחא . קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
: קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
: קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
: קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא 15
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא 20
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא

* S 48 ro a קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא קסחא *
קסחא קסחא

קסחא : קסחא קסחא : קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא 25
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא
קסחא קסחא קסחא : קסחא קסחא קסחא קסחא

- האנא נאמא דלדא דאנא וקמא נאמא .
 לא נאמא דאנא דאנא דאנא דאנא . לא
 נאמא דאנא דאנא דאנא דאנא . לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : * S 47 vº b
 5 נאמא דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 10 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 15 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 20 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 25 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא
 דאנא דאנא דאנא דאנא : לא נאמא

¹ Legendum est forsitan : נאמא — ² Lege : נאמא

❖ 'אֲבִיחַ' וְשִׁמְשֵׁן כְּשֶׁנֶּאֱמַר : כִּי־נִתְּנָה לָהֶם
וְשִׁמְשֵׁן כִּי־נִתְּנָה . וְשִׁמְשֵׁן אֵל כִּי־נִתְּנָה לָהֶם
כִּי־נִתְּנָה לָהֶם אֵל : וְשִׁמְשֵׁן אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ : אֲבִיחַ אֲבִיחַ : אֲבִיחַ אֲבִיחַ
5 כִּי־נִתְּנָה . וְשִׁמְשֵׁן אֲבִיחַ אֲבִיחַ : אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ , וְשִׁמְשֵׁן אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
10 אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ .

אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
15 אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ * S 47 ro a
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
20 אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
25 אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ

אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ
אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ אֲבִיחַ

1 Lege : אֲבִיחַ — 2 Lege : אֲבִיחַ — 3 Lege : אֲבִיחַ

* S 45 ro a * ከፊት ጋር ተቃራኒ ይመስልዎታል *

[❖ ശബ്ദം ❖] . കേരള കോളിയാസ് നാടികൾ - ധനം

המלך המשיח יבנה את בית המקדש ויגדל את ישראל ויחיה את כל ישראל ויחיה את כל ישראל ויחיה את כל ישראל

മലയാളം : മലയാളത്തിലെ കവിതകൾ

5 የጥ. ምዕራባዊ ነፃ ወ/ወ/ት. አውሮፓ ቤት

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳିତ ହେବ ।

[Handwritten signature]

പ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

10 ମନ କଲେ ମହାନୀ ନକସା ଓ ସ୍ତମ୍ଭ : କୁଶଳ

பெரிய நகரம் இது சாலைகள் மிகவும் நல்லவை.

[illegible]

Figure 1

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

١. من هو : اكتبه : اكتبه : اكتبه

നടപ്പിലുള്ള നമ്പർ. ഓരോ വർഷം * ലെ കൂടെ നടപ്പിലാക്കേണ്ട

[illegible]

20 କଳ୍ପ ଦାତା ଏ ନଦି କ ଝର ନ ଧ

ಕಚ್ಚಿ ನೆಣ್ಣು ಕುಳಿ. 'ನಿಮ್ಮ' ಕ್ಕೆ ಕೊಡು ಕೊಡು

ආදි. ප්‍ර : කන්දුරු කලාපය : තිදුරු කලාපය.

[illegible][illegible]

25. കിന്ദ . ചാ ന . കിന്ദ [കിന്ദ] . കിന്ദ ന കിന്ദ .

କଥାଟିଏ . କାହା ଦିଏ କିଛି ସାଧ୍ୟ କଥାକୁହେ କିଏ

[illegible][illegible]

കുറുകെ പാലം കൂടി . അതുകൊണ്ട് , നമ്മുടെ അഭിപ്രായം

¹ Lege : $\frac{1}{x^2}$

כי תהיה נבטת : האבן אשר תבטת
היא נבטת : אל תבטת. ואל תבטת
למלך הלבית הזה : כי הוא נבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
5 נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
10 נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
15 נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
20 נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת
25 נבטת. ואל תבטת : אל תבטת. ואל תבטת

¹ Lege : נבטת — ² Lege : תבטת — ³ Nota in
margine : נבטת נבטת נבטת

* S 43 vº b

¹ Haec vox pertinet ad citationem; rescribe [❖ 𐌆𐌶𐌰𐌶𐌰𐌹 ❖]

הענין : וכן הנהגתו כה נחלתו נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו * S 41 vo a
הנהגתו כה נחלתו .

5 הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
10 הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
15 הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו * S 41 vo b
20 הנהגתו כה נחלתו .

הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
25 הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו

1 Nota in margine : הנהגתו כה נחלתו — 2 Nota in
margine : הנהגתו כה נחלתו : כה נחלתו כה נחלתו
— 3 Videtur legendum : הנהגתו — 4 Lego : הנהגתו

5
 10
 15
 20

¹ Amanuensis additis punctis indicavit legendum esse : **אמן**.

[illegible]

* S 39 ro b කවිවල මැන හි මැන වඩන තිබේ *
 ❖ සංස්කෘත, ගෝතර, භික්ෂු

15
 20
 25

* 8 39 v° a : *האם נאמר כי כל המעשים נעשים בשם אלהים*
והוא נאמר כי כל המעשים נעשים בשם אלהים

פּוֹתֵיחַ : אַרְבֵּי מִלְּכֵי מִלְּכֵי מִלְּכֵי . מִלְּכֵי .
וְכֵן מִלְּכֵי מִלְּכֵי מִלְּכֵי : מִלְּכֵי .
: מִלְּכֵי מִלְּכֵי מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי . מִלְּכֵי מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
5 מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי : * S 38 vo b
: מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
10 מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
15 מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
20 מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
25 מִלְּכֵי : * S 39 ro a
מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי .
מִלְּכֵי : מִלְּכֵי מִלְּכֵי .

1 Lege : מִלְּכֵי — 2 Lege : מִלְּכֵי

[illegible]

၁။ ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် : ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် ကမ္ဘာပေါ်
 ၂။ ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် : ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် ကမ္ဘာပေါ်
 ၃။ ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် : ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် ကမ္ဘာပေါ်
 ၄။ ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် : ကမ္ဘာပေါ်က ကမ္ဘာပေါ် ကမ္ဘာပေါ်

[illegible]

חסדא דלמא : ודא קלמ לחכמא דמא .
 ודא דמא דמא דמא דמא דמא דמא .
 ודא דמא דמא דמא דמא דמא דמא .
 ודא דמא דמא דמא דמא דמא דמא .

5 : කිසිකුලයෙකුට පැයකට වැඩ කරනු ලබන පුද්ගලයෙකුගේ වැටුප් 1000 රුපියල් විය යුතුය. (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100) (101) (102) (103) (104) (105) (106) (107) (108) (109) (110) (111) (112) (113) (114) (115) (116) (117) (118) (119) (120) (121) (122) (123) (124) (125) (126) (127) (128) (129) (130) (131) (132) (133) (134) (135) (136) (137) (138) (139) (140) (141) (142) (143) (144) (145) (146) (147) (148) (149) (150) (151) (152) (153) (154) (155) (156) (157) (158) (159) (160) (161) (162) (163) (164) (165) (166) (167) (168) (169) (170) (171) (172) (173) (174) (175) (176) (177) (178) (179) (180) (181) (182) (183) (184) (185) (186) (187) (188) (189) (190) (191) (192) (193) (194) (195) (196) (197) (198) (199) (200) (201) (202) (203) (204) (205) (206) (207) (208) (209) (210) (211) (212) (213) (214) (215) (216) (217) (218) (219) (220) (221) (222) (223) (224) (225) (226) (227) (228) (229) (230) (231) (232) (233) (234) (235) (236) (237) (238) (239) (240) (241) (242) (243) (244) (245) (246) (247) (248) (249) (250) (251) (252) (253) (254) (255) (256) (257) (258) (259) (260) (261) (262) (263) (264) (265) (266) (267) (268) (269) (270) (271) (272) (273) (274) (275) (276) (277) (278) (279) (280) (281) (282) (283) (284) (285) (286) (287) (288) (289) (290) (291) (292) (293) (294) (295) (296) (297) (298) (299) (300) (301) (302) (303) (304) (305) (306) (307) (308) (309) (310) (311) (312) (313) (314) (315) (316) (317) (318) (319) (320) (321) (322) (323) (324) (325) (326) (327) (328) (329) (330) (331) (332) (333) (334) (335) (336) (337) (338) (339) (340) (341) (342) (343) (344) (345) (346) (347) (348) (349) (350) (351) (352) (353) (354) (355) (356) (357) (358) (359) (360) (361) (362) (363) (364) (365) (366) (367) (368) (369) (370) (371) (372) (373) (374) (375) (376) (377) (378) (379) (380) (381) (382) (383) (384) (385) (386) (387) (388) (389) (390) (391) (392) (393) (394) (395) (396) (397) (398) (399) (400) (401) (402) (403) (404) (405) (406) (407) (408) (409) (410) (411) (412) (413) (414) (415) (416) (417) (418) (419) (420) (421) (422) (423) (424) (425) (426) (427) (428) (429) (430) (431) (432) (433) (434) (435) (436) (437) (438) (439) (440) (441) (442) (443) (444) (445) (446) (447) (448) (449) (450) (451) (452) (453) (454) (455) (456) (457) (458) (459) (460) (461) (462) (463) (464) (465) (466) (467) (468) (469) (470) (471) (472) (473) (474) (475) (476) (477) (478) (479) (480) (481) (482) (483) (484) (485) (486) (487) (488) (489) (490) (491) (492) (493) (494) (495) (496) (497) (498) (499) (500) (501) (502) (503) (504) (505) (506) (507) (508) (509) (510) (511) (512) (513) (514) (515) (516) (517) (518) (519) (520) (521) (522) (523) (524) (525) (526) (527) (528) (529) (530) (531) (532) (533) (534) (535) (536) (537) (538) (539) (540) (541) (542) (543) (544) (545) (546) (547) (548) (549) (550) (551) (552) (553) (554) (555) (556) (557) (558) (559) (560) (561) (562) (563) (564) (565) (566) (567) (568) (569) (570) (571) (572) (573) (574) (575) (576) (577) (578) (579) (580) (581) (582) (583) (584) (585) (586) (587) (588) (589) (590) (591) (592) (593) (594) (595) (596) (597) (598) (599) (600) (601) (602) (603) (604) (605) (606) (607) (608) (609) (610) (611) (612) (613) (614) (615) (616) (617) (618) (619) (620) (621) (622) (623) (624) (625) (626) (627) (628) (629) (630) (631) (632) (633) (634) (635) (636) (637) (638) (639) (640) (641) (642) (643) (644) (645) (646) (647) (648) (649) (650) (651) (652) (653) (654) (655) (656) (657) (658) (659) (660) (661) (662) (663) (664) (665) (666) (667) (668) (669) (670) (671) (672) (673) (674) (675) (676) (677) (678) (679) (680) (681) (682) (683) (684) (685) (686) (687) (688) (689) (690) (691) (692) (693) (694) (695) (696) (697) (698) (699) (700) (701) (702) (703) (704) (705) (706) (707) (708) (709) (710) (711) (712) (713) (714) (715) (716) (717) (718) (719) (720) (721) (722) (723) (724) (725) (726) (727) (728) (729) (730) (731) (732) (733) (734) (735) (736) (737) (738) (739) (740) (741) (742) (743) (744) (745) (746) (747) (748) (749) (750) (751) (752) (753) (754) (755) (756) (757) (758) (759) (760) (761) (762) (763) (764) (765) (766) (767) (768) (769) (770) (771) (772) (773) (774) (775) (776) (777) (778) (779) (780) (781) (782) (783) (784) (785) (786) (787) (788) (789) (790) (791) (792) (793) (794) (795) (796) (797) (798) (799) (800) (801) (802) (803) (804) (805) (806) (807) (808) (809) (810) (811) (812) (813) (814) (815) (816) (817) (818) (819) (820) (821) (822) (823) (824) (825) (826) (827) (828

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ : ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಕವಿ ದಿನ . ೧೯೭೪

¹⁰ _____ : _____ : _____ . _____ : _____ : _____

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

.ကတိ - ကာ နုလန - ကာ . ကရံ ကရိယ

[illegible]

الحمد لله رب العالمين . اللهم اني اذبح اليك هذا العبد الفقير الضال المذنب

15 உ.ப.ந. கல்வித் துறை : கல்வித் துறை
தமிழ்நாடு

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

♦ உணவு - அலுவலர்

al dem KKK

පුරුෂයාගේ ස්වභාවය

ചോദ്യം : താഴെ പറയുന്നവയിൽ ഏതാണ് കൃഷിക്ക് ഉപകാരപ്പെടുന്ന പക്ഷികൾ?

കാലം കിട്ടി : ഓരോ കാര്യം കൂടി

ਦੁਰਯੋਧਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਯੁਧਿਸ਼ਠੀਰ।

ಮೂಲಕ : ಫಿಜಿ : ಲಾಂಛನ : ಕಿರು : ಕಿರು : ಕಿರು

පරිසරයේ සිටින සතුන්ගේ ජීවිතයට හානි සිදු වන පරිදි කටයුතු කිරීම වැළැක්වීම සඳහා අපි කළ යුතු දේ.

الحمد لله الذي هدانا لهذا
 ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

ନିମ୍ନଲିଖିତ ସ୍ଥାନ : ନିମ୍ନଲିଖିତ ସ୍ଥାନ , ଯାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

தமிழக அரசு : கருவியை உபயோகப்படுத்தும் முறைகள் பற்றி

[illegible]

1-1-15

מל דלד : דנ ,מנאמל דנלד ,מ : דנלד
נלדלד לל מלד מלד . נלדלד דנ נלדלדלד
נלדלד ,מ : מנלדלד דנלד נלדלד
נלדלד מלדלד נלדלד : נלד מלד : נלדלד נ
נלדלד : נלדלד נלדלד .¹ נלדלד נלדלד נלדלד 5
מלדלד נלדלד נלדלד : מנלדלד² נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד : מנלדלד נלדלד :
נלדלד ,מלד ,מלד ,מלד : נלדלד : נלדלד
נלדלד נלדלד . נלדלד נלדלד נלדלד
נלדלד : נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד 10
נלדלד נלדלד נלדלד : נלדלד נלדלד
נלדלד : נלדלד נלדלד * נלדלד : נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד : נלדלד נלדלד ,מנלדלד נלדלד
נלדלד : נלדלד נלדלד ,מנלדלד נלדלד ,נלד
נלדלד . נלדלד נלדלד נלדלד . נלדלד 15
נלדלד נלדלד נלדלד . נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד [* נלדלד *] נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד : נלדלד נלדלד
נלדלד ,מלד נלדלד . נלדלד נלדלד נלדלד 20
נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד : נלדלד נלדלד
נלדלד : נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד 25
נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד : נלדלד נלדלד
נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד נלדלד

¹ Quae sequuntur usque ad : נלדלד נלדלד laudantur *infra* S 52 ro b.

— ² L. c. : נלדלד נלדלד — ³ L. c. : מלד נלדלד ,מלד

נלדלד נלדלד — ⁴ L. c. : נלדלד

יְהוָה יִשְׁמַר אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂי אֱלֹהֵינוּ
: כְּלֵי־הַיָּד , מִן הַיָּד הַשְּׂמֵלָה אֶת־הַיָּד , מִן : אֶת־הַיָּד
: כְּלֵי־הַיָּד , מִן הַיָּד הַשְּׂמֵלָה : אֶת־הַיָּד הַשְּׂמֵלָה
כְּלֵי־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד
יְהוָה יִשְׁמַר אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂי אֱלֹהֵינוּ 5
כְּלֵי־הַיָּד : אֶת־הַיָּד הַשְּׂמֵלָה אֶת־הַיָּד הַשְּׂמֵלָה
: כְּלֵי־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד
יְהוָה יִשְׁמַר אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂי אֱלֹהֵינוּ : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד
כְּלֵי־הַיָּד : אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד 10
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד . אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד 15
* S 29 ro a , מִן הַיָּד הַשְּׂמֵלָה , מִן : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד 20
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד 25
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד
אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד אֶת־הַיָּד : אֶת־הַיָּד

מחמם הדודים או דפדופה חמה : כל המזג

אברהם עליון החדש למעשה: אברהם עליון

ਕੁਝ ਕੁਝ * ਕਿਸੇ : ਏ.ਓ. ਨਿਯਮ * S 28 v a

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਮ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੋ. : ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੋ.

5. කුසලය : පිණිස, පරිත්‍යාගය : පිණිස යන දෙක

කැපුණු මුද්‍රා කළ යුතු බවට තීරණය වූයේය.

له من دافعه وبتیتم قد كذا : كذا من له من

— הערה : כל המידע המופיע בדף זה

אמרת, אה זיבב פאקט : אה, דא, דא

10 የታሪክ ጥናት ስልጠና : አዲስ አበባ

[illegible]

מ', דאמאטא אס וועט צענדלע ווען איר זענט.

لے اپنے حیات و زندگی پر غور : کونسا لمحہ

பெரும்பாலும் : அமைதி நிலைமைக்கு இது பொருத்தம்.

¹⁵ * חסידים לעתיד : דא * חסידים לא מלפניו דמילתא

محرم الحرام ١٤٤٠ هـ

കോയമ്പട്ടം കലാ കലാ, നാടകം, നാടകം

האם יש להוסיף עוד משהו?

מחזור: חזרה על המילה : מחזורי מילים :

20 කෑ හා පා පිළි : කි ක

[illegible]

അയ്യപ്പൻ കർമ്മം ചെയ്താൽ, അത് കർമ്മം ചെയ്താൽ

שאלה: אמרנו דמי שיש לו חובות ונכסיו נאכלים על ידי הדין

ਕਫ਼ਲੇ ਦੁਆਰਾ . ਕਮਰੇ ਦੇ ਮੁਖ ਦੁਆਰੇ . ਕਮਰੇ ਦੇ ਮੁਖ ਦੁਆਰੇ .

۱۵. کجاست که می توان به این راه رسید .

പ്ര. ൨൨ : ഗുണമുള്ള മരുന്നില്ലെന്നു തീർച്ച

උපරි විස්තර කර ඇති දෑට අදාළව පිටත දක්වා ඇති ප්‍රකාශන

செய்து கொடுத்திருக்கிறார்கள். அதைப்பற்றி : அம்ம,

1. התאחדות העובדים - התאחדות העובדים - התאחדות העובדים

30 വില്ലാജം : പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ നവീന

* * S 29 r o b

[illegible]

* S 27 v o b

10 : כל השרה השרה, . שררה כל השרה
 השרה השרה, השרה. השרה, השרה
 השרה השרה השרה : השרה השרה : השרה
 השרה השרה השרה. השרה השרה השרה :
 השרה השרה השרה : השרה השרה השרה
 15 השרה השרה. השרה השרה השרה : השרה השרה, השרה
 השרה השרה השרה : השרה השרה השרה
 השרה השרה השרה השרה השרה השרה
 השרה השרה השרה השרה השרה השרה
 השרה השרה השרה השרה השרה השרה
 20 השרה השרה השרה השרה השרה השרה
 השרה השרה השרה השרה השרה השרה
 השרה השרה השרה השרה השרה השרה
 השרה השרה השרה השרה השרה השרה
 השרה השרה השרה השרה השרה השרה

אונטן דאס פארשטאנדן
 און דאס פארשטאנדן
 און דאס פארשטאנדן
 און דאס פארשטאנדן
 און דאס פארשטאנדן
 און דאס פארשטאנדן

• קטן קטן * אן קטן • אקטן • אקטן * S 28 ro a

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ [ॐ नमो भगवते वासुदेवाय]
 ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

1 Videtur legendum :

* S 23 vo b
 * S 24 ro a
 * S 24 vo a
 * S 24 vo b

[illegible]

1 Verba sequentia : **מלכא דאמרינן ...**, l. 24-28,
 laudantur *infra* S 52° a-b. — 2 L.c. : **א** — 3 L.c. additur :
א — 4 L.c. : **אמרינן**

.ින්ක කොට එක එක ගත් තිනිකොට වැ
: තොරොත්තු හා කොට හා වූ [* වැඩිවැඩි *]
. කළ හා සහ ගොනා. කළොත් පිහිටි හා හ
කළහොත් කළහොත් හා , ග් * කළහොත් හා සහ
5 : කළහොත් කළහොත් කළහොත් : තිනිකොට
වැ. තිනිකොට කළහොත්. කළහොත් තිනිකොට හා
කළහොත් කළහොත් කළහොත්. කළහොත් කළහොත්
. කළහොත් කළහොත් කළහොත් : තිනිකොට
10 තිනිකොට කළහොත් කළහොත් හා [* වැඩිවැඩි *]
: කළහොත් හා තිනිකොට කළහොත් කළහොත් හා : තිනිකොට
කළහොත් : තිනිකොට කළහොත් කළහොත් * S 20 no b
වැ ගත් කළහොත්. කළහොත් කළහොත් කළහොත්
හා වැ වැ. කළහොත් හා කළහොත් : තිනිකොට
15 තිනිකොට කළහොත් : තිනිකොට කළහොත් කළහොත්
කළහොත් හා , තිනිකොට කළහොත් තිනිකොට හා : තිනිකොට
කළහොත් කළහොත් : තිනිකොට කළහොත් : කළහොත්
තිනිකොට කළහොත් , ග් කළහොත් හා කළහොත්
තිනිකොට . තිනිකොට කළහොත් හා කළහොත් : තිනිකොට
20 හා තිනිකොට කළහොත් , ග් කළහොත් කළහොත් කළහොත්
: හා කළහොත් හා . කළහොත් හා : තිනිකොට හා
: , කළහොත් හා : තිනිකොට කළහොත් , කළහොත් හා හා
කළහොත් කළහොත් * තිනිකොට කළහොත් කළහොත් හා
25 කළහොත් කළහොත් හා . තිනිකොට හා තිනිකොට , තිනිකොට
කළහොත් . තිනිකොට කළහොත් . තිනිකොට කළහොත්
. තිනිකොට කළහොත් කළහොත් තිනිකොට කළහොත්
: තිනිකොට කළහොත් හා කළහොත් කළහොත් කළහොත් * S 21 no a
කළහොත් කළහොත් හා තිනිකොට ගත් තිනිකොට
30 තිනිකොට තිනිකොට : තිනිකොට කළහොත් තිනිකොට

* S 19 ro b

*. § 19 vo a

אויפגענום קינדער אין * עסן . לערן * S 18 vo b

[illegible]

¹ Nota in marg.: **ശ്ല.** കിര കയറാ പിൻ പാ, ന്
 .ചെറു ന് ന്ന ചെറിയ ചെറിയ

און רחל רחמנא זיין : אל דער קאמער זיין
S 18 ro b . רחמנא זיין * קאמער קאמער : זיין זיין
דאסער : רחמנא קאמער רחמנא רחמנא
דאל . רחמנא קאמער דאסער רחמנא קאמער
רחמנא קאמער קאמער : רחמנא רחמנא רחמנא 5
רחל דאל רחמנא זיין זיין : רחמנא קאמער
און : דער רחמנא קאמער : רחמנא אל רחמנא
רחמנא דאל רחמנא רחמנא : רחמנא קאמער
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא 10
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא 15
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא 20
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא 25
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא 30
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא
רחמנא רחמנא רחמנא רחמנא : רחמנא רחמנא

כחאאעו קיבא קימארו קאאא אמו. חמאא קיבא
כחאא קאאא ואליאא קאאא, וכו'. קאא חאאא
מאחאא א [❖ ואליאא ❖]. קיבא קאאא ואליאא
אחאא לל אאאא, אכאא : אכא קימאא אכאא קאאא
5 קאאא אכאא קאאא : קאאא, מאחאא קאאא אכאא : קאאא
אכאא, אכאא אכאא קאאא. קימאא קימאא אכאא
אכאא קאאא : קימאא אכאא אכאא אכאא אכאא
אכאא : קאאא, מאחאא : קאאא, מאחאא קאאאאא קאאאא
אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא
10 קימאא אכאא : קאאאאא אכאא : קאאא קאאא קאאא
אכאא אכאא אכאא ❖ קימאאא אכאא אכאאאא : קאאא
קיבאא אכאא אכאאאא קאאאאא אכאא אכאא אכאא
אכאא אכאא : קאאא קיבאא קיבאא אכאא [❖ ואליאא ❖]
אכאא אכאא : קאאאאא אכאא אכאא אכאא אכאא
15 קאאאא * קאאאא אכאא אכאא אכאא. קאאאאא * S 18 ro a
קאאאאא אכאא אכאא אכאאאא קאאאאא אכאא אכאא
קאאאאא אכאא : קאאא, מאחאא קאאאאא : קאאאאא
אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא
אכאאאא אכאא אכאא אכאא : אכאא קאאא, מאחאא
20 ❖ קימאא קימאאאא קאאאאאא
קאאאאאא : קאאאא קיבאא אכאא אכאא אכאא
קאאאאאא קאאאאאא : קאאאאא, אכאא קימאאאא
אכאאאאא. קאאאאאא קאאאאאא אכאאאאא קאאאאא
אכאאאאא אכאאאאא אכאאאאא אכאאאאא קאאאאא
25 אכאאאאא : קאאאאא אכאאאא אכאאאאאאאא
אכאא אכאאאא אכאאאאאאאא : קאאאאא קאאאאאאא
אכאאאאא אכאאאאאאאא אכאאאאאאאא : קאאאאא
קאאאאאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא אכאא
קאאאאא : קאאאאאא אכאא אכאא אכאא אכאא
קאאאאא : קאאאאאא אכאא אכאא אכאא אכאא

¹ Lego : קאאאאא

තේයානග ජාත කල. තුනකි තේයාන ග්‍රන්ථය
 එය පවතී. තුනකි තේයාන තේයාන ජාත, ග්‍රන්ථය
 . පළමු පිටු තේයාන * පළමු තේයාන. අලුත් * S 15 ro a

א וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 5 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 10 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 15 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת הַלְלוֹת הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ

[illegible][illegible]

זכר משה אל משה אהרן. כלל משה.
 אלהי כלל משה אהרן. משה אהרן.
 משה אהרן. משה אהרן. משה אהרן.
 משה אהרן. משה אהרן. משה אהרן.
 משה אהרן. משה אהרן. משה אהרן.
 משה אהרן. משה אהרן. משה אהרן.

S 11 ro b * רבנן . הני מילין דאמרי קהלך * למלכ

עפ: סכנתוֹתיוֹת הַתּוֹלַם הַמִּתְחַבֵּר שֶׁמֶס חַלְחָלָהּ בְּיָדָהּ.
וּבְמִשְׁכָּן מִלְּפָנֶיךָ הַמִּשְׁלֵם עַם: הַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ סִכְרֵי
לִי בְּיָדֶיךָ סִכְרֵי: בְּדֶרֶךְ לִי עַתָּה בְּיָדֶיךָ לִי חַלְחָלָהּ:
וְאַתָּה הָיָה לִי חַלְחָלָהּ עַל הַשִּׁבְעִי כֵּן: מִן הַיָּמִים
הַבְּעֻלָּה הַזֶּה הַמִּשְׁלֵם 'חַלְחָלָהּ' הַמִּשְׁלֵם
חַלְחָלָהּ חַלְחָלָהּ חַלְחָלָהּ.

መከላከል : ምዕባዕ ስጦታ ለሕዝቡ ለሰላም ለብሔራዊ
 : ሥልጣን ለሕዝቡ ለሕዝባዊ ሥልጣን ለሕዝባዊ
 : ሥልጣን ለሕዝቡ ለሕዝባዊ ሥልጣን ለሕዝባዊ ሥልጣን
 ለሕዝባዊ ሥልጣን ለሕዝባዊ ሥልጣን ለሕዝባዊ ሥልጣን
 ለሕዝባዊ ሥልጣን ለሕዝባዊ ሥልጣን ለሕዝባዊ ሥልጣን

, in Kämpfen stehen und nicht fliehen.
 * was auch immer wir tun, wir sind nicht allein

15 ന്നാൽ അദ്ധ്യക്ഷൻ ചെയ്ത പരിഷ്കാരത്തിന്
 * നിരക്കം, ഇത് കൈമാറ്റം

* S 11 vº a
 * S 11 vº a
 * S 11 vº a

[illegible]

¹ Nota in margine : നമ്മുടെ അറിവ് കർമ്മശാസ്ത്രം —

² Lego : Kurşun

'נחאנצח' דערפאר : נחאנצח ידא, מ' נחאנצח
 'נחאנצח' דערפאר ידא³ נחאנצח².¹ נחאנצח¹ נחאנצח
 דערפאר נחאנצח נחאנצח ידא : דערפאר
 נחאנצח⁵.⁴ ידא נחאנצח נחאנצח
 5 נחאנצח נחאנצח ידא נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח דערפאר נחאנצח : נחאנצח ידא נחאנצח
 ,מ' : נחאנצח נחאנצח דערפאר נחאנצח : נחאנצח
 נחאנצח, מ', מ' נחאנצח. נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח. נחאנצח * נחאנצח¹ * S 10 vo a
 10 נחאנצח נחאנצח אל. נחאנצח נחאנצח ידא נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח. נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח : נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח : נחאנצח
 נחאנצח : נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח : נחאנצח נחאנצח : נחאנצח
 15 נחאנצח נחאנצח נחאנצח [נחאנצח]. נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח. נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח : נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 20 נחאנצח : נחאנצח נחאנצח : נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח : נחאנצח נחאנצח : נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 : נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 : נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 25 נחאנצח, מ', נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח : נחאנצח נחאנצח
 [נחאנצח]. נחאנצח נחאנצח : נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח
 נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח נחאנצח

¹ L. c. : נחאנצח — ² L. c. omitt. — ³ L. c. :
 נחאנצח נחאנצח — ⁴ L. c. omitt. — ⁵ L. c. : נחאנצח
 נחאנצח — ⁶ Videtur legendum : נחאנצח

מִתְּחִלָּה כִּי : אֲנִי מֵבִינִי מִלְּפָנֶיךָ
 לִי מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה¹ .
 3 מִיָּדָה² מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה³ .
 5 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 10 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 15 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 20 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 25 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה
 מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה

¹ L. c. : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה — ² L. c. add. : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה

³ L. c. add. : מִיָּדָה לְכָל מִשְׁפָּחָה — ⁴ L. c. omitt.

חַפְּצֵי : כְּתוּבֵיהֶם לֵב כְּתוּבֵיהֶם יִהְיֶה מִלֵּב שֶׁהֵם
חַפְּצֵיהֶם [כְּתוּבֵיהֶם כְּתוּבֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם : חַפְּצֵיהֶם : חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
5 חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
10 חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
15 חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
20 חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם
25 חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם חַפְּצֵיהֶם

1 Hæc recitantur *infra*, S 51 vo b, unde desumpta sunt quæ hic unciis includuntur. — 2 Verba sequentia : חַפְּצֵיהֶם ... חַפְּצֵיהֶם, l. 7-17, laudantur *infra*, S 29 ro a-b. — 3 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 4 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 5 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 6 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 7 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 8 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 9 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 10 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 11 L. c. : חַפְּצֵיהֶם — 12 L. c. : חַפְּצֵיהֶם

מבחינת אדם אדם אדם : אדם אדם אדם

පිළිගැනීම : ඉහත තොරතුරු සහතිකයක් සහිතව 5 වන

מִדָּם אֲשֶׁר לְבִי מִן מִלִּים . אֵלֶּה הֵם מִדָּם . הֵם

מדינת ישראל מודת לך על שירותך המבורך.

[illegible]

מִן הַיָּבֵה לְיָ מַלְאָכָיו . כֹּחֲדֻם חֶבְרֹנָה : אֶת

❖ ചുരുക്കം രണ്ട്

∴ മൂലം നമുക്കു മിടുതികൾ കൂടുന്ന ചുമതല കൂടുന്നതാ

പൂർവ്വ : നവംബർ ൧൯൫൭ : ൧൧ : ൧൯൫൭ : ൧൧ : ൧൯൫൭

10. ചെറിയ നായകൻ : ചെറിയ നായകൻ : ചെറിയ നായകൻ

புதுச்சேரி : புதுச்சேரி : புதுச்சேரி

அரசாங்கத்தின் கீழ் : அரசாங்கத்தின் கீழ் : அரசாங்கத்தின் கீழ்

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

from : heavy - living - about 1 - male

[illegible]

— ۱۸ —

[illegible][illegible][illegible]

০৯ : কল্যাণ সুখ সুখ : কল্যাণ সুখ

[illegible]

: १११ ०१ १०५० ०१ : १०५१ १०५२.५.५.१ ११० ११५.१.१

מ, ה, הנהגה חכמה : אס נחמד ונחמד :

මෙම පත්‍රය යනු මෙම . කමිටුවේ කමිටුවකි

החברה : מנ"ח המלך נאמן נאמן : מנ"ח המלך נאמן .

പ്രകാരം, നാമകർമ്മം നമുക്ക് : പൂർവ്വകാലം നമുക്ക് പരിചിതമാണ്.

המלך הנח, הנשיא. כל העם. וזהו חכמה.

30 කොළඹ යනු නගරයකි. කොළඹ යනු නගරයකි.

എന്ന പ്രകാരം ഏക രൂപം കണ്ടെത്താൻ

[illegible]

¹ L. c. : ඉතිහාසය — ² Lege : කෙසේද

: כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 כל קא קא אל . כהאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמא
 : כהאמאמא כל קאמאמא 'קא' א : כהאמאמא כהאמאמא
 כהאמאמא * : כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא * S 3 ro a
 5 כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 .² כהאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמא כהאמאמא : כהאמאמא
 : כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא אהאמאמא
 כהאמאמא כהאמאמאמא . כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 . כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא ³ אהאמאמא . כהאמאמא
 10 כהאמאמאמא כהאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמא
 כהאמאמא : כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא ⁴ אהאמאמא
 כהאמאמא : כהאמאמא כהאמאמא . כהאמאמא כהאמאמא
 כהאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא
 אהאמאמא : כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 15 כהאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא : כהאמאמאמא כהאמאמאמא
 . כהאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא
 , כהאמאמא [* כהאמאמא *] כהאמאמא כהאמאמא , כהאמאמא
 : כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 כהאמאמא : כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 20 , כהאמאמא אל כהאמאמא . כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 * כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא כהאמאמא
 כהאמאמא , כהאמאמא כהאמאמא : כהאמאמאמא כהאמאמא
 כהאמאמא : כהאמאמאמא כהאמאמאמא : כהאמאמאמא
 כהאמאמאמא * כהאמאמאמא . כהאמאמאמא כהאמאמאמא * S 3 ro b
 25 אהאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא כהאמאמאמא
 כהאמאמאמא , כהאמאמא כהאמאמאמא . כהאמאמאמאמא

¹ Lege : כהאמאמא — ² Verba quae sequuntur, usque ad lin. 15 :
 כהאמאמא, laudantur a Sergio *infra*, S 51 ro b-vo a; iuxta illam accu-
 rationem versionem textum hic emendamus. — ³ Lege : אהאמאמא —
⁴ Lege : כהאמאמא — ⁵ L. c. legitur : כהאמאמאמא כהאמאמאמא
 כהאמאמאמא

5
 10
 15

الحمد لله الذي جعلنا من عباده الصالحين
والحمد لله الذي جعلنا من عباده الصالحين

האם אתם מחפשים עובדים : מהר! האם אתם

କଳକାର ଦାଲ ସମ୍ପର୍କ ମଧ୍ୟମ ଶିକ୍ଷା. ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟମ ଶିକ୍ଷା

5 میرزا محمد علی محمدی

ገጽ ፩ : የጽሑፍ ቅጽ

קלאס דאל באבאס. פאראנט פאראנט פאראנט.

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳವು ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿದೆ.

מלכות אלהים : אברהם : אברהם : אברהם :

[illegible]

הב מביא דמך, הנהלם כחשם חתום החתום

၁၂. ကမ္ဘာ့ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ အဖွဲ့ ၁၂. ကမ္ဘာ့ကုမ္ပဏီများ အဖွဲ့

എന്ന വാചനം കേൾക്കുക. അത്

പ്രതിപദം

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

അതിനാൽ ഈ പദ്ധതിയെ അംഗീകരിക്കുന്നതിന് എല്ലാവരും

കുറഞ്ഞതും കൂടിയതും : കുറഞ്ഞതും കൂടിയതും *

20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541

[illegible]

ಕುಲಕರ್ಣಿ ಹಾಗೂ ಕುಲಕರ್ಣಿ * ಕುಲಕರ್ಣಿ ಹಾಗೂ ಕುಲಕರ್ಣಿ

אמר, מלפני הנהלת ארמא המבשר: איני יודע.

[illegible]

.....

[illegible]

සමාජ සහ මධ්‍යම පන්ති වැඩිපුරම දායකත්වය දෙයි.

ഇതിനു നീളം ൧൩ [൧൦൦൦] . ൩൩

¹ Supple v. gr. : ~~का~~ ~~ह~~ ~~का~~

מִיִּחַ אֵלָּה נִסְתָּר , מִתְּחִלָּה אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר עַל כֹּחַ אֱלֹהִים לֵב נִסְתָּר
נִסְתָּר אֵלָּה חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
אֵלָּה נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר : חֲתָם נִסְתָּר
נִסְתָּר נִסְתָּר נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
: נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר
לֵב נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר .

חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר : חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
: חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר , חֲתָם נִסְתָּר , חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר : חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר .

* S 2 ro a חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר , חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
: חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר : חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר חֲתָם נִסְתָּר
חֲתָם נִסְתָּר . אֵלָּה נִסְתָּר .

~~කැපුණු කවි~~
~~සායනික සංගීත~~
~~[කැපුණු කවි සහ ස්වරූප]~~

ආගමනේදී මෙම කතෘත්වය තවදුරටත් * * 81 වන

[illegible][illegible]

25. * S 1 v o b
 1. *...
 2. *...
 3. *...
 4. *...
 5. *...
 6. *...
 7. *...
 8. *...
 9. *...
 10. *...
 11. *...
 12. *...
 13. *...
 14. *...
 15. *...
 16. *...
 17. *...
 18. *...
 19. *...
 20. *...
 21. *...
 22. *...
 23. *...
 24. *...
 25. *...*************************

¹ Sic. Probabilius legendum est : **ḥḏḥ**. — ² Vide notam ad h. l.

על פניו לא ידעתי כי הוא היה
לחם נאמא * וכלם דאסר עליו 'ס' סבבה
לא למי דחשבתי כי לא : כי הוא היה
לחם נאמא . ואם לא ידעתי . לא ידעתי
מזה לא למי * כלם דאסר כי לא היה
הוא היה . וכלם דאסר כי לא היה
* * * * *

_____

1 Sic! Forsitan legendum : **לחם נאמא**

היה פתחם כל היום * חלפם * M 26 ro

כל חלפם למי שחש חטא, 'חלפם' *
 חלפם כל היום כל חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *

10 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *

היה פתחם כל היום * חלפם * M 26 ro

20 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *

חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *
 חלפם * חלפם * חלפם * חלפם *

¹ Lege : חלפם — ² Voces omissae in apographo. — ³ Lege :
 חלפם

[illegible]

20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995
 1000

¹ Lege : १७

לפניו וכן וכן, וכן וכן. וכן וכן
לפניו וכן : וכן וכן, וכן וכן וכן וכן
וכן וכן וכן. וכן וכן וכן וכן וכן
* וכן וכן וכן, וכן וכן : וכן, וכן וכן
5 וכן וכן * וכן וכן וכן וכן וכן וכן
לפניו : וכן וכן וכן, וכן וכן וכן
. וכן וכן וכן וכן וכן : וכן וכן וכן וכן
לפניו וכן וכן וכן וכן וכן, וכן וכן
וכן וכן וכן וכן : וכן * וכן * M 25 ro b
10 וכן וכן. וכן וכן וכן וכן וכן וכן
וכן וכן וכן וכן וכן וכן וכן וכן
וכן וכן וכן : וכן וכן : וכן
וכן וכן וכן, וכן וכן : וכן
וכן וכן, וכן וכן. וכן וכן
15 וכן וכן וכן וכן וכן וכן וכן
* וכן וכן וכן וכן וכן : וכן
וכן * וכן וכן וכן וכן וכן
: וכן וכן, וכן וכן וכן וכן
וכן, וכן. וכן וכן וכן וכן וכן
20 וכן וכן וכן. וכן וכן וכן וכן
וכן וכן וכן. וכן וכן וכן וכן
וכן וכן. וכן וכן וכן וכן
וכן : וכן וכן 'וכן'. וכן
וכן וכן וכן. וכן וכן.² [וכן].
25 * וכן וכן * M 25 vo a
וכן וכן וכן וכן וכן וכן
וכן וכן וכן וכן וכן וכן
וכן וכן וכן וכן וכן וכן
וכן וכן : [וכן]². וכן וכן
30 * וכן וכן : וכן וכן

¹ Legendum videtur : ,וכן — ² Omissa supplervi.

. אַזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
פון אַזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
‡ אַזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע 5
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע 10
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע 15
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע 20
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע 25
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע 30
אזוינעלע וועגן קען ער און אַזוינעלע

* M 24 vo b

* M 25 ro a

- . חסדא דא דא דא דא . אהא דא דא דא
אדא דא דא דא דא דא דא 'דא' דא
דא דא דא . אהא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא . דא דא דא דא * אהא דא דא * M 21 vo b
- 5 דא דא דא דא : דא , דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא . דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא : דא דא דא דא דא דא דא
דא דא , דא דא דא . דא דא דא דא
10 : דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
15 דא דא דא דא : דא דא , דא דא דא
דא דא דא דא דא
דא דא דא דא : דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא : דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
20 דא דא [דא דא . דא דא דא דא] . דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא : דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
25 : דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא
דא דא דא דא דא דא דא דא דא דא

¹ Lege : דא דא — ² Lege : דא דא

: כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ כִּפְּרוֹתֶיךָ וְשִׁמְחָתְךָ כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ
 , וְיִשְׁמַח־לָךְ כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ
 מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה : וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה : וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 5 כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ כִּי־יִשְׁמַח־לָךְ
 אֲנִי . וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 : וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 * מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 10 וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 : וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 15 וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 20 וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים
 * מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים וְהַיְּהוֹדָה , מִתְּהַלְּלֵי־הָאֱלֹהִים

¹ Lege : **ᚱᚱᚱᚱᚱ**

* M 20 ro a * מחפץ נחש. כנא. כי חסדו חסדו

also : dur xmo kine la yduna dur iwen
ndawen la na . kine dal dur kine ndawen

കർമ്മിളി നോക്കൂ : കുറേ മേൽ ഗുഹാ നു കർമ്മിളി

5 סכמת כל דבר נהא אהו מלך דכחש. אהו מלך

අප . කැමැත්ත තබාගත් භූමි ප්ලාට් . කෙටිකාමර

ה'תש"ב. חם אבא לך: כהנא חלל משה

... ..

[illegible][illegible][illegible]

בצמח הנחם האציל...¹ כחמ² הנחם הלא בלא

כל המעשה הזה. כלל כי הוא חזק מכל המעשים

15 අනුරාධපුරයේ සිට පැමිණි පිරිස . අනුරාධපුරයේ සිට පැමිණි පිරිස

১। - অন্তর্ভুক্ত করা - অন্তর্ভুক্ত করা
 ২। - অন্তর্ভুক্ত করা - অন্তর্ভুক্ত করা

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{1}{19}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{21}$ $\frac{1}{22}$ $\frac{1}{23}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{25}$ $\frac{1}{26}$ $\frac{1}{27}$ $\frac{1}{28}$ $\frac{1}{29}$ $\frac{1}{30}$ $\frac{1}{31}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{1}{33}$ $\frac{1}{34}$ $\frac{1}{35}$ $\frac{1}{36}$ $\frac{1}{37}$ $\frac{1}{38}$ $\frac{1}{39}$ $\frac{1}{40}$ $\frac{1}{41}$ $\frac{1}{42}$ $\frac{1}{43}$ $\frac{1}{44}$ $\frac{1}{45}$ $\frac{1}{46}$ $\frac{1}{47}$ $\frac{1}{48}$ $\frac{1}{49}$ $\frac{1}{50}$ $\frac{1}{51}$ $\frac{1}{52}$ $\frac{1}{53}$ $\frac{1}{54}$ $\frac{1}{55}$ $\frac{1}{56}$ $\frac{1}{57}$ $\frac{1}{58}$ $\frac{1}{59}$ $\frac{1}{60}$ $\frac{1}{61}$ $\frac{1}{62}$ $\frac{1}{63}$ $\frac{1}{64}$ $\frac{1}{65}$ $\frac{1}{66}$ $\frac{1}{67}$ $\frac{1}{68}$ $\frac{1}{69}$ $\frac{1}{70}$ $\frac{1}{71}$ $\frac{1}{72}$ $\frac{1}{73}$ $\frac{1}{74}$ $\frac{1}{75}$ $\frac{1}{76}$ $\frac{1}{77}$ $\frac{1}{78}$ $\frac{1}{79}$ $\frac{1}{80}$ $\frac{1}{81}$ $\frac{1}{82}$ $\frac{1}{83}$ $\frac{1}{84}$ $\frac{1}{85}$ $\frac{1}{86}$ $\frac{1}{87}$ $\frac{1}{88}$ $\frac{1}{89}$ $\frac{1}{90}$ $\frac{1}{91}$ $\frac{1}{92}$ $\frac{1}{93}$ $\frac{1}{94}$ $\frac{1}{95}$ $\frac{1}{96}$ $\frac{1}{97}$ $\frac{1}{98}$ $\frac{1}{99}$ $\frac{1}{100}$

[illegible]

om : kullahom al om : kullahom al la y om

ל מלכותו : למי יתן : למי יתן : למי יתן

: କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କିମ୍ବା : କ୍ଷମା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କି

ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವಂತೆ : ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವಂತೆ :

ආගම : කතෝලික : ආගම : කතෝලික : කතෝලික

❖ ❖ ❖

: ॐ नमो भगवते वासुदेवाय :

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

משהו כזה, משהו כזה, משהו כזה.

കുറുപ്പ്, മറ്റൊരു കാര്യം കൂടി കൂടി

¹ Lege : **הַיָּדָבָר** — ² Lege : **הַיָּדָבָר**

කුමක්ද . කණිෂ්කාගේ පුත්, ඔහු යා පළාත . කණිෂ්කාගේ
 : පුත් . ඔහුගේ බලය බලය කළේය . බලය පුළුල් කළ පළාත .
 : කණිෂ්කා බලය කළ . කළේය . බලය බලය කළේය .
 කළේය . බලය කළේය . බලය කළේය .

[illegible]

10 * כחלתי כחלתי על אדם כחלתי כחלתי
 כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 : כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 15 כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 : כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם
 כחלתי על אדם כחלתי על אדם כחלתי על אדם

[illegible]

30 . ԵՄԻՆԻՆ ԿԱԾԵՐԵՐ ՅԱՂԱԼՈՒ ԵՄԻՆԻՆԻՆ *
 ԿՈՒ ՄԻՆ * ԿԻ ԼԻՍ ԲԻՆՈՒ ԿԻՆԿԱՆ ԵՄ
 Ե ԻՍ, ՄԼԿ. ՄԼԿ, ՈՒ Բ ԵՄԻՆԻՆ Լ ԿԱԾԵՐ * * M 19 v o a
 ԿԱ ԵՄ ԵՄ ԵՄԵՐ ԵՄ ԻՆ ԱԼ. ԵՄԵՐ ԿԱԾ
 ՄԻՆ. ԿԻՆԿԱՆ, ՈՒ ԵՄԵՐ ԵՄ ԵՄ

¹ Lego : **κθιωκ**

¹ Lego : **நகிலு**

- : אַמלען, מלען : אַמלען פאר דאל * פאר * M 15 ro a
פערזענלעכע און מלען דא מלען דא, און
מל פאר פערזענלעכע און פארזענלעכע. פאר
פאר, מלען פארזענלעכע פאר פאר. פאר, מלען
5 און פאר דא פאר דא פאר. פאר און פאר דא
פאר : פאר פאר דא פאר דא, און פאר און
אל פאר. און פאר און פאר דא : פאר פאר
פארמלעך פאר פאר. פאר פאר : פאר
פארפאר, און פאר פאר : פאר פארמלעך
10 : פאר פאר און פאר פאר פאר פאר פאר פאר
פארפאר דאל, און פאר פאר פאר פאר
פארפאר פאר : פארפאר און פאר פאר
פארפאר פאר : פארפאר און פאר פאר
פארפאר פארפאר.
15 פארפאר פאר פאר : פארפאר פאר פארפאר
פאר פאר און פארפאר פארפאר און פאר
פארפאר. פארפאר פאר פאר פארפאר. פאר
פארפאר פאר פאר פארפאר פאר פאר
פאר פארפאר * פארפאר און * M 15 ro b
20 פאר. פאר, פארפאר פאר פארפאר פאר
פארפאר פאר פאר פאר פארפאר פאר
פאר פאר פאר פאר [פארפאר]. פאר פאר
פארפאר : פארפאר פאר פאר פאר
פאר פאר : פארפאר פאר פאר פאר
25 פארפאר פאר : פארפאר פארפאר פאר
פארפאר פאר : פארפאר פאר, פארפאר פאר
פארפאר פארפאר פארפאר פאר פאר : פארפאר
פארפאר פארפאר פאר פאר פארפאר פאר
פארפאר פארפאר פאר פאר פארפאר פאר
30 פאר, פאר. פאר פארפאר פארפאר פארפאר
פארפאר פארפאר פאר [פארפאר]. פאר

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה : אֲנִי אֲמַר
וְעַתָּה אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : * M 14 ro b
5 . מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
10 . מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
15 . מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
20 . מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
25 . מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
וְכֵן אֲמַר : מִיָּד וְכֵן אֲמַר : מִיָּד
* M 14 vo a

¹ Lege : יְהוָה

מלכא מלך דאן דאן : דאן דאן דאן דאן
דאן דאן . דאן דאן , דאן דאן דאן דאן
דאן דאן : דאן דאן [* דאן דאן] . דאן
* דאן דאן , דאן דאן : דאן דאן : דאן
5 דאן דאן דאן דאן דאן דאן . דאן
דאן . דאן דאן דאן דאן דאן דאן . דאן דאן
דאן דאן * דאן דאן , דאן דאן : דאן
דאן דאן , דאן דאן * דאן דאן דאן דאן דאן * M 13 vo a
דאן דאן דאן דאן דאן דאן . דאן
10 דאן דאן דאן דאן דאן דאן : דאן דאן דאן
דאן דאן : דאן דאן דאן , דאן דאן דאן
דאן דאן . דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן : דאן דאן
15 דאן דאן דאן דאן : דאן דאן דאן דאן דאן
דאן . דאן דאן דאן דאן דאן דאן : דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
20 דאן דאן דאן דאן דאן דאן : דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
25 דאן דאן דאן דאן דאן דאן : דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
* דאן דאן : דאן דאן * דאן דאן * M 13 vo b
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן
דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן דאן

- 1 Lege : ¹ קיבילי ² קיבילי ³ קיבילי : אל
 . קיבילי אל קיבילי קיבילי קיבילי
³ קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 5 קיבילי קיבילי : קיבילי קיבילי קיבילי
 : קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 10 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 : קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 15 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 : קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 20 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 : קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 25 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 : קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי קיבילי
 * M 12 vo b

1 Lege : קיבילי — 2 Lege : קיבילי — 3 In margine :
 קיבילי — 4 Lege : קיבילי

אמ יאז : פומדייח פו קענען און יא : קענענדיג
    . אהעל און יענענדיג פו גאנץ מען
אז, און : יענע פייח, מעלע יענענדיג אל
יעל פומדייח : יענע יא : אהענדיג קענען קענען
אהענעל אהענעל אהענעל יא * אהענעל יא
קענעל קענעל אל און יעל יעל אל. אהענעל, און
יא יא יא יא יא יא. אהענעל, אהענעל און אהענעל
פומענעל פומענעל אהענעל אהענעל : יענע
קענעל פייח און יא און קענעל יעל * אהענעל
: קענעל יא און אהענעל, אהענעל 5
און קענעל אל. אהענעל אהענעל אהענעל
קענעל אהענעל פו אהענעל : אהענעל יענעל פומענעל
און קענעל אל אהענעל אל אהענעל : יענע
' אהענעל' יא אהענעל. אהענעל, און אהענעל
פו : אהענעל אהענעל אהענעל אהענעל 15
אהענעל אל : אהענעל אהענעל אהענעל אהענעל
און * אהענעל. אהענעל אהענעל אהענעל
קענעל אל און קענעל אהענעל אהענעל
פומענעל אהענעל אהענעל אהענעל : אהענעל
: אהענעל אהענעל אהענעל אהענעל 20
אהענעל, און קענעל אהענעל אהענעל אהענעל
אהענעל, און קענעל אהענעל אהענעל אהענעל
אהענעל, אהענעל אהענעל אהענעל : אהענעל און יענעל
    . אהענעל אהענעל אהענעל

* M 12 vo a

1 Lege : אהענעל

* M 12 ro a

* M 12 ro b

¹ Verba in margine addita.

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

[illegible]

10
 15

M 7 vo b

הַיְיטִי. וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה * אֵל
וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה. וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה.
וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה. וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה.
וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה. וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה.
וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה. וְעַתָּה הֵן הַיְיטִי הַזֶּה הַיְיטִי הַזֶּה. 20

❖ **KiwuKw Kiwuk**

[illegible]

. כִּי־מִן הָיָה, וְלֹא מִן הָיָה כִּי־יָדָה : כִּי־מִן
וְלֹא כִי־יָדָה מִן הָיָה כִּי־יָדָה יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה . כִּי־מִן
יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה : מִן־יָדָה
5 וְלֹא־יָדָה כִּי־יָדָה אֶל־יָדָה יָדָה כִּי־יָדָה . מִן
: וְלֹא־יָדָה וְלֹא־יָדָה יָדָה, מִן מִן־יָדָה
: מִן כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
: כִּי־יָדָה מִן, מִן כִּי־יָדָה יָדָה [וְלֹא־יָדָה]
יָדָה כִּי . מִן־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
10 . כִּי־יָדָה כִּי כִי־יָדָה * כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה * M 7 ro b
כִּי־יָדָה : כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה וְלֹא־יָדָה
כִּי־יָדָה : כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה מִן מִן־יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה . כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
15 כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה . כִּי־יָדָה יָדָה . כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה . כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה . כִּי־יָדָה
יָדָה מִן . כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה יָדָה אֶל־יָדָה 'כִּי־יָדָה' . כִּי־יָדָה אֶל מִן
כִּי־יָדָה יָדָה אֶל־יָדָה מִן־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
20 מִן־יָדָה כִּי־יָדָה יָדָה . כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה מִן־יָדָה כִּי־יָדָה . כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
מִן־יָדָה כִּי־יָדָה אֶל־יָדָה . כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
* כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה , מִן . כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה מִן־יָדָה כִּי־יָדָה מִן־יָדָה כִּי־יָדָה
25 אֶל־יָדָה כִּי־יָדָה מִן־יָדָה . מִן־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה . כִּי־יָדָה מִן־יָדָה מִן־יָדָה כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה אֶל־יָדָה כִּי־יָדָה 'מִן־יָדָה' . כִּי־יָדָה
כִּי־יָדָה , מִן־יָדָה כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה .³ כִּי־יָדָה * * M 7 vo a
כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה מִן־יָדָה : כִּי־יָדָה כִּי־יָדָה

¹ Lege : כִּי־יָדָה כִּי — ² Lege : מִן־יָדָה — ³ Forsan : כִּי־יָדָה

[illegible]

¹ Verba in margine addita. — ² Lege : **كلم**

1. കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് . കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് . കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് .

[illegible]

ಕುಂಜಲಾಸನ * ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಪಂಡಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಜ * M 4 vo b

ഇ/ ദിന . ദിലിതന നമുക്കും , ന നമുക്കും

5 നീക്കം ചെയ്ത നഗ്ന പാ നഗ്ന പാ ² . ചുരുക്കം ⁷ . ന്നാലുതാ

میں نے ان کو یہ حق لے چاہیے کہ ان کو ملے

. denkmal denkmal denkmal

[illegible]

കാലം . ൧൨ നോവംബർ ൧൯൫൭ .

10 ମନୁଷ୍ୟ ଯେ ଯେନା ଯେନା ଯେନା ଯେନା ଯେନା

שם המוסד: _____

המזכיר הכללי משרד המבחן והמבחן

ကလေးတို့၏ အသံအသွယ်ကို ကြားရသည်။

ختمك حل من هو : هو من هو . من هو

דער סטאטא ארזי מי אונס וועג בילד נאכזי . 15

ಕೆಂಪು ನಂ ಎಣ್ಣೆಕುಡುಕು ಇಂಕು ಕುಡು ಇಳಿ ಬಿಡು

דער און קינגס. קיינמאל, און קינג.

കമ്മിഷൻ ന്നു ചുറ്റും [❖ യോഗ്യതകളാ❖] . നൽകുന്നു

ಕಥಾವಿಷಯ ಕೆಲ ಹೀಗಿದೆ. ಕಥಾವಿಷಯ ಕೃಷ್ಣಕವಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಕವಿ

20 . റാൽ കിങ്സ് റോഡിൽ ഒരു പ്ലം ട്രീ

* M 5 r° a מלא מלא מלא מלא מלא מלא מלא * . מלא

கனம் பி. கண்ணன் அவர்கள் இவ் காலம்

KL Kthausch; Kthaus Kthausch; Kthausch. Kthausch

ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ * ಅಭಿಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ

25. കൂടാതെ ഇവർ കർമ്മങ്ങൾ കർമ്മങ്ങളിൽ ഇവർ - അതി

מחנה למי שיש לו חלקים בנכס

۱. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۲. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۳. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۴. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۵. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۶. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۷. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۸. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۹. حکومت : حکومت و حاکمیت
 ۱۰. حکومت : حکومت و حاکمیت

دستور و حلقه مع حزمه و حلقه و حلقه .

אברהם אבינו ואלהינו ואלהינו ואלהינו

¹ Lege : **مخ** — ² Lege : **مخ**

ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ
 ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ
 ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ
 ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ ጸዕና ጠቅላይ ሥልጣን ሲሰጥ

[illegible]

10 : 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840

❖ માન કાલ: કિંમત ૫૬ રૂ ૧૦૦.

20 [* യഹൂദന്മാർക്ക് *] . കർമ്മം മലർ ദാ മലർ മലർമാർ
 മൻ കർമ്മ . കർമ്മ മലർ മലർ മലർ .
 മലർ മലർ മലർ മലർ : മലർ മലർ .
 മലർ മലർ മലർ മലർ മലർ മലർ *
 മലർ മലർ * മലർ മലർ മലർ മലർ മലർ

[illegible]

¹ Lege : لکھو — ² Lege : فہم

1 Lege : Klausur

מִן מַלְאָכָיו : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :

* A 112 ro b : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : 5

* A 112 vo a : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : 10
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : 15
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : 20

* A 130 vo b : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :

* A 131 ro a : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : 25
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה :
וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : וְעַתָּה הֵן אֵלֶיךָ יְהוָה : 30

כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים
[מִלְכֵּי הָאֱלֹהִים]

[כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים]

A 109 v° b : * כִּי מִן הַיָּמִים הַלֵּזִים מִלְכֵּי הָאֱלֹהִים חֲזָרוּ לִּי :
 5 כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים ... כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים ... כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים ...
 * מִלְכֵּי הָאֱלֹהִים * כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים * כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים *
 : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 אֲמַרְתִּיכֶם לֵךְ לֵךְ אֲמַרְתִּיכֶם לֵךְ לֵךְ אֲמַרְתִּיכֶם לֵךְ לֵךְ
 : אֲמַרְתִּיכֶם : אֲמַרְתִּיכֶם : אֲמַרְתִּיכֶם :
 10 כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים מִלְכֵּי הָאֱלֹהִים מִלְכֵּי הָאֱלֹהִים
 : אֲמַרְתִּיכֶם : אֲמַרְתִּיכֶם : אֲמַרְתִּיכֶם :
 15 כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 A 110 r° a : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים * 8 כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 20 כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :
 : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים : כְּמִלְכֵּי הָאֱלֹהִים :

1 Quae sequuntur (l. 13-19) iterum, tanquam ex orationibus ad Nephalium, a Severo laudantur A 126 r° a cum lectionibus variis, quas hic notamus.

— 2 מִלְכֵּי — 3 כְּמִלְכֵּי — 4 אֲמַרְתִּיכֶם — 5 Omit. — 6 חֲזָרוּ : תָּפַח — 7 Omit. — 8 כְּמִלְכֵּי

ಕೆಂಪು
ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು
ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು
ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು

ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು
ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು
ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು